

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนก จันทร์ขจร. การเรียนการสอนการสอบที่โรงเรียนมุ่งหวัง กรุงเทพมหานคร :
พินยาการพิมพ์, 2522.
- กมล ภูประเสริฐ. สถานที่สนับสนุนการเรียนของนักเรียน. จุลสารการศึกษา,
ธันวาคม, 2522.
- กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มงกุฎราชวิทยาลัย, 2528.
กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. สอนอย่างไรให้ใฝ่รู้.
เอกสารชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 5. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ:
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2528.
- กุลชาติ โยสีดา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ
ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบขบทยาทสมมติ และเรียนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- กุลวดี เรืองเดช. พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์
การสอน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2518.
- เกษม สาหร่ายทิพย์. เอกสารประกอบการสอนวิชาวัดผล 401 การวัดผลการศึกษา.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิดนุโลก, 2531.
- โกวิท ษัณศิริ. ศรียงคศิลป์ทัศน์ (ตะวันตก). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519
- กรมสามัญศึกษา, กองการประถมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. พฤติกรรมและการปฏิบัติ เวลา
ในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522.

กองวิชาการ, สำนักกรุงเทพมหานคร. แนวการแก้ไขพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหา.

เอกสารโรเนียว ศูนย์สาธิตสุข เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร: มปท., 2528.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และ กรมฝึกหัดครู โดยความร่วมมือของยูนิเซฟ.

รายงานการสัมมนาเรื่อง แนวโน้มของการฝึกหัดครู. มปท., 2520.

งานนิเทศการศึกษา. พฤติกรรมการสอนของครูตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521.

สำนักการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2528.

จักรพันธ์ เพ็ญศิริจักรพันธ์, พระองค์เจ้า. วันสุนทรภรณ์ และ 25 ผู้ร่วมงาน.

กรุงเทพมหานคร: คัคคีโสภณาการพิมพ์, 2528.

จินตนา จันท์ศิริ. ผลของวิธีการทดสอบแบบย่อยและแบบรวมในวิชาคณิตศาสตร์ที่มีต่อความ

วิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

จงดี ทองใย. การใช้บทเพลงประกอบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2526.

ฉวีวรรณ โฉมดี. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้บทเพลง

ทำนองพื้นเมืองของไทยกับบทเพลงทำนองเพลงสากล ประกอบการสอนในระดับ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยฤกษ์มาลา กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

ชลอ วงศ์แสง. การวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์

ระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ชวาล แพร์ตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2508.

_____. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพมหานคร: นิตักษณ์อักษร, 2520.

ชาญชัย อาจินสมอาจารย์. คำแนะนำสิบห้าข้อสำหรับปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียน.

สารพัฒนาหลักสูตร 33 (พฤศจิกายน) 28-29.

ชูชื่น อ่อนโคกสูง. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น

ในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.

- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดลอง
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- ช่อแก้ว โภคย์สัมพันธ์. การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยให้นักเรียนสอนกันเอง
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. ความสำคัญของภาษาไทยและข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทย.
พระนคร: กรุงเทพมหานคร, 2520.
- ณรงค์ สายนิมทอง. การศึกษานวัตกรรมกระทำผิดวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดประทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- ดารัตน์ ศิริวิริยะกุล. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในทัศนะของ
ครูประจำชั้นและผู้ปกครองในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ดารวาทิ ปะปาส. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2521.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. การศึกษาสาเหตุของปัญหาของนักเรียนและการแก้ปัญหาในห้องเรียน
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
(อัครสำเนา)
- ดวงเดือน แสงชัย. การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนและเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงเป็นกิจกรรมเสริม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ทัศนีย์ ผลเนืองมา. การจัดห้องเรียนและบรรยากาศในห้องเรียน. ในโครงการอบรมเสริม
สมรรถภาพครูประถมศึกษา ครั้งที่ 1 หน้า 49-62. แรมสมร อยู่สุถาวร และ
คณะบรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สนิทवाल. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โพธิ์สามต้นการพิมพ์
ทวีป อภิลิทธิ. การปลูกฝังคุณความดีโดยดนตรีเป็นสื่อ. ประชากรศึกษา
19 (กุมภาพันธ์ 2521): 2527.

- ทีคณา เทียมเสมอ. แบบตัวอย่างการฝึกอบรมด้านมนุษยสัมพันธ์แก่นักเรียนฝึกหัดครูในประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยอริโซนา, อัสลำเนา, 2515.
- ทองสุข รวยสูงเนิน. พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดสุรินทร์
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ธีระ ฤกษ์เจริญ. การประเมินหน้าที่ความรับผิดชอบคุณลักษณะพฤติกรรมในการสอน และความเชื่อ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดของครูใหม่ หัวหน้าหมวดการศึกษา และ
ศึกษานิเทศน์ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร: โปธิ์สามต้นการพิมพ์, 2520.
- _____ . การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2525.
- ธีระยุทธ เสนิงค์ ณ อุษยา. พฤติกรรมครูในการเรียนการสอน. เอกสารการสอน
ชุดวิชาพฤติกรรมการสอนประถมศึกษาหน่วยที่ 11-15, หน้า 119-153
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- อัครศักดิ์ หมั่นจักร. บรรยากาศของห้องเรียนกับการเรียนรู้ของนักเรียน ข่าวสารวิจัยการศึกษา
10-13 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2522): 6
- นางเยาว์ ศฤงคารทวิกุล. ผลกระทบของกลุ่มสัมพันธ์ต่อการปรับตัวเข้ากับเพื่อนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- นำทรัพย์ จันทร์หอม. ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อการลงโทษและการให้รางวัล.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515.
- นรา บุรณรัช. พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.
- นราวัลย์ กาญจนประโชติ. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู
กับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- นวรรตน์ ประสิทธิ์เกษกรณ์. ปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วารสารการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: 12, 5 (มีนาคม 2532): 7-10

- นพพงษ์ บุญจิตราดลย์. การนิเทศการศึกษา O=CAR II Instrument, ในประมวลบทความ
การนิเทศการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา, 2521.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- บันลือ พุกษะวัน. แนวการสอนสำเร็จรูปคู่มือครู ป.6 กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช,
2523.
- บัวบุชา ชี้อตรง. การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้คำพูดในการเรียนการสอน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- บุญชม ศรีสะอาด. พัฒนาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2520.
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยที่ถูกลืม. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร, 2520.
- เบญจมา แสงมะลิ. เพลงเด็กและวิธีเล่นประกอบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- เบญจกุล จินานันท์. การเปรียบเทียบพฤติกรรมในชั้นเรียน: การศึกษาเฉพาะกรณี พฤติกรรม
อยู่ไม่สุขเกินปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ปิกิต ใจกว้าง. ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาด้านการศึกษาของนักเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- ประคอง กรรณสุด. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2525.
- ประคอง สุกธสาร. การใช้เพลงประกอบการสอนจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
วงศ์สง่าการพิมพ์, 2530.
- _____. เรียนภาษาไทยด้วยเพลง. ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประดินันท์ อูปรมย์. ภาษาไทยในระดับประถม. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายการพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- _____. จิตวิทยาที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร:
ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

- ประดิษฐ์ เอกทัศน์. ผลของการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ที่มีต่อพฤติกรรมไม่เอาใจใส่
การเรียนในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ประทีน พวงลำลือ. กิจกรรมร้องรำประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีราชา, 2516.
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาศิต. วรรณกรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประภาวดี โลวิสัยพันธ์. ความสนใจทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประสาธ หลักศิลา. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ก้าวหน้า, 2508.
- ประสาธ อิศรปริธา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กรานิคอาร์ท.
- ประสาร ทิพย์ธารา. คู่มือประกอบการศึกษาวิชาจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: อักษรการพิมพ์,
2521.
- ปาริชาติ วิรัชदानุภาพ. บทเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. (อัดสำเนา)
- ปรีชา ธรรมมา และถาวร เกิดเกียรติพงษ์. "พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นไทยที่ขัดกับสังคม" รายงาน
การวิจัยฉบับที่ 15 ของสมาคมระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2516.
- เปลื้อง ณ นคร. จิตวิทยาสำหรับชีวิต. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนานานิช, 2521.
- ผะอับ โปษะกฤษณะ, พ.ต. และคนอื่นๆ. เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการเล่นของเด็ก
ภาคกลางฯ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2527.
- มุสตี กุกชินทร์. บรรยากาศในห้องเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาใหม่. วารสารประชาศึกษา.
7 (กุมภาพันธ์ 2521): 10-13.
- ผ่องพรรณ เกิดนิทกซ์. การปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน วารสารศึกษาศาสตร์
8, 3 (มิถุนายน-กันยายน 2527) : 9-17
- พนอม แก้วกำเนิด. การศึกษา ศาสนา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เยาวชน. ไทยรัฐ
8 (สิงหาคม 2533): 8.

- พนอม แก้วกำเนิด. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง
พุทธศักราช 2533. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (อัครสำเนา)
- พัฒนา จันทนา. ครุภัณฑ์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน. วารสารครูปริทัศน์
8 (ธันวาคม 2526): 36.
- พิจจิตร สวามิภักดิ์. การปรับปรุงการสอนคณิตในระดับประถมศึกษา เอกสารประกอบการสอน
วิชา 413 609 ภาควิชาลาเรียดศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มปป.
- ไพศาล อ้นประเสริฐ และคณะ. การศึกษานวัตกรรมการสอนคณิตศาสตร์ สาขาประถมศึกษา
ที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและการสร้างแบบจำลองของปัญหา เพื่อใช้
ฝึกสอนนิสิตในการแก้ปัญหาก่อนออกฝึกสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.
- พรณี ช. เจริญจิต. จิตวิทยาการสอน. กรุงเทพมหานคร: วรุณการพิมพ์, 2528.
- พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. รูปแบบการสอน. โครงการบริการการศึกษา อันดับที่ 54
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, มปป., 2532.
- มะเตือ เสมอ. ปัญหาที่ไม่มีทางสิ้นสุดของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วารสารแนว
23 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2532): 17-18.
- มนัสสวาท โยหะยะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจและแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนตาม
หลักการเรียนเพื่อรู้แจ้ง กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- มัย สุขเยี่ยม. ความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับสาเหตุการขาดเรียน
และการออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ยศ รุ่งเรืองวานิช. การจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมความสนใจทางคณิตศาสตร์.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เยาวพา เตชะคุปต์. ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- ยุพิน นิธิกุล. การใช้เพลงประกอบการสอนคณิตศาสตร์. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

- ระลึก ลัทธางค์ และคนอื่นๆ. เพลงค่ายพักแรม. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- รัชนี้ ศรีไพรวรรณ. สื่อการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย. เอกสารการสอนชุดสื่อการสอน ระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-7 หน้า 82-184 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายการพิมพ์, 2525.
- เรณู ผดุงถิ่น. กลวิธีการปรับพฤติกรรม. วารสารแนะแนว 17, 84 (ธันวาคม 2526): 50-59.
- ลินจง ทองประนาร์. วิธีการที่ครูใช้ในการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- วณิช บรรจง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2516.
- วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนในชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- วรา วรเวช. วันสุนทรภรณ์ และ 25 ผู้ร่วมผลงาน. กรุงเทพมหานคร: คัดดีโสภาการพิมพ์, 2528.
- วาสนา ชาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อักษรการพิมพ์, 2522.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- _____. วรรณกรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา. วิถีทัศน์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533.
- วิณะ จุฑะวิภาค. การจัดนิทรรศการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์, 2526.
- วิทยาลัยครูสวนดุสิต. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2519.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. ความหมายของหลักสูตรและการสอน. สารพัฒนาหลักสูตร ฉบับที่ 20 (2526) 12-21.
- วิรัช ชัยสูงเนิน. ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529.

- วิรัตน์ เลหาวัฒน์. การศึกษาพฤติกรรมของครูที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครประทับใจในทางบวกและทางลบ โดยใช้คริติเคลอินซีเดนซ์เทคนิค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วิวัฒน์ ไชยสกุล. เพลงปัญหาของครูสอนหลักสูตรใหม่ ประชาศึกษา 33 (เมษายน 2526): 31-32
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- _____. สภาพและสาเหตุการซ้ำชั้นของนักเรียนกับความสูญเสียทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพมหานคร: มปท., 2527.
- _____. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- _____. สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. การใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง). เอกสารประกอบการอบรมสัมมนา ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเรียน การสอน (2 มีนาคม 2533).
- วิไลวรรณ จันณรงค์. 2530. การทดลองสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ศิริพรรณ นิชานสมบัติ. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการใช้ บทเพลงประกอบการสอน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. กองวิจัยการศึกษา. การวิเคราะห์พฤติกรรมของครู และนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมระดับประถมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร, 2519.
- สังัด อุทรานันท์. หลักการเรียนรู้สำหรับเด็กประถมศึกษา. เอกสารประกอบการสอน วิชา ED EL คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.
- _____. การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รัตนมิตร, 2526.
- สมาน สาครจิต. สัมฤทธิ์ผลในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสร้างศรัทธาและโยนิโส มนสิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

- สลัคดี ประทุมราช และคณะ. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครูกับหลักสูตร
ประถมศึกษา 2521. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- สมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย วันรำลึกถึงอดีตนักแต่งเพลงไทยสากล ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2527.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยม. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2525.
- สมบูรณ์ สีนาวาร. ผลของการชี้แจงในการให้คะแนนและระยะในการตอบที่ต่างกัน
ต่อการตอบข้อสอบแบบเลือกตอบ. วิทยาลัยนวัตศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- สมพงษ์ จิตระดับ. กิจกรรมการสอน. วารสารประชาศึกษา 35. 1 (ตุลาคม 2527): 20-21.
_____. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สมพร สุกันย์. จิตวิทยาปกครองชั้น. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สมศักดิ์ ชำนาญกิจ. การใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยนวัตศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
- สมศักดิ์ สิ้นสุรเวช. การเรียนการสอน จุลสารการนิเทศ. 1 (กรกฎาคม 2534): 4-5
สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. คู่มือการอบรมบุคลากรระดับโรงเรียน.
กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.
- ลำเรียง บุญเรืองรัตน์. การวัดทัศนคติและความสนใจ. วารสารวัดผลการศึกษา
2 (7 กันยายน - 13 ธันวาคม 2524): 7.
- สิทธิศักดิ์ ดำรงสกุล. เทคนิคการสอนเพลง. สุศึกษา-พลศึกษา สันทนาการ.
12 (กุมภาพันธ์ 2529): 116-119.
- สุจิตรา ศรีนวล. สอนภาษาไทยอย่างไร เด็กจึงจะคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และสอดคล้องกับ
นโยบายการปลูกฝังประชาธิปไตย. ประชากรศึกษา. 35 (กันยายน 2528): 3-6.
- สุชา จันท์เอม และ สุรางค์ จันท์เอม. จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
_____. จิตวิทยาในห้องเรียน. กรุงเทพมหานคร: พีระพัทธนา, 2521.

- สุชาติา วิยวุฒิ และ อัจฉรา ชีวพันธ์. หลักสูตรและการจัดทำแผนการสอนภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชา การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย)
หน้า 47-118. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายการพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัย, 2531.
- สุนัน เนียมพลับ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
ที่มีการสอบรวมครั้งเดียวกับการสอบหลายครั้ง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สุปราณี ศรีไลคำ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความรับผิดชอบและ
ความสนใจในการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน
โดยใช้สื่อการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สุปรียา มาลากาญจน์. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. นครศรีธรรมราช:
โครงการตำราและเอกสารวิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2528.
- สุนัน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์, 2530.
- สุนัน อมรวิวัฒน์. โรงเรียนประถมศึกษาความหมายในแนวคิดใหม่ : หลักสูตรการปฏิบัติ
ในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2526.
- _____ . สาระและกิจกรรมการสอนวิชาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- _____ . ภาษาไทยกับความเป็นไทย ในรายงานผลการสัมมนาภาษาไทยกับสังคมไทย
หน้า 70-93. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายประกาย, 2527.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2520.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. การส่งเสริมความสนใจในการเรียนให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
สารพัฒนาหลักสูตร. 38 (สิงหาคม 2532): 7-12.
- สุภาวดี ณะศรี. การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการใช้การชี้แนะ การเสริมแรง
ทางบวก และการค่อยถอยต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมการเข้าร่วม
กิจกรรมในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

เสาวณี เขียมลัมฤทธิ. ผลการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และแรงเสริมบวกต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองเก่ากำแพงแสน.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

โสภา ท่าเรือพลี. การใช้เพลงประกอบการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

โสภา ธรรมรงวุฑ์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชา
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้
กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.

หน่วยศึกษานิเทศ. โครงการทดลองพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2533. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.
(อัสสำเนา) 2533.

หนู ประชาน. การศึกษาผลการสอนแบบสืบสวน-สอบสวนที่มีต่อการคิดแบบสืบสวนที่ตนเองคิด
ทางวิทยาศาสตร์และแบบการรับรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.

เอนกกุล กรี่แสง. 2517. จิตวิทยาการศึกษา. เอกสารประกอบการเรียน การจัดสภาพ
การเรียนรู้. นิชนโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย.

อบรม สีนภิบาล และ กุลชลี องค์กริพร. ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ 1.
กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2524.

อรวรรณ บรรจงศิลป์. เพลงประกอบบทเรียน. ใน สุมณ อมรวิวัฒน์ (บรรณาธิการ)
หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 204 - 211. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อัญชลี ศคินิบุลย์. การปกครองของครูกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

อาคม จันทนสุนทร. การเรียนรู้. ประชาศึกษา 30 (พฤศจิกายน 2521): 2-6

อำไพ เฝื่องฟู. ผลของการใช้สัญญาเงื่อนไขในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2528.

ภาษาอังกฤษ

- Alan E, Kazdin. The Token Economy : A Review and Evaluation, New York:
 Plenum Press, 1977.
- Ayllon, Teodoro, and Roberts, Michael D. Eliminating Discipline
 Problems by Strengthening Academic Performance. Journal of
 Applied Behavior Analysis. 7 (1974): 71-76.
- Bloom, Benjamin S. An Introduction to Mastery Learning Theory in School
 Society and Mastery Learning. p. 4-13. ed. by James H. Block,
 New York, Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- _____. Human Characteristics and School Learning. New York:
 Mc-Craw-Hill Book Company, 1976.
- Brodin, M; Bruce, C; Mitchell, M.A.; Cartar, V; and Hall, R.V.
 "Effects of Teacher Attentive on Attending Behavior of Two Boys
 of Adjacent Desk's" Journal of Applied Behavior Analysis.
 3 (1970) ; 199-204.
- Cunningham, R.T. Developing Question - Asking Skills, Developing
 Teacher Competencies, ed. J.E. Weigand, New Jersey:
 Prentice - Hall Inc, 1971.
- Davis, Frederick B. Educational Measurement and their Interpretation.
 California, Wadsworth Publishing Co., 1964.
- Davis, Keith. Human Relations at Work, New York: Mc Graw - Hill Book
 Company Inc, 1962.

- Eakins, Darwin J. and Others, The Effects of an Instructional Test-taking Units on Achievement Test Scores. The Journal of Educational Research, 6(7 March, 1976).
- Ernest R. Hilgarl and Gordon H. Bower. Theories of Learning. New York: Mercedith Pubilshing Co.P.III, 1966.
- Gentile, J. Ronald. "A Mastery Struategy for Introductory Educational Psychology," in Mastery Learning : Theory and Practice. p.117-118 ed. by James H. Block, New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1971.
- Gerakd R. Patterson. An Application of Conditioning Techniques to the Control of Change in Education edited by Wesley C.Becker Science Reserch Associates. Inc. Chicago, 1971.
- Glavin, John P. "Persistence of Behavior Disorders in Children," Journal of Exceptional Children. 38 (1972), 367-376.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Gronlund, Norman E. Measurment and Evaluation in Teaching. 3rd ed. New York: Macmillan, 1976.
- Hoge, Robert D., and Luce Sally. "Predicting Acadamic Achievment from Classroom Behavior," Educational Research. 49 (Summer 1979) : 479-496.
- Jager, Harry A. and Clifford, Froehlick P. Guidance Tools for Vactional Shop Instructor. Dissertation Abstracts International, 1955:5551-A
- Kazdin,Alan E. The Token Economy : A Review and Evaluation. New York: Plenum Press, 1977
- _____. Single-Case Research Design. Oxford Unviersity Press, 1982.

- Keys, Noel. "The Influence on Learning and Retention of Weekly Tests as Apposed to Monthly Tests," The Journal of Educational Psychology, February 1967.
- Kirkpatrick, James Earl. "The Motivation Effect of a Specific Type of Testing Program," University of Iowa Studies in Education, June 1934.
- Lindquist, E.F. , Educational Measurement. American Council on Education Washington, 1951
- M.C. Stone. Behavior Shaping in a Classroom for Children with Gerchval Palsy. Exceptional Children, 1970.
- Nunnally, Jum C. Introduction to Psychological Measurement. New York: Mc Graw-Hill, 1970.
- O'Leary and Becker. "Behavior Modification of an Adjustment Class: A Token Reinforcement Program," Journal of Exceptional Children. 33 (1967), 637-642.
- Page, Terry, Thomas J.B., and Marshall A.R. International Dictionary of Education. New York: Nicholas Publishing Company, 1977.
- Piaget, Donald D., "Learning While Testing" The Journal of Educational Research, 95 (February 1960) 276-277
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York, The Bobbs Merrill Company, 1963.
- R.Harth, J. Glavin, "Validity of Teacher Rating as a Subtest for Screening Emotionally Disturbed Children," Exceptional Children, 37 (1971), 605-606.
- Robert L. Therndike. Measurement and Evaluation in Psychology and Education. John Willy and Sons Inc, New York: 1959.

- Ross, C.C. and Henry Lylek. "The Relation between Frequency of Testing and Progress in Learning Psychology," The Journal of Educational Psychology. November 1939.
- Sandra Iwordosz and Thomas Sajnaj. 1972. Multiple Effects of a Procedure to Increase Sitting in a Hyperactive Retarded. Journal of applied Recavior Analysis. 73-78.
- Scott, T.J. The use of Music to Reduce Hyperactivity in Children. Research in Music Behavior. New York: Teacher College Press, 1975.
- Skinner, B.E. The Science of learning and the Art of Teaching, Harword Education Review. 24 (January 1954): 68-97.
- Straug, Ruth. Diagnostic Teaching of Reading. 2d.ed. New York : McGraw - Hill, 1969.
- Tisana Tiansame. A Model for Pre-Service Theacher Training for Thailand. Unpublished, Ph.D. Dissertation, Arizona State University, 1972.
- Turner, Astin H. Th Effect of Frequent Short Objective Test upon the Achievement of College Students in Education Psychology. School and Society, 33 (June 1931): 760-762.
- Turner, Richard L. and Denny, David A. "Teacher Charactoristics, Teacher Behaviors and Changes in Pupil Creativity. The Elementary School Journal. 69 (October-May 1968-1969): 268-272.
- Webb, Noreen Marie. Learning in Individual and Small Group Setting, Dissertation Abstracts International. 2 (June 1978): 7248-A.
- William and Ronald L. Vansickle. Learning Teams and Law Achievers Social Education. 48 (January 1984): 60-64.
- Wittich, Walter A. and Charles F. Schuller. Instructional Technology Its Nature and Use. Harper & Row Publishers, Inc., 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดนิทกซ์	ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มศว. ประสานมิตร
รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง	ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มศว. ประสานมิตร
รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต	ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข	ศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
อาจารย์ภาวนา ภูมิศรีสอาด	อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์อรพิน ไทยสุโข	ครุฑดีเด่นภาษาไทย สปกทม. ปี 2533

ภาคผนวก ข.

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัตลอร์

แผนการสอนที่ 1 เวลา 8 คาบ บทเรียนที่ 17 เรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การสังเกตและพิจารณาโอกาสและผู้ฟังเสียก่อน จะช่วยให้การพูดมีประสิทธิภาพดีขึ้น

จุดประสงค์

1. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ตั้งคำถาม และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
3. ใช้ประมวลคำและพจนานุกรมได้รวดเร็วถูกต้องตามเวลาที่กำหนดให้ได้
4. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 17 ได้
5. พูดประชาสัมพันธ์และตอบรับ เชื่อ เชื่อใจได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - มารยาทในการฟัง
2. การพูด
 - การพูดเพื่อประชาสัมพันธ์
 - การพูดเชิญชวน
3. การอ่าน
 - บทเรียนบทที่ 17
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
4. การเขียน
 - คำแนะนำ ชักชวน โฆษณา
 - การตั้งคำถาม ตอบคำถาม
 - การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

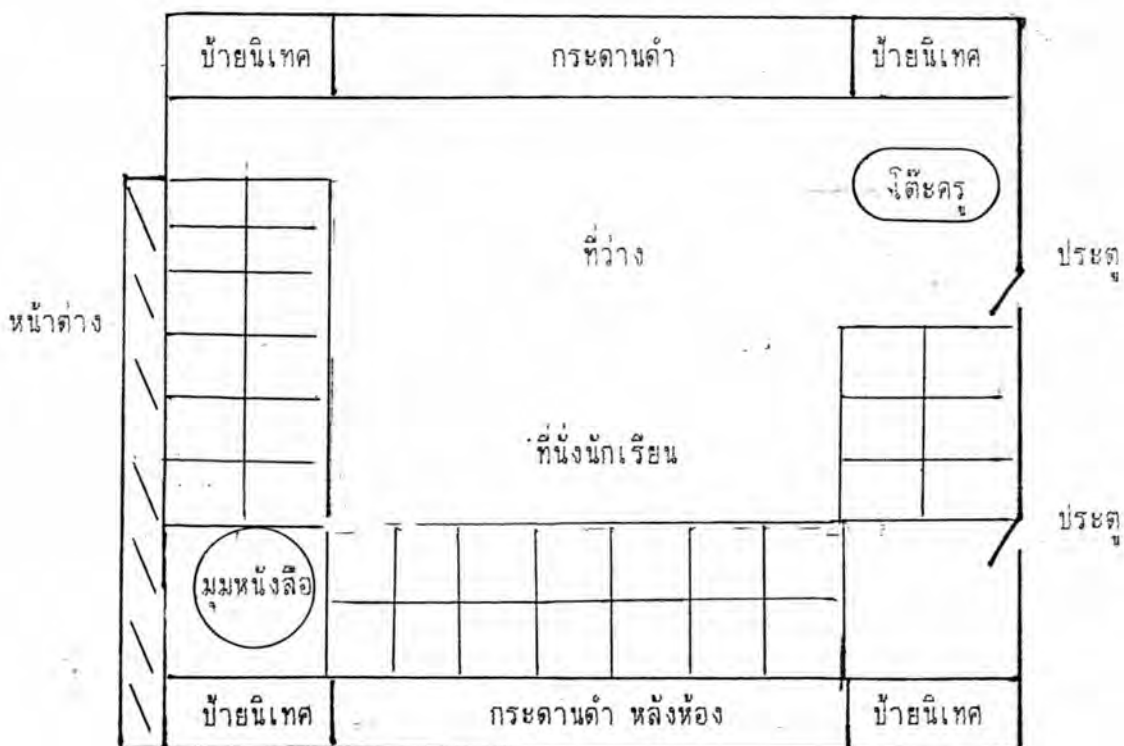
1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูจัดป้ายนิเทศเป็นรูปขบวนรถไฟ ติดภาพรถไฟ เครื่องสูบน้ำ กระบือ
- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาพในหัวข้อต่อไปนี้
 - ภาพที่เห็นเรียกว่าอะไร
 - ภาพที่เห็นนี้เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของบุคคลอย่างไร
 - ถ้าขาดสิ่งเหล่านี้ การดำรงชีวิตของบุคคลจะเป็นอย่างไร

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนช่วยกันเลื่อนโต๊ะและเก้าอี้ จัดผนังห้องทั้ง 3 ด้าน มีทางเดินได้ เหลือที่ว่างกลางห้องดังภาพ

3. เมื่อทำกิจกรรม 1-5 แล้วเรียงร้อย ให้สมาชิกทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียน เขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบของตนเอง

4. พังเฉลยแบบทดสอบ บันทึกคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียน เปรียบเทียบและประเมินความก้าวหน้าตนเอง (เน้นความซื่อสัตย์)

5. เตรียมเล่นผลงานหน้าชั้นเรียนตามที่ครูกำหนด

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กาเครื่องหมาย x ทับอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงใช้รถจักรยานเป็นพาหนะมาโรงเรียน
 - ก. เพื่อต้องการออกกำลังกาย
 - ข. เพื่อแข่งขันกันขี่จักรยาน
 - ค. เพื่อประหยัด เพราะน้ำมันขาดแคลน
 - ง. เพื่ออุดหนุนอุตสาหกรรมการผลิตจักรยาน
2. การขาดแคลนน้ำมันมีผลกระทบต่อประเทศไทยในด้านใด
 - ก. อุตสาหกรรม
 - ข. เศรษฐกิจ
 - ค. เกษตรกรรม
 - ง. ความมั่นคง
3. คำว่า "เคารน..." ควรเพิ่มคำในข้อใด จึงจะเกิดเสียงไพเราะและมีความหมายเพิ่มขึ้นอีก
 - ก. กรายไหว้
 - ข. บุษบา
 - ค. นบอบ
 - ง. นักร้อง
4. คำใดอ่านผิด
 - ก. เศรษฐกิจ อ่านว่า เสต-ถะ-กิด
 - ข. พาหนะ อ่านว่า พา-หะ-นะ
 - ค. วิฤตกาล อ่านว่า วิ-กิด-กาน
 - ง. ทรัพยากรธรรมชาติ อ่านว่า ชัย-พะ-ยา-กอน-ท่า-มะ-ขาด
5. ข้อใดต่างจากพวก
 - ก. เอตส์เป็นปัญหาของทุกคน ร่วมกันป้องกัน
 - ข. อ๊ะ อ๊ะ อ๋อ อ๋อ อ้อ อ้อ
 - ค. เชิญชมสินค้าของเราก่อนซิคะ
 - ง. ลารารณสมบัติเป็นของทุกคน โปรดช่วยกันรักษา

กิจกรรมที่ 1

คำสั่ง สังเกตคำต่อไปนี้ "คำมั่นสัญญา"
"อดอยากปากแห้ง"

ให้เติมคำซ้อนเสียงสัมผัสให้ถูกต้อง

1. ปรีกษา.....
2. จำเอนช.....
3. ผอมแห้ง.....
4. อ่อนน้อม.....
5. อิ่มหน้า.....

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง ผสมกันอ่านออกเสียงคำตามกำหนดดังนี้

วิฤตกาล อดออม กระบือ รถไถ เครื่องสูบน้ำ อาคาร
สุขุม ไบตองตึง ตับ กระเทาะ เปราะ

กิจกรรมที่ 3

คำสั่ง เรียงลำดับคำจากกิจกรรมที่ 2 ตามพจนานุกรม และค้นหาความหมาย

(ค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือประมวลคำท้ายบทเรียนจากหนังสือภาษาไทย เล่ม 2)

1. หมายถึง
2. หมายถึง
3. หมายถึง
4. หมายถึง
5. หมายถึง

6. หมายถึง
7. หมายถึง
8. หมายถึง
9. หมายถึง
10. หมายถึง
11. หมายถึง

กิจกรรมที่ 4

คำสั่ง อ่านในใจและอ่านเร็วบทที่ 17 หน้า 121-126 ภายในเวลา 5 นาที
แล้วช่วยกันตั้งคำถาม-ตอบคำถาม 5 ข้อ

1. คำถาม
- คำตอบ
-
2. คำถาม
- คำตอบ
-
3. คำถาม
- คำตอบ
-
4. คำถาม
- คำตอบ
-
5. คำถาม
- คำตอบ
-

กิจกรรมที่ 5

คำสั่ง 1. อ่านนลขลึงเกดแบบฝักหัดท่ายบทเรียนข้อที่ 9 หน้า 142 ภายในเวลา 5 นาที

2. อ่านข้อความต่อไปนี้ให้ลมาชิกทุกคนฟัง

หลักปฏิบัติในการพูดเชิญชวนและการเชื่อเชิญในโอกาสต่างๆ มีดังนี้

1. มีความมั่นใจในตนเอง
2. มีการเตรียมตัวมาก่อนเป็นอย่างดี
3. ลำดับความสำคัญของข้อความที่พูดได้เหมาะสม
4. ใช้น้ำเสียงสูงต่ำเพื่อเร้าความสนใจตามจังหวะและข้อความอย่างเหมาะสม
5. ใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมกับบุคคล เวลา และโอกาส

3. ฝักอ่านข้อความตามกำหนด (โดยเน้นน้ำเสียงและวรรคตอนให้ถูกต้อง) ผลักกันอ่านและฟัง และช่วยกันแก้ไขข้อบกพร่องให้แก่เพื่อนลมาชิก

1. ฝักจ่า ช่วยน้องที่ ร้อนลันดัย่างแทบระเบิด
2. ลีเกะเทาะ เหล็กก็เปราะะ เหมาะแล้วหรือ
3. หนตากฝนจนเป็นหวัดแล้วอ่ะ
4. ลร้างที่จอดมีหลังคา ให้พวกเราได้อาศัยเถิด
5. อยากใช้รถได้นานๆ ให้ไปพบประธานนักเรียน

4. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนคำโฆษณาชักชวนในหัวข้อต่อไปนี้

"การรักษาความสะอาดของแม่น้ำลำคลอง"

.....

.....

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูเป่านกหวีดเมื่อหมดเวลาการทำงานกลุ่ม ให้นักเรียนหยุดทำกิจกรรมทันที

- ครูให้หัวหน้ากลุ่มรายงานจำนวนกิจกรรมที่กลุ่มทำได้
- กลุ่มที่ทำกิจกรรมได้ 5 กิจกรรม ครูชมเชยว่า "ดีมาก"
- กลุ่มที่ทำกิจกรรมได้ 4 กิจกรรม ครูชมเชยว่า "ดี"
- กลุ่มที่ทำกิจกรรมได้ 3 กิจกรรม ครูชมเชยว่า "พอใช้"
- กลุ่มที่ทำกิจกรรมได้ 1-2 กิจกรรม ครูพูดให้กำลังใจและบอกให้ปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูมอบธงแห่งความสามัคคีแก่กลุ่มที่ทำงานได้ครบ 5 กิจกรรม

3. ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องในกิจกรรมที่ 1-5 ทุกกลุ่มช่วยกันตรวจผลงานของตนเอง หากมีข้อให้แก้ไขด้วยวิธีการดังนี้
 - กิจกรรมที่ 1 ช่วยกันต่อคำพร้อมกันทั้งชั้น
 - กิจกรรมที่ 2 อ่านพร้อมกันทั้งชั้น
 - กิจกรรมที่ 3 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเฉลยกลุ่มละ 3 คน
 - กิจกรรมที่ 4 ผลัดกันถาม-ตอบ ระหว่างกลุ่ม
 - กิจกรรมที่ 5 ทุกกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน อ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ภายในเวลา 5 นาที เขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบ

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน แล้วให้นักเรียนทุกคนตรวจคำตอบด้วยตนเอง รวมคะแนนและเปรียบเทียบคะแนนที่ได้

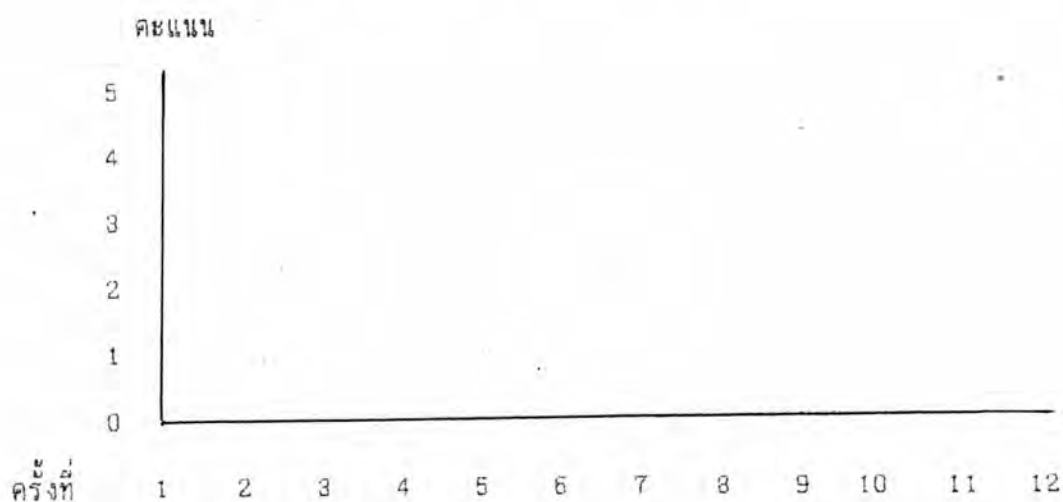
- ครูให้นักเรียนที่ทำคะแนนเต็ม 5 คะแนน ยกมือให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียน
รับทราบ (คะแนนก่อนเรียน/หลังเรียน)

- ครูให้นักเรียนที่ทำคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนยกมือให้เพื่อนๆ ใน
ชั้นเรียนรับทราบ

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกคะแนนของตน ครูลงสถิติตารางกราฟคะแนน
ของนักเรียนที่ติดไว้กระดานหลังห้อง ครั้งที่ 1

ตารางแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของ (ด.ช./ด.ญ.).....

น้ำเงิน ก่อนเรียน

เขียว หลังเรียน

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การเกษตร
- แผนผังการจัดที่นั่งนักเรียน
- เพลงร่ำวง
- บัตรหมายเลข 1-3

- นกหวีด
- ใบงาน
- ธงแดง
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- แบบบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน
- พจนานุกรม, ประมวลคำหยาบทเรียน
- กิจกรรมกลุ่ม
- ตารางกราฟสถิติคะแนนนักเรียนที่สอบได้

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจใบงาน
- คะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- ตารางกราฟแสดงคะแนนของนักเรียน

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

1. ค.
2. ข.
3. ค.
4. ค.
5. ค.

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 2 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 17 เรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องทีอ่านไปยังผู้ฟัง ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านจำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่านได้โดยบริบูรณ์ด้วย

จุดประสงค์

1. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 17 ได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำบรรยายและคำชี้แจงของบุคคลต่างๆ
2. การพูด
 - แสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - บทเรียนบทที่ 17 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
4. การเขียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - การตั้งคำถาม ตอบคำถาม
 - สรุปข้อคิดจากบทเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูและนักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศ เรื่อง "กีฬาในร่ม"
- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของกีฬาในร่ม, กีฬาในร่มที่นักเรียนรู้จักและเคยเล่น, อุปกรณ์การเล่น ฯลฯ

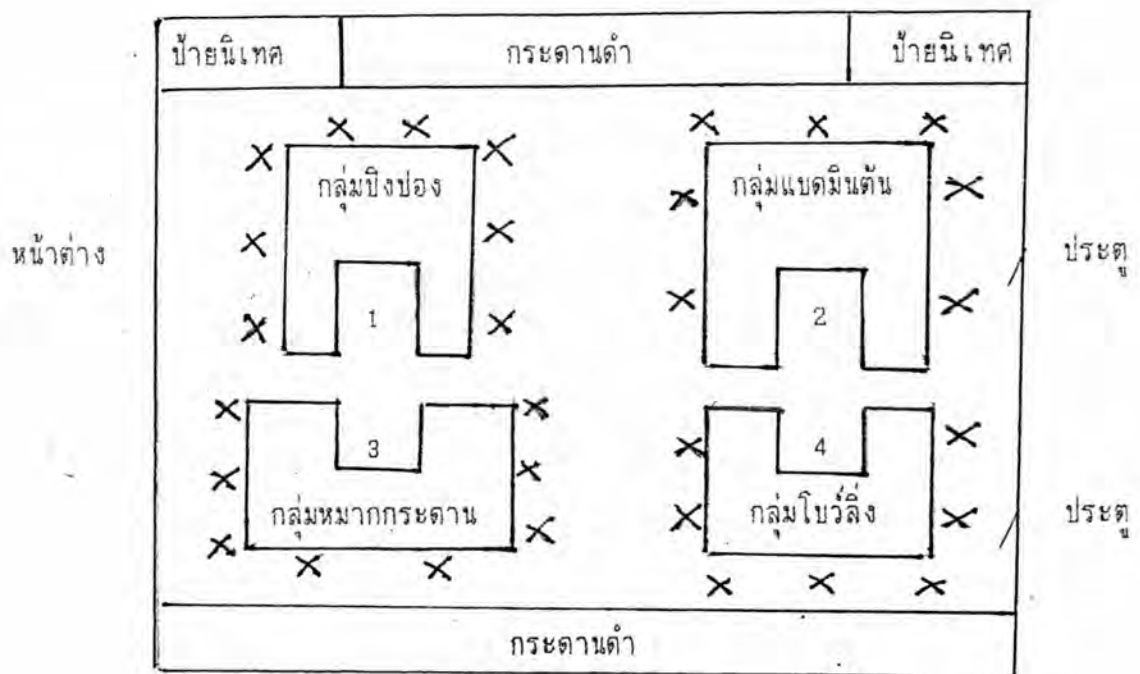
1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูตั้งคำถาม "สมมตินักเรียนมีโอกาสเลือกเล่นกีฬาในร่มได้คนละ 1 ประเภท นักเรียนสนใจประเภทใด เลือกได้คนละ 1 อย่าง ดังนี้"

- บิงปอง กลุ่มละ 7 คน
- หมากรุกกระดาน กลุ่มละ 7 คน
- แบดมินตัน กลุ่มละ 8 คน
- โบว์ลิ่ง กลุ่มละ 8 คน

- นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสนใจเลือกรับร้อย ครูให้นักเรียนแยกย้ายหาที่นั่งโดยจัดโต๊ะหันหน้าเข้าหากันเพื่อทำงานกลุ่ม ตามแผนผังที่ครูคิดบนกระดาน

แผนผังที่นั่งนักเรียน

2. ชั้นเรียน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูขออาสาสมัคร 5 คน แสดงบทบาทสมมติ
หัวหน้าเชียร์กีฬาออกมานำเพลงเชียร์
- นักเรียนทั้งชั้นร่วมกันร้องเพลงที่นักเรียนชอบพร้อมกัน 1 เพลง

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นทำภายในเวลา 5 นาที
- ครูเก็บกระดาษคำถาม, คำตอบ
- ครูให้หัวหน้ากลุ่มออกมาจับฉลากเพื่อเลือกทำกิจกรรมตามกำหนด
- ครูแจกเอกสารงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่มไปช่วยกันทำ โดยกำหนดเวลา
กลุ่มละ 15 นาที

เอกสารงานกลุ่มที่ 1

- คำสั่ง
1. อ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ทุกคน
 2. เรียงคำจากข้อ 1. ตามหลักพจนานุกรม
 3. ค้นหาความหมายของคำ
 4. เลือกคำ 5 คำ แต่งประโยค

กรอง	ออกโรง	หัวเรี้ยวหัวแรง	ปึงป้อง
ปวารณา	เกี้ยงงอน	ข่มเหง	กั๊นน้ำในร่ม
			ของขบเคี้ยว

1. หมายถึง
2. หมายถึง
3. หมายถึง
4. หมายถึง
5. หมายถึง
6. หมายถึง
7. หมายถึง
8. หมายถึง
9. หมายถึง
5. หมายถึง

คำที่เลือกใช้แต่งประโยคคือ (ขีดเส้นใต้คำที่ใช้ในประโยคด้วย)

1. =
2. =
3. =
4. =
5. =

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

เอกสารงานกลุ่มที่ 2

คำสั่ง ให้สมาชิกทุกคนอ่านในใจบทเรียนที่ 17 หน้า 127-132 ตั้งแต่
เมื่อเขียนเสร็จแล้ว...จนถึง... เลือดไหลซิบๆ อยู่หลายแห่ง แล้วช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม "อะไรคือการแสดงความสามัคคี"

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม "สิ่งที่นักเรียนพูดได้อย่างภาคภูมิใจคืออะไร"

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม "ประโยชน์ที่เก็บรถจักรยานมีอะไรบ้าง"

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

เอกสารงานกลุ่มที่ 3

- คำสั่ง 1. ขอวิทยุเทปจากครู แล้วเปิดฟังพร้อมๆ กัน 1 เทียว
2. ฟังอ่านตามเทป โดยเปิดหนังสือเรียนประกอบการฝึกอ่าน หน้า 128
3. เลือกตัวแทนอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น 1 คน

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

ชื่อผู้ที่ถูกเสนอชื่อเป็นตัวแทนอ่านหน้าชั้น คือ

.....

เอกสารงานกลุ่มที่ 4

- คำสั่ง 1. แจกข่าวให้เพื่อนในกลุ่มอ่านทุกคน สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจาก
เรื่องี่อ่าน
2. ช่วยกันตอบคำถาม (ตอบในกระดาษคำตอบ)

เด็กนักเรียนตัวอย่าง พบกระเป๋าสเงินตกกลางถนนพนักกว่าบาท เอาไปมอบให้ตำรวจ
ช่วยประกาศหาเจ้าของซึ่งเป็นชาวต่างจังหวัด

เมื่อเวลา 10.30 น. วานนี้ (27 ธ.ค.) ร.ต.อ.มนัส เนียมประดิษฐ์ ร้อยเวร
สน.บางนา รับแจ้งจาก ด.ญ.ชอลดา ยอร์ช อายุ 14 ปี บ้านเลขที่ 9 ซอยบุญญวิถี
สุขุมวิท 101 ถนนสุขุมวิท แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม. กับเพื่อนนักเรียน ร.ร.
เซ็นต์โยเซฟ ในซอยแบริ่ง มี ด.ญ.ชลธิชา เต็มเงิน ด.ญ.ชลมณี โสมาภา ด.ญ.สมฤดี
ชรินทร์ และ ด.ญ.ฉวีวรรณ ชันทกิจ โดย ด.ญ.ชอลดา เคยเป็นนักเรียนเก่าเซ็นต์โยเซฟ
ปัจจุบันเป็นนักเรียนเตรียมอุดมศึกษานานาชาติ ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตพระโขนง
กทม. โดย ด.ญ.ชอลดา นำกระเป๋าสเงินมีจำนวนพนักกว่าบาท พร้อมเอกสารและใบขับขี่
รถจักรยานยนต์ตลอดชั้นของนายว่อง มหิงลา บ้านเลขที่ 92/1 หมู่ 5 ต.บางซุด อ.สรรรบุรี
จ.ชัยนาท ไปมอบให้ตำรวจ ว่าเก็บกระเป๋าสเงินได้ที่ปากซอยแบริ่ง ถนนสุขุมวิท

ด.ญ.ชอลดา เผยว่า ได้ไปงานผู้ปกครองที่ ร.ร.เซ็นต์โยเซฟ และออกไปหา
ซื้อดอกไม้กับเพื่อนนักเรียนเซ็นต์โยเซฟ ระหว่างทางปากซอยแบริ่ง ข้ามถนนไปเกาะกลางถนน
สุขุมวิทนั่นเอง มีผู้ชายพลเมืองคนหนึ่งเดินตามหลังมา และบอกกับ ด.ญ.ชอลดา ว่า กระเป๋าส
ใครหล่น ด.ญ.ชอลดา เข้าใจว่าเป็นของ ด.ญ.ฉวีวรรณ ซึ่งใช้กระเป๋าสเงินเหมือนกัน แต่
ปรากฏว่าไม่ใช่ กลายเป็นของนายว่อง มหิงลา ตามใบขับขี่ในกระเป๋าสเงินไป ด.ญ.ชอลดาปรึกษา
กับเพื่อนๆ แล้ว จึงนำกระเป๋าสเงินมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเก็บไว้ประกาศหา นายว่อง มหิงลา
เจ้าของไปรับคืนพร้อมเงินและเอกสารต่างๆ ด.ญ.ชอลดา ว่า ชายที่บอกให้เธอเก็บกระเป๋าส
เงินนั้นว่าเป็นพลเมืองคนหนึ่งด้วย แต่เสียายที่ไม่ทราบชื่อ และเธอกับเพื่อนๆ ได้สอบถาม
แถวป้ายรถเมล์ก่อนแล้ว ไม่มีใครเป็นเจ้าของกระเป๋าสเงินใบนี้ จึงนำมามอบให้ตำรวจตั้งกล่าว

(ข่าวไทยรัฐ)

คำถาม

- 1) ใครพบกระเป๋าสเงิน พบที่ไหน
- 2) ในกระเป๋าสเงินมีอะไรบ้าง
- 3) กระเป๋าสเงินนั้นพบได้อย่างไร
- 4) ผู้พบกระเป๋าสเงินนี้ทำอย่างไร
- 5) นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้เป็นความจริงหรือไม่ เพราะอะไร
- 6) นักเรียนคิดว่าผู้เก็บกระเป๋าสเงินเป็นคนอย่างไร

กระดาษคำตอบ

- ข้อ 1.

 ข้อ 2.

 ข้อ 3.

 ข้อ 4.

 ข้อ 5.

 ข้อ 6.

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)2.2.1 การชมเชย

- ครูเดินสำรวจและสังเกตการทำงานกลุ่มของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
- ครูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือกลุ่มที่มีปัญหาต่างๆ
- ครูกล่าวชมเชย "ดีมาก" สำหรับนักเรียนที่ร่วมมือกันทำงานอย่างดี

และงานถูกต้องตามคำสั่ง

- ครูให้กำลังใจแก่กลุ่มที่สมาชิกขาดความร่วมมือ และกระตุ้นชักชวนให้นักเรียน
ร่วมมือกันทำงานสำเร็จ

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูให้ทุกกลุ่มหยุดทำงานเมื่อหมดเวลา
- ครูประกาศให้นักเรียนทั้งชั้นทราบถึงกลุ่มที่ทำงานด้วยความตั้งใจ ไม่พูด คุย
เล่น และทำงานตามคำสั่งได้สำเร็จ ครูมอบบัตรดาวทอง ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มติดที่หน้าอกเสื้อ
- นักเรียนทั้งชั้นปรบมือแสดงความยินดี

3. ขั้นสรุป

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนตลอดก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความ
ก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนตลอดก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการทำงานกิจกรรมของตน นักเรียน
ในห้องคนใดฟัง สงสัย ซักถามได้ กลุ่มละ 3 นาที
 - ครูเพิ่มเติมเนื้อหาดังต่อไปนี้ (โดยวิธีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ประกอบ
แผนภูมิบนกระดาน)
กลุ่มที่ 1	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
กลุ่มที่ 2	ทักษะการอ่านในใจ
กลุ่มที่ 3	การอ่านเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก/การพูดในโอกาสต่างๆ
กลุ่มที่ 4	หลักปฏิบัติในการอ่านข่าว
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 5 นาที
 - ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง นักเรียนให้คะแนนตนเองและเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนลงในตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียน

สื่อการเรียนการสอน

- บ้ายนิเทศ เรื่อง "กีฬาในร่ม"
- แผนผังที่นั่งนักเรียน
- บทบาทสมมติ เซียร์ รีดเตอร์
- เพลงเชียร์กีฬา
- เอกสารงานกลุ่ม
- สำเนาข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
- แผนภูมิคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
- แผนภูมิทักษะการอ่านในใจ
- แผนภูมิการอ่านเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก/การพูดในโอกาสต่างๆ
- แผนภูมิหลักปฏิบัติในการอ่านข่าว

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การทำงานกลุ่ม/ผลงานกลุ่ม
- การรายงานหน้าชั้น
- ค่ะแนทตลอบ
- การแสดงความคิดเห็น

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กาเครื่องหมาย x ทั่บอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว รู้ข่าวกีฬาที่นำมาวิจารณ์ตนให้ความช่วยเหลือไว้หลายคน คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร

ก. ร่วมมือ	ข. สามัคคี
ค. ยอมให้ใช้	ง. เสียสละ

2. "มานี้ เธอจะต้อง.....เกลี้ยกล่อมพวกที่ไม่ยอมร่วมมือแล้วละ"

คำที่เติมในช่องว่างคือข้อใด

ก. ออกแขก

ข. ออกโรง

ค. ออกหน้า

ง. ออกปาก

3. ข้อความใดอ่านเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกได้ดีที่สุด

ก. ต่อกันนี้เป็นหัวข้อยาวที่น่าสนใจ

ข. คุณครูครับ ผมขออนุญาตไปปลาสาวะครับ

ค. แสบหอม ฮูลู่ ฮูลู่ เย็นชื่นใจ

ง. พ่อขา อย่าขับรถเร็วนะคะ หนู น้อง และแม่ คอยพ่อยู่ที่บ้านค่ะ

4. คำในข้อใดไม่มีศัพท์ที่บัญญัติ

ก. เทป

ข. การ์ตูน

ค. มอเตอร์ไซด์

ง. รถเมล์

5. เขาจับฉลากได้.....ในวันปีใหม่

คำที่เติมในช่องว่างคือข้อใด

ก. ใคร

ข. อะไร

ค. ที่ไหน

ง. อย่างไร

เฉลย

1. ค.

2. ข.

3. ง.

4. ข.

5. ข.

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัลเลอร์

แผนการสอนที่ 3 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 17 เรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การร่วมกิจกรรมการพูดเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางความคิด อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
2. เล่าเรื่องจากประสบการณ์หรือข่าวสารจากสื่อมวลชนตามที่กำหนดให้ได้
3. เขียนรายงานจากการค้นคว้าโดยเน้นใจความสำคัญจากหัวข้อที่กำหนดให้ได้
4. พูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและอ่านได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - มารยาทในการฟัง
 - เรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ
2. การพูด
 - แสดงความคิดเห็น
3. การอ่าน
 - การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
4. การเขียน
 - การเขียนบันทึกและรายงาน
 - การเน้นใจความสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูคิดแผนภูมิบัตรร้อยกรอง "พร้อมเพรียง" ที่ป้ายนิเทศ
- ครูให้นักเรียนติดภาพที่นำมาที่ป้ายนิเทศ (ภาพที่นักเรียนนำมาติด ครูลั้งล่องหน้า

เป็นภาพเกี่ยวกับการช่วยเหลือกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมเพรียง
ความสามัคคี เช่น

- การเดินสวนสนามของทหาร
- การพัฒนาวัด/หมู่บ้าน
- การลอกคู คลอง
- การลากแห/อวน
- การลงแขกเก็บเกี่ยวข้าว
- การร่วมกันทำบุญ
- การร่วมกิจกรรมในประเพณีต่างๆ

ฯลฯ

- ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะพร้อมกันทั้งชั้น
- ครูให้นักเรียนพิจารณาภาพที่เพื่อน ๆ นำมาติด ภาพใดไม่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับ

บทร้อยกรอง ให้แกะออกมา

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนลงมือทำ ภายในเวลา 5 นาที

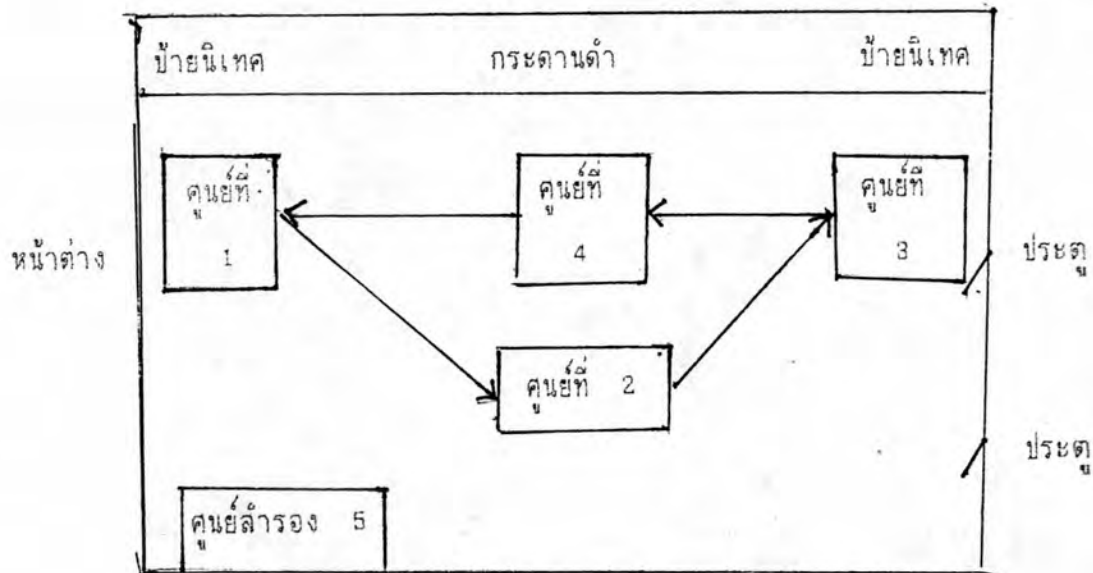
คนใดทำเสร็จส่งแบบทดสอบคืนครู

- ครูให้นักเรียนออกไปอยู่นอกห้องเรียนเพื่อจับกลุ่มตามใจชอบ กลุ่มละ 7-8 คน

4 กลุ่ม

- กลุ่มใดเรียบร้อย ให้ตั้งแถวคอยอย่างเรียบร้อย ไม่มีเสียงพูดคุยหรือเล่นกัน
- ครูจัดโต๊ะเป็นศูนย์การเรียน โดยวิธีติดบัตรประจำศูนย์ที่ 1-5

แผนภูมิการจัดที่นั่งนักเรียน

2. ชั้นสอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูให้นักเรียนทุกคนช่วยกันร้องเพลงและปรบมือ เพลง "งานลิ่งโต"

"งานลิ่งโต"

งานลิ่งโต	งานลิ่งโต	แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย	เฝ้าแต่คอย	หวังคอยจะเกียงโยนกลอง
ไม่มีเลรีจ (ช้า) รับรอง		จำไว้ทุกคนต้องทำงานเราต้องช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบว่านักเรียนจะต้องเข้าศึกษาค้นคว้าหาความรู้เป็นศูนย์การเรียน ดังต่อไปนี้

คำชี้แจง

1. เมื่อนักเรียนเข้าศูนย์ได้ก็ตาม ให้นักเรียนอ่านบัตรคำลั้งเป็นอันดับแรก เพื่อทราบว่าคุณศูนย์นั้น นักเรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไรบ้าง อย่างไร
2. นักเรียนจะต้องนำหนังสือเรียน แบบฝึกหัด ปากกา ติดตัวไปทุกครั้ง
3. การเปลี่ยนศูนย์ ครูเป็นผู้ให้สัญญาณนกหวีด (คล้ายการเข้าฐานในการอยู่ค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด) แต่ละศูนย์ใช้เวลา 5-7 นาที
4. เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจให้ถามครู
5. การเปลี่ยนศูนย์ควรเป็นไปอย่างมีระเบียบ และไม่ส่งเสียงดัง
6. การเปลี่ยนศูนย์ห้ามนำสิ่งของใต้ประจำศูนย์ติดตัวไป (โดยเฉพะบัตรคำลั้ง)

รายละเอียดโดยสังเขป

ศูนย์ที่ 1

- คำลั้ง
1. อ่านหนังสือภาษาไทยบทที่ 17 หน้า 132 จนจบเรื่อง
 2. ทำแบบฝึกหัดภาษาไทย หน้า 134 ข้อ 2.1 ทุกคน

ศูนย์ที่ 2

- คำลั้ง
1. อ่านหนังสือเรียน หน้า 136-141 ข้อ 1.-8. ประกอบแผนภูมิ
 2. ทำแบบฝึกหัดภาษาไทย หน้า 137 ข้อ 3.1-3.3 ทุกคน

ศูนย์ที่ 3

คำลั้ง จงแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

"น้ำมันเป็นทรัพยากรธรรมชาติ พอน้ำมันขาดแคลนก็กระทบกระเทือนเศรษฐกิจ ทุกคนจึงต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยความระมัดระวัง ต้องอดออมมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือช่วยกันประหยัดน้ำมัน"

เห็นด้วยกับข้อความนี้หรือไม่ ถ้าจะช่วยกันประหยัดน้ำมันกระทำได้อย่างไร บอกเป็นข้อๆ พอเข้าใจ (เขียนในกระดาษคำตอบที่เตรียมให้)

หน่วยที่ 4

คำสั่ง อ่านหนังสือนิพนธ์แล้วช่วยกันค้นหาข่าวที่สำคัญในหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อข่าว
2. แหล่งที่มาของข่าว
3. วัน เวลา ที่ได้รับข่าว
4. ใจความสำคัญของข่าว
5. ความเป็นไปได้ของข่าว
6. การตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าว

(กลุ่มละ 1 ข่าวเท่านั้น ทำในแบบฟอร์มที่เตรียมให้)

ศูนย์สำรอง

คำสั่ง เลือกทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่สนใจ

1. เกมหัวใจข้างขวา
2. ยอดนักอ่าน
3. ชิงร้อยชิงล้าน

เกมหัวใจข้างขวา

จุดประสงค์ ค้นหาคำและความหมาย

- ครุติดกระดาษเป็นรูปหัวใจ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เขียนคำ ส่วนที่ 2 อธิบายความหมาย มีทั้งสิ้น 12 ส่วน ใส่กล่องรวมกันอยู่

วิธีเล่น นักเรียนต่อรูปหัวใจให้ร้อยตัดสนิทกัน นักเรียนก็จะทราบความหมายของคำนั้นๆ

ยอดนักอ่าน

- จุดประสงค์
1. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 2. อ่านเพื่อความรู้อ

- วิธีการ - นักเรียนอ่านบทความเรื่อง "การแก้ไขปัญหาน้ำมันขาดแคลน"
จากหนังสือพิมพ์หน้าเดียวที่ครูทำขึ้น

ขิงร้อยขิงล้าน

- จุดประสงค์ - เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกหัดที่ทำในกิจกรรมศูนย์ที่ 1, 2
- วิธีการ - ครูเฉลยแบบฝึกหัด
หน้า 134 ข้อ 2.1
หน้า 137 ข้อ 3.1, 3.2, 3.3
- นักเรียนที่ถูกต้อง ให้คะแนนตัวเอง 1,000,000 คะแนน
นักเรียนที่ผิดตั้งแต่ 1 ข้อขึ้นไป ให้คะแนนตัวเอง 100 คะแนน

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- เมื่อหมดเวลา 30 นาที ในการทำกิจกรรมศูนย์การเรียน ครูให้ตัวแทนกลุ่ม
บอกจำนวนศูนย์กิจกรรมที่ทำได้ และครูมีเกณฑ์ชมเชยนักเรียน ดังนี้

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-5 ครูชมเชยนักเรียน "ดีเยี่ยม" และชักชวนเพื่อนในชั้น
ปรบมือ 3 ครั้ง ตะโกนว่า "เสนาะๆ เฮ้"

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-4 ครูชมเชยนักเรียน "ดีมาก"

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-3 ครูชมเชยนักเรียน "พยายามใหม่ในครั้งหน้า"

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-2 ครูให้กำลังใจ และพยายามให้นักเรียนสำรวจ

ข้อบกพร่องในการทำงานครั้งนี้เพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป ครูให้นักเรียนในชั้นตะโกนว่า
"ไม่เป็นไร แก้วใหม่ละ"

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจ 5 ขนาด มอบให้แต่ละกลุ่ม ดังนี้
- กลุ่มที่ครูชมเชย "ดีเยี่ยม" ได้หัวใจขนาดกว้าง 30 เซนติเมตร 1 ดวง
- กลุ่มที่ครูชมเชย "ดีมาก" ได้หัวใจขนาดกว้าง 15 เซนติเมตร 1 ดวง
- กลุ่มที่ครูชมเชย "พยายามอีกครั้ง" ได้หัวใจขนาดกว้าง 7 เซนติเมตร 1 ดวง
- กลุ่มที่ครูชมเชย "ไม่เป็นไร แก่ตัวใหม่" ได้หัวใจขนาดกว้าง 3 เซนติเมตร 1 ดวง

3. ขั้นสรุป

- ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ได้หัวใจดวงใหญ่ที่สุด เฉลยกิจกรรมที่ 1-2
- ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ได้หัวใจดวงใหญ่ เฉลยกิจกรรมที่ 3
- ครูให้ตัวแทนกลุ่มที่ได้หัวใจดวงกลาง เฉลยกิจกรรมที่ 4
(ครูอธิบายเพิ่มเติม หากนักเรียนคนใดมีข้อสงสัย)

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทำภายในเวลา 5 นาที
- ครูเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนและคืนแบบทดสอบก่อนเรียนที่ครูตรวจให้คะแนนเรียบร้อย
- นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนทั้ง 2 ครั้ง
- คนที่ได้คะแนนเต็ม ยกมือบอกเพื่อนและครู
- คนที่ได้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนยกมือบอกเพื่อนและครู

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนทุกคนลงในตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียน ครั้งที่ 3

สื่อการเรียนการสอน

- บทร้อยกรอง "พร้อมเพรียง"

"พร้อมเพรียง"

พร้อม เอ้ยพร้อมเพรียง
ทำสิ่งใดหันหน้ามาปรองดอง
อันกิจการงานใหญ่ในโลกนี้
หากร่วมแรงพร้อมรักสมัครใจ

ไม่ค่อยเกี่ยงกิจการงานทั้งผอง
เห็นลูกต้องช่วยกันทำสำเร็จไ้
ทำคนเดียวไม่มีแรงทำไหว
ยากเท่าใดกิจการสัมฤทธิ์เอย

(สุยะปะนี้อยู่ นครธรรม)

- ภาพแสดงความร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมงานต่างๆ
- เพลงงานสิ่งใด
- ป้ายประจำศูนย์การเรียนรู้ที่ 1-5
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ
- กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์
- กระดาษรูปหัวใจ
- แบบทดสอบ
- ตารางกราฟบันทึกสถิติคะแนนสอบของนักเรียน
- แผนภูมิการเพิ่มค่า

แผนภูมิการเพิ่มคำ (ประกอบศูนย์ที่ 2)

เพิ่มคำข้างหน้า

.....รถ	<ul style="list-style-type: none"> ┌ ขัปรถ ├ ชื่อรถ └ ขาขรถ
....โรง	<ul style="list-style-type: none"> ┌ ออกโรง ├ หน้าโรง └ หลังโรง
...กรอง	<ul style="list-style-type: none"> ┌ หม้อกรอง ├ เครื่องกรอง └ ถังกรอง
....ออก	<ul style="list-style-type: none"> ┌ คัดออก ├ คัดออก └ พุดออก

เพิ่มคำข้างท้าย

รถ.....	<ul style="list-style-type: none"> ┌ รถจักรยาน ├ รถจักรยานยนต์ └ รถเมล์
โรง....	<ul style="list-style-type: none"> ┌ โรงเรียน ├ โรงแรม └ โรงรถ
กรอง...	<ul style="list-style-type: none"> ┌ กรองน้ำ ├ กรองหญ้า └ กรองมาลัย
ออก....	<ul style="list-style-type: none"> ┌ ออกดอก ├ ออกไข่ └ ออกกำลัง

เพิ่มคำสัมผัสคล้องจอง

ปรึกษา	-	ปรึกษหาหรือ
เคารพ	-	เคารพบนอบ
ครู	-	ครูบาอาจารย์
ถิ่นฐาน	-	ถิ่นฐานบ้านช่อง

รวมคำเข้าด้วยกัน

ประวัติ	+	ศาสตร์	=	ประวัติศาสตร์
เอก	+	ลักษณะ	=	เอกลักษณะ
อิสระ	+	ภาพ	=	อิสระภาพ

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้
- การรายงานหน้าชั้น
- ค่ะแนนทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กาเครื่องหมาย x ทั่บอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. นักเรียนควรปฏิบัติตนเช่นไรในการฟังเพื่อนเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียน

ก. นั่งฟังเพื่อนเล่าเรื่อยๆ	ข. นั่งฟังเฉพาะเรื่องที่ต้องการฟัง
ค. ฟังและคิดตาม คอยเวลาถามข้อสงสัย	ง. ถกปัญหาต่างๆ กับเพื่อนที่นั่งใกล้ๆ
2. ตะเข้ หมายถึง

ก. คำเรียกจระเข้	ข. เครื่องดนตรีไทยชนิดหนึ่ง
ค. เครื่องลากขึ้นของหนัก มีล้อ	ง. อุปกรณ์ที่ใช้ในงานก่อสร้าง
3. จากเรื่อง "ร่วมแรงร่วมใจ" นี้ ตรงกับสำนวนใด

ก. วัวหายล้อมคอก	ข. ชี้อ้างจับตักแตน
ค. ลามคคคือพลัง	ง. ตนแลเป็นที่พึ่งของตน
4. การพูดในโอกาสต่างๆ ต้องคำนึงถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก

ก. บุคคล	ข. ภาษาที่ใช้
ค. เนื้อหา สาระ	ง. อารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด
5. ข้อใดอ่านผิด

ก. คุณค่า (คุณ-นะ-ค่า)	ข. อีสรภาพ (อิด-สะ-หระ-พาบ)
ค. คณิตศาสตร์ (คะ-นิต-สาต)	ง. อาชญา (อาต-ยา)

เฉลย

1. ค.
2. ค.
3. ค.
4. ก.
5. ค.

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 4 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่จ๋า 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องที่ยังผู้ฟัง ในขณะที่ตัวผู้อ่านจำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่านได้โดยบริบูรณ์

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
2. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
3. ใช้ประมวลคำและพจนานุกรมได้ถูกต้องและรวดเร็ว
4. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 18 ได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำอธิบายและข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
2. การพูด
 - ข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - บทเรียนที่ 18
4. การเขียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้การลอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูและนักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศเรื่อง "แม่" เป็นรูปรั้งนกขนาดใหญ่ แม่นกกำลังป้อนเหยื่อให้แก่ลูกนก ที่ตัวของแม่นกและลูกนกติดภาพกิจกรรมต่างๆ ที่แม่ปฏิบัติต่อลูกน้อย เช่น ให้นมลูก, ป้อนข้าวป้อนน้ำ, ลอนหนังสือ, ลอนมารยาท, ดูแลตอนลูกป่วย ฯลฯ

- ครูและนักเรียนสนทนาถึงกิจกรรมวันแม่ที่โรงเรียนจัดขึ้น

- ครูซักถามนักเรียนถึงจุดประสงค์ในการจัดให้มีวันแม่ขึ้นเพื่ออะไร

แนวความคิด เพื่อระลึกถึงบุญคุณของผู้เป็นแม่

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนจัดโต๊ะเป็นศูนย์กลางเรียน โดยใช้ชื่อว่า "อาศรมความรู้" (จัดล่วงหน้าก่อนถึงชั่วโมงเรียน)

- ครูอธิบายวิธีการใช้อาศรมความรู้ว่าจะเข้าไปหาความรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในอาศรมใดก็ได้ตามใจชอบ แต่ต้องนำความรู้ที่ได้มาบอกกล่าวเล่าให้คนอื่น ฟังได้ ในลักษณะ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

- อาศรมความรู้ทั้งหมด 4 อาศรม คือ

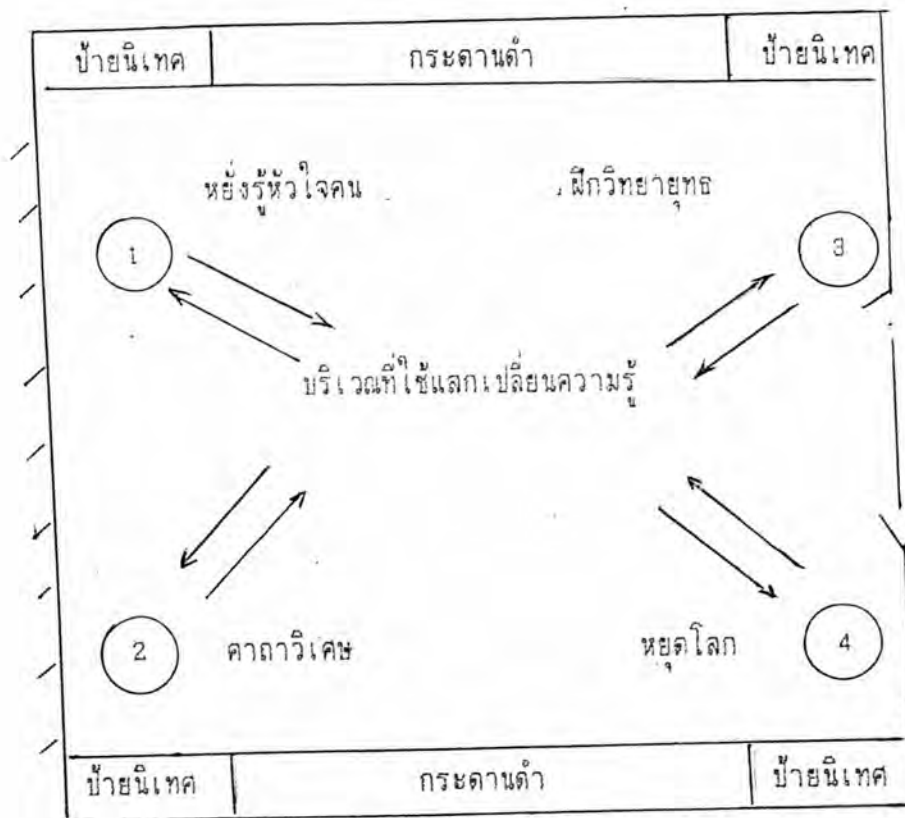
อาศรมที่ 1 หยั่งรู้หัวใจคน

อาศรมที่ 2 คาถาวิเศษ

อาศรมที่ 3 ฝึกวิทยายุทธ

อาศรมที่ 4 หยุดโลก

- ครูเสนอแนะว่านักเรียนควรเข้าศึกษาอาศรมเป็นกลุ่ม ประมาณ 7-8 คน เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละอาศรม จะเข้าอาศรมใดก็ได้ตามมติกลุ่ม

2. ขั้นตอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูให้นักเรียนนั่งที่พื้นกลางห้อง ชักชวนให้ร้องเพลงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับแม่ เช่น
 - ไครหนอ
 - คำน้านม
 - โอป่าป่า โอ้มามา
- (เพลงใดเพลงหนึ่ง คนที่ร้องไม่ได้อาจปรับมือตามจังหวะที่เพื่อนร้อง)
- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำภายใน 5 นาที ส่งคืนครู
- ครูแจกกระดาษเปล่าให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น เพื่อใช้จดบันทึกความรู้

ที่ได้จากการเข้าไปในอาศรม

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูให้นักเรียนจับกลุ่มแยกย้ายไปหาความรู้ตามอาศรมต่างๆ ให้ความเวลา 20 นาที หลังจากนั้นนักเรียนจะมานั่งกลางห้องอีกครั้งเพื่อพูดคุย ชักถาม แลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับ (ระมัดระวังเรื่องการใช้เสียง อย่าให้ดังอีกทีก็ เช้งแซ่)

รายละเอียดกิจกรรมในอาศรมความรู้ พอลิ่งเซป

อาศรมที่ 1 หยั่งรู้หัวใจคน

- จุดประสงค์ เพื่อศึกษาหาความรู้เรื่องคำและความหมายในบทเรียน/สำนวนภาษา/คำลมาส
- วิธีการ
1. นักเรียนต่อรูปหัวใจ 32 ชิ้น ให้ได้ดวงละ 2 ชิ้น จะได้หัวใจที่ต่อเชื่อมกันสนิท 16 ดวง ถ้าต่อถูกต้องก็จะรู้คำและความหมายนั้นๆ 16 คำ จดบันทึกไว้
 2. นักเรียนต่อรูปหัวใจ 12 ชิ้น ให้ได้ดวงละ 6 ชิ้น จะได้หัวใจที่ต่อเชื่อมกันสนิท 2 ดวง ถ้าต่อถูกต้องก็จะพบข้อความที่กล่าวถึงสำนวนภาษา/คำลมาส จดบันทึกไว้

อาศรมที่ 2 คาถาวิเศษ

- จุดประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้เรื่องการใช้ภาษา โดยการฝึกอ่านและสังเกต
- วิธีการ นักเรียนอ่านหนังสือโบราณ (ครูสมมติขึ้น)

คาถาวิเศษ คือ.....

การอ่านคำบางคำที่ไม่เคยพบมาก่อน อาจคาดคะเนความหมายของคำนั้นจากเนื้อเรื่องหรือคาดคะเนความหมายจากรูปและเสียงของคำ เมื่อยังไม่รู้ความหมายก็ศึกษาจากประมวลคำศัพท์และพจนานุกรมได้

คาถาบทที่ 1

คาดคะเนความหมายจากรูปคำที่มีไม่ครบทุกพยางค์ ซึ่งอาจจะมีตัวสะกดคล้ายกัน มีเสียงพยางค์บางพยางค์เหมือนกัน แต่มีความหมายเหมือนเดิม เช่น

<u>คำเดิม</u>	<u>คำที่ตัดทอน</u>
สต่างค์	ตั้งค์ (ภาษาพูด)
อนฺชา	นฺช อนฺช
อนิจจา	นิจจา
อติเรก	ติเรก
อภิรมย์	ภิรมย์
อุโบลถ	โบลถ

คาถาบทที่ 2

คำบางคำเสียงพยางค์คล้ายกัน ผิดกันที่สระตัวหน้าหรือตัวหลัง แต่ก็ยังมีความหมายเหมือนเดิม เช่น

เขาวชน - ยวชน	จันทร - จันตรา
นิจิตร - ไพนิจิตร	มนตร์ - มนตรา
ตยวัน - ตาวัน	เกศี - เกศา
นิศาล - ไพนศาล	ชัย - ชโย
นิรมิต - เนรมิต	บิตา - บิตร

คาถาบทที่ 3

คำบางคำเสียงยังเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน และความหมายเหมือนกัน แต่มีพยางค์มากน้อยต่างกัน เช่น

เล็จ - ล้าเจ็จ	แข็ง - กำแหง
ติ - ต้าหนี	โลง - ละไมบ
บวช - ผนวช	เพราะ - ไพเราะ
สาร - สารา	อวย - อวย
ครบ - ค้ารบ	เดิน - ดำเนิน

การนำคำาวิเศษไปใช้

ก. จงตัดคำต่อไปนี้ให้สั้นลง แต่คงความหมายเดิม (ไม่ควรเปิดคำเฉลยก่อน)

- นขรุ้งนขรีง = (นขรุ้ง)
- กรจกกรจก = (จกจก)
- ร่ำร่ำไร = (ร่ำไร)
- กุมาร = (กุมาร)
- กรตกรต = (ตกรต)
- ถ้วถ้ว = (ถ้ว)
- อุขาลิกา = (ลิกา)
- กขกข = (กข)
- เข้เข้ = (เข้)
- กรกร = (กร)

ข. จับคู่คำในข้อ 1) และ 2) ที่มีเสียงใกล้เคียงกัน หรือความหมายเหมือนกัน

- 1) ตรวจ ขม้ง ะลิก ตาปู่ ลลาก เกิด เลียง เจริญ แลตง จ้าย
พัก คขนึ่ง ขจาย ตีรัจฉาน
- 2) พำนัก ตะปู่ ร่ำลิก กำเนิด ล้ำแดง จำหน่าย กำจาย ล้ำเนียง ฉลาก
เตรัจฉาน ตำรวจ ฉม้ง จำเริญ คำนึ่ง

<u>เฉลย</u>	ตรวจ - ตำรวจ	ขม้ง - ฉม้ง	ะลิก - ร่ำลิก	ตาปู่ - ตะปู่
	ฉลาก - ฉลาก	เกิด - กำเนิด	เลียง - ล้ำเนียง	เจริญ - จำเริญ
	แลตง - ล้ำแดง	จ้าย - จำหน่าย	พัก - พำนัก	คขนึ่ง - คำนึ่ง
	ขจาย - กำจาย	ตีรัจฉาน - เตรัจฉาน		

อาศรมที่ 3 ฝึกวิทยายศ

จุดประสงค์ เพื่อฝึกอ่านออกเสียง "ร้อยแก้ว"

แบบที่ 1 อ่านแบบบรรยาย

แบบที่ 2 อ่านแบบบทสนทนา

วิธีการ - สมมติให้นักเรียนเป็นตัวละครในเรื่อง ตอนใดตอนหนึ่งในหน้า 143-149
ผลัดเปลี่ยนกันอ่าน ตอนใดเป็นการบรรยายให้อ่านเน้นเสียงวรรคตอน ความรู้สึก แบบบรรยาย
ตอนใดเป็นบทสนทนาให้อ่านเน้นเสียงแบ่งวรรคตอนแบบการพูดโต้ตอบกัน

- เมื่อนักเรียนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนครบทุกคนแล้ว ให้ช่วยกันตอบคำถาม
แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

ข้อความต่อไปนี้บรรยายลักษณะของตัวละครอย่างไร (จดบันทึกไว้)

1. "ถ้าดวงแก้วกลับบ้านผิดเวลาครั้งใด ป้าจะอารมณ์เสีย และไล่เบียดเอาทุกครั้ง"
(ป้าของดวงแก้วเป็นคนอย่างไร)
เฉลย ตู แต่มีความรักใคร่ห่วงใย
2. "ตั้งแต่หายป่วยคราวนั้น แม่ก็ไม่แข็งแรง ออกๆ แอดๆ เรื่อยมา แต่แม่ก็ไม่เคยอยู่หนึ่ง
ทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา"
(แม่ของเพชรเป็นคนอย่างไร)
เฉลย ขยัน เข้มแข็ง อดทน
3. "ฉันไม่อยากขัดใจแม่ กลัวแม่จะเสียใจ"
(เพชรเป็นคนอย่างไร)
เฉลย เกรงใจแม่ รักแม่
4. "ใส่เอ๋ยปิติ พูดอย่างกับว่าเป็นคนอื่นคนไกล เราเป็นเพื่อนกันแท้ๆ"
(จันทร์เป็นคนอย่างไร)
เฉลย เป็นกันเองกับเพื่อน เอื้อเฟื้อ
5. "ผมจำใส่ใจอยู่เสมอว่าเราเป็นคนจน ไม่เคยลืมหูลืมตา"
(เพชรเป็นคนอย่างไร)
เฉลย รู้จักตัวเอง ไม่ลืมหูลืมตา

อาศรมที่ 4 หยุตโลก

จุดประสงค์ เพื่อสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้

- วิธีการ
1. ให้นักเรียนอ่านบทเรียนที่ 18 หน้า 142-149 ตั้งแต่ พอลิ้นเสียงสัญญาณบอกเวลาเลิกเรียน... จนถึง ...ตั้งแต่นั้นมาเพชรรู้สึกสบายอกสบายใจอย่างบอกไม่ถูก
 2. สรุปข้อคิดจากบทเรียน
 3. ช่วยกันสรุปข้อคิดจากข้อความที่ครูกำหนดให้

ข้อความที่ 1

จะเอาโลกมาทำปากกา	แล้วเอาเงามาแทนกระดาษ
เอาน้ำหมึกมหาสมุทรแทนหมึกวาด	ประกาศพระองค์ไม่พอ
	(สลวิ ผกาพันธ์, ชัยร้อง)

ข้อความที่ 2

ค่าน้ำนมควยชวนให้ลูกฝัง แต่เมื่อหลังเปรียบดังผืนฟ้า หนักกว่าแผ่นดิน
 บวชเรียนพากเพียรจนสิ้น หยตหนึ่งน้านมกิน ทดแทนไม่สิ้นพระคุณแม่เอย
 (สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์)

ข้อความที่ 3

แม่จำ	ถึงแม่จะตีค่าลูกได้
แต่แม่มีวิธีตีใช้	ค่าน้อยแม้ก็ไม่พุดหยาบคาย
การเขียนตีมีข้างนับครึ่งถ้วน	เป็นเรื่องล้นหลาบจำนำหนักหลาย
แม่ระวังมิให้ลูกได้อาย	กลัวกลับกลายหน้าด้านประจานตัว
กำพร้าพ่อหากมีแม่ที่รัก	คอยพิทักษ์ทุกข์ภัยไม่เกลือกกลัว
อำนาจรักศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าฤทธิกลัว	แม่ทูนหัวของลูกปลุกรักเอย
	(ไพรัช โสณวัฒน์)

ข้อความที่ 4

"เมื่อล้มล้างใครหนอจึงเข้ามาช่วย
แล้วปลอบด้วยนิทานกล่อมขวัญให้
หรือจนที่เจ็บช้ำดัดเป่าไป
ผู้นั้นไซ้ไรที่แท้ "แม่ฉันเอง"

(พระราชธรรมนิเทศ)

เฉลย

- ภาษาให้อารมณ์ได้ทุกอารมณ์ตามถ้อยคำสำนวนที่ใช้
- บทร้อยกรองสามารถใช้ถ้อยคำไพเราะลึกซึ้งได้กะทัดรัดกว่าร้อยแก้ว
- แม่เป็นผู้ปลุกฝังความดีงามให้แก่ชีวิตลูกเป็นคนแรก
- ความกตัญญูกตเวทียี่เป็นเครื่องหมายของคนดี

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูเดินสำรวจสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
- ครูชมเชยกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมกันเป็นอย่างดี
- ครูตักเตือนและกระตุ้นให้สมาชิกของกลุ่มที่ขาดความร่วมมือทำงานให้สำเร็จ
- ครูให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ กลุ่มที่มีปัญหา ไม่เข้าใจและตรวจความถูกต้องแต่ละอาคาร
- กลุ่มที่ศึกษาหาความรู้เสร็จเรียบร้อย ให้กลับมานั่งที่พื้นกลางห้อง แลกเปลี่ยนพูดคุยสนทนาซักถามซึ่งกันและกัน (15 นาที)

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความรู้ที่มีอยู่ในแต่ละอาคาร
- นักเรียนคนใดตอบคำถามครู ตอบคำถามเพื่อน และแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูและเพื่อน ครูจะแจกบัตรเขียวให้นักเรียนทุกครั้ง
- ครูให้นักเรียนรวบรวมบัตรเขียว ใครได้มากที่สุด ครูให้นักเรียนในชั้นปรบมือแสดงความยินดี

3. ขั้นสรุป

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนทำภายในเวลา 5 นาที
- ครูเฉลย นักเรียนให้คะแนนตัวเอง ทุกข้อ ข้อละ 1 คะแนน
- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนทั้ง 2 ครั้ง
- ครูสอบถามนักเรียนที่ได้คะแนนสูงที่สุด และคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนทุกคนลงในตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียน ครั้งที่ 4

สื่อการเรียนการสอน

- ภาพกิจกรรมต่างๆ ที่แม่ปฏิบัติต่อลูก
- ป้ายนิเทศเรื่อง "แม่"
- ชุดการสอน "อาศรมความรู้"
- บัตรเขียน
- เพลงที่เกี่ยวกับแม่
- แบบทดสอบ

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรม
 - การเข้าร่วมกิจกรรม
 - การแสดงความคิดเห็น
- คะแนนทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กาเครื่องหมาย x ทั่บอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า ฉ่ำ

ก. เปียก	ข. แฉะ
ค. ชุ่มชื้น	ง. ชื่นใจ
2. วันฉาปนกิจคนแม่ของสมศรี มีผู้คนไปกันมากมาย คำว่า ฉาปนกิจ หมายถึง

ก. ลวดศพ	ข. เมาศพ
ค. ทำบุญ	ง. อาบน้ำศพ
3. "ชีวิตของเขาหมดลึ้นทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว" ข้อความนี้ตรงกับสำนวนข้อใด

ก. หัวใจเร่าร้อน	ข. วิตกเพียงอกนึ่ง
ค. ตั้งแสงเทียนดับ	ง. หัวใจเหมือนจะแตกออกเป็นเสี่ยงๆ
4. "เอ๊ะ! มันอะไรกันแน่" ข้อความนี้บอกถึงความรู้สึกอย่างไร

ก. ยินดี	ข. ตอว่า
ค. ปลอบโยน	ง. ประหลาดใจ
5. ครอบครัวของเพชรมีอาชีพอะไร

ก. หาของป่ามาขาย	ข. ขายผักที่ตลาด
ค. ขายเครื่องจักสาน	ง. ตัดเสื้อผ้า

เฉลย

1. ค.
2. ข.
3. ค.
4. ง.
5. ก.

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 5 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่เจ้า 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ความละเอียดรอบคอบในการเขียนจะปลุกฝังให้ซึมซาบจนกลายเป็นนิสัย

จุดประสงค์

1. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 18 ได้
4. เขียนจดหมายถึงพระได้
5. อธิบายความหมายและบอกคำสัมผัสคล้องจองจากบทร้อยกรองได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - ทำนองเสนาะ
2. การพูด
 - ข้อคิดเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - บทเรียนบทที่ 18
 - ร้อยกรอง ร้อยแก้ว
4. การเขียน
 - จดหมายถึงพระ
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - คำสัมผัสคล้องจอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

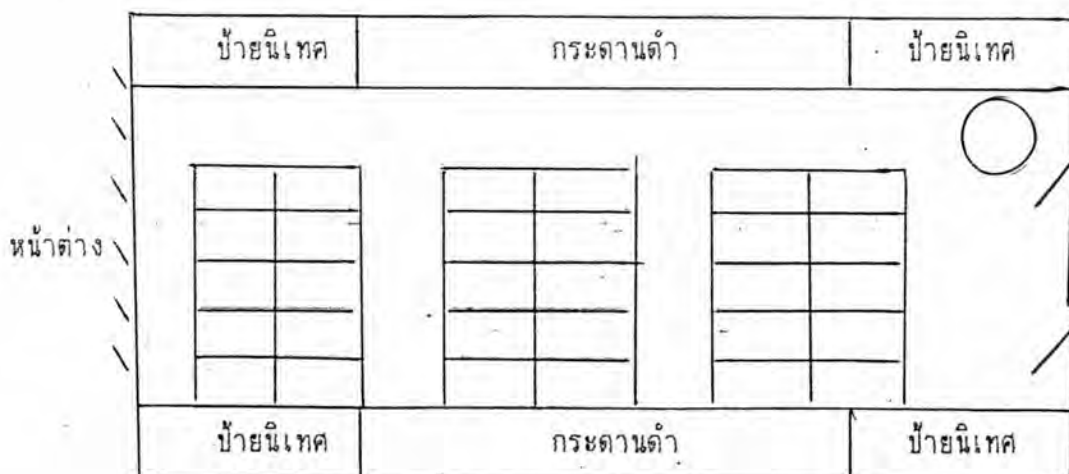
1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูตัดกระดาษโปสเตอร์เป็นบัตรสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 2" x 4" จำนวน 15 แผ่น เขียนบทร้อยกรอง "แม่จ๋า" ในหนังสือภาษาไทย หน้า 151-154 แผ่นละ 1 บท
 - ครูแจกบัตรร้อยกรองนี้ให้นักเรียนในชั้น จำนวน 15 คน (ที่ยกมืออาสาสมัคร)
 - ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองแบบร้อยแก้วธรรมดาให้เพื่อนๆ ฟัง
 - เพื่อนในชั้นเรียนพิจารณาบทร้อยกรองว่า มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาพใด
- ในป้ายนิเทศ ครูอนุญาตให้นักเรียนออกไปติดที่ภาพในป้ายนิเทศจนครบทั้ง 15 บท

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูอนุญาตให้นักเรียนย้ายที่นั่ง ใครต้องการนั่งกับเพื่อนคนใดย้ายที่ได้ แต่ห้ามคุยกัน ต้องตั้งใจเรียน
- ครูให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์ หนังสือเรียน สมุดแบบฝึกหัด ให้พร้อม

แผนภูมิการจัดที่นั่ง

2. ชั้นสอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูตีตบแผนภูมิเนื้อเพลง "พระคุณมารดา" ที่กระดานดำ
- ครูเปิดเทปเพลง "พระคุณมารดา" ให้นักเรียนฟัง และร้องคลอตาม
- ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเพลง
- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำภายใน 5 นาที ทำเสร็จคืนครู

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

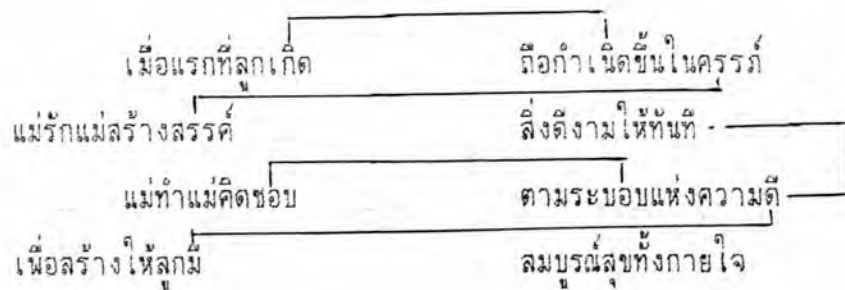
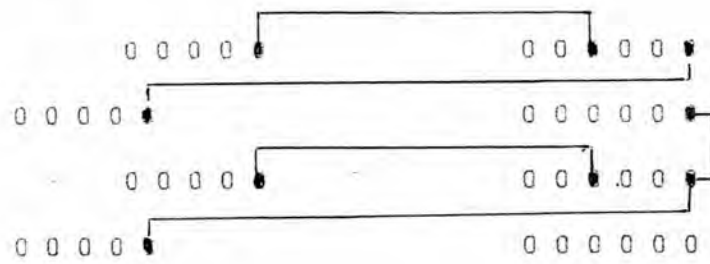
- ครูสอนคำใหม่ โดยชูบัตรคำ มนตรา จำ หทัย สุกติ บุญน้อย ให้นักเรียนอ่าน
- ครูให้นักเรียนแต่ละคู่แข่งขันกัน เรียงคำตามหลักพจนานุกรมและค้นหา
ความหมาย (ทำในสมุดแบบฝึกหัด) คู่ใดเสร็จก่อนให้ครูตรวจ ถ้าถูกต้องอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง
- ครูเปิดเทปการอ่านทำนองเสนาะ "แม่จ๋า" ให้นักเรียนฟังทั้งชั้น
- นักเรียนฝึกอ่านคลอตามเทป
- ครูให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันอ่านเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายชายและฝ่ายหญิง
ฝึกอ่านจนคล่องแคล่ว ถูกต้องตามลักษณะการอ่านทำนองเสนาะ
- ครูให้นักเรียนสังเกตบทประพันธ์ "แม่จ๋า" ถ้อยคำส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นอย่างไร
คำตอบ คำสัมผัสคล้องจอง
- ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับประเภทของคำประพันธ์ที่นักเรียนรู้จักหรือเคยพบเห็น
มีอะไรบ้าง

คำตอบ กลอน โคลง กาพย์ยานี

- ครูให้นักเรียนสรุปประเภทของคำประพันธ์ "แม่จ๋า"

คำตอบ กาพย์ยานี 11

- ครูคิดแผนภูมิ ภาพย่ยานี้ 11 บนกระดาน ดังนี้

- ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. จำนวนวรรค
2. จำนวนบท
3. จำนวนบาท
4. จำนวนคำ
5. การบังคับสัมผัสคล้องจองภายในวรรค/ระหว่างวรรค/ระหว่างบท

- ครูคิดแถบประโยค 2 ชุดๆ ละ 8 ประโยค ที่กระดานดำ

- ครูให้นักเรียนจัดกลุ่มๆ ละ 4 คน หันหน้าเข้าหากันโดยไม่ต้องลุกจากที่ พิจารณา

ชุดแถบประโยคบนกระดาน เลือกทำชุดใดชุดหนึ่งตามคำสั่งต่อไปนี้

คำสั่ง จงจัดเรียงข้อความต่อไปนี้เป็นบทประพันธ์ พร้อมทั้งโยงสัมผัสให้ถูกต้องตามลักษณะ

บังคับ ภาพย่ยานี้

ชุดที่ 1 เริ่มด้วยวรรค คนไทยใช้ภาษา วรรคสุดท้าย ช่วยชีพได้ไม่อับจน

ชุดที่ 2 เริ่มด้วยวรรค ชีวิตต้องศึกษา วรรคสุดท้าย สติตรึกนึกถูกทาง

ชุดที่ 1

1. ภาษาตนเองอย่างคล่องแคล่ว
2. ช่วยซัพพอร์ตได้ไม่อัปจน
3. ไทยทั้งสี่ทุกถิ่นแดน
4. หัวอานาเขตเหมือนกัน
5. คนไทยใช้ภาษา
6. เอกลักษณ์จักผูกพัน
7. ตั้งใจใฝ่ฝึกฝน
8. คุณเลิศประเสริฐแสน

ชุดที่ 2

1. ภาษาคืออัญญา
2. ต้องใช้กัญญาแจกล
3. สติตรีนิกถกทาง
4. ชีวิตต้องศึกษา
5. ไชยประตุสู่ทางทอง
6. ใช้ได้แน่วถ้วนทั้งผอง
7. ฟังนุดอ่านเขียนตรอง
8. ให้ก้าวหน้ามาเกิดผล

เฉลย

ชุดที่ 1

คนไทยใช้ภาษา
เอกลักษณ์จักผูกพัน
ตั้งใจใฝ่ฝึกฝน
คุณเลิศประเสริฐแสน

หัวอานาเขตเหมือนกัน
ไทยทั้งสี่ทุกถิ่นแดน
ภาษาตนเองอย่างคล่องแคล่ว
ช่วยซัพพอร์ตได้ไม่อัปจน

ชุดที่ 2

ชีวิตต้องศึกษา
ต้องใช้กฎเกณฑ์
ภาษาคือกฎเกณฑ์
ฟังพูดอ่านเขียนตรอง

ให้ก้าวหน้ามาเกิดผล
ไขประตูล้ำทางทอง
ใช้ได้แน่นถ่วงทั้งผอง
ลัดตริกรีนกฤททาง
(รศ. อัจฉรา ชิวพันธ์ และคณะ)

- นักเรียนกลุ่มใดทำสำเร็จ ให้ครูตรวจ แก้ไข และเลือกตัวแทนออกไปอ่านให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้น

- ครูอธิบายการใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนในชั้นฟัง ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถ
2. บทเรียนนี้แบ่งเนื้อเรื่องและกิจกรรมออกเป็นส่วนๆ แต่ละส่วนเรียกว่า กรอบ ซึ่งมีทั้งหมด 3 กรอบ
3. นักเรียนต้องทำบทเรียนให้ผ่านทีละกรอบ อย่าทำข้ามกรอบ เพราะเนื้อหาจะไม่ต่อเนื่องกัน
4. นักเรียนสามารถตรวจคำตอบเองได้ โดยดูค่าเฉลยจากท้ายกิจกรรม แต่นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยไม่เปิดดูคำตอบก่อน มิฉะนั้นนักเรียนจะไม่ได้รับประโยชน์จากบทเรียนนี้เลย
5. นักเรียนควรพยายามทำความเข้าใจบทเรียนในแต่ละกรอบ แล้วจึงตอบคำถามที่มีอยู่
6. ทุกคนสามารถเขียนบทเรียนนี้ได้ จะช้าหรือเร็วก็ไม่เป็นไร ขอให้ตั้งใจจริง และสิ่งที่นักเรียนจะลืมไม่ได้คือ ความซื่อสัตย์
7. จุดประสงค์ให้นักเรียนสามารถเขียนจดหมายถึงพระภิกษุตามรูปแบบที่กำหนดให้ โดยใช้คำได้เหมาะสมถูกต้องทั้งหมด

รายละเอียดสิ่งแปล

กรอบที่ 1

นักเรียนคะ นักเรียนคงเคยเขียนจดหมายถึงเพื่อน ถึงคุณครูและญาติผู้ใหญ่มาบ้าง แล้วนะคะ ครุฑทราบแล้วละคะว่านักเรียนเขียนได้เก่งจริงๆ แต่ทราบไหมคะว่ายังมีจดหมายอีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจและสักวันหนึ่งนักเรียนคงจะมีโอกาสได้เขียนแน่ๆ จดหมายถึงพระภิกษุ อย่างไรก็ตามลองมาดูซิคะว่า จดหมายถึงพระภิกษุ จะแตกต่างจากจดหมายที่เราเคยเขียนถึงบุคคลอื่นอย่างไร

จดหมายถึงพระภิกษุมีรูปแบบเหมือนกับจดหมายถึงบุคคลอื่นทุกประการคือประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้คือ

- (1) ที่อยู่.....
- (2) วันที่...เดือน.....พ.ศ....
- (3) คำขึ้นต้น.....
- (4) ใจความจดหมาย.....
-
- (5) คำลงท้าย.....
- (6) ชื่อผู้เขียน.....

นักเรียนคะ รูปแบบของจดหมายถึงพระภิกษุนั้นเหมือนจดหมายถึงบุคคลอื่นๆ แต่สิ่งที่แตกต่างกันออกไป คือ

คำขึ้นต้นจดหมาย เราใช้คำว่า นมัสการ เช่น นมัสการท่านเจ้าอาวาสวัดศรี
 คำลงท้ายจดหมาย เราใช้คำว่า นมัสการมาด้วยความเคารพ
 สรรพนามที่ใช้แทนผู้เขียน ผู้ชาย ใช้คำว่า กระผม ผู้หญิง ใช้คำว่า ดิฉัน
 สรรพนามแทนพระภิกษุ ใช้คำว่า พระคุณเจ้า

นักเรียนลองมาฝึกสมองทดลองปัญหาหลายๆ ของนักเรียนน้อยซิคะ ช่วยเติมคำในช่องว่างให้ซิคะ คนเก่ง

1. คำขึ้นต้นจดหมายถึงพระ ใช้คำว่า.....
 2. สรรพนามแทนพระภิกษุ ใช้คำว่า.....
 3. สรรพนามแทนผู้เขียน ผู้ชาย ใช้คำว่า.....
 4. สรรพนามแทนผู้เขียน ผู้หญิง ใช้คำว่า.....
 5. คำลงท้ายจดหมายถึงพระ ใช้ว่า.....
- แหม! นึกแล้วว่าต้องพบคนเก่ง

เฉลย

1. นมัสการ
2. พระคุณเจ้า
3. กระผม
4. ดิฉัน
5. นมัสการมาด้วยความเคารพ

กรอบที่ 2

คนเก่งของครู มาอ่านตรงนี้หน่อยซิคะ ครูทราบว่านักเรียนเก่งจริงๆ แต่ถ้าทำแบบฝึกหัดของครูได้ถูกหมด นักเรียนก็จะเป็นคนคล้อยดเก่งเลยล่ะ ลองเลือกข้อที่ถูกที่สุดนะคะ

1. "นมัสการ" เป็นคำขึ้นต้นจดหมายถึงใคร
 - ก. ครู
 - ข. เพื่อน
 - ค. พระ
 - ง. ผู้ใหญ่
2. ข้อใดเป็นสรรพนามแทนตนเองเมื่อเขียนจดหมายถึงพระภิกษุ
 - ก. หู
 - ข. ฉัน
 - ค. ข้าพเจ้า
 - ง. กระผม ดิฉัน

3. ข้อใดเป็นคำลงท้ายจดหมายถึงพระภิกษุ
- นมัสการด้วยความเคารพ
 - ด้วยความเคารพอย่างสูง
 - กราบเท้าด้วยความเคารพ
 - ขอแสดงความนับถือ
4. ข้อใดเป็นสรรพนามแทนพระภิกษุ
- ท่าน
 - คุณท่าน
 - พระองค์ท่าน
 - พระคุณเจ้า

ยอด ยอด ยอด ถูกต้องหมดเลย ใช่ไหมคะ ลองตรวจดูซิคะ

- เฉลย
1. ค.	3. ก.
2. ง.	4. ง.

กรอบที่ 3

เป็นอย่างไบบ้างคะ ยังสนุกอยู่ใช่ไหม ครูแอบได้ยินนักเรียนบอกว่า ง่ายจัง ง่ายจัง ทำต่ออีกนิดนะ นักเรียนคะ นักเรียนลองอ่านจดหมายฉบับนี้ ลักเหี้ยว สองเหี้ยว ชิคะ

(1) 40/12 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี
เขตบางกอกน้อย กทม.

(2) 12 พฤษภาคม 2532

(3)

(4) ด้วยวันที่ 24 พฤษภาคม 2532 กระผมจะทำบุญขึ้นบ้านใหม่ จึงนิมนต์พระคุณเจ้าไปเจริญพระพุทธมนต์ และฉันภัตตาหารเพลที่บ้านของกระผม เพื่อเป็นสิริมงคลแก่กระผมและครอบครัว กระผมจะมารับท่าน วันที่ 24 พ.ค. 2532 เวลา 10.00 น.

(5)

(6) สมชาย พลเมืองดี

เอาล่ะค้ะ นักเรียนอ่านจดหมายจบแล้วลองมาทายปัญหากันเล่นนะค้ะ ขอให้นักเรียนเขียนเติมลงในช่องว่างให้ชัดเจนเลยค้ะ

1. จดหมายฉบับนี้^๑เป็นจดหมายที่เขียนถึง.....
2. หมายเลข (1) เรียกว่า.....
3. หมายเลข (2) เรียกว่า.....
4. หมายเลข (3) เรียกว่า.....
5. หมายเลข (4) เรียกว่า.....
6. หมายเลข (5) เรียกว่า.....
7. หมายเลข (6) เรียกว่า.....

เฉลย

1. พระภิกษุ
2. ที่อยู่ผู้เขียน
3. วัน เดือน ปี
4. คำขึ้นต้น
5. ใจความจดหมาย
6. คำลงท้าย
7. ชื่อ-สกุลผู้เขียนจดหมาย

(กองวิชาการ สำนักการศึกษา)

- ครูแจกบทเรียนสำเร็จให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามกิจกรรม
- นักเรียนคนใ้ได้อ่านเสร็จ ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูชมเชยนักเรียนที่^๑ทำแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จเรียบร้อยว่า "ขยันมาก เก่งจริงๆ"
- ครูเฉลยแบบทดสอบเป็นรายบุคคล

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูให้สิทธิพิเศษแก่นักเรียนที่ทำงานเสร็จก่อน 3 อย่าง โดยเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

1. ไปห้องน้ำ, ดื่มน้ำ
2. อ่านหนังสือการ์ตูนที่มืมหนังสือ
3. นั่งเฉยๆ หรือทำอะไรก็ได้ง่ายๆ ที่โต๊ะของตน

3. ขั้นสรุป

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- นักเรียนเปรียบเทียบคะแนน 2 ครั้ง และสรุปให้ครูฟัง

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนบันทึกคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียนลงในตารางกราฟหลังห้องเรียนด้วยตนเอง

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรพร้อมกรอง
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แผนภูมิเนื้อเพลง "พระคุณมารดา"
- วิทยุเทป
- เทปเพลงพระคุณมารดา (สภาสตรีสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย)
- บัตรคำ (มนตรี คำ หทัย สุกติ บุญน้อย)
- เทปลำลองเสนาะ "แม่จ๋า"
- แผนภูมิ ภาพยานี

- แถบประโยค ชุดที่ 1, ชุดที่ 2
- บทเรียนสำเร็จรูป
- ลิขสิทธิ์พิเศษ
- แบบทดสอบ

การวัดผลประเมินผล

- สิ่งเกิดนฤติกรรมการร่วมกิจกรรม
- ผลงาน
- แบบทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กาเครื่องหมาย x ทับอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ป้า เชื่อคุณน้อย ไม่ทันได้เห็นความสำเร็จของลูก คำที่ขีดเส้นใต้ตรงกับข้อใด

ก. ป้า เชื่อตาบอด	ข. ป้า เชื่อตายไปแล้ว
ค. ป้า เชื่อไม่ล้มเสียลูก	ง. ป้า เชื่อยากจน ไม่มีบุญ
2. แม่ของเธอไป สู้คดี แล้ว คำที่ขีดเส้นใต้ตรงกับข้อใด

ก. สวรรค์	ข. ความสงบเงียบ
ค. ที่สะอาดหมดจด	ง. ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง
3. ข้อใดใช้คำสงท้ายจดหมายถึงพระภิกษุได้ถูกต้อง

ก. ขอแสดงความนับถือ	ข. โดยความเคารพอย่างสูง
ค. นมัสการด้วยความเคารพ	ง. กราบเท้าด้วยความเคารพอย่างสูง

คำชี้แจง จงอ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ ใช้ตอบคำถามข้อ 4.-5.

"การเรียนจะดีได้

ขยันท่องตำรา

เราต้องใฝ่ใจศึกษา

อย่าระอาหรือแชะเชื่อน"

4. คำประพันธ์นี้จัดอยู่ในประเภทใด
ก. กลอนสุภาพ	ข. โคลงสุภาพ
ค. ร่ายสุภาพ	ง. กาพย์ยานี 11
5. คำประพันธ์นี้มีคำสัมผัสบังคับทั้งหมดกี่แห่ง
ก. 3 แห่ง	ข. 4 แห่ง
ค. 5 แห่ง	ง. 6 แห่ง

เฉลย

1. ข.
2. ก.
3. ค.
4. ง.
5. ก.

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 6 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่จำ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ถ้อยคำที่ใช้พูดกับบุคคลในฐานะและภาวะต่างๆ ในสังคม จำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกหัดให้คล่องแคล่วตามสมควร

จุดประสงค์

1. อ่านแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนและทำกิจกรรมที่กำหนดให้ได้
2. กล่าวแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ ได้เหมาะสม
3. ใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพยได้อย่างถูกต้อง
4. แต่งบทร้อยกรองตามที่กำหนดให้ได้
5. เขียนข้อความลงในบัตรต่างๆ ตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - บทร้อยกรอง
2. การพูด
 - การกล่าวแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ
3. การอ่าน
 - แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
 - บทร้อยกรอง
4. การเขียน
 - สำนวน สุภาษิต คำพังเพย
 - การเขียนบทร้อยกรอง
 - การเขียนข้อความในบัตรต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูและนักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศ เรื่อง "บ.บัตร"
- ครูแจกบัตรเชิญชนิดต่างๆ หมุนเวียนให้นักเรียนในชั้นสังเกต และตอบคำถามต่อไปนี้ (ตอบปากเปล่า)

1. บัตรที่ครูให้ดู มีบัตรอะไรบ้าง

(บัตรเชิญงานแต่งงาน, งานบวช, อวยพรขึ้นปีใหม่, อวยพรวันเกิด, งานศพ ฯลฯ)

2. โอกาสในการใช้บัตรต่างๆ

(ตามที่ระบุไว้ในบัตรนั้น)

3. รูปแบบเป็นอย่างไร

(ระบุสถานที่ วัน เดือน ปี, เวลา, หมายกำหนดการที่สำคัญ, ชื่อเจ้าภาพ)

4. ภาษาที่ใช้

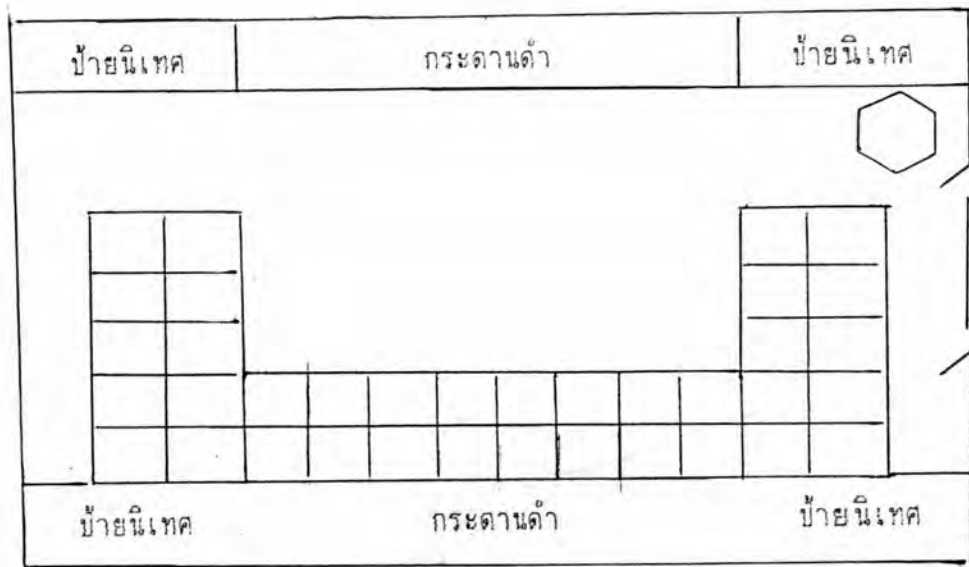
(สั้น กะทัดรัด, สุภาพ, เหมาะกับกาลเทศะ)

- ครูอนุญาตให้นักเรียนที่ถือบัตรต่างๆ นำบัตรที่ถืออยู่ไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าห้อง

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนเลื่อนเก้าอี้เป็นรูปตัว ยู เหลือที่ว่างกลางห้อง ดังนี้

แผนผังการจัดที่นั่ง

2. ชั้นสอน2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)2.1.1 การร้องเพลง

- ครูเปิดเทปเพลง "ฟังเพย" ของ ดนุพล แก้วกาญจน์ ให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง
- ครูชักชวนให้นักเรียนเต้นประกอบเพลง ประบมือ หรือร้องตาม
- ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงที่ได้ฟัง ดังนี้
 1. นักเรียนเคยได้ยินเพลงนี้มาก่อนหรือไม่ ใครเป็นผู้ขับร้อง
 2. ประโยชน์จากเพลงนี้ มีอะไรบ้าง
 3. ยกตัวอย่างคำพังเพยที่อยู่ในเพลง พร้อมทั้งบอกความหมาย
 4. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำ 5 นาที ทำเสร็จส่งคืนครู

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากัน และกำหนดกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 7-8 คน

- ครูชี้แจงนักเรียนว่าแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันทำงานกลุ่ม แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ปกป้องหาหรือแบ่งงานกัน (ระมัดระวังการใช้เสียง ไม่ควรให้อีกทีกรบวงวน กลุ่มข้างเคียง) ให้เวลา 25 นาที

- ครูแจกใบงานให้แต่ละกลุ่มช่วยกันทำ ดังนี้ (รายละเอียดสังเขป)

กลุ่มที่ 1

- หาหรือยกรอง "แม่จ๋า" ที่มีความหมายตรงกับข้อความที่ครูกำหนด
- ช่วยกันแต่งภาพย่นนี้ 11 2 บท เนื้อหาเกี่ยวกับการตอบแทนพระคุณแม่

กลุ่มที่ 2

- อ่านแบบฝึกหัดบทเรียน หน้า 158 เรื่อง ลำนวนเปรียบเทียบ
- ศึกษาเอกสารเพิ่มเติม (ได้แก่ เอกสารเรื่อง ลำนวนภาษา ลำนวนเปรียบเทียบ คำพูดเป็นนัย ของ ร.ศ. อัจฉรา ชิวพันธ์ และคณะ, เรียงความ เรื่อง "ลำนวนไทยในชีวิตประจำวัน" ของ ต.ญ. สิริมน กิจสุวรรณ โรงเรียนลาติจูดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น ป.6/4 ปีการศึกษา 2530) ทำงานตามคำสั่ง

กลุ่มที่ 3

- อ่านบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง "การกล่าวแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ"

กลุ่มที่ 4

- ทำสมุดภาพแผ่นเดียว โดยการค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับข้อความ กำหนดงานอาชีพนกิจ
- ทำแบบฝึกหัดในแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ หน้า 146 ข้อ 4.2

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูเดินสำรวจและสังเกตพฤติกรรมการทำงานของแต่ละกลุ่ม
- ครูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ กลุ่มที่มีปัญหา
- ครูชมเชยกลุ่มที่ช่วยเหลือกันทำงานเป็นอย่างดี ไม่ส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่นว่า "ดีมาก" "ตั้งใจทำงานดี"
- ครูให้กลุ่มอื่นๆ ปรับปรุงการทำงานของตน ให้กำลังใจ/พูดกระตุ้นให้ทำงาน

จนสำเร็จ

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูประเมินผลการทำงานของแต่ละกลุ่มบนกระดานด้วยวิธีตั้งเกณฑ์ให้ดาว และแจ้่งให้ทุกคนได้รับบนกระดานดำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อกลุ่ม	งานสำเร็จ	ไม่ส่งเสียงดัง	แบ่งงานกันทำ	ช่วยเหลือ	สามัคคี
1					
2					
3					
4					

3. ขั้นสรุป

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

- ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานการทำงานของตนในหัวข้อที่ครูกำหนด ดังต่อไปนี้ คนละ 3-5 นาที นักเรียนกลุ่มอื่นๆ ฟังเพื่อน ลงลยซักถามได้

กลุ่มที่ 1 - อ่านหรือยกรองที่ช่วยกันแต่ง

กลุ่มที่ 2 - นุดสรุปความหมาย ตัวอย่าง ประโยชน์ ของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย

กลุ่มที่ 3 - เราสามารถแสดงความรู้สึกในการพูดในโอกาสใดบ้าง ตอบเป็นข้อๆ

กลุ่มที่ 4 - นำสมุดภาพแผ่นเดียวให้เพื่อนในชั้นดูทุกคน

- อ่านข้อความประกาศกำหนดงานฉบับกิจศพบ

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนทำ 5 นาที ครูเฉลย นักเรียนตรวจให้คะแนนด้วยตนเอง
- ครูตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนครั้งแรกและหลัง

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนลงบันทึกคะแนนของตนที่ตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียนด้วยตนเอง ครั้งที่ 6

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรเชิญชนิดต่างๆ
- แผนผังการจัดที่นั่งนักเรียน
- วิทยูเทป
- เพลง "ฟังเพย" ของ ดนพล แก้วกาญจน์
- ใบงาน
- กล่องอุปกรณ์งานตัด
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ
- ตารางประเมินผลการทำงาน
- แบบทดสอบ
- ตารางกราฟสถิติคะแนนความก้าวหน้าทางการเรียน

การวัดผลประเมินผล

- ตารางประเมินผลงานการทำงานกลุ่ม
- คะแนนทดสอบ
- ตรวจผลงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กาเครื่องหมาย x ทัพอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับมารดาของเพชรเมื่อไปขึ้นเขาครั้งสุดท้ายนั้นอาจเรียกว่าอะไร

ก. อุบัติเหตุ

ข. อุบัติเหตุ

ค. อุบัติการณ์

ง. ปราบฏการณ์

2. ข้อใดเป็นข้อคิดสำคัญของเรื่อง "แม่จ๋า"

ก. คนเราถ้ามีสิ่งใดยึดเหนี่ยวก็ยอมนำชีวิตไปสู่จุดหมายได้อย่างดี

ข. การพลัดพรากจากกันเป็นเรื่องธรรมดา จึงควรรู้จักเตรียมใจเพื่อจะได้ไม่ทุกข์

ค. แม่เป็นผู้ให้กำเนิดแก่ลูก พระคุณของท่านจึงมากมายสุดคน

ง. แม่เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในชีวิตของลูก สมควรที่ลูกจะต้องเคารพและระลึกถึง ทั้งในยามที่ท่านยังมีชีวิตอยู่และเมื่อจากไป

3. การเขียนข้อความลงในบัตรข้อใดที่กล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ก. บัตรเชิญงานบวช

ข. บัตรอวยพรวันเกิด

ค. บัตรเชิญงานแต่งงาน

ง. บัตรเชิญงานศพ

4. ส่วนใดที่มีความหมายต่างจากพวก

ก. พุดน้ำไหลไฟดับ

ข. ซ้องปากแตก

ค. มะนาวไม่มีน้ำ

ง. ปากเหยี่ยวปากกา

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 5.

1 ระวังดังหวังหวัง

2 ฆ้องใหญ่กว้างครางหึ่งหึ่ง

3 กลองหนังดังตึงตึง

4 ตีกระตึงตึงกริ่งกริ่ง

5. จากวรรคที่ 1 และ 2 ข้อใดสัมผัสถูกต้อง

ก. หวัง - ฆ้อง

ข. หวัง - ใหญ่

ค. หวัง - กว้าง

ง. หวัง - คราง

เฉลย

1. ก.
2. ง.
3. ข.
4. ง.
5. ค.

ใบงานกลุ่มที่ 1คำสั่ง

ข้อ 1 อ่านบทร้อยกรอง "แม่จ๋า" แล้วเลือกบทร้อยกรองที่มีความหมายตรงกับข้อความที่กำหนดให้

1. "รักแม่ และต้องการแสดงความกตัญญูตเวที"

.....

2. "แม่พยายามสร้างสิ่งที่ดีตั้งแต่ลูกอยู่ในท้อง"

.....

3. "แม่ใช้วิธีสอนลูกโดยใช้การผ่อนหนักให้เป็นเบา"

.....

4. "แม่จากไปเหมือนแสงเทียนดับ ลูกมีแต่ความเศร้าโศก"

.....

5. "คำสอนของแม่ทำให้รู้สึกว่แม่อยู่ข้างๆ ไม่จากไปไหน"

.....

ข้อ 2 ให้ช่วยกันแต่งกาพย์ยานี 11 2 บท โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการตอบแทนพระคุณแม่

.....

ใบงานกลุ่มที่ 2

คำสั่ง

ข้อ 1 อ่านแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่จ๋า หน้า 158-160 ทุกคน

ข้อ 2 อ่านและทำแบบฝึกหัดจากเอกสารเพิ่มเติมที่กำหนดให้ ดังนี้

สุภาษิต คำพังเพย

สุภาษิต คือ คำกล่าวที่ตั้งงาม เป็นคำพูดที่ถือเป็นคติ สอนให้ประพฤติดีงาม มักเป็นคำพูดสั้นๆ กินความได้ลึกซึ้ง สุภาษิตที่เราพบและนำมาใช้กันบ่อยๆ คือ สุภาษิตโบราณ สุภาษิตพระร่วง พุทธสุภาษิต เป็นต้น

ตัวอย่าง เช่น

พุทธสุภาษิต	"ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย" "ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน" "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"
สุภาษิตพระร่วง	"ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง สร้างกุศลอย่ารู้โรย" "อย่าลบหลู่ครูบาอาจารย์ อิกมารดาบิดาตัว"
สุภาษิตสอนหญิง	"เกิดเป็นหญิงให้เห็นว่าเป็นหญิง อย่าทอดทิ้งกริยาอัชฌาสัย" "เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงสมปาก จะได้ยากโหยงเพราะชีวหา"

คำพังเพย เป็นคำกล่าวที่กล่าวขึ้นมาลอยๆ เป็นข้อความที่เป็นคติ และให้ข้อคิดต่างๆ ในบางครั้งคำพังเพยอาจมีลักษณะเป็นการตีหรือชม หรือแสดงความคิดเห็นก็ได้

ในการพูดหรือเขียน ถ้าเรารู้จักใช้คำพังเพยให้เหมาะสม จะช่วยทำให้สำนวนภาษา ของเรามีความลละลวยดีขึ้น

ตัวอย่างคำพังเพยที่พบเห็นอยู่เสมอ เช่น

"รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" หมายความว่า การเลี้ยงบุตรหลานอย่าตามใจ รักในทางที่ผิด

"ช่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด" หมายความว่า ความชั่วยอมปิดไว้ไม่มีผิด

"หนีเสือปะจระเข้" หมายความว่า หนีปัญหาอย่างหนึ่ง แต่ต้องเผชิญกับปัญหาอีกอย่างหนึ่ง

แนวคิด

คำพังเพยและสุภาษิต มีใช้มาเป็นเวลานาน ถ้าเลือกใช้ให้เหมาะสมกับโอกาส บุคคล และเวลา จะช่วยให้ความหมายลละลวยขึ้น

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนระบายสีลงในช่อง ที่อยู่หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. วันหนึ่งคุณครูพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่จังหวัดอยุธยา ปรากฏว่านักเรียนสนุกสนานและสนุกสนาน วุ่นวายมาก คุณครูต้องคอยเรียกคนนั้น เตือนคนนี้อยู่ตลอดเวลา สภาพเหตุการณ์เช่นนี้ ตรงกับข้อใด

คบเด็กสร้างบ้าน

จับให้มันคันให้ตาย

จับปูใส่กระด้ง

หนีเสือปะจระเข้

2. นักเล่นกลคนหนึ่ง มีความชำนาญในการเล่นกลและกายกรรมกลางอากาศ วันหนึ่งเขาเดิน ใต้เชือกเกิดพลาดท่า พลัดตกลงมาคอหักแขนหัก เหตุการณ์เช่นนี้ตรงกับข้อใด

ปลาหมอตายเพราะปาก

หมองตายเพราะงู

ชาติเสือต้องไวลาย ชาติชายต้องไวชื่อ

เสียดินอย่าเสียดินดี

3. เมื่อเปิดภาคเรียนใหม่ๆ คุณครูสั่งให้นักเรียนห่อปกสมุดให้เรียบร้อย เพื่อสมุดจะได้คงทน
 ด.ช. โป้ง ไม่เห็นความสำคัญจึงไม่ห่อปกสมุด มาวันหนึ่ง ด.ช. โป้ง วางสมุดไว้บนโต๊ะ
 เผอิญทำน้ำหกรดสมุดเลอะเทอะไปหมด ด.ช. โป้ง เห็นสมุดเลอะเทอะ จึงเกิดความ
 เสียหาย จึงไปซื้อปกนาลาสติกมาหุ้มสมุด เหตุการณ์เช่นนี้ตรงกับข้อใด
กันไว้ดีกว่าแก้	ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
ใจดีสู้เสือ	ไว้หายล้อมคอก
4. นางสวิงได้จัดงานแต่งงานลูกสาว ก็ทำพิธีรีตองหลายวัน สิ้นทรัพย์สินเงินทองไปมากมาย
 โดยไม่จำเป็น ผลที่โลกก็ไม่คุ้มค่า การกระทำเช่นนี้ตรงกับลักษณะใด
เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง	ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ
เอาเนื้อหมูไปเพิ่มเนื้อช้าง	ขี้ช้างจับตักแทน
5. ปัจจุบันในวงการแฟชั่นและเครื่องแต่งกายของชายและหญิงกลับไปนิยมแบบต่างๆ คล้าย
 ลมัยโบราณ ลักษณะดังกล่าวนี้ตรงกับข้อใด
ตอยหลังเข้าคลอง	ซีกหน้าไม่ถึงหลัง
ไก่อางเพราะชน คนงามเพราะแต่ง	คงเส้นคงวา
6. ในการจัดรายการกุศลหารายได้ช่วยทหารและตำรวจชายแดน มีบุคคลผู้หนึ่งขอร่วมบริจาค
 เงินร่วมการกุศลด้วยท่าหมีนบาท โดยที่ไม่ประสงค์จะออกนาม การกระทำดังกล่าวตรงกับ
 ลักษณะใด
ทำบุญเอาหน้า	ไต่หน้าเป็นคอก
ทำคุณบูชาโทษ	ปิดทองหลังพระ
7. วันหนึ่งมีเพื่อนๆ มาหาแดงที่บ้าน แดงก็ออกมาต้อนรับเพื่อนๆ ที่มา ทุกคนต่างหิวกระหายน้ำ
 มาก เพราะเดินทางมาไกล แดงถามเพื่อนๆ ว่าจะดื่มน้ำไหม ทั้งๆ ที่รู้ว่าเพื่อนๆ ทั้งร้อน
 ทั้งเหนื่อย การกระทำเช่นนี้ตรงกับลักษณะใด
จุดได้ตำตอ	เอาไม้ซีกไปจุดไม้ซุง
ตักบาตรถามพระ	กินอยู่กับปาก อยากรอยู่กับท้อง
8. นายมีเป็นคนติดเอโรอินรักษาไม่หาย ก็เกิดมีปมด้อย จึงคิดไปชวนนายมาให้มาติดเอโรอิน
 เช่นตัวบ้าง เพื่อจะได้เป็นเพื่อนกัน การกระทำเช่นนี้ตรงกับลักษณะใด
หมาหางด้วน	ตกกระโดนลอยใจ
สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ	รำไม้ตีโทษมีโทษกลอง

9. มีหญิงสาวคนหนึ่งเป็นคนเงิบๆ ไม่ค่อยชอบพูดคุยไรกับใคร แต่เธอเป็นผู้ที่เฉลียวฉลาด มีความคิดฉับไวยากที่ผู้อื่นจะเทียบได้ ลักษณะเช่นนี้ตรงกับข้อใด
คนดีมีน้อย คนถ้อยมีมาก	ขมผสมน้ำยา
พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง	น้ำนิ่งไหลลึก

ตอนที่ 2 นำตัวเลขหน้าสุภาสิต คำพังเพย ทางขวามือมาใส่หน้าสุภาสิต คำพังเพยทางซ้ายมือ ที่ใจความตรงกัน

น้ำนิ่งไหลลึก	1. เขียนเสือให้วัวกลัว
หอมอยู่ตายเพราะงู	2. อยู่ผู้เดียวอย่าไปเที่ยวโดยลำพัง
หาเข้ากินคำ	3. กินอยู่กับปาก อยู่กับท้อง
ไปไหนมาลามาสองคอก	4. ชีข้างจับตักแตน
ตีหน้าตาย	5. คมในฝัก
คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย	6. ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย
ชิงกีร์ช่าก็แรง	7. ฟังหนึ่งเป็นสอง
เชือดคอกไก่ให้ลิงดู	8. ปากกัดตีนถีบ
ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	9. เกลือจิ้มเกลือ

ตอนที่ 3 เขียนข้อความกับสำนวน สุภาสิต และคำพังเพย ต่อเติมจากที่เขียนค้างไว้ให้สมบูรณ์

เพชรตัด.....	โลงมาก.....
ล้อมคอก	เห็น..... ชี ชีตาม.....
ทำดี.....	สุดเสียง.....
รู้เท่าไม่ถึง.....	ไกลฝั่ง
ยู่ให้รำ.....	ตายเพราะปาก
จับปลา.....	ให้วัวกลัว
รักวัวให้ผูก.....	ข้างตายทั้งตัว.....
สิ้นไร้.....	ชีหุมรา.....
ปะจระเข้	มือไม่พาย.....
ขายคนเป็น	ขายผ้า.....

ไก่เห็นตีนงู.....	เรือล่มเมื่อจอด.....
ตัดหาง.....หลังพระ
น้ำหอย.....พลอยโจน
ขิงก็รา.....	ข้าวใหม่.....
สิ่งใดมีคุณค่าอันต์ ย่อม.....ด้วยความไม่โกรธ
พึงรักษาความดีไว้ ตจุ.....
.....เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง	แมวไม่อยู่หนูระเริง แมวมา.....

ตอนที่ 4 ตัวแทนในกลุ่มอ่านให้เพื่อนๆ ในกลุ่มฟัง 1 เทียว

ตัวอย่างเรียงความประกอบสำนวนภาษา

เรื่องสำนวนไทยในชีวิตประจำวัน

คนไทยเราตั้งแต่โบราณมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอน มีความรัก ความไพเราะของภาษา ถ้าสามารถพูดเป็นบทกลอนอะไรได้ก็จะพูดเล่นด้วยกลอนเสมอ เช่น ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ที่ศรีปราชญ์สนทนาโต้ตอบกับนายประตูเรื่องแหวน ซึ่งศรีปราชญ์ได้รับพระราชทานจากพระเจ้าอยู่หัว สำนวนภาษาที่เป็นอีกลักษณะหนึ่งของความไพเราะของภาษาไทยที่คนไทยได้คิดประดิษฐ์ขึ้นมา และพูดกันจนติดปากเป็นสำนวนภาษาที่เข้าใจกันโดยทั่วไป

สำนวนภาษาไทยคือถ้อยคำที่คล้องจองกันมีความหมายที่ต้องตีความจากรูปคำ สำนวนภาษาเป็นสิ่งที่คนไทยพูดขึ้นเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการสั่งสอนและตักเตือน ส่วนมากจะแฝงคติชวนคิดเสมอ สำนวนภาษาเป็นการเล่นคำให้คล้องจองกัน จึงมีความไพเราะอย่างยิ่ง สำนวนภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเช่น ผู้ใหญ่อาจตักเตือนลูกหลานว่า "ขยันๆ นะลูกอย่าเป็นคนเหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ" ซึ่งหมายความว่า ให้เป็นเด็กขยันเรียนหนังสือ และทำอะไรให้จริงจัง นอกจากนั้นแล้วเมื่อเราโชคไม่ดีตกกระหอยใจไม่ได้ผู้ใหญ่อาจเตือนว่า "น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา" หรือ "คนล้มอย่าข้าม" ซึ่งสำนวนภาษานี้จะเป็นเครื่องเตือนใจไม่ให้เราประมาทคนที่เพ้อฝันหรือเมื่อโอกาสมาถึงแล้วผู้ใหญ่เตือนเราว่า "น้ำขึ้นให้รีบตัก" ซึ่งสอนให้เรารีบขวนขวายทำสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์ในปัจจุบันให้มากที่สุด อย่าปล่อยให้เสียโอกาสไป

จากตัวอย่างสำนวนภาษาไทยในชีวิตประจำวันนี้ จะเห็นได้ว่า สิ่งนี้เป็นมรดกที่สำคัญอย่างยิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้คิดขึ้นและสอนถ่ายทอดแก่รุ่นลูกหลาน ทำให้เด็กไม่เบื่อฟัง ไม่เหมือนการฟังเทศนาต่างๆ สำนวนโวหารจึงเป็นคำคมที่มีประโยชน์ทั้งในด้านการฟัง ความไพเราะ และยังเป็นคติสอนใจให้เราประพฤติแต่สิ่งที่ดีงามถูกต้องอีกด้วย

ต.ญ.ลิริมิน กิจสุวรรณ

ชั้น ป.6/4 ปีการศึกษา 2530

แนวคิด

การเขียนเรียงความประกอบสำนวนภาษาเป็นการเขียนเรื่องราวที่เรียบเรียงขึ้นโดยมีการใช้สำนวนภาษาในการเปรียบเทียบ ทำให้เกิดความงดงามทางภาษายิ่งขึ้น ดังนั้น ถ้าเราทำความเข้าใจในสำนวนภาษาต่างๆ ให้ถ่องแท้เสียก่อนก็จะทำให้เนื้อเรื่องน่าอ่านและสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

ใบงานกลุ่มที่ 3

คำสั่ง อ่านบทเรียนสำเร็จรูปในของทุกคน

กรอบที่ 1

นี้... นักเรียนทราบไหมคะ ถ้านักเรียนจะบรรยายความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นเข้าใจโดยแจ่มแจ้งชัดเจน นักเรียนจำเป็นต้องใช้ถ้อยคำถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของตนออกมาอย่างจริงใจ และสามารถจูงใจผู้อ่านผู้ฟังให้คิดคล้ายตาม เช่น เราจะเห็นข้อความแสดงถึงการขอร้องอยู่บ่อยๆ ว่า "กรุณาอย่าจอดรถขวางประตู" หรือข้อความแสดงถึงการเชิญชวนว่า "โปรดสละโลหิตเพื่อช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์" และข้อความอื่นๆ ซึ่งสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกต่างๆ ได้อีกมากมาย ดังนี้ "อ้าว! เจอบอกว่าจะไม่มาไงล่ะ" (แสดงความประหลาดใจสงสัย) "พ่อภูมิใจในตัวลูกมากที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้" (แสดงความยินดี) "คุณต้องพยายามฝึกสอนให้มากขึ้น" (แสดงการแนะนำ) "อย่าเสียใจไปเลย โอกาสหน้ายังมีอีก" (แสดงการปลอบโยน) "ไหนบอกว่าจะมาแต่เช้าไงล่ะ" (แสดงการต่อว่า) "ฉันบอกจะให้หยุดส่งเสียงดังเดี๋ยวนี้" (แสดงถึงคำสั่ง)

ว่าอย่างไรคะคนดี อ่านแล้วพอเข้าใจไหม ถ้าเข้าใจแล้วมาตอบคำถามกันหน่อยนะ

1. "เอ๊ะ! มันอะไรกันแน่" ข้อความนี้บอกถึงความรู้สึกอย่างไร

ก. ยินดี	ข. ตอว่า
ค. ปลอบโยน	ง. ประหลาดใจ
2. "ห้ามปิดป้ายโฆษณา" ข้อความนี้บอกถึงความรู้สึกอย่างไร

ก. คำสั่ง	ข. แนะนำ
ค. ขอร้อง	ง. เชิญชวน

เก่งมาก ตอบถูกหมดเลย

เฉลย 1. ง. 2. ก.

กรอบที่ 2

เอาล่ะค่ะ คราวนี้คนเก่งลองบอกหน่อยซิค่ะว่า ข้อความต่อไปนี้บอกถึงความรู้สึก
เชิญชวน แนะนำ ขอร้อง ตอว่า หรือ ปลอบโยน

1. "โปรดเอื้อเฟื้อแก่เด็ก สตรี และคนชรา"
2. "ได้โปรดเถอะ อย่าจากผมไปเลย"
3. "คุณควรกลับไปปรับความเข้าใจกับเธอดีกว่า"
4. "นี่คุณ...คุณกำลังฮินเหยียบเท้าฉันอยู่นะ"
5. "แม่...ไม่ต้องเป็นห่วงผมหรอก คนดีอย่างผมตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้อยู่แล้ว
....."

ถ้าตอบถูกต้องหมดเลย หมายความว่า ยอดจริงๆ

เฉลย 1. เชิญชวน 2. ขอร้อง 3. แนะนำ 4. ตอว่า 5. ปลอบโยน

แต่ถ้าตอบถูกไม่หมด ครูขอแนะนำคนดีให้อ่านบททวนตั้งแต่ต้นใหม่ นะคะ

ถึงตอนนี้เรามาลองปัญหากันหน่อยดีไหม ตกลงนะ ให้นักเรียนนำอักษรหน้าคำต่อไปนี้
เติมลงในช่องว่างหน้าข้อความแสดงความรู้สึกที่กำหนดให้

ก. แสดงความประหลาดใจ	จ. แสดงการแนะนำ
ข. แสดงถึงคำสั่ง	ฉ. แสดงการปลอบโยน
ค. แสดงความยินดี	ช. แสดงการต่อว่า
ง. แสดงการขอร้อง	ซ. แสดงการเชิญชวน

- 1. "ขับรถภาษาอะไร เลือผ้าเปื้อนหมด"
- 2. "เอ... คุณหน้าเหมือนใครนะ"
- 3. "ไปหยิบผักมา แล้วไปล้างถ้วยชามเดี๋ยวนี้"
- 4. "ฉันว่าเสื้อตัวนี้เหมาะกับเธอมากนะ ใส่มันดูสง่างาม"
- 5. "อย่าเลี้ยงใจไปเลย พี่หน้าขอให้ตั้งใจเรียนนะ"
- 6. "ลูกเป็นเด็กดี มีความซื่อสัตย์ แม่ภูมิใจมาก"
- 7. "โปรดสงเคราะห์แก่คนชรา"
- 8. "พู่นี่ช่วยไปดูแลลูกให้หน่อยนะครับ"
- 9. "บอกแล้วว่าอย่าไป ก็ไม่เชื่อ"
- 10. "โปรดช่วยกันรักษาความสะอาดของบ้านเมือง"

เก่งมาก เก่งจริง ที่ตอบถูกได้เกิน 8 ข้อ ขอปรบมือให้ดังๆ
 แต่ถ้าตอบถูกไม่ถึง 8 ข้อ อย่าเพิ่งเลี้ยงใจ กลับไปทบทวนใหม่อีกครั้งนะคนดีของคุณ

เฉลย

1. ข	5. ค
2. ก	7. ข
3. ข	8. ง
4. จ	9. ช
5. ฉ	10. ซ

ใบงานกลุ่มที่ 4

คำสั่ง

ข้อ 1 เพื่อนๆ ของเพชรต่างพยายามช่วยเหลือในการจัดงานศพแม่ของเพชรเท่าที่จะสามารถทำได้ มีผู้ช่วยเหลือจะนำข่าวกำหนดงานฌาปนกิจศพแม่ของเพชร ไปประกาศทางหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งเป็นเวลา 3 วัน ในกรอบขนาด 1 1/2" x 2 1/2" ให้เพชรเขียนข้อความที่จะประกาศนั้นให้เขาไป แต่เพชรกำลังอยู่ในระหว่างโศกเศร้า และเตรียมงานศพ ไม่มีเวลาว่าง จึงขอให้เพื่อนช่วยเขียนแทน

ข้อ 2 จัดทำสมตภาพแผ่นเดียว ดังตัวอย่าง

(อุปกรณ์และหนังสือพิมพ์อยู่ในกล่องอุปกรณ์งานตัดที่ครูเตรียมไว้แล้ว)

ตัวอย่างข้อความกำหนดงานฌาปนกิจ

กำหนดการพระราชทานเพลิงศพ เป็นกรณีพิเศษ

นางวรรกิจบรรณหาร (ชลอ รังควร)

ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร

บางเขน กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ 25 ธันวาคม 2525

เวลา 17.00 น.

เจ้าภาพมีได้ออกบัตรเชิญ จึงขอกราบทูล ทูล
กราบเรียน และเรียนเชิญมาด้วยความเคารพ
บุตร - ธิดา เจ้าภาพ

กำหนดพระราชทานเพลิงศพ
หลวงประธานคณาจารย์ น.ช.

(เป้า นุตกุล)

ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ที่ 19 ธันวาคม 2525 เวลา 16.30 น.

งานนี้เจ้าภาพมีได้ออกบัตรเชิญ จึงขอประทาน
กราบทูล ทูล กราบเรียน มาด้วยความเคารพ

ภรรยา บุตร ธิดา เจ้าภาพ

กำหนดพระราชทานเพลิงศพ

นายมานพ เทพวัลย์ ป.ม.,น.ช.

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันอังคารที่ 7 ธันวาคม 2525

เวลา 17.00 น.

เจ้าภาพเกรงว่าจะส่งบัตรเชิญไม่ทั่วถึง
จึงขอประทานกราบทูล ทูล กราบเรียน
และเรียนเชิญ มา ณ ที่นี้ด้วย

มนโรจน์ เทพวัลย์ (ภริยา)

บุตร ธิดา และน้อง เจ้าภาพ

กำหนดการพระราชทานเพลิงศพ

อำมาตย์เอกพระยาขอดเมืองขวาง

(หม่อมหลวงอิน เสนีวงศ์)

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ 16 ธ.ค. 2525

เวลา 10.30 น. สวดพระพุทธรูปแล้วถวาย

ภัตตาหารเพล แด่พระภิกษุสงฆ์

เวลา 12.30 น. พระสงฆ์สวดมาติกาบังสุกุล

เวลา 17.00 น. พระราชทานเพลิงศพ

นางอำไพ ปาลวัฒน์วิไชย

นางประภา ภูวปัจฉิม

นายเมือง เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

นางอำพัน เสนีวงศ์ ณ อยุธยา เจ้าภาพ

กำหนดการฌาปนกิจศพ

คุณแม่ สัจจวรรณ บุญเปี้ย

ณ เมรุวัดหัวลำโพง

วันที่ 18 ธันวาคม 2525 เวลา 17.00 น. ประชุมเพลิง

บุตร - ธิดา -ญาติ เจ้าภาพ

กำหนดสวดพระอภิธรรมและพิธีรดน้ำศพ

คุณแม่แจ็กฮวย แก้วกฤษฎาภรณ์

วันที่ 23-26 ธ.ค. 25 สวดพระอภิธรรมที่บ้าน

นายเอียว งามกมลรัตน์ เืองสถานตำรวจ

ภูธร อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี

วันที่ 27 ธ.ค. 25 ทำพิธีรดน้ำศพ

วันที่ 28 ธ.ค. 25 เคลื่อนศพไปฝังที่สุสานท่าไค้ (ใจ

จอกง) อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี

นายสมเกียรติ (โอดั) - สมหมาย แก้วกฤษฎาภรณ์

เจ้าภาพ

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 7 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 19 เรื่อง คีตกวี 60 นาที

ความคิดรวบยอด

เรื่องราวทั้งร้อยแก้วร้อยกรองจะต้องมีไว้ให้มากพอ เพื่อใช้สำหรับฝึกหัดการอ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วและสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 19 และอ่านทำนองเสนาะได้
4. ใช้ประมวลคำและพจนานุกรมได้รวดเร็วและถูกต้อง

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำสอน คำอภิปราย
2. การพูด
 - การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - ร้อยแก้ว ร้อยกรอง ทำนองเสนาะ
4. การเขียน
 - การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม
 - คำสัมผัสคล้องจอง
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

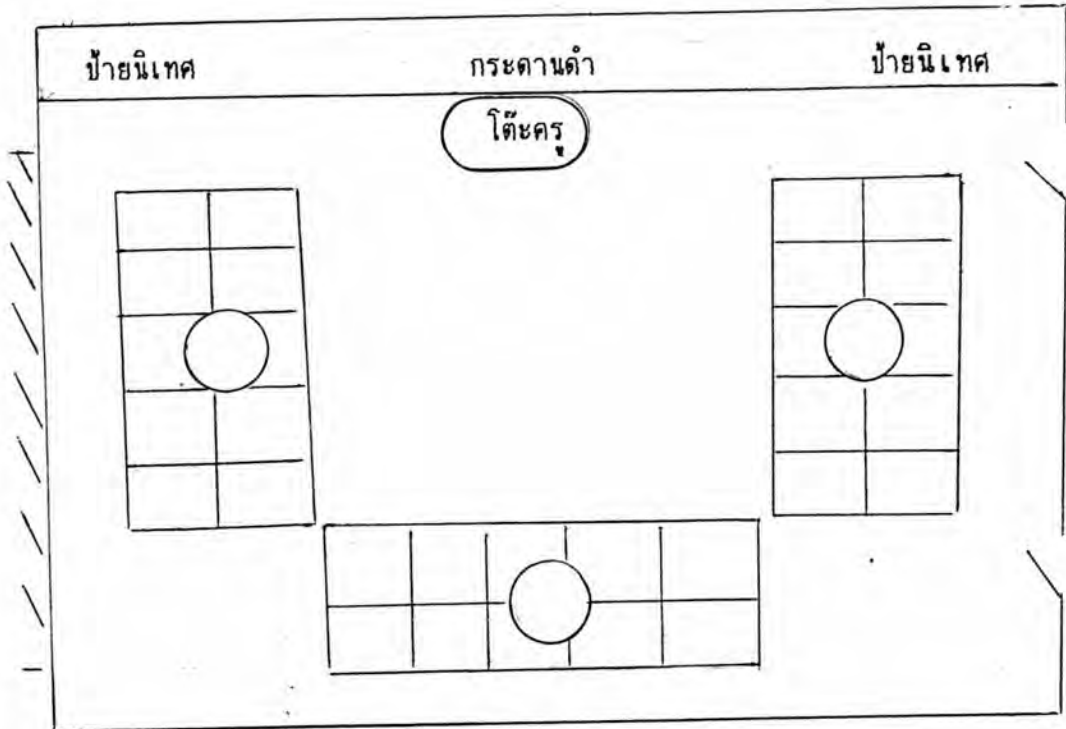
1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การใช้ป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การใช้ป้ายนิเทศ

- ครูและนักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศ "รามเกียรติ์และโขน" สันทนาภาพในป้ายนิเทศ ในประเด็นต่อไปนี้
- ความรู้เรื่องรามเกียรติ์, ตัวละครที่นักเรียนรู้จัก, ภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังวัดพระแก้ว
- การชมการแสดงโขน

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

ครูให้นักเรียนช่วยกันจัดโต๊ะตามแผนผังที่ครูกำหนด และเลือกนั่งตามความสมัครใจ กลุ่มละ 10 คน 3 กลุ่ม

2. ชั้นสอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูชักชวนให้นักเรียนร้องเพลง "ควายเท่านั้น" ของมาม่าบลูส์ โดยขออาสาสมัครนักเรียนในชั้นเป็นต้นเสียง และลูกคู่ ตบมือและเต้นประกอบเพลงอย่างอิสระ 1 เที้ยว
- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเรื่องราวที่เกี่ยวกับ "ควาย" เช่น
 - คำสุภาพเรียก "ควาย"
 - ความสำคัญของ "ควาย"
 - ข่าวเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องที่เคยได้ยินได้ฟัง
 - สัญลักษณ์
 - ชื่อวงศ์คนตรี
 - ลำนวนภาษา
 - ประเพณี

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับแบบทดสอบก่อนเรียน แจก และให้สมาชิกทำทุกคนภายในเวลา 5 นาที เก็บข้อทดสอบคืนครู
- ครูให้ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมารับ "จดหมายลับ" แล้วกลับไปอ่านให้เพื่อนๆ ในกลุ่มฟังให้เสร็จภายใน 5 นาที แล้วส่งตัวแทนมาเปิดเผยความลับหน้าชั้นเรียน สมาชิกคนอื่นๆ ฟัง หากสงสัยยกมือขึ้นถามได้

จดหมายลับ ฉบับที่ 1 มีข้อความดังนี้

การอ่านบทร้อยกรอง หรือบทละครให้รู้เรื่องราวสนุกสนาน ต้องอ่านเป็นทำนอง ใช้เสียงแสดงอารมณ์ของตัวละครได้ถูกต้อง นอกจากนี้ การอ่านจำเป็นต้องฝึกจับใจความในเนื้อเรื่อง และศึกษาความหมายของคำไปด้วย

วิธีการอ่านบทร้อยกรอง ควรอ่านให้ตลอดคำกลอน และพยายามจับความในเนื้อเรื่องทั้งหมดก่อน จึงค้นหาความหมายของคำที่สงสัยภายหลัง จะอ่านสนุกไม่เบื่อ เช่น

ทั้งทองคำเทเวศลาหก บันดาลตกโปรยปรายสายฝน พอจะเข้าใจได้ว่า เทวดาทองคำบันดาลให้ฝนตก คำว่า "วลาหก" หมายถึงอะไร หากไม่รู้ก็ไขว่ค้นหาความหมายภายหลัง

พยายามนึกถึงความหมายของคำที่เคยเรียนมาแล้ว และจำความหมายของคำที่เพิ่มข้างหน้าและเทียบหาความหมายของคำใหม่ เช่น

ออกคณฺณ เคยเรียนมาแล้วว่า หมายถึง ไม่กตัญญู ดังนั้น อธรรม ก็น่าจะหมายถึง ไม่มีธรรม

อลรินทร์ เคยเรียนมาแล้วว่า หมายถึง ยักษ์ผู้เป็นใหญ่

พานร เคยเรียนมาแล้วว่า หมายถึง ลิง ดังนั้น พานรินทร์ ก็น่าจะหมายถึง ลิงผู้เป็นใหญ่

จดหมายลับ ฉบับที่ 2 มีข้อความดังนี้

คำบางคำมีความหมายอย่างเดียวกัน แต่รูปคำแตกต่างกันมาก ต้องฝึกฝนหาความหมายจากพจนานุกรมบ่อยๆ หรือจัดคำเป็นกลุ่ม เพื่อค้นคว้าและจำได้ง่ายขึ้น เช่น

1. จัดทำบัญชีคำเป็นหมวดหมู่

พระเจ้าแผ่นดิน - พระมหากษัตริย์ พระราชา พระทรงศรี
พระทรงธรรม ฯลฯ

ภูเขา - เขา คีรี แนวเนิน ขรรพต ภูผา สิงขร ฯลฯ

ดอกไม้ - มาลา มาลัย มาลี ขุปผา ผกา ฯลฯ

ป่า - ไพร พนาวัน ดงคาน อรัญวา หิมวันต์ พนาเวศ
ไพรสณฑ์ ดงคอน พนาสณฑ์ พนาลัย ฯลฯ

2. คำบางคำอ่านยากและเขียนยาก ต้องฝึกบ่อยๆ และจำเป็นคำ เช่น คำที่ใช้ตัวสะกดเป็นพยัญชนะต้นด้วย

ลัประยุทธ์ (ลั-ประ-ยุต) แปลว่า รบพุ่งซึ่งชัยกัน

อัประมาณ (อับ-ประ-มาน) แปลว่า อาย

3. ตัวสะกดของคำหน้า (พยางค์หน้า) ซึ่งมักออกเสียง อะ กิ่งเสียง อาจทำให้ผู้ฟังเขียนผิด เพราะคิดว่าเป็นคำที่มีตัวสะกด 2 ตัว หรือเป็นคำประวิสรรชนีย์ เนื่องจากเสียงใกล้เคียงกันมาก เช่น

อตุลล	อ่านว่า	อตุ-ลล	(อะ กิ่งเสียง)
สัพยอก	อ่านว่า	สัพ-ยอก	(อะ กิ่งเสียง)
พัลวัน	อ่านว่า	พัล-วัน	(อะ กิ่งเสียง)
อลวน	อ่านว่า	อล-วน	(อะ กิ่งเสียง)

คำที่มีความหมายอย่างเดียวกันในบทร้อยกรองจะใช้คำแตกต่างกัน บางครั้งใช้คำที่ไม่เคยรู้มาก่อน จึงทำให้เข้าใจยากหรืออ่านไม่ถูก ต้องหาวิธีช่วยให้อ่านถูก อ่านแล้วเข้าใจ สามารถจำความหมายได้ง่ายและจำได้นาน เช่น

การพูดหรือเขียนเป็นคำคล้องจอง ช่วยให้จำง่ายขึ้น เช่น

สุรารักษ์คือเทวดา	อสุราคือยักษ์
อัคคีคือไฟ	ไพโรสัทคือป่า
วลาหกคือเมฆ	อภิชะคือทำพิธี

การทำเป็นบทร้อย หรือคำร้อยกรอง ที่ฟังแล้วมีเสียงคล้องจอง สนุกสนาน ช่วยให้จำได้ง่ายและจำได้นาน เช่น อาจารย์รวมคำที่หมายถึงพระเจ้าแผ่นดิน มาทำเป็นบทร้อยว่า

ปางองค์พระทรงศรี	พระภูมิพระราชา
ภูวนาถกษัตรา	พระนาถาพระภูบาล

จดหมายลับ ฉบับที่ 3 มีข้อความดังนี้

เรื่องศึกรถไฟเป็นตอนหนึ่งของเรื่อง "รามเกียรติ์" ที่เราได้เค้าเรื่องมาจากเรื่อง
ของอินเดีย จึงมีคำที่ไม่ใช่คำไทยแท้ๆ มาก และมีสิ่งที่น่ารู้ น่าศึกษา หลายอย่าง ได้แก่

1. ใช้วิธีประสมคำจากภาษาอื่นมาสร้างคำใหม่ในภาษาไทย

วนา - ปา

อุทยาน - สวน

เป็น วโนทยาน หรือ วนอุทยาน - สวนป่า

2. ใช้คำที่มีความหมายเดียวกันหลายๆ คำ ทำให้รู้คำมากขึ้น เมื่อจะเขียนคำ
สัมผัสคล้องจองก็หาคำที่จะนำมาใช้ได้ง่าย เช่น ควาย ใช้คำว่า "กาสกร" เมื่อต้องการให้
สัมผัสกับคำว่า "สังขจร" ใช้คำว่า "มหิงสา" เมื่อต้องการให้สัมผัสกับคำว่า "ปัญญา"

3. ตัวละครที่มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง มักมีประวัติที่มาของชื่อนั้นๆ ทำให้ผู้อ่านได้
รู้เรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับตัวละครได้มากขึ้น เช่น

พระอินทร์ มีชื่อเรียกได้หลายชื่อ คือ ท้าวโกสีย์ ท้ายสหสังข์ ท้าวมฆวาน

4. ขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณของอินเดีย เช่น

บัดนั้น

จึงนนทกาลยักษา

ได้ฟังเทวราชบัญชา

ดั่งสายฟ้าฟาดกุ่มกณฑ์

น้อมเศียรทูลองค์ภูวนาถ

ซึ่งบังอาจหยอกนางสาวสวรรค์

โทษาถึงสิ้นชีวิต

ทรงธรรมจงโปรดปราณี

ห้ามชายใดไปข้องเกี่ยวกับนางในหรือผู้หญิงในวัง หากยุ่งเกี่ยวหรือล่วงเกิน
หญิงในวัง ถือว่าเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ของพระมหากษัตริย์ จะต้องได้รับโทษ
เหมือนที่นนทกาลได้รับโทษจากพระอิศวร

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ ของข้อความในจดหมาย เป็นข้อๆ ดังนี้

1. การอ่านบทร้อยกรองหรือบทละครต้องใช้เสียงแสดงอารมณ์ของตัวละครจึงจะสนุกสนานไม่เบื่อ
2. การอ่านบทร้อยกรอง หรือบทละครควรอ่านให้ตลอดเรื่อง จับใจความให้ได้คำที่ไม่ทราบความหมายค้นคว้าภายหลัง
3. วิธีการที่จะเข้าใจความหมายของคำ ทำได้ดังนี้ พยายามนึกถึงคำที่เคยเรียนมาแล้ว เทียบเคียงความหมายของคำที่เพิ่มข้างหน้า

ออกคัตถุ เคยเรียนมาแล้ว หมายถึง ไม่กัตถุ
 ฉะนั้น อธรรม น่าจะหมายถึง ไม่มีธรรม เป็นต้น

4. คำที่มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่รูปคำแตกต่างกัน ควรจัดทำบัญชีคำเป็นหมวดหมู่ เมื่อค้นคว้าและจำได้ง่ายหรืออาจจะนำมาแต่งเป็นคำคล้องจองสัมผัสกัน
5. คำที่อ่านยากและเขียนยาก ต้องฝึกเขียน, อ่าน และจำเป็นคำ
6. การเขียนคำ 2 พยางค์ ที่มีพยางค์หน้าออกเสียง อะ กิ่งเสียง ต้องระมัดระวัง
7. ศัพท์ เป็นเรื่องราวตอนหนึ่งในรามเกียรติ์ ซึ่งเป็นวรรณคดีอินเดีย ฉะนั้น ผู้อ่านจะได้รับความรู้ เรื่องราวน่าศึกษาน่าสนใจหลายอย่าง

- ครูเปิดเทปบันทึกเสียงลักษณะการอ่านบทละคร 3 แบบ ให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง และให้นักเรียนสังเกตลักษณะทั้ง 3 แบบ และช่วยกันสรุปให้ตรงกับประเด็นต่อไปนี้

การอ่านแบบที่ 1 อ่านแบบร้อยแก้ว เน้นการแบ่งวรรคคำในแต่ละ
วรรคเป็น (000/00/000)

การอ่านแบบที่ 2 อ่านแบบทำนองเสนาะ เน้นการเอื้อนเสียงตาม
หลักการอ่านทำนองเสนาะ

การอ่านแบบที่ 3 อ่านแบบกลอนบทละคร เน้นเสียงสูง - ต่ำ
น้ำเสียงตามอารมณ์ของตัวละคร

- ครูให้นักเรียนทั้งชั้น ฝึกอ่านตามเทปบันทึกเสียงแบบละ 1 เทียว
ตามแผนภูมิบนกระดาน
- ครูแจกบัตรข้อความและหมอนเวียนกันฝึกเป็นกลุ่มจนครบ กลุ่มละ 3
ข้อความ ดังนี้

อ่านแบบกลอนบทละคร

1

"เมื่อนั้น ได้ฟังกริ้วโกรธตั้งไฟกำลั	พระอิศวรบรมรังสรรค์ เหม่ เหม่ กุมภันท์ต่อหังการ"
---	---

อ่านแบบทำนองเสนาะ

2

"เดินทางพลางแสนโคก ไฉ่ว่าตัวกันี้ไม่ตี	ชลนาอาบพักตร์ยักษี เสียดที่ที่เกิดมาเป็นชาย"
---	---

อ่านแบบร้อยแก้ว

3

"เมื่อนั้น ตกใจตั้งไครมาฟาดฟัน	นางเทพมาลีสาวสวรรค์ กัลยาร้องหวัดขึ้นทันที"
-----------------------------------	--

- ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับฉลากเลือกข้อความ ตามแบบที่มีก โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่ม แสดงบทบาทสมมติตามตัวละครในข้อความ จะรำหรือทำท่าประกอบก็ได้ ให้เวลาเตรียมตัวกลุ่มละ 5 นาที (ทั้งผู้อ่านและผู้ทำท่าทางประกอบ)
- ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนอ่านและแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน

2.2 กิจกรรมเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)2.2.1 การชมเชย

- ครูกล่าวชมเชยนักเรียนแต่ละกลุ่มดังนี้
กลุ่มที่อ่านได้ถูกต้อง และแสดงท่าทางประกอบเหมาะสม ครูชมว่า "เก่งจริงๆ" กลุ่มที่อ่าน และแสดงท่าทางพอใช้ได้ ครูชมว่า "มีความพยายามดีมาก" กลุ่มที่อ่าน และแสดงท่าทางยังไม่ถูกต้อง ครูชมว่า "เกือบใช้ได้แล้ว ควรปรับปรุงการทำงานร่วมกันในครั้งต่อไป"
- ครูให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารับใบงานตามที่ครูกำหนด และให้เวลากลุ่มละ 15 นาที ทำงานตามคำสั่ง ดังนี้

ใบงานที่ 1

คำสั่ง

1. "ให้สมาชิกทุกคนอ่านเรื่องศิกทรพีในใจ ตั้งแต่ บัดนั้น นนทกาลอสุราใจหาญ ถึง...ให้ชื่อว่า ทรพีชาณุฉกรรจ์ (หน้า 165 - 171) จากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 แล้วช่วยกันเล่าเรื่องและอภิปรายประเด็นต่อไปนี้
 - เหตุที่นนทกาลต้องรับโทษเพราะอะไร
(แนวการให้เหตุผล ครูชี้แนะให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณของอินเดีย การเคารพกฎระเบียบ กติกาของสังคม)
 - นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนเป็นคำกลอน (ทั้งบท) เขียนสัมผัสคล้องจองด้วย
 - นนทกาลหยอกล้อนางเทพมาลีที่ไหน
 - ทำไมนางนิลกาสรจึงต้องไปแอบคลอดลูกในถ้ำ
 - ใครช่วยดูแลรักษาทรพี

3. ส่งตัวแทนออกไปเล่าเรื่องย่อตอนที่อ่าน, สรุปประเด็นที่ครูกำหนด, เขียนบทร้อยกรองบนแผ่นกระดาษที่ครูเตรียมให้ แล้วติดที่กระดาษ อธิบายสัมผัสคล้องจองให้เพื่อนๆ ฟัง

ใบงานที่ 2

คำสั่ง

1. ค้นคว้าหาคำศัพท์จากคำที่กำหนดเขียนลงในบัตรคำรูปเขาควาย จำนวน 59 คำ ดังนี้

สังขยา ออกตัญญู พระสยามภูวนาถ พรรณ อรชร อ่อนแอ้น วิไลวรรณ แซ่ไซ พิศวาส ริงรุม
 จี พระอิศโรธิราช อาจอง บาทบงส์ บรม รั้งสรรค์ ไฟกัลป์ กุมภัณฑ์ พระทรงญาณ อิศเรศ
 เทวบัญชา เทวัน สามภพ คัล ภูวนาถ เทวราช ทรงธรรม์ ตริโลก ชีวัน กาสกร กำแหง
 โมหันต์ บรรพตา ชิวาลัย ไตร คิริ ภิรมย์ สวาท อภิระมาณ เกษมคานต์ ดงตาน อรัญา
 พนาเวศ มหิงสา ฤทธา พ่วงนิ สีสาลาน เลี้ยว วายขนม้ มหิงส์ ดงดอน สมจร สุริยฉาย
 จำรัส มหิมา สถาวร เทพไท สิงขร อลงกรณ์

2. ส่งตัวแทนอ่านคำและความหมายให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้น

ใบงานที่ 3

คำสั่ง

1. ช่วยกันทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

ก. คำต่อไปนี้มีกี่พยางค์

พระสยามภูวนาถ	..(6)..	พยางค์	ทรลักษณ์	..(3)..	พยางค์
อภิระมาณ	..(3)..	พยางค์	คัตนาคันต์	..(3)..	พยางค์
สุริยฉาย	..(4)..	พยางค์	สัประยุทธ์	..(3)..	พยางค์
มรคา	..(3)..	พยางค์	อลง	..(3)..	พยางค์
อมฤตรส	..(5)..	พยางค์	อลงกรณ์	..(3)..	พยางค์

ข. จงเรียงคำตามพจนานุกรมแล้วบอกชนิดของคำ (คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์)

ออกตัณฺฑู	มหิงส์	สีลาลาน	สมจร	สถาวร
ฉันทา	ระเห็จ	อุเบกขา	หิริญ	บัญญัติ

1.(ฉันทา).... เป็นคำ ..(กริยา)...
2.(บัญญัติ).... เป็นคำ ..(กริยา)...
3.(มหิงส์).... เป็นคำ ..(นาม)....
4.(ระเห็จ).... เป็นคำ ..(กริยา)...
5.(สถาวร).... เป็นคำ ..(วิเศษณ์)...
6.(สมจร).... เป็นคำ ..(กริยา)...
7.(สีลาลาน).... เป็นคำ ..(นาม)....
8.(หิริญ).... เป็นคำ ..(นาม)....
9.(ออกตัณฺฑู).... เป็นคำ ..(นาม)....
10.(อุเบกขา).... เป็นคำ ..(นาม)....

ค. จงแก้คำให้ถูกต้อง

อักษฺตัญญู	แก้เป็น	..(อักษฺตัญญู).....	พระสุลีส	แก้เป็น	..(พระสุลีส)....
อิสเรศ	"	..(อิสเรศ).....	จักรวาลี	"	..(จักรวาล)...
ภีรมณ	"	..(ภีรมณ).....	อนงก	"	..(อนงค).....
เกษมคาน	"	..(เกษมคาน).....	ทวยหาน	"	..(ทวยหาญ)...
เทเวส	"	..(เทเวศ).....	สุราลักษ	"	..(สุราลักษณ)...

2. ส่งตัวแทนเขียนขึ้นกระดานหน้าชั้นและอธิบายให้เพื่อนฟัง

2.2.2 การให้รางวัล

- นักเรียนกลุ่มใดทำเสร็จก่อนภายในเวลา 15 นาที ระหว่างรอเพื่อนกลุ่มอื่น ครูอนุญาต ดังนี้
 - ไปห้องน้ำ ดื่มน้ำ
 - อ่านหนังสือที่มมพักผ่อน
 - ทำงานอื่นง่ายๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน/ การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

- ครูให้แต่ละกลุ่มออกมารายงาน งานที่กลุ่มช่วยกันทำ กลุ่มใดออกก่อนก็ได้
- ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ชักถาม ตรวจสอบความถูกต้องของงานแต่ละกลุ่ม

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นทำภายในเวลา 5 นาที
- ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้องร่วมกับนักเรียน แล้วให้แต่ละคนเปรียบเทียบคะแนนก่อนสอบ-หลังสอบ

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนลงสถิติตารางกราฟคะแนน ของนักเรียนที่ติดไว้กระดานหลังห้อง ครั้งที่ 7

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศ เรื่อง "รามเกียรติ์และโขน"
- แผนผังที่นั่งนักเรียน
- เพลง "ควาย" ของ มาม่า บลูส์
- ซองจดหมาย/จดหมายลับ 3 ฉบับ
- เทปบันทึกเสียง (การอ่านร้อยกรอง 3 แบบ)
- บัตรข้อความ (การอ่านร้อยกรอง 3 แบบ)
- คำชมเชย
- ลิขธิพิเศษ (ไปห้องน้ำ ตีมน้ำ นั่งพักผ่อน ทำงานอื่นเจียบๆ)
- ใบงาน 3 ใบ
- บัตรคำรูปเขาคควาย 59 คำ
- หนังสือภาษาไทย เล่ม 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- ตารางแสดงความก้าวหน้าทางการเรียน
- พจนานุกรม ประมวลคำท้ายบทเรียน

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม, การทำงานกลุ่ม
- การรายงานหน้าชั้นเรียน
- แบบทดสอบ
- ตาราง เทปสถิติแสดงความก้าวหน้าทางการเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ชื่อใดหมายถึง "ควาย"

- ก. พฤษภ ข. พยัคฆ์ ค. กาสร ง. มฤคา

2. ศิภพรพ็อยู่ในหนังสือเรื่องใด

- ก. รามเกียรติ์ ข. ขุนช้างขุนแผน ค. พระอภัยมณี ง. ลุกกอกตัณณู

3. หน้าที่ของ "นนทกาล" คือข้อใด

- ก. ล้างเท้าเทวดา ข. เผ้าอุทยาน
ค. เผ้าประตุมิมาน ง. เผ้าห้องบรรทม

4. ข้อใดมีความหมายต่างจากพวก

- ก. ผกา ข. มาลี ค. ขุปผา ง. ช่อฟ้า

5. ข้อใดอ่านผิด

- ก. ทรพี อ่านว่า ทอ-ระ-พี
ข. ออกตัณณู อ่านว่า อัก-กะ-ตัน-ยู
ค. ลังขยา อ่านว่า ลัง-ขะ-หยา
ง. รามเกียรติ์ อ่านว่า ราม-มะ-เกียน

เฉลยแบบทดสอบ

1. ค 2. ก 3. ค 4. ง 5. ข

เฉลยใบงานที่ 1

ข้อ 1. - นนทกาลเป็นยักษ์เฝ้าประตูกำแพงชั้นในของพระอิศวรอยู่คนเดียว ไม่มีคู่เป็นเวลา 1 หมื่นปี วันหนึ่งนนทกาลเห็นนางเทพมาลีนั่งกรองดอกไม้อยู่ที่เกิดความรัก จึงเด็ดดอกไม้ขว้างไปถูกตัวนางเทพมาลี นางโกรธมากจึงนำเรื่องไปทูลฟ้องพระอิศวร พระอิศวรกริ้วมาก จึงให้นำตัวนนทกาลเข้าเฝ้าแล้วลงโทษ โดยสาปให้ไปเกิดเป็นควายป่า ชื่อทรพา และจะต้องถูกลูกชายชื่อทรพินฆ่าตาย จึงจะพ้นชาติเตริจฉาน กลับมาเป็นนายประตู ณ เขาไกรลาศตามเดิม พอสิ้นคำสาปนนทกาลก็กลับเพศเป็นควายชื่อทรพา มีกำลังมาก และกายเผือกสีสำลำนได้นางควายเป็นบริวารถึงห้าพันตัว หากนางควายตัวใดมีลูกเป็นตัวผู้ จะถูกฆ่าตายเสียทุกครั้ง ครั้นนั้นมีนางควายตัวเมียชื่อ นางนิลาได้ตั้งท้องจึงแอบไปคลอดลูกในถ้ำแก้วสุรกานต์ เป็นควายตัวผู้ และฝากเทวดาในถ้ำให้ช่วยเลี้ยงดู เทวดาจึงตั้งชื่อลูกควายว่า ทรพิน

- เห็นด้วย เพราะสังคมทุกแห่งย่อมมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือประเพณีที่ต้องปฏิบัติตาม หากใครฝ่าฝืนก็ย่อมได้รับโทษเป็นธรรมดา ถ้าไม่มีบทลงโทษสังคมก็จะวุ่นวายทุกคนก็ไม่เกรงกลัวต่อการทำผิด

ข้อ 2.

"ครั้นถึงที่สวนอุทยาน เห็นนางนั่งกรองมาลัย	นนทกาลเข้าแฝงไทรใหญ่ งามดั่งไข่มุกในราตรี"
---	---

"จึงคิดคำนึงถึงตัว แม้จะถูกจะคลอคลุกยา	ด้วยกลัวพระยามหิลา เป็นผู้ที่ท่าจะบรรลัย"
---	--

"เมื่อนั้น ฟังนางกาสรก็อาลัย	เทวาอยู่ในคูหาใหญ่ มีใจกรุณาพันทวี"
---------------------------------	--

เฉลยใบงานที่ 2

สังขยา	= การนับ, ขนมหำด้วยไข	กำแหง	= กล้าแข็ง เข้มแข็ง
	กะทิ และน้ำตาล	โมหันธ์	= ความหลง
อกตัญญู	= ไม่สำนึกถึงบุญคุณ	บรรพต	= ภูเขา
พระสยมภวญาณ	= พระอศิวร	ชีวลัย	= ชีวิต
พรรณ	= ชนิด สีของผิว	ไตร	= สาม
อรชร	= งาม	คีรี	= ภูเขา
อ้อนแอ้น	= แบบบาง ชดช้อยก	ภิรมย์	= ตีใจยิ่ง
วิไลวรรณ	= ผิวงาม	สวาท	= น่ารัก น่ายินดี
แซ่ไข	= พระจันทร์ ดวงเดือน	อัประมาณ	= อาย กำหนดไม่ได้
นิศวาส	= ความรักใคร่	เกษมคานต์	= สุขใจ สบายใจ
ริงรัม	= ร้อนรุ่ม	ดงदान	= ป่าทึบ
ฉู้	= เอนิ้วชี้	อรัญวา	= ป่า
พระอิศโรธิราช	= พระอศิวร	พนาเวช	= ป่า
อาจอง	= สง่า ผึ่งผาย	มหิงสา	= ควาย
บาทหงส์	= ละอองเท้า	ฤทธา	= มีอำนาจ
บรม	= อย่างยิ่ง	พ่วงพี	= อ้วนล่ำ
รังสรรค์	= สร้าง แต่งตั้ง	สีลำลาน	= สีเหลืองปนแดง
ไฟกัลป์	= ไฟล้างโลก	เสี้ยว	= ชีวิต
กุ่มกุ่ม	= ยักษ์	วาชชนม์	= สิ้นชีวิต
พระทรงญาณ	= ผู้มีความรู้ ผู้มีปัญญา	มหิงส์	= ควาย
อิศเรศ	= พระอศิวร	ดงคอน	= ป่าทึบ
เทวบัญชา	= คำสั่งของเทวดา	สมจร	= การผสมพันธุ์ของสัตว์
เทวัญ	= ชาวสวรรค์ หมู่เทวดา	สุริยฉาย	= แสงสว่างของดวงอาทิตย์
สามภพ	= สามโลก (มนุษย์, สวรรค์, ขาดาล)	จำรัส	= สว่าง, รุ่งเรือง
		มหิมา	= ใหญ่ โต

คัล	= ฝ้าย (บังคมคัล)	สถาวร	= ยืนยง มั่นคง
ภูวนาถ	= พระเจ้าแผ่นดิน	เทพไท	= เทวดาผู้เป็นใหญ่
เทวราช	= ผู้เป็นใหญ่ในหมู่เทวดา	สิงขร	= ภูเขา
ทรงธรรม์	= ผู้รักษารธรรม (พระเจ้าแผ่นดิน)	อลงกรณ์	= การตกแต่ง เครื่องประดับ
ตรีโลก	= โลกมนุษย์, โลกสวรรค์, กาสร โลกบาดาล	ชีวัน	= ชีวิต
			= ความ

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 8 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 19 เรื่อง ศักดิ์ศรี 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านทำนองเสนาะช่วยทำให้ทั้งผู้อ่านและผู้ฟังเข้าถึงและซาบซึ้งในบทกวีนิพนธ์ได้

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วและสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากเรื่องได้
2. อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 19 และอ่านทำนองเสนาะได้
4. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำสอน, คำอภิปราย
2. การพูด
 - การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์จากเรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - ร้อยกรอง
 - บทเรียนบทที่ 19
4. การเขียน
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

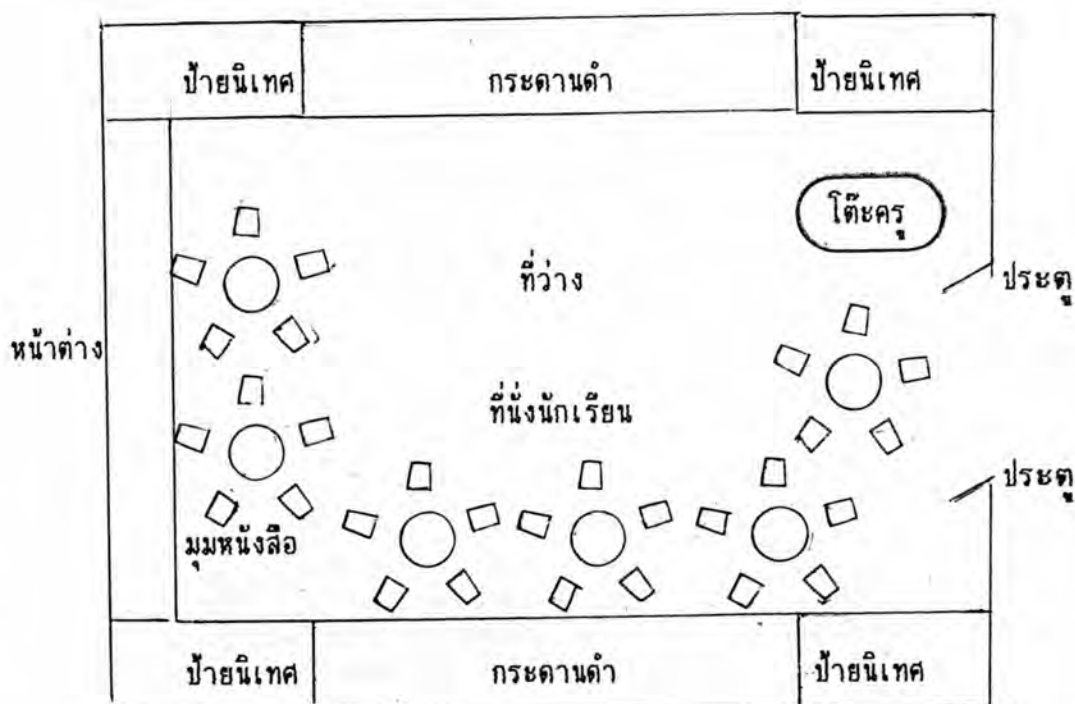
1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การใช้ป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูจัดแต่งป้ายนิเทศเป็นภาพปามิกูเขา ถ้ำ แม่น้ำ ดอกไม้ที่สวยงาม
- ครูตัดกระดาษเป็นรูปความ 2 ตัว กำลังต่อสู้กัน ให้ตัวแทนนักเรียนนำไปติดที่ป้ายนิเทศ
- ครูบอกแก่นักเรียนว่า เรื่องราวที่จะเรียนต่อไปชั่วโมงนี้เกี่ยวข้องกับภาพในป้ายนิเทศ ซึ่งสนุกสนานมาก

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนช่วยกันเลื่อนโต๊ะและเก้าอี้ ชิดผนังห้องทั้ง 3 ด้าน มีทางเดินได้ เหลือที่ว่างกลางห้องตั้งภาพ

2. ขั้นสอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูเปิดเทปเพลงให้นักเรียนฟัง นักเรียนคนใดร้องได้ให้ร้องคลอหรือปรบมือเป็นจังหวะ
- ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับชื่อเพลง เนื้อหาของเพลง ความรู้สึกที่ได้ยิน (เฉลย เพลงปล้ำน ความรู้สึกที่มีความหวัง, กำลังใจ)
- ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำว่า "ปล้ำ" ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน (แนวการตอบ พนาวัน ไพร ดงदान ฯลฯ)
- ครูชักชวนนักเรียนแบ่งกลุ่มหาความหมายของคำ จากตารางคำที่ครูติดบนกระดาน (เกมชิงที่)
- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำภายใน 5 นาที แล้วตัวแทนกลุ่มเก็บแบบทดสอบคืนครู
- ครูอธิบายวิธีการค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ ดังนี้ (เกมชิงที่)
 1. ครูแจกซองที่บรรจุข้อความ ที่เป็นความหมายของคำ จำนวนกลุ่มละ 20 ข้อความ พร้อมสีเมจิก กลุ่มละ 1 แท่ง (สีเขียว, สีแดง, สีน้ำเงิน)
 2. วิธีเล่น ให้แต่ละกลุ่มจับครุคำและความหมาย โดยการค้นคว้าจากพจนานุกรม หรือประมวลคำท้ายบทเรียน แล้วส่งตัวแทนออกไปกากบาททับคำในตารางหน้าชั้นเรียน โดยอ่านคำ และความหมาย ให้เพื่อนทั้งชั้นฟังดังๆ ถูกต้อง จะได้ 1 คะแนน จะนับคะแนนจากจำนวนกากบาทของแต่ละสี สีที่มากที่สุดคือกลุ่มที่ชนะ
 3. กติกา ครูจะให้เวลาครั้งละ 30 วินาที สำหรับการวิ่งให้เร็วที่สุด เพื่อที่จะมายืนในวงกลมที่ครุขีดไว้หน้ากระดาน (ครูใช้นกหวีดบอกสัญญาณเวลา)

- ครูให้นักเรียนแข่งขันกันจนมีผู้ชนะ (หมวดบัตรความหมาย) ยุติการเล่น ที่เหลือช่วยกันอ่านคำและหาความหมายร่วมกันทั้งชั้น

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูชมเชยกลุ่มที่สามารถอ่านคำและหาความหมายของคำได้มากที่สุดว่า "ดีเยี่ยม" พร้อมกับให้นักเรียนปรบมือให้เพื่อนๆ
- ครูชมเชยกลุ่มที่สามารถอ่านคำ และหาความหมายของคำได้อันดับที่ 2 ว่า "ดีมาก" พร้อมกับให้นักเรียนปรบมือให้เพื่อนๆ
- ครูชมเชยกลุ่มที่สามารถอ่านคำ และหาความหมายของคำได้อันดับที่ 3 ว่า "ไม่เป็นไร ขอให้พยายามมากๆ" พร้อมกับให้นักเรียนปรบมือให้เพื่อนๆ

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูแจกลูกอมให้กลุ่มที่ "ดีเยี่ยม" คนละ 1 เม็ด
- ครูฝึกอ่านในใจ เน้นการอ่านจับใจความของเรื่องในบทเรียนที่ 19 แก่ักเรียนทั้งชั้น 10 นาที ตั้งแต่ "มาจะกล่าวบทไป ถึงทรมโงะหน... ถึง สิ้นแล้วลูกท้าวหสนันย์ เสด็จไปเข้าที่ไสยาฯ" (หนังสือภาษาไทย เล่ม 2 บทที่ 19 หน้า 171-180)
- กลุ่มใดสมาชิกอ่านจบแล้วให้ตัวแทนออกมาจับบัตรคำสั่ง

บัตรคำสั่ง

1. ช่วยกันเล่าเรื่องต่อกัน
2. ย่อเรื่องที่เล่าเพื่อเตรียมรายงานหน้าชั้น
3. ช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้
 - 1) ใครช่วยดูแลรักษาทรัพย์สิน
 - 2) ทรัพย์สินและทรัพย์สินกันใครชนะ
 - 3) ทำไมเทพเจ้าหิมพานต์ไพร่จึงไม่ยอมต่อสู้กับทรัพย์สิน
 - 4) ทรัพย์สินถูกพระอิศวรสาปให้ไปต่อสู้กับใคร
 - 5) พระยาพาลีส่งทรัพย์สินไปสู้รบที่ไหน
 - 6) เหตุใดพาลีจึงไม่ยอมให้ใครเห็นซากศพของตน
4. ช่วยกันอภิปรายประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ทรัพย์สินยังอาจไปทำรบเทวดาให้ข้อคิดอย่างไร
 - 2) การที่เทวดาไม่รบกับทรัพย์สินให้ข้อคิดอย่างไร

- ครูสังเกตการทำงานกลุ่มให้ข้อเสนอแนะ หรืออธิบายแก่กลุ่มที่มีปัญหาสงสัย
- ครูให้เวลาทำงานกลุ่มประมาณ 20 นาที เมื่อหมดเวลาครูให้ทุกคนเตรียมตัวเสนอผลงานโดยครูจะเป็นผู้แจกแจงนักเรียนคนใดคนหนึ่งออกมารายงานหน้าชั้น (ฉะนั้นทุกคนควรมีความพร้อม)
- เมื่อนักเรียนที่ครูแจกแจงให้ออกมาเสนอผลงาน ตามข้อที่ครูกำหนดเรียบร้อยแล้วครู และเพื่อนนักเรียนอาจเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

3. ขั้นสรุป

- ครูให้นักเรียนทั้งชั้นอ่านออกเสียง โดยเน้นการออกเสียงชัดเจนถูกต้อง อ่านถูกหลัก (คืออ่านแบบกลอนบทละคร เสียงสูง 2 วรรค ต่ำ 2 วรรค)
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า "การอ่านทำนองเสนาะช่วยให้ทั้งผู้อ่าน และผู้ฟังเข้าใจ และซาบซึ้งในบทกวีนิพนธ์ได้"

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน/ การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทำหลังเรียน 5 นาที
- ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้องในแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน แล้วให้นักเรียนทบทวนคำตอบด้วยตนเอง รวมคะแนนและเปรียบเทียบคะแนนที่ได้

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนบอกคะแนนก่อนเรียน - หลังเรียน ของตน ครรลงสถิติตารางกราฟคะแนน ของนักเรียนที่ติดไว้กระดานหลังห้อง ครั้งที่ 8

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศ "ปาลัน"
- แผนผังที่นั่งนักเรียน
- วิทยุเทป
- เพลง "ปาลัน" ของ วงชุกัส
- เกมชิงที่

- กิจกรรมกลุ่ม
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- ชองบัตรความหมายคำ
- สีมะจิ
- นกหวีด
- ลกอม
- หนังสือภาษาไทย เล่ม 2
- บัตรคำสั่ง
- ตารางบันทึกความก้าวหน้า
- คำชมเชย

การวัดผลและประเมินผล

- แบบทดสอบ
- การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การทำงานกลุ่ม
- การรายงานหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. พาลีวงทรพีไปสู้รบกันที่ไหน

- ก. ถ้ำสุรกาฬ ข. เขาไกรลาส ค. ป่าหิมพานต์ ง. มหาสมุทร

2. เทวดาที่รักษาตัวพรหมีมีกี่องค์

- ก. 2 องค์ ข. 4 องค์ ค. 6 องค์ ง. 8 องค์

3. คำใดมีความหมายต่างจากพวก

- ก. โกลี๋ ข. หัสณัน ค. มัชวาน ง. อัคร

4. ลักษณะการอ่านบทร้อยกรองแบบบทละครอ่านอย่างไร

- ก. อ่านเน้นการแบ่งวรรคคำ
 ข. อ่านเน้นการเอื้อนเสียงตามหลักการอ่าน
 ค. อ่านเน้นเสียงสูง 2 วรรค เสียงต่ำ 2 วรรค
 ง. อ่านแบบร้อยแก้วธรรมดาเน้นอารมณ์ตัวละคร

5. คำใดอ่านผิด

- ก. อิศเรศ อ่านว่า อิต-สะ-เรด
 ข. กุมภัดเท อ่านว่า กุม-มะ-พัน
 ค. บรรพต อ่านว่า บัน-พะ-ตา
 ง. ทิพยวิมาน อ่านว่า ทิพ-พะ-ยะ-พิ-มาน

เฉลย

1. ก
2. ค
3. ง
4. ค
5. ข

เฉลยคำในกิจกรรม "เกมชิงที"

ชุดที่ 1

1. ฤทธิไกร	= มีอำนาจทำลายล้าง	11. โยธา	= พลรบ ทหาร
2. เขม้น	= เฟ่ง ตั้งใจ	12. อนงค์	= นางงาม
3. คณา	= มากมายจนนับไม่ได้	13. สุริยวงศ์	= เชื้อสายพระอาทิตย์
4. มรคา	= ทาง ถนน	14. ทวยหาญ	= พลรบ หมู่กล้า
5. พระยาสารลับมัน	= ซ้างตกมัน	15. อำไพ	= สว่าง สุกใส
6. ฉันทา	= ลำเอียงเพราะรัก	16. อาสน์	= ที่นั่ง
7. ภาโถม	= โผเข้าอย่างรวดเร็ว	17. โอบาส	= แสงสว่าง
8. กลับกลอก	= เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา	18. พจนารถ	= คำพูด
9. ระเห็จ	= ไปโดยเร็ว	19. อสม	= ไม่งาม, ซากศพ
10. เตร์็ด	= เทียวไปไม่อยู่เป็นที่	20. สาหล	= ร้ายแรง (สาหัส)

ชุดที่ 2

1. เตรีง	= เหลิง	11. ลาหัล	= ร้ายแรง
2. ลองเซิง	= ทำเพื่อตุ่ทำที่	12. จักรวาล	= อาณาเขตกว้างใหญ่
3. หิมวา	= ป่า	13. ชาณุมร	= ชำนาญในการรบ
4. พฤษชา	= ต้นไม้	14. สิงหาลัน	= ที่ประทับ
5. คักดา	= อำนาจ	15. บัญชร	= หน้าต่าง
6. ราคี	= สง่า, มีลักษณะดี	16. สายันห์	= เวลาเย็น
7. เญจ	= ห้า	17. กลางแปลง	= กลางสนาม
8. เทเวศ	= หัวหน้าเทวดา	18. อัศร	= ยอด, เลิศ
9. พาลา	= พาล ชั่ว ร้าย	19. ทศทิศ	= ทิศทั้งสิบ
10. พระศลี	= พระอัคร	20. ทรลักษณ์	= ชั่ว เลว

ชุดที่ 3

1. สายชล	= สายน้ำ	11. จักร	= อารูเป็นวงกลม รอบๆ ทำเป็นแฉก
2. คำรณ	= คำราม	12. ยุทธอง	= รบอย่างกล้าหาญ
3. อุเบกขา	= มีใจเป็นกลาง	13. หัสันย์	= พระอินทร์
4. อมฤตรส	= น้ำทิพย์	14. พานร	= ลิง
5. อโณทัย	= เวลาที่พระอาทิตย์ เพิ่งขึ้น	15. ประจัญ	= ต่อสู้ ต้านทาน
6. หิรัญ	= ทอง	16. มัชวาน	= พระอินทร์
7. คุสิต	= ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 4	17. พล	= กำลัง ทหาร
8. พรายพรณ	= ลี้นวาว	18. พะ	= พะ ปะ
9. ฤทธิรณ	= มีอำนาจทำลายล้าง	19. คัด	= จัด
10. โกลีย์	= พระอินทร์	20. พานริน	= ลิง

เฉลยใบรายงาน

ข้อ 2. เรื่องย่อ

"ทรมิได้รับการเลี้ยงดูจากเทวดาในถ้ำจนเติบโตใหญ่ก็ออกเดินทางตามหาพ่อเพื่อจะฆ่าในที่สุดทั้ง 2 ก็พบกัน และต่อสู้ ทรมิตาย ด้วยความลิมत्व ทรมิได้ไปทำต่อสู้กับบรรดาเทวดาที่รักษาป่า ภูเขา แม่น้ำ แต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากต่างอ้างว่าตั้งอยู่ในศีลธรรม และแนะนำให้ไปต่อสู้กับพระอิศวร

ทรมิได้ไปทำต่อสู้กับพระอิศวรเลยถูกสาปให้พาลิภพพระอินทร์ฆ่าตาย และไปเกิดเป็นลูกพระยายักษ์ ชื่อมังกกรรฐ์ และต้องตายด้วยศรของพระราม

ทรมิเดินทางไปเมืองขีดขินได้ต่อสู้กับพาลี ตั้งแต่เช้าถึงเย็นไม่มีใครแพ้ชนะ พาลีจึงวางแผนไปต่อสู้กันในถ้ำ ทรมิหลงกลตอบตกลง ก่อนออกเดินทางพาลีสั่งสุครีพให้คอยสังเกตภายในเจ็ดวันยังไม่กลับให้ไปคู่มือที่ลำธาร ถ้าเลือดชั้นคือเลือดทรมิ เลือดเหลวคือเลือดตน ให้พวกช่วยกันปิดปากถ้ำอย่าให้ผู้ใดได้เห็นศพ"

ข้อ 3. คำตอบ

- 1) เทวดาในถ้ำ
- 2) ทรมิชนะ
- 3) เพราะทรมิเป็นสัตว์เดรัจฉานชนะหรือแพ้ก็ไม่ใช่ผลดี
- 5) พาลี
- 6) ถ้ำแก้วสุรगานต์
- 7) อัยอายุชายหน้าแก่คนทั่วไป

ข้อ 4. แนวการอภิปราย

- 1) คนลืมหืมตากัไม่พิจารณาว่าสิ่งใดควรและไม่ควร ฉะนั้นเมื่อเรามีความสามารถเราไม่ควรลืมหืมตากั
- 2) - ควรเอาชนะคนพาลด้วยปัญญา
 - เป็นผู้ใหญ่จะทำอะไรต้องคิดให้รอบคอบ
 - ถ้าต้องเกี่ยวข้องกับคนพาลต้องหาทางออกให้ดี

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 9 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 19 เรื่อง คีตกวี 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การกล่าวพูดกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งควรส่งเสริม

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วและสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. ย่อความตามรูปแบบได้
4. เลือกอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ได้เหมาะสม
5. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 19 และอ่านทำนองเสนาะได้
6. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำสอน คำอภิปราย
2. การพูด
 - การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - หนังสือสำหรับเด็ก
 - ทำนองเสนาะ
 - ร้อยแก้ว ร้อยกรอง

4. การเขียน

- ย่อความ
- ตอบคำถามและสรุปข้อคิดที่ได้จากบทเรียน
- คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

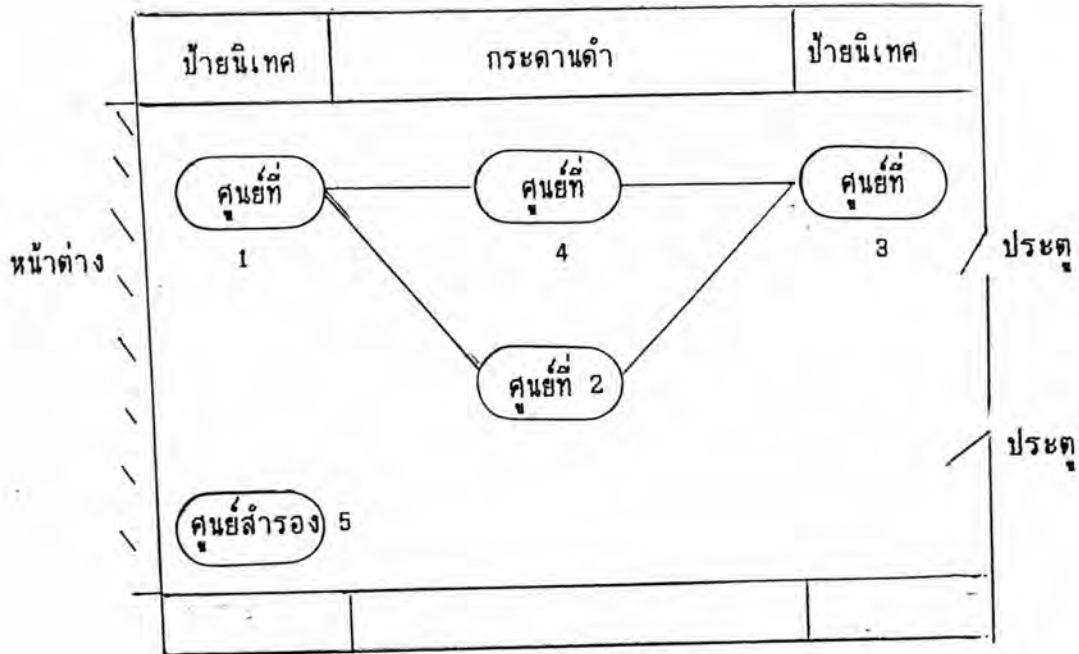
1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูจัดป้ายนิเทศเป็นฉากละครตอนสุดท้าย (เทวดาทิ้ง 6 องค์ ออกจากร่างทรี แล้วทรีถูกพาลีฆ่าตาย)
- ภาพที่ใช้ชักเล่นได้ จำลองจากภาพในหนังสือเรียนหน้า 183
- ครูให้นักเรียนออกไปชักเล่นภาพเล่นได้
- ครูและนักเรียนสนทนาเหตุการณ์จากป้ายนิเทศ ใครทำอะไรในฉากละครนี้บ้าง
- ครูตั้งคำถามว่า "การต่อสู้ระหว่างพาลีกับทรี ใครเป็นฝ่ายชนะ" คำตอบจะทราบในชั่วโมงนี้

1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนลงมือทำ ภายในเวลา 5 นาที คนใดทำเสร็จส่งแบบทดสอบคืนครู
- ครูให้นักเรียนออกไปอยู่นอกห้องเรียนเพื่อจับกลุ่มตามใจชอบ กลุ่มละ 7-8 คน 4 กลุ่ม
- กลุ่มใดเรียบร้อย ให้ตั้งแถวคอยอย่างเรียบร้อย ไม่มีเสียงพูดคุยหรือเล่นกัน
- ครูจัดโต๊ะเป็นศูนย์การเรียน โดยวิธีติดบัตรประจำคนที่ 1-5

แผนภูมิการจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนเดินเข้าห้องเป็นกลุ่ม ยืนรอบๆ ศูนย์การเรียน
- ครูฝึกอ่านออกเสียงเป็นกลุ่มพร้อมกัน สลับเปลี่ยนจนจบเรื่อง ดังนี้
 - กลุ่ม 1, 2 อ่านแบบร้อยแก้ว
 - กลุ่ม 3 อ่านแบบทำนองเสนาะ
 - กลุ่ม 4 อ่านแบบกลอนบทละคร

เนื้อเรื่องที่อ่านมีดังนี้

กลุ่มที่ 1, 2

ครั้นรุ่งแสงศรีวิวรรณ
 แต่งองค์ทรงพระขรรค์ศักดิ์
 ลอยลิวปลิวไปในคันทันต์
 จึงเห็นคำแหงทพณี
 เหวยเหวยก่อนมหิงสา
 จงเร่งเข้ามาชิงชัย

สุริยันเยี่ยมยอดกษมา
 ก็โหลมาด้วยกำลังฤทธิ์
 ถึงปากถ้ำสุรกานต์ศรีศรี
 ขุนกระบี่แก้วกรเรียกไป
 เอ็งอหังการหยาบใหญ่
 ที่ในถ้ำแก้วสุรกานต์ฯ

บัดนั้น
ได้ฟังลูกท้าวมั่งหวาน

เมื่อนั้น
โลดโผนใจจับทรี
ต่างหาญต่างกล้าไม่ละกัน
ต่างชีวิตต่างแขวงวุ่นไป

บัดนั้น
ชนเสี้ยวเสี้ยวไล่ตะลุมบอน
เขาคู่เท้าถีบโถมทะยาน
ถ้อยที่ถ้อยมีฤทธา

เมื่อนั้น
สี่ประขุทธต่อยุทธถึงเจ็ดวัน
ก็ตริกันไปด้วยไวปัญญา
จึงมีฤทธาเกรียงไกร
จำจะอธิบายด้วยความคิด
ตริแล้วไม่รบติดพัน

กลุ่มที่ 3

เหวยเหวยคูก่อนทรี
เทวนองค์ใดคมหิมา

บัดนั้น
ได้ฟังจึงร้องตอบไป
เทวนองค์ใดไม่สิ่งสู้
เอ็งอย่าสู้รุกเขา

คำแหงทรีใจหาญ
แผ่นทะยานเข้าถ้ำคีรีฯ

พระยาพานรินเรื่องศรี
ท่วงทีกลับกลอกว่องไว
เสียงสนั่นครั่นครื้นภูเขาไหว
ต่างถอยต่างไล่ราษฎรอนฯ

ทรีใจหาญชาญสมร
ชีวิตค้อนกลับกลอกไปมา
ต่อต้านยืนยันประจัญหน้า
หมายเขม่นเข่นฆ่าชีวิตกันฯ

พาลีฤทธิแรงแข็งขัน
เสมอกันถ้อยที่ไม่มีชัย
มหัสถ์วันนี้เป็นไฉน
ฤาจะได้อำลางเทวัน
ลวงล้างชีวิตให้อาสัญ
หันออกมากล่าววาจา

ซึ่งเรื่องฤทธิแก้วกล้า
ให้ศักดาเอ็งถาว์ไรฯ

ทรีผู้ใจหายาใหญ่
เป็นไฉนมาถามกำลั้งเรา
ตัวกุมฤทธิด้วยสองเขา
กจะเอาชีวิตเสียบัดนี้ฯ

เมื่อนั้น

ได้ฟังถ้อยคำทรมัน
 ระบุว่าคูก่อนเทเวศ
 ซึ่งสิงสู้อยู่ในกายา
 มิได้คำพรุ้คุณ
 เสียที่ที่ท่านเลี้ยงดู
 เชิญไปสู่ที่พินนิมาน
 ฟังเราว่าเกิดณะเทวัน

เมื่อนั้น

ได้ฟังพาลีเจรจา
 จึ่งว่ากาสรนี้ทรลักษณ์
 ต่างองค์ต่างคติน้อยใจ
 แกล้งลำแดงองค์แก่พาลี
 หกองค์ผู้ทรงเดชา

กลุ่มที่ 4

เมื่อนั้น

เห็นหกเทเวศชัยชาญ
 ขุนกระบี่ลำแดงแผลงฤทธิ์
 ผาดโผนโจนจ้องว่องไว

เข้าซ้ายตีบกายกาสร
 ทางด้วยพระขรรค์อันศักดิ์ดา

พระยาพานรินเรื่องศรี

ขุนกระบี่อุบายด้วยวาจา
 อันเรื่องเดชฤทธิแรงแข็งกล้า
 มหิงสามันนอกตัญญู
 กลับกล่าวทารุณลบหลู่
 อย่าอยู่รักษาอายอาธรรม์
 ลำราญด้วยนางสาวสวรรค์
 จงชวนกันออกจากกายาฯ

เทเวศซึ่งอยู่รักษา

สุรารักษ์เห็นจริงทุกสิ่งไป
 จะรู้จักคุณเราก็หาไม่
 เทนไท่ออกจากกายา
 รัศมีสว่างทั้งคูหา
 ก็พากันไปยังวิมานฯ

พระยาพาลีใจหาญ

ไม่อยู่พยายาลก็ดีใจ
 ทศทิศกัมปนาทหวาดไหว
 ทะลวงไล่ด้วยกำลังกายาฯ

กรหนึ่งฉวยง้างเขาขวา

กลับกลอกเปลี่ยนท่าติดพันฯ

บัดนั้น
 โกรธาตาโถมโถมประจัญ
 ล้มลุกคลุกคลานไม่ต้านติด
 กำลังน้อยถอยท้อสลัดใจ

ทรณีฤทธิแรงแข็งขัน
 ขวิดชนพัวพันวนไป
 จะต่อฤทธิวานรก็ไม่ได้
 เลือดไหลหยดย้อยทั้งกายาฯ

เมื่อนั้น
 รณรงค์ออาจผาดโผนมา
 มือซ้ายข้างเขายืนยัน
 ฟาดด้วยกำลังฤทธิ

พระยาพานรินใจกล้า
 เขี้ยบบเขาวงกตฤทธิ
 กรขวากว้างพระขรรค์ชัยศรี
 ทรณีก็ม้วยบรรลัยฯ

เมื่อนั้น
 เห็นลูกโกสิย์ฤทธิไกร
 ต่างองค์ชื่นชมโลมมันส์
 อวยชัยให้พรแก่พาลี
 ทั้งหองค์เทเวศวลาหก
 ผู่เทพนิกรทุกตำบล

เวลาซึ่งอยู่ในเขาใหญ่
 มีชัยแก่พญาทรณี
 ตบพระหัตถ์ถนัดงานอึงมี
 สรรเสริญฤทธิอึงอล
 บันดาลตกไปรยปราชายผ่น
 ทิวทั้งไพรสนท่ก็ปรีดาฯ

2. ชั้นสอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูเปิดเทปเพลงชื่อ "ผูกกันแบบข่อยๆ" ของวงนกแล
- ครูให้นักเรียนฟัง ปรบมือ เคาะจังหวะได้ตามสบาย แต่อย่าให้
 ครึกโครมรบกวนห้องอื่น
- ครูสนทนาเนื้อหาจากบทเพลงที่ได้ฟัง (ปัจจุบันคนนิยมผูกจากกันแบบ
 ข่อยๆ ลื่นๆ ซึ่งมีข้อดีและเสียฉะนั้นการใช้คำข่อยหรือผูกแบบข่อยๆ ต้อง
 ทำความเข้าใจให้ดี

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูแจ้งจุดประสงค์ ให้นักเรียนทราบว่านักเรียนจะต้องเข้าศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เป็นศูนย์การเรียนดังต่อไปนี้

คำชี้แจง

1. เมื่อนักเรียนเข้าศูนย์ใดก็ตาม ให้นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งเป็นอันดับแรก เพื่อทราบว่าศูนย์นั้น นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมอะไรบ้าง อย่างไร
2. นักเรียนจะต้องนำหนังสือเรียน แบบฝึกหัด ปากกา ติดตัวไปทุกครั้ง
3. การเปลี่ยนศูนย์ ครูเป็นผู้ให้สัญญาณหวีด (คล้ายการเข้าฐานในการอยู่ค่ายลูกเสือวชิราวุธ) แต่ละศูนย์ใช้เวลา 5-7 นาที
4. เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจให้ถามครู
5. การเปลี่ยนศูนย์ควรเป็นไปอย่างมีระเบียบ และไม่ส่งเสียงดัง
6. การเปลี่ยนศูนย์ห้ามนำสิ่งของใดที่ประจำศูนย์ติดตัวไป (โดยเฉพาะบัตรคำสั่ง)

รายละเอียดโดยสังเขป

คำสั่ง

1. อ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเติมข้อความตามเรื่องที่อ่านในช่องว่าง (เขียนบนพลาสติกแผ่นใสที่เตรียมไว้)
2. เมื่อช่วยกันทำเรียบร้อย แน่ใจว่าถูกต้องจึงเปิดคำเฉลยดู ถ้าผิดแก้ไขให้ถูกต้องก่อนเปลี่ยนศูนย์
3. ก่อนออกจากศูนย์ ลบข้อความบนแผ่นใสให้สะอาด กลุ่มอื่นจะมาใช้ต่อ

นนทกาล (1) นางเทพมาลี วันหนึ่งแอบ (2) นางเทพมาลี
 จนนางโกรธ จึงไปฟ้องพระอิศวร พระอิศวรจึงสาปให้นนทกาลเป็น (3) อาศัย
 ในป่า ให้ลูกชื่อทรี (4) แล้วจึงกลับมาเกิดใหม่ เมื่อนนทกาลมาเกิดเป็นทรี
 ก็คอยดูแลไม่ให้เมียของตนมี (5) แต่แล้วนางนิลกาสรัก (6) ชื่อทรี
 และฝากให้เทวดาในถ้ำสุรกานต์ (7) เทวดาจึงเข้ารักษาที่ (8)
 ทรีเจริญเติบโตมีผลกำลังมากจึงคิด (9) ในที่สุดทรี (10)
 ทรีพาได้ ทรีมีคณะองคฤหิ์ จึงไปทำเทพเจ้าทั้งหลายให้มา (11) เหล่า
 เทพเจ้าทั้งหลาย (12) ทรีจึงบังอาจไปทำพระอิศวร พระอิศวรจึง
 (13) กับพระยาพาลี ทรีจึงไปทำพระยาพาลี ต่อสู้กันตั้งแต่ (14)
 พระยาพาลีจึงคิดอพยไปต่อสู้ใน (15) ในวันต่อมาและรบกันจน (16)
 ยังไม่มีใครแพ้ชนะ พระยาพาลีจึงคิดอพยพลอกถามทรีว่า (17) ทรีตอบว่า
 (18) เทวดาทิ้งหาคู่แล้วรักษาจึงน้อยใจ และโกรธทรีที่ (19)
 จึงออกจากร่างทรีไป ทรีจึงไม่มี (20) เมื่อต่อสู้กับพระยาพาลีจึงถูกฆ่าตาย

เฉลย

1. หลงรัก	11. ต่อสู้กับตน
2. หยอกล้อเต็ดดอกไม้ข้างถุก	12. ไม่รับคำท้าแต่แนะนำให้ไปต่อสู้กับพระอิศวร
3. ควาย	13. สาปและให้ต่อสู้
4. ฆ่าตาย	14. เข้าจนเย็น ไม่มีการแพ้ชนะ
5. ลูก	15. ถ้ำแก้วสุรกานต์
6. แอบคลอเคลียวตัวผู้	16. 7 วัน 7 คืน
7. เลี้ยงดู, ปกป้องรักษา	17. เทวดาองค์ใดรักษา
8. ข้าง 4 เข้าง 2	18. ตอนมีฤทธิด้วยตัวเอง
9. ต่อสู้กับทรี	19. ไม่รู้บุญคุณคน (อกตัญญู)
10. ฆ่า	20. ฤทธิ

หน่วยที่ 2

คำสั่ง

1. จับคู่คำศัพท์และความหมายต่อไปนี้ จากของบัตรคำชุดที่ 1
2. เมื่อแน่ใจว่าทำถูกต้องจึงดูคำเฉลย ถ้าผิดแก้ไขให้เรียบร้อย
3. เล่นเกม "อ่านได้ง่ายจัง" จากของบัตรคำชุดที่ 2

วิธีการ

- แบ่งเป็น 2 ทีม (ทีมบัตรคำ, ทีมอ่านบัตรคำ)
- ทีมบัตรคำ ชูบัตรให้เพื่อนอ่าน ทีมอ่านบัตรคำอ่านคำที่ทีมบัตรคำชู ถ้าอ่านถูกต้องได้ 1 คะแนน อ่านผิดไม่ได้คะแนน (ทีมบัตรคำจะเป็นผู้เฉลย)
- เล่นให้ครบ 10 คำ

บัตรคำชุดที่ 1

รวีวรรณ	= แสงอาทิตย์	ทินยนิมาน	= ที่อยู่ของเทวดา
สุริยัน	= แสงสว่างของดวงอาทิตย์	สุรารักษ์	= เทวดาผู้คุ้มครองรักษา
คัคณานต์	= ท้องฟ้า	เดชา	= กำลัง อำนาจ
เขม้น	= มุ่งเอาชีวิตกัน	วิมาน	= ที่อยู่ของเทวดา
เข่น	= ทบตี	ง้าง	= เหนียวออก ดึงออก
สัประยุทธ	= รบพุ่งชิงชัยกัน	ฉัดฉาน	= ชัดเจน คล่องแคล่ว
ตริ	= คิด	อิงมี	= เสียงดัง อึกทึก
มหิมา	= ใหญ่ โต	อิงอล	= ดึงลั่น
สิงสู่	= เข้าไปอยู่ด้วย	วลาหา	= เมฆ
คำรพ	= เคารพ	หายนษ	= เตือดร้อน

บัตรคำชุดที่ 2

คำ	คำอ่าน
สังขยา	สัง-ขะ-หยา
พระสยามภูวนาน	พระ-สะ-หยม-ภู-วะ-ยาน
พระอิศโรธิราช	พระ-อิศ-สะ-โร-ที-ราด
อัประมาน	อัป-ประ-มาน
อมฤตรส	อะ-มะ-ริต-ตะ-รด (อะ-มะ-ริต-ตะ-รด)
สาหล	สา-หล (มาจาก สาหฺส = สา-หฺต)
ทรลักษณ์	ทอ-ระ-ลัก
อสภ	อะ-สภ
หฺสนัน	หฺต-สะ-ไน
คฺคนาน	คฺก-คะ-นาน
มฺชวาน	มฺก-คะ-วาน

ชุดที่ 3

คำสั่ง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ตามประเด็นที่กำหนดในใบงานต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ทำไมเวทาคผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินจึงออกจากร่างของทรัพย์สินไป

ประเด็นที่ 2 การที่พาสีรับชนะทรัพย์สินให้ข้อคิดอย่างไรแก่ผู้อ่าน

ประเด็นที่ 3 "พวกเราต้องไม่เป็นลูกทรัพย์สิน และไม่เป็นทรัพย์สินต่อแผ่นดินไทยด้วยนะ ถ้าเป็นเมื่อไรก็เกิดความหายนะ เมื่อนั้น"

คำกล่าวนี้ให้ข้อคิดอะไร

ประเด็นที่ 4 นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า การตายของทรพีเข้าทำนองปลาหมอตาย
เพราะปาก

ประเด็นที่ 5 ความไม่รู้จักกาลเทศะของนนทกาล ทำให้ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตนักเรียน
เห็นด้วยหรือไม่

ศูนย์ที่ 4

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายข้อความที่เขียนไว้ในใบงาน
2. เมื่อสรุปข้อความได้จึงเปิดดูคำเฉลย
3. ควรทำที่ละข้อความ

ข้อความ

ความหมาย

1. โกงหางวางว้างสังข์เขา
ตาโถมโถมเข้าวัดไขว่	1. ชูหางขึ้นแล้ววางสังข์เขาไปมา
กระโจนเข้าวัดคู้ต่อสู
2. ต้มมังหยาบใหญ่ใจพาล
อ้ายชาติเดียวรณาทรลักษณ์	2. คนหยาบคายใจพาลเยี่ยงสัตว์
3. ลอยลิวปลิวไปในคันทานต์
ถึงปากถ้ำสุรกานต์ศรีศรี	3. เหาะไปในท้องฟ้า ไปถึงปากถ้ำสุรกานต์
4. จำอุบายด้วยความคิด
ล้วงล้างชีวิตให้อาสัญ	4. ต้องคิดหาทางล่องลงไปฆ่าให้ตาย
5. จึ่งว่ากาสรนี้ทรลักษณ์
จะรู้จักคุณเราก็หาไม่	5. ควายนั่นชั่วช้าเลวทราม
ไม่รู้จักบุญคุณของเรา

6. มือซ้ายข้างเขายืนยัน
กรขวาแกว่งพระขรรค์ชัยศรี
ฟาดด้วยกำลังฤทธิ
ทรพิกัมม้วยบรรลัย

6. มือซ้ายจับเขามันไว้ มือขวาถืออาวุธกวัดแกว่ง
ไปมา แล้วพันลงไปเต็มที จนทรพิตาย

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- เมื่อหมดเวลา 30 นาที ในการทำกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ ครูให้
ตัวแทนกลุ่มบอกจำนวนศูนย์กิจกรรมที่ทำได้ และครูมีเกณฑ์ชมเชย
นักเรียน ดังนี้

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-5 ครูชมเชยนักเรียน "ดีเยี่ยม" และชักชวน
เพื่อนในชั้นปรบมือ 3 ครั้ง ตะโกนว่า
"เสนาะๆ เย้"

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-4 ครูชมเชยนักเรียน "ดีมาก"

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-3 ครูชมเชยนักเรียน "พยายามใหม่ใน
ครั้งหน้า"

ทำกิจกรรมศูนย์ที่ 1-2 ครูให้กำลังใจ และพยายามให้นักเรียน
สำรวจข้อบกพร่องในการทำงานครั้งนี้เพื่อ
ปรับปรุงในครั้งต่อไป ครูให้นักเรียนในชั้น
ตะโกนว่า "ไม่เป็นไร แก้วใหม่"

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจ 5 ขนาด มอบให้แต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ครูชมเชย "ดีเยี่ยม" ได้หัวใจขนาดกว้าง 30 เซนติเมตร 1 ดวง

กลุ่มที่ครูชมเชย "ดีมาก" ได้หัวใจขนาดกว้าง 15 เซนติเมตร 1 ดวง

กลุ่มที่ครูชมเชย "พยายามอีกครั้ง" ได้หัวใจขนาดกว้าง 7 เซนติเมตร 1 ดวง

กลุ่มที่ครูชมเชย "ไม่เป็นไร แก้วใหม่" ได้หัวใจขนาดกว้าง 3 เซนติเมตร 1 ดวง

- ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวน "การย่อความ" ได้แก่
 - ความหมายของการย่อความ
 - จุดประสงค์ของการย่อความ
 - หลักการย่อความ
 - แบบฟอร์มการย่อความ

การย่อความ คือ การเก็บใจความสั้นๆ จากข้อความต่างๆ หรือจากเรื่องต่างๆ โดยใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเอง

จุดประสงค์ของการย่อ คือ

1. ย่อความเพื่อเก็บเนื้อเรื่อง เช่น ย่อเรื่องราวประวัติ, จดหมายโต้ตอบ, ข่าวนิทาน, เหตุการณ์ต่างๆ มุ่งให้เข้าใจเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ ใจความต้องสมบูรณ์
2. ย่อความเพื่อเก็บความคิด เช่น บทความ รายงาน บทความ วิจารณ์ ข้อความสั้นๆ ที่ต้องการให้สรุป บางครั้งอาจมีความยาวเพียงประโยคเดียว ซึ่งเป็นความคิดหลัก

หลักการย่อความ

1. อ่านเรื่องให้เข้าใจ จับใจความให้ได้ว่าเป็นเรื่องของใคร มีใจความสำคัญอย่างไร คือ เขาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด
2. นำมาเรียบเรียงด้วยสำนวนของตัวเอง ใช้สรรพนามบุรุษที่สามเท่านั้น
3. ต้องเขียนเรียงลำดับเรื่องตามเหตุการณ์ ไม่ใช่ใช้อักษรย่อ คำยาก คำศัพท์วิชาการต้องเปลี่ยนเป็นคำง่าย แต่ถ้าเป็นคำราชาศัพท์ไม่ต้องเปลี่ยน
4. การย่อมี 2 ย่อหน้า เท่านั้น คือ ย่อหน้าแรกจะเป็นที่มาของเนื้อเรื่อง (ตามแบบฟอร์ม) ย่อหน้าที่สองจะเป็นเนื้อความที่ย่อ
5. ทบทวนข้อความที่เรียบเรียงว่าใจความสมบูรณ์ ตัดต่อราบรื่น มีความกะทัดรัด ไม่ใช่ถ้อยคำฟุ่มเฟือย เขียนหนังสือให้สวยงามสะกดถูกต้อง

ตัวอย่างที่มาของเรื่อง (แบบฟอร์มการย่อ)

1. ย่อนิทานเรื่อง.....จากหนังสือ.....
ผู้แต่ง.....หน้า.....ความว่า
2. ย่อข่าวเรื่อง.....จาก.....
ประจำวัน.....เดือน.....ปี.....ฉบับที่.....หน้า.....
ผู้แต่ง.....ความว่า
3. ย่อบทความเรื่อง.....จาก.....
ของ.....หน้า.....ความว่า
4. ย่อโอวาทของ.....ในโอกาส.....
เมื่อ (วัน เดือน ปี).....ความว่า
5. ย่อเสภา (บทกลอน, บทละคร) เรื่อง.....
ของ.....ตอน.....ความว่า

จาก "การใช้ภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" อัจฉรา ชีวพันธ์
และคณะ หน้า 44 - 46

- ครูให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือนอกเวลาต่อไปนี้ แล้วย่อความส่ง
เป็นการบ้าน คนละ 1 เรื่อง ดังนี้
- ดอกสร้อยร้อยใจ
- ความลำบากของเรา
- ราชธานีราช ตอนลี้จจะสมิงพระราม

3. ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน ดังนี้
 - ความหมายของคำ และข้อความที่ต้องแปลความ ต้องฝึกฝนค้นคว้าบ่อย
 - คำที่เป็นปัญหา อ่านยาก ต้องจำเป็นคำ
 - การตอบคำถามของเรื่องจะช่วยให้การอ่านเข้าใจยิ่งขึ้น
 - ประโยชน์ของการอ่านก็คือ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่น่ามายึดถือปฏิบัติต่อไป
 - การกล่าวพูดกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกที่ควร มีเหตุผล เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม
 - การย่อความทำให้สามารถเก็บใจความสำคัญๆ จากเรื่องต่างๆ ได้ดี

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/ การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทำภายในเวลา 5 นาที
- ครูเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนและคืนแบบทดสอบก่อนเรียนที่ครูตรวจให้คะแนนเรียบร้อย
- นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนทั้ง 2 ครั้ง
- คนที่ได้คะแนนเต็ม ยกมือบอกเพื่อนและครู
- คนที่ได้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนยกมือบอกเพื่อนและครู

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนทุกคน ลงในตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียน ครั้งที่ 9

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศ ภาพชักเลื่อน เรื่องคึกฤทธิ์
- ศูนย์การเรียน
- บทร้อยกรองคึกฤทธิ์ จากหนังสือเรียนภาษาไทยเล่ม 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- เพลง "พูดกันแบบย่อๆ" ของวงนกแล
- คำชมเชย
- หัวใจกระดาษขนาดต่างๆ
- แบบทดสอบ
- ตารางกราฟบันทึกสถิติคะแนนสอบของนักเรียน

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียน
- คะแนนทดสอบ
- ใบงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

ภา x ทับอักษรข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. คำใดอ่านผิด

ก. คัคณานต์	อ่านว่า	คัก-คะ-น่าน
ข. มัชวาน	อ่านว่า	มัก-คะ-วาน
ค. อัประมาณ	อ่านว่า	อั-ประ-มาน
ง. พระสยามภวญาณ	อ่านว่า	พระ-สะ-หยม-พะ-วะ-ยาน

2. คำใดต่างจากพวก

ก. อังมี	ข. อลเวง	ค. ฉาดฉาน	ง. กัมปนาท

3. ลักษณะสำคัญของการย่อความ คือ

- ก. เขียนประโยคที่รัดกุม
- ข. กินความมากให้ค่าน้อย
- ค. ไม่กำกวม
- ง. ถูกหมดทุกข้อ

4. เหตุผลที่เทพเจ้าหิมพานต์ไม่ยอมต่อสู้รบกับทพทิดคืออะไร

- ก. เห็นว่าทพทิดมีฐานะต่ำกว่าตน
- ข. เห็นว่าทพทิดมีฐานะด้อยกว่าไม่คู่ควร
- ค. เห็นว่าถ้าสู้ทพทิดได้ก็จะเป็นที่อับอายเทวดาทั้งหลาย
- ง. ข้อ ข. และ ค.

5. การที่พาลีซนัทรพี ให้ข้อคิดในเรื่องใดมากที่สุด
- ก. ควรจะเอาชนะคนพาลด้วยสติปัญญา
 - ข. คนใจข้อมเป็นเหยื่อของคนฉลาด
 - ค. คนที่สุขุมรอบคอบจะเป็นผู้ชนะเสมอ
 - ง. ธรรมะข้อมชนะอธรรม

เฉลย

- 1. ง
- 2. ข
- 3. ง
- 4. ง
- 5. ก

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 10 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 20 เรื่อง ทางชีวิต 60 นาที

ความคิดรวบยอด

- คนที่ตัดสินใจได้ถูกต้องจะเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์มากและรู้จักคิดอย่างสุขุมรอบคอบ
- คนเป็นที่พึ่งของตนเอง ดังนั้น จึงต้องพยายามสร้างตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง
- การศึกษาย่อมไม่มีที่สิ้นสุด

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดให้ แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถามและสรุปข้อคิดเห็นจากบทเรียนได้
2. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 20 ได้
3. ร่วมกิจกรรมในการฟังเพลงได้อย่างสนุกสนาน
4. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - การเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่ฟัง
 - เพลงไทยสากล
2. การพูด
 - แสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียน และปัญหาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
3. การอ่าน
 - การอ่านในใจและอ่านออกเสียง

4. การเขียน

- คำ และกลุ่มคำที่ควรศึกษา
- คำถาม คำตอบ และสรุปข้อคิดที่ได้จากบทเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูและนักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศ เรื่อง "เส้นทางชีวิต" เป็นการจัดป้ายประมวลภาพเหตุการณ์เกี่ยวกับการจัดงานเลี้ยง "อำลาอาลัย" ของนักเรียนที่จบการศึกษาเมื่อปี 2534 เช่น
 - การทำบุญเลี้ยงพระ
 - พิธีส่งลูกคืนอ้อมอกพ่อแม่
 - การรับประกาศนียบัตรของนักเรียนที่จบการศึกษา
 - พิธีกล่าวคำอาลัย
 - การแสดงบนเวที
 - การรับประทานอาหารร่วมกัน
- ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดงาน และควรจะมีให้ในปีหรือไม่

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนเลื่อนเก้าอี้เป็นรูปตัว ยู เหลือที่ว่างกลางห้อง ดังนี้

แผนผังการจัดที่นั่ง

ป้ายนิเทศ	กระดานดำ	ป้ายนิเทศ
		
ป้ายนิเทศ	กระดานดำ	ป้ายนิเทศ

2. ชั้นสอน2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)2.1.1 การร้องเพลง

- ครูเปิดเทปเพลง "อย่าลืม" ในบทเรียนตามทำนอง Five Hundred Miles (เพลงวิทยุโรงเรียน พ.ศ.2519) ให้นักเรียนฟัง 1 เที่ยว
- ครูให้นักเรียนปรบมือ ร้องคลอตาม 1 เที่ยว
- ครูและนักเรียนสนทนาถึงความหมายของเนื้อเพลง
- ครูสนทนาซักถามถึงเส้นทางชีวิต ที่คาดหมายในอนาคต เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำภายใน 5 นาที แล้วส่งครู

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูให้นักเรียนหันหน้าเข้าหากัน และกำหนดกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 7-8 คน 4 กลุ่ม
- ครูชี้แจงนักเรียนว่าแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันทำงานกลุ่ม แสดงความคิดเห็น ร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ปรึกษาหารือ แบ่งงานกัน (ระมัดระวังการใช้เสียง ไม่ควรให้อีกที ครอบงำกลุ่มข้างเคียง) และทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา
- ครูสอนคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา โดยแจกบัตรคำต่อไปให้นักเรียน กลุ่มละ 5-6 คำ ให้ช่วยกันค้นหาความหมายแล้วเขียนไว้ด้านหลังบัตรคำ
- ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านคำ และบอกความหมายของคำแก่เพื่อน หน้าชั้นเรียน

คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

ผลกรรม = (ผน-ละ-กำ) ความทุกข์	ปั้นน้ำเป็นตัว = โทหก
ความสุขเกิดจากการกระทำ	เสียคน = กลายเป็นคนไม่ดี
สิ้นหลังยาว = เกียจคร้าน	คาบเส้น = สอดไปตามเกณฑ์ขั้นต่ำ
ไม่เอาถ่าน = เหลวไหล	สุดสวาสดิ์ = รักมาก
พื้นเพ = ที่อยู่เดิมฐานะวงศ์ตระกูล	ไม่ล้มจึงข้าม คนล้มอย่าข้าม = สำนวนหมายถึง
ทุนทรัพย์ = (ทุน-นะ-ชัย) ทรัพย์ที่ใช้เป็นทุน	ไม่ควรดูถูกเหยียดหยาม
ส่งเสีย = อุปการะให้การศึกษาเลี้ยงดู	มีอายุ = อายุมาก
ลักขีพยาน = พยานรู้เห็นด้วยตาตนเอง	เสีย = คำเรียกชาวจีนที่ร่ำรวย
รำเบิกโรง = การรำก่อนเปิดการแสดง	ผลพลอยได้ = สิ่งที่ได้เพิ่มเป็นพิเศษ
สายใย = ความสัมพันธ์	เสื้อผ้าสำเร็จรูป = เสื้อที่ตัดเย็บสำหรับขาย
ทุนรอน = ทรัพย์มีไว้ใช้สอยหาผลประโยชน์	ใส่ความ = กล่าวหาเรื่องร้ายให้ผู้อื่น
ง่วน = เพลิน เรื่อยไป	เสียหาย
ทัศนจักร = เดินทางท่องเที่ยว	หน้ามือเป็นหลังมือ = เปลี่ยนไปไม่เหมือนเดิม
มีอันเป็นไป = เกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝัน	เป็นต่อ = ได้เปรียบ

- ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียนภาษาไทย หน้าที่ 213 แบบฝึกท้ายบทข้อ 3, 4 ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งชั้น สังเกตและสนทนา แสดงความคิดเห็น สรุปความหมาย คำ สำนวน ข้อความมีดังนี้

สำนวนหรือคำบางคำนำไปใช้พูด เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนใจผู้ฟังได้ดีกว่า คำหรือข้อความที่มีความหมายตรงๆ หรือทำให้ข้อความกะทัดรัดขึ้น

ฝึกอ่านและสังเกต

สำนวนหรือคำ	ความหมายตรง
เสียคน	เสื่อมเสีย กลายเป็นคนไม่ดี
คาบเส้น	พอดี
ถือโอกาส	ทำสิ่งที่ต้องการจำทำทันทีเมื่อมีโอกาส
ไม่เอาถ่าน	ไม่รักดี
คนมีอายุ	คนแก่
คนละไม้คนละมือ	ช่วยกัน ร่วมมือกัน
มีอันเป็นไป	ประสบเคราะห์กรรม
ไปไม่รอด	ไม่สำเร็จ
เตลิดเปิดเปิง	ไปโดยไม่ยั้งคิด ไม่มีที่หมาย
ใส่ความ	ให้ร้าย นำความผิดมาให้
ยืนกระต่ายขาเดียว	ยืนยั้งความคิดของตนอยู่ตลอดเวลา
หน้ามือเป็นหลังมือ	ผิดความคาดหมาย เหตุการณ์กลับกลายตรงกันข้ามกับความหวัง

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปดังนี้
การใช้สำนวนหรือคำบางคำ ทำให้ข้อความที่พูดหรือเขียนกะทัดรัดและสร้างความรู้สึกที่ดีแก่คนฟัง
- ครูแจกใบงานให้แก่ละกลุ่มช่วยกันทำดังนี้ ให้เวลา 5 นาที

ใบงานที่ 1

จากข้อความที่กำหนดให้ควรใช้กลุ่มคำหรือสำนวนในข้อใดจึงจะเหมาะสม ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อ ก ข ค ง หรือ จ ที่เห็นว่าถูกต้อง

- 1) ไม่สนใจทำงานให้สำเร็จ
 - ก. ดินพอกหางหมู
 - ข. ไม่เอาถ่าน
 - ค. มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ
 - ง. ไม่รู้ร้อนรู้เย็น

- 2) พูดให้เป็นเรื่องราวโดยไม่มีความจริง
 - ก. ประชดประชัน
 - ข. ประหลับประหลือก
 - ค. ประจบประแจง
 - ง. ปะติดปะต่อ
 - จ. ปั้นน้ำเป็นตัว

- 3) อย่าซ้ำเติมคนที่ผิดพลาด
 - ก. คนล้มอย่าข้าม
 - ข. พบไม้งามเมื่อยามขวานับ
 - ค. ซ้ำๆ ได้พร้าวเล่มงาม
 - ง. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
 - จ. สัตินยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง

- 4) กังวลเรื่องที่ยังไม่เกิดหรือเรื่องที่ยังมาไม่ถึง
- ก. ตีโพยตีพาย
 - ข. ตั้งให้กาบิน
 - ค. ตีตนไปก่อนไข้
 - ง. ตีฆ้องร้องป่าว
 - จ. ตีตัวออกห่าง
- 5) ไม่ยอมรับท่าเดียว ยืนยันอย่างไรก็ว่าอย่างนั้น
- ก. มือถือสาก ปากถือศีล
 - ข. สู้จนฮิบตา
 - ค. สู้หัวชนฝา
 - ง. ยืนกระต่ายขาเดียว
 - จ. ยืนต้นตาย
- 6) คนล้นหลังยาว
- ก. คนขี้เกียจ
 - ข. คนไม่มีความคิด
 - ค. คนพาล
 - ง. คนพิการไปไหนไม่ได้
 - จ. คนเห็นแก่ตัว
- 7) เขาต้องมีอันเป็นไป
- ก. เขาถูกสาป
 - ข. เขาต้องได้รับผลร้ายอย่างไม่คาดฝัน
 - ค. เขาต้องเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว
 - ง. เขาไม่ต้องเป็นอะไร
 - จ. เขามีอันจะกิน

- 8) ขณะนี้ปูเหมือนไม้เกลี้ยง
- ชรามาก สามวันตีส่วนไข่
 - เหมือนร่มโพธิ์ร่มไทร
 - มีชีวิตสุขสบายดี
 - ชรามาก จะตายเมื่อไรก็ไม่รู้
 - เจริญเติบโตเหมือนต้นไม้ที่ได้น้ำอุดมสมบูรณ์

- 9) ทำเป็นล้าเป็นสัน
- ทำเป็น
 - ทำเป็นพรรคเป็นเวร
 - ทำเป็นหนี้เป็นสิน
 - ทำมาหากิน
 - ทำจริงจังจนได้ผลดี

- 10) แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง
- เล่นแร่แปรธาตุ
 - หน้ามือเป็นหลังมือ
 - ราวกิ่งทองใบหยก
 - ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
 - คงเส้นคงวา

- ครูและนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเฉลยและอภิปรายซักถามข้อสงสัย

1. ข	2. จ	3. ก	4. ค	5. ง
6. ก	7. ข	8. ง	9. จ	10. ค

- ครูฝึกนักเรียนในชั้นอ่านในใจ กำหนดเวลา 10 นาที ตั้งแต่หน้า 182-199 โดยเน้นการจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยบอกแก่นักเรียน เมื่ออ่านจบ นักเรียนจะต้อง

1. ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง แล้วสรุปใจความจากตอนที่อ่าน
2. สรุปข้อคิดบางตอนของเรื่อง (เช่นตอนที่จันทร์อยากเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อนๆทุกคนก็สนับสนุน ได้ข้อคิดที่ว่า "การศึกษาย่อมไม่มีที่สิ้นสุด")

- กลุ่มได้อ่านจบแล้วใจตัวแทนออกมารับใบงานจากครู

ใบงานที่ 2

คำสั่ง เขียนตอบคำถามต่อไปนี้สั้นๆ พอเข้าใจ ครูใช้เวลา 10 นาที

1. นักเรียน ป.6 สอบไม่ได้ก็เปอร์เซ็นต์

.....

2. ทำไมนักเรียนจึงสอบตก

.....

3. นักเรียนที่สอบได้จะทำอะไรต่อไป

.....

4. ใครเรียนต่อชั้น ม.1 บ้าง และเรียนที่ไหน

.....

5. จันทร์ทำอะไรหลังจากเรียนจบแล้ว

.....

6. จันทร์รู้สึกอย่างไรกับสิ่งที่ตนได้รับ

.....

7. นักเรียนคิดว่าใครโชคดีกว่ากัน ระหว่างจันทรกับเพื่อนๆ ที่ได้เรียนต่อ

.....

8. ใครเป็นลูกค้าของร้านจันทร

.....

9. จันทรทำของที่ระลึกอะไรบ้าง

.....

10. ทำไมสินค้าของร้านจันทรจึงขายดี

.....

11. นักเรียนคิดว่ากิจการค้าขายของจันทรจะรุ่งเรืองต่อไปหรือไม่เพราะอะไร

.....

12. สุนทร และ อัชฌาทำงานอะไร

.....

13. สุนทรและอัชฌามาหาจันทรตอนใด

.....

14. การที่เพื่อนๆ มาเยี่ยมจันทร มีประโยชน์อย่างไร

.....

15. นักเรียนคิดว่าต่อไปร้านของจันทรจะขายอะไรด้วย

.....

- เมื่อหมดเวลาให้แต่ละกลุ่มหยุดทำงานแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบ อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันทั้งชั้น
- ครูแจกใบงานที่ 3 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันทำดังนี้

ใบงานที่ 3

เขียน ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง เขียน X หน้าข้อความที่ผิด (5 นาที)

- 1. โรงเรียนจัดงานรับประกาศนียบัตรให้นักเรียนที่จบการศึกษาทุกปี
- 2. ปราการ ปิติ มานี ได้รับรางวัลในงานนี้
- 3. จันทรและเพื่อนอีก 3 คน ขึ้นไปกล่าวขอบคุณและความอาลัยรักสถานศึกษา
- 4. เพลงอวยลิม ทำให้ทุกคนตื่นตัวใจมาก
- 5. พ่อเพื่อนๆ มาเยี่ยมที่บ้าน จันทรจึงดีใจมาก เพราะไม่มีใครมาหาจันทรอีกเลย
- 6. กิจการค้าของจันทรไม่ค่อยดีนัก จึงต้องเปลี่ยนไปขายเสื้อผ้า
- 7. เพื่อนที่ชื่อสิริไม่ได้เรียนหนังสือเพราะยากจน จึงเพาะพันธุ์ต้นไม้ขายและไปฝึกซ่อมวิทยุ
- 8. เพราะไม่ได้เรียนหนังสือ เพื่อนที่ชื่อสิริจึงกลายเป็นคนไม่ดีไป
- 9. เรื่องของเพื่อนคนที่ชื่อสุขุม ซึ่งเรียนไม่เก่งและขี้เกียจ แต่อยากเรียนสูงจนพ่อแม่ต้องเดือดร้อน เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำตาม
- 10. จันทรจะไปเรียนต่อการศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ
- 11. การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงว่าคนเราต้องเรียนตลอดชีวิต
- 12. การเรียนทางวิทยุมีไว้สำหรับคนแก่เท่านั้น

- เมื่อหมดเวลาครูให้แต่ละกลุ่มหยุดทำงาน แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบ อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันทั้งชั้น

2.2 กิจกรรมเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูเดินสำรวจและสังเกตพฤติกรรมการทำงานของแต่ละกลุ่ม
- ครูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ กลุ่มที่มีปัญหา
- ครูชมเชยกลุ่มที่ช่วยเหลือกันทำงานเป็นอย่างดี ไม่ส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่นว่า "ดีมาก" "ตั้งใจทำงานดี"
- ครูให้กลุ่มอื่นๆ ปรับปรุงการทำงานของตน ให้กำลังใจ/พูดกระตุ้นให้ทำงานจนสำเร็จ

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูประเมินผลการทำงานของแต่ละกลุ่มบนกระดานด้วยวิธีตั้งเกณฑ์ให้ดาว และแจ้งให้ทุกคนรับรู้บนกระดานดำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อกลุ่ม	งานสำเร็จทันเวลา	ไม่ส่งเสียงดัง	แบ่งงานกันทำ	ช่วยเหลือ	สามัคคี

- ครูทบทวนความหมายของภษิต หรือสุภษิตให้นักเรียนยกตัวอย่างในเรื่อง (ความหมายของภษิตหรือสุภษิต คือ ถ้อยคำที่พูด หรือเขียน เพื่อเป็นข้อเตือนใจอย่างนุ่มนวล ตีกว่าคำสั่งสอนโดยตรงตามธรรมดา เช่น ไม้ล้มจึงข้าม คนล้มอย่าข้าม, อย่ายกตนข่มท่าน)
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของภาษา หรือสุภษิตคำใดคำหนึ่งในเรื่อง แล้วแต่งเป็นประโยคให้ได้ความหมายชัดเจน กลุ่มละ 5 นาที แล้วให้ตัวแทนกลุ่มอ่านให้เพื่อนฟังทั้งชั้น
- ครูและนักเรียนในชั้นร่วมแสดงความคิดเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปจากบทเรียนดังนี้
 1. ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น
 2. คนที่ตัดสินใจได้ถูกต้อง จะเป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์มาก และรู้จักคิดอย่างสุขุมรอบคอบ
 3. ตนเป็นที่พึ่งของตนเอง ดังนั้น จึงต้องพยายามสร้างตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง
 4. การศึกษาย่อมไม่มีที่สิ้นสุด
- ครูให้นักเรียนทั้งชั้นอ่านออกเสียงบทร้อยกรองที่ครูคิดไว้ที่กระดานพร้อมกัน
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นดังต่อไปนี้
(ผู้เขียนต้องการจะบอกอะไรแก่ผู้อ่านบ้าง)

แนวการอภิปราย

- ภาษาไทยเป็นกุญแจที่ไขไปสู่ทางที่ตนปรารถนา
- ผู้อื่นจำเป็นต้องตีความสิ่งที่ตนอ่านให้ได้จึงจะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนทำ 5 นาที ครูเฉลย นักเรียนตรวจให้คะแนนด้วยตนเอง
- ครูตรวจแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนครั้งแรกและหลัง

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนลงบันทึกคะแนนของตน ที่ตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียนด้วยตนเอง ครั้งที่ 10

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศ เรื่อง "เส้นทางชีวิต"
- ภาพเหตุการณ์เกี่ยวกับการจัดงานเลี้ยง "อ้อลา-อ้อลัย" ปีการศึกษาที่ผ่านมา
- แผนผังการจัดที่นั่งนักเรียน
- เทปเพลง "อ้อลิม"
- วิทยุเทป
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- กิจกรรมกลุ่ม
- ใบงานที่ 1-3
- บัตรคำและกลุ่มคำ (25 คำ)
- การรายงานหน้าชั้นเรียน
- แถบประโยค
- ตารางบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน
- หนังสือเรียนภาษาไทยชั้น ป.6 เล่ม 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- พจนานุกรม, ประมวลคำท้ายบทเรียน

เฉลย ใบงานที่ 2

1. 97.90%
2. เกียรติคาราน
3. ศึกษาต่อ
4. ปิติ, มานี, ชูใจ, โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ
5. ช่วยนำชายของ
6. ภูมิใจ
7. โชคดีพอๆ กัน
8. นักทัศนมาตร
9. พวงกัญแจ, แจกกัน, กระจเข้า, ตะกร้า, หินรูปสัตว์
10. ประณีต, ราคาถูก
11. รุ่งเรืองขึ้น เพราะจำนวนนักทัศนมาตรเพิ่มขึ้นทุกวัน
12. รับจ้างสอนเสีย, ฝ่าหน้าร้าน
13. ตอนเลิกงาน
14. คนภายนอกคิดว่าในร้านมีสิ่งที่น่าสนใจ
15. เลือสำเร็จรูป

เฉลย ใบงานที่ 3

1. ✓	7. ✓
2. ✓	8. ✓
3. x	9. ✓
4. ✓	10. ✓
5. x	11. ✓
6. x	12. x

บทร้อยกรอง

นักเรียนที่น่ารัก	แจ้งประจักษ์แล้วใช้ใหม่
ว่าเรียนภาษาไทย	ได้คล่องแคล่วแล้วแสนดี
ฟังโตเข้าใจง่าย	เรื่องคลี่คลายไม่หน่ายหนี
พูดถูกปลุกไมตรี	สื่อข้อความยามต้องการ
อ่านโตก็รู้ชัด	ตามรหัสที่กล่าวขาน
เขียนได้ใช้ทงงาน	สำเร็จกิจประสิทธิสรรพ
คนไทยใช้ภาษา	ทั่วอาณาเขตเหมือนกัน
เอกลักษณ์แจ่มกนก	ไทยทั้งสิ้นทุกถิ่นแดน
ตั้งใจใฝ่ฝึกฝน	ภาษาตนอย่าดูแคลน
คุณเลิศประเสริฐแสน	ช่วยชีพได้ไม่จวบจน
ชีวิตต้องศึกษา	ให้ก้าวหน้าพาเกิดผล
ต้องใช้กญแจกล	ไขประตุสู่ทางทอง
ภาษาคือกญแจ	ใช้ได้แน่นถ่วงทั้งผอง
ฟัง พูด อ่าน เขียนตรอง	สติตรึกนึกถกทาง
หกปีทีเรียนร่ำ	จงจดจำอย่าลบลวง
วอนว่าอย่าจิตจาง	ใฝ่ศึกษาอย่าลืมหง
จบเสรีจววยพรชัย	จงก้าวไกลยิ่งยืนยง
สืบไทยให้มั่นคง	สบสขสันต์ทั่วกันเอย

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กา x ทับข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. _____ ที่ทำให้แต่ปางก่อนสั่งให้เขามีความสุข คำในช่องว่าง คือ

ก. ชะตากรรม	ข. เวรกรรม
ค. ผลกรรม	ง. กิจกรรม

2. หัวข้อใดควรวิจารณ์ในแง่ของคุณประโยชน์มากที่สุด

ก. สมุนไพรมะขาม	ข. ยาฆ่าแมลง
ค. ยาเสพติด	ง. ยาแก้ปวด

3. ข้อใดเป็นการวิจารณ์ที่แสดงเหตุผลเหมาะสม

ก. ปิติเป็นคนดี วีระเป็นเพื่อปิติ ฉันจึงเลือกวีระเป็นประธานนักเรียน	
ข. เด็กชายหนังสือพิมพ์เป็นเด็กที่น่าสงสารต้องหาเงินใช้เอง	
ค. ขอทานควรจะอยู่บนสะพานลอย เพราะคนส่วนใหญ่ใช้สะพานลอย	
ง. คนตาบอดก็สามารถประกอบอาชีพได้ เช่น ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล	

4. "ไม่สนใจทำงานหรือไม่รักดี" ตรงกับสำนวนใด

ก. ดินพอกหางหมู	ข. ทองไม่รู้ร้อน
ค. ไม่เอาถ่าน	ง. น้ำนิ่งไหลลึก

5. ผู้ที่ทำงานแล้วสามารถเรียนต่อได้ที่ไหน

ก. โรงเรียนกวดวิชา	ข. โรงเรียนราษฎร์
ค. โรงเรียนทั่วไป	ง. โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่

เฉลย

1. ค
2. ก
3. ข
4. ค
5. ง

เนื้อเรื่องประจำบท

บทที่ 20

ทางชีวิต

ทางโรงเรียนประกาศผลการสอบปลายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ปรากฏว่ามีนักเรียนสอบได้ถึง 97.90 เปอร์เซนต์ พวกที่สอบตกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เจ็บป่วยมีเวลาเรียนไม่พอที่ได้รับผลกระทบ สอบตกเพราะเกียจคร้าน ล้าหลังยาว ไม่เอาถ่าน มีเป็นส่วนน้อย พวกที่สอบได้ต่างต้อตั้งใจเป็นอันมาก ในขณะที่เดียวกันก็มีความเสียใจและอาลัยอาวรณ์ที่จะต้องจากสถานศึกษาตลอดจนครูบาอาจารย์ และเพื่อนฝูง หลายคนจะได้ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา หลายคนที่มีผู้ปกครองจะให้ช่วยทำงานอาชีพตามพื้นเพของตน เพราะไม่มีทุนทรัพย์จะส่งเสียให้ศึกษาต่อได้

วันรับประกาศนียบัตรเป็นวันที่ประทับใจที่สุดเช่นเดียวกับทุกปีที่ผ่านมา ทางโรงเรียนจัดงานให้ด้วยความรักและความชื่นชม เชิญแขกหรือตลอดจนผู้ปกครองมาร่วมแสดงความยินดีและเป็นสักขีพยานในความสำเร็จของนักเรียน เมื่อประธานในพิธีแจกประกาศนียบัตร ให้แก่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จึงมอบรางวัลต่างๆ ให้แก่นักเรียน มีนักเรียนหลายคนได้รับรางวัลความประพฤติดี และทำหน้าที่ประธานนักเรียนได้อย่างเข้มแข็ง ปีนี้ได้รับรางวัลการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนดี มานี้ได้รับรางวัลเรียนดี และมีนักเรียนอีกหลายคนที่ได้รับรางวัล เสร็จแล้วประธานให้โอวาทและอำนวยพร

จากนั้นเป็นการแสดงบนเวที นักเรียนร้องนำ เบิกโรงและรำอวยพรด้วยเนื้อร้องเป็นที่ประทับใจ ทำให้ทุกคนตื่นตัวจนน้ำตาคลอ เมื่อถึงรายการของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาปรากฏ ขึ้นไปกล่าวแสดงความขอบคุณและความอาลัยรักสถานศึกษา ตลอดจนครูบาอาจารย์ พอกล่าวจบ จันทรและเพื่อนหญิงชายอีกสามคนขึ้นไปอ่านคำลาอาลัย ซึ่งประพันธ์เป็นกาพย์ยานี ด้วยเสียงประสานที่ไพเราะเพราะพริ้งมีกังวานเศร้าสโรยตามความรู้สึกของคนอ่านแล้วปิดท้ายรายการด้วยเพลง "อย่าลืม" ซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้

อย่าลืม

ไอ้เพื่อนเอ๋ย	เราเคยสุขสันต์
เรียนร่วมกัน	หลายวันเวลา
จักต้องพราว	พลัดไปไกลตา

อรุณาตรอมตรม

เมื่อไรหนอ	จะได้เจอกัน
นึกถึงวัน	ที่เคยรื่นรมย์
ห่างกันไกล	สายใยเกลียวกลม

ไม่เคยลืมเลือน

อยู่แห่งไหน	หัวใจใฝ่ถึง
ยังติดตรึง	สัมพันธ์ฉันเพื่อน
โปรดอย่าลืม	คะนิงฝันใฝ่

ไมตรีเราเอ๋ย

ระหว่างที่จันทรกับเพื่อนร้องเพลง ภายในห้องประชุมเงียบกริบ สายตาทุกคู่จ้องจับอยู่ที่ผู้ขับร้อง ส่วนหัวใจทุกคนคงมีความรู้สึกเหมือนถูกขี้นจนหายใจขัด บางคนน้ำตาซึมคลอเข้าตา พอเพลงจบทุกคนถอนใจยาวเกือบพร้อมกัน

เมื่อเสร็จพิธีแล้วครูใหญ่พานักเรียนที่เรียนสำเร็จไปกราบนมัสการลาท่านเจ้าอาวาสและพระที่วัด เพื่อขอบพระคุณที่ท่านช่วยอบรมกล่อมเกล่าให้พวกเขาเป็นคนดี ท่านเจ้าอาวาสให้โอวาทเป็นที่จับใจ และอวยพรเป็นสิริมงคลให้ทุกคน แล้วต่างก็แยกย้ายกันกลับบ้าน

ปิติ มานี และชูใจ ไปสมัครเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ซึ่งวิระไปเรียนอยู่ก่อนแล้ว สมคิดไปอยู่กับปู่ที่ภูเก็ท และเรียนต่อที่นั่น ดวงแก้วกลับไปเรียนที่บ้านสุนทรบุรี ส่วนจันทร์ไม่ได้เรียนต่อ เพราะน้ำของเธอขัดสนเงินทอง จันทร์ก็มีได้น้อยใจ ตั้งหน้าคิดอ่านช่วยน้ำทำมาหากินโดยมิได้ย่อท้อ และไม่มีความคิดริษยาเพื่อนที่มีโอกาสได้เรียนต่อแต่ประการใด โชคดีเป็นของจันทร์ การค้าของเธอนับวันแต่เจริญรุ่งเรือง ของในร้านขายดีจนผลิตไม่ทัน น้ำของจันทร์จึงได้ทุนรอนช่วยขยาย และปรับปรุงร้านให้ดีขึ้นเรื่อยๆ วันหนึ่งๆ จันทร์ไม่ได้ไปไหน ชลุกอยู่แต่ที่ร้านช่วยน้ำทำมาค้าขายอย่างขยันขันแข็ง

วันหนึ่ง หลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว วิระ ปิติ มานี และชูใจ ขวนกันและมาหาจันทร์ที่ร้าน เพราะนานแล้วที่ไม่ได้มาเยี่ยมเยียน พบจันทร์กำลังนั่งประดิษฐ์เศษวัสดุต่างๆ ง่วนอยู่พอเห็นเพื่อนมาก็ดีใจ เชื้อเชิญให้นั่งและหาน้ำเย็นมาให้ดื่ม

"ฉันเห็นพวกเธอเงยบหายไป นึกว่าลืมฉันเสียแล้ว" จันทร์พ้อ

"ใครจะไปลืมเธอได้ลงคอ เราเป็นเพื่อนรักกัน พวกเราคิดถึงเธอเสมอ" ชูใจพูด

"กิจการค้าของเธอเป็นอย่างไรบ้าง จันทร์" มานีถาม

"ดีจ้ะ ฉันเพิ่งว่างเดี๋ยวนี้เอง เมื่อกี้ ลูกค้ามาเต็มร้านทีเดียว เดิวนั้นน้ำวางใจให้ฉันเฝ้าหน้าร้าน เพื่อน้ำจะได้มีเวลาสานตะกร้าอยู่หลังร้าน"

"ตอนนี้มีรถของพวกนักทัศนัจรมาแวะที่อำเภอมากขึ้น ทำให้ชาวของต่างๆ ขายดี"

"นี่อย่างไรละคะพี่วิระฉันประดิษฐ์ของที่ระลึกไว้ขายให้นักทัศนัจร" จันทร์ชี้ให้ทุกคนดูของที่ระลึกที่เธอประดิษฐ์ขึ้น มีวงกุญแจซึ่งร้อยไม้ไผ่แผ่นบางเล็กทำเป็นรูปต่างๆ ทาสีสวย และเขียนรูปภาพ มีชื่ออำเภอเขียนไว้อย่างสวยงาม กระบอกไม้ไผ่เล็กๆ เขียนลวดลายสวยงาม เป็นที่ใส่ไม้จิ้มฟันบ้าง แจกกันปักดอกไม้แห้งบ้าง กระเช้าและตะกร้าเล็กๆ สำหรับใส่กระดาษ

ปลูกไม้ประดับในร่ม หินก้อนเล็กรูปร่างแปลกๆ จันทรนำมาต่อเป็นรูปสัตว์ต่างๆ สวยงาม ของเหล่านี้ทำด้วยฝีมือประณีตและราคาถูก

ปิติเดินไปตู่ทางประตูด้านข้าง เห็นกระถางเล็กๆ ปลูกต้นไม้หลายชนิดวางเรียงราย หลายกระถาง จึงถามจันทรว่า

"เธอปลูกต้นไม้ขายด้วยหรือจันทร"

"ไม่ใช่ของฉันทรงสิริเอามาฝากขาย" จันทรตอบ แล้วเล่าว่า "สิริเขาไม่ได้เรียนต่อเพราะฐานะเขายากจนและพ่อของเขาก็มีอันเป็นไป พวกเธอก็รู้ แต่เขาเป็นคนดีมีความพยายาม อดส่ำไปซื้อพันธุ์ไม้มาเพาะขาย ส่วนตัวเขาไปขอรับใช้อยู่ร้านซ่อมเครื่องวิทยุ เพื่อฝึกซ่อมวิทยุไปด้วย ไม่ช้าเขาคงเก่ง"

"ตรงกันข้ามกับนิลฐิเลยนะ พ่อแม่ขัดสนไม่มีเงินให้เรียนต่อ ก็หนีเตลิดเปิดเปิง หนีหน้าเข้าไปเที่ยวพูดปดน้ำเป็นต้วว่าพ่อแม่ไม่รัก ใครห้ามก็ไม่ฟัง เขาบอกฉันทว่าจะหนีไปตามยถากรรม ไม่ช้าก็เสียคน" ปิตินุด

"ฉันทสงสารลุงสุนนะซี ขายนาคให้ลุงเรียน แล้วไม่มีนาจะทำ ต้องไปรับจ้างคนอื่นทำนา ลุงเองก็เรียนไม่เก่งสอบได้ ป.6 คาบเส้น ข้าหลังยาว ฉันทกลัวจะไปไม่รอด วันนี้นักโดนครูทำโทษ เพราะไม่ทำการบ้าน" ชูใจนุด

"ก็ความรักอย่างสุดสวาคดีของพ่อแม่ั้นแหละ เมื่อลูกบเร้าจะเรียนก็ให้เรียนโดยไม่คำนึงถึงว่าสติปัญญาของลูกเป็นอย่างไร แต่ไม่แน่นะ ไม้ล้มจึงข้าม คนล้มอย่าข้าม ต่อไปลุงมีโอกาสจะเรียนเก่ง ขยันขึ้นก็ได้ ถ้าเขาเห็นความลำบากของพ่อแม่ที่เสียสละเพื่อเขา" มานีให้ความเห็น

"ฉันทจะไปสมัครเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ที่เปิดสอนตอนค่ำอยู่ที่โรงเรียนของเธอ" จันทรบอกเพื่อน

"ดี พี่เห็นด้วย" วีระพูดอย่างดีใจ "พี่จะบอกจันทรอยู่ที่เดียวว่าให้ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ กลางวันทำงานขายของ ตอนเย็นก็ไปเรียน เสียค่าใช้จ่ายไม่แพงหรือพี่เห็นคนไปเรียนกันเยอะ ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ ครูที่โรงเรียนของพี่นั่นแหละเป็นคนสอน"

"ฉันเห็นคนมีอายุหลายคนไปเรียน ทำไมแก่แล้วยังต้องไปเรียนอีก" ปิติถาม

"การเรียนไม่มีที่สิ้นสุดหรือปิติ คนเราต้องเรียนไปตลอดชีวิต การศึกษาผู้ใหญ่จัดให้สำหรับคนที่ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน หรือไม่สามารไปเรียนในเวลากลางวันได้ เพราะต้องประกอบอาชีพ หรือมีความขัดข้องอย่างอื่น ก็สามารถเรียนตอนกลางคืนหรือเรียนจากวิทยุได้" วีระอธิบาย

"เรียนจากวิทยุได้ด้วยหรือคะ" จันทรถามอย่างตื่นเต้น

"เมื่อวันก่อนพี่คุยกับคุณลุงคนหนึ่งที่มาเรียนตอนค่ำ ท่านเล่าให้ฟังว่าภรรยาของท่านมาเรียนตอนค่ำไม่ได้เพราะมีภาระทางบ้านมาก เลยเรียนทางวิทยุ ราวๆ สักสองอาทิตย์ พวกเขาที่เรียนทางวิทยุด้วยกันก็นัดไปพบกับครูเสี่ยที่" วีระชี้แจง

"หมดความจริง แต่พวกฉันไปเรียนตอนค่ำๆ ได้ เราจะไปเรียนกันหลายคน" จันทรบอก

"จันทรมีเวลาไปหาเพื่อนด้วยหรือจ๊ะ" ชูใจถาม จันทรหัวเราะ "เปล่าหรือจ๊ะ พวกเพื่อนๆ พอเขาว่างก็มาหาฉันที่นี่ อย่างสุนทร เขามารับจ้างสอยเส้นอยู่ที่ร้านกฤษณาอาภรณ์ หรืออัญญาที่รับจ้างเฝ้าหน้าร้านให้เสี่ยซัง พอเลิกงานเขาก็พากันมาแวะหาฉัน จนน้ำเข้าว่าร้านนี้เป็นที่นัดพบกัน แต่ฉันรู้สึกว่ามีผลพลอยได้นะเธอ เพราะการที่มีคนมาที่ร้านเรามากๆ ทำให้คนอื่น ๆ คิดว่าที่ร้านเรามีอะไรน่าสนใจเขาก็มาข้าง ทำให้ของของเราขายดีขึ้น น่ายังบอกว่าถ้ารวบรวมทุนได้จะขยายร้านแล้วไปรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาขาย คงขายดีแน่"

ขณะนั้นมีลูกค้าเข้ามาซื้อของ จันทรจึงรีบไปต้อนรับ วิระ ปิติ มานี และชูใจจึง
ถือโอกาสลาจันทรแยกกันกลับบ้าน มานีกับชูใจเดินไปด้วยกัน เพราะบ้านอยู่ทางเดียวกัน
ระหว่างทางชูใจปรารภว่า

"ฉันอยากย้ายไปเรียนห้องเดียวกับเธอจัง มานี"

"อ้าว ทำไมล่ะจ๊ะ"

"ฉันไม่ชอบเพื่อนที่ห้องของฉันเลย นิสัยไม่ดี ชอบใส่ความกัน ทำให้ครูตู่ทุกวัน ไม่มี
ความสามัคคี ไม่เหมือนเมื่อเราเรียนอยู่โรงเรียนเดิม ต่างกันหน้ามือเป็นหลังมือทีเดียว" มานี
หัวเราะ "ฉันคิดว่า เรายังใหม่ต่อกันเพราะมาจากหลายโรงเรียน เมื่ออยู่โรงเรียนเดิมนั้น
เราเรียนด้วยกันมาตั้งหกปี ต่างรุ่นนิสัย เห็นอกเห็นใจ จึงรักใคร่สามัคคีกัน อีกไม่นานเราคงจะ
สนิทสนมกับเพื่อนใหม่ๆ"

"ฉันไม่อยากมีเพื่อนใหม่ เพื่อนใหม่สู้เพื่อนเก่าไม่ได้"

"ไม่จริงเสมอไปหรอกชูใจ ฉันคิดว่า เราคงจะต้องมีเพื่อนเพิ่มขึ้น เพราะเราโตขึ้น
ทุกวัน เรารู้จักคนมากขึ้น ที่โรงเรียนใหม่ของเรานี้นักเรียนเป็นพันๆ เรามาเรียนโรงเรียน
ใหม่ ได้ความรู้ใหม่ๆ และคงจะได้เรียนรุ่นนิสัยใจคอของเพื่อนใหม่ด้วย" มานีพูด

"เธอพูดเก่งเป็นต่ออยู่แล้ว ใครๆ ต้องชอบเธอ"

"เธอก็พูดดีไม่ช้าเพื่อนในห้องของเธอจะชอบเธอและเธอก็จะชอบเพื่อนใหม่ ชี้คร้าน
จะลืมนั้นเสียอีก"

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมคัดสรร

แผนการสอนที่ 11 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 20 เรื่อง ทางชีวิต 60 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น
2. การฟังข่าว, เรื่องราวต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต จะต้องบันทึกและติดตามข่าวให้ถี่ถ้วนเท่าที่จะทำได้

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องในบทเรียนและปัญหาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 20 ได้
4. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
5. เขียนเล่าเรื่องจริงหรือเขียนจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ ตามที่ได้ฟังมาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - เรื่องจริงและเรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ
 - ปัญหาในชีวิตประจำวันและวิธีแก้ปัญหา
2. การพูด
 - พูดแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
4. การเขียน
 - การลำดับความคิดในการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

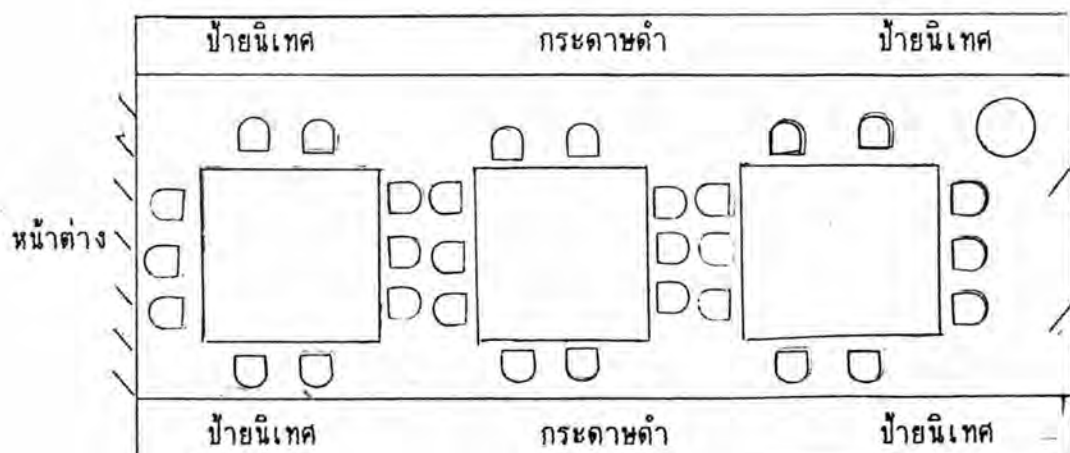
- ครูให้นักเรียนช่วยกันหาข่าวสำคัญๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ (ซึ่งอาจจะตัดจากหนังสือพิมพ์โดยตรง หรือคัดลอกข้อความสรุป เขียนในแผ่นกระดาษตกแต่งให้สวยงามจากบ้านมาคนละ 1 ข่าว)

- ครูจัดป้ายนิเทศชื่อว่า "มีข่าวดีมาบอก"
- ครูให้นักเรียนเสนอข่าวหน้าชั้น แล้วนำข่าวนั้นไปติดที่ป้ายนิเทศ
- นักเรียนที่ฟังข่าวจากเพื่อน อนุญาตให้ซักถาม และแสดงความคิดเห็นได้

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูให้นักเรียนจัดโต๊ะเป็นศูนย์การเรียนโดยใช้ชื่อว่า "ชมทริพย์แห่งปัญญา" มีทั้งสิ้น 3 ศูนย์ ดังนี้

แผนภูมิการจัดที่นั่ง

2. ชั้นเรียน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูเปิดเพลง "มีข่าวดีมาบอก" ของ แอ๊ด คาราบาว อนุญาตให้นักเรียนที่ร้องได้ร้องคลอตาม ปรบมือ หรือเต้นประกอบเพลงได้ตามความพอใจ
- ครูให้แต่ละกลุ่มสนทนาเกี่ยวกับขนมที่ครูแจกให้ว่ามีส่วนประกอบทำจากอะไร มีวิธีการทำอย่างไร 5 นาที แล้วออกมาอธิบายให้เพื่อนๆ ในชั้นฟัง อนุญาตให้รับประทาน ชิมได้
- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำภายในเวลา 5 นาที ส่งคืนครู
- ครูให้นักเรียนนำสมุดแบบฝึกหัด ปากกา หนังสือเรียนขึ้นไว้บนโต๊ะ

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูอธิบายการทำงานกลุ่มดังนี้
 1. นักเรียนนั่งประจำกลุ่ม ครูจะเป็นผู้กำหนดให้แลกเปลี่ยนกล่องขนมทรัพย์แห่งปัญญาด้วยเสียงนกหวีด แต่ละกลุ่มมีเวลาช่วยกันทำงาน 10 - 15 นาที
 2. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามกำหนดครบแล้ว ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเพื่อสรุปผลงานของกลุ่ม ไม่ซ้ำกัน ไม่เกิน 5 นาที
 3. ระหว่างที่นักเรียนปฏิบัติงานกลุ่ม ครูสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา

รายละเอียดในกล่องขนมทรัพย์แห่งปัญญาในแต่ละใบ

กล่องขนมทรัพย์แห่งปัญญากล่องที่ 1

จุดประสงค์ อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำ และกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

- คำสั่ง
1. ให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันอ่านคำที่กำหนดให้
 2. ค้นหาความหมาย ฝึกการใช้คำแต่งประโยค
 3. จัดคำตามตารางที่กำหนดให้ โดยเขียนบันทึกไว้ดังนี้

คำที่ศึกษา เจียบเขียบ สายยู รำไร โพล์เพล้
 วิวัว ลาง บังเกิดเกล้า ตีตนไปก่อนไข้
 หรีงเรไร ลูกเงิน หม่นหมอง มีแก่ใจ
 เครื่องขวช ให้เลือด ไม้เกล็ดฝิ่ง โม
 รสมือ มีตรจิตมิตรใจ

ตารางจำแนกคำ

คำ	กลุ่มคำ	สำนวน

4. ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง เตรียมส่งตัวแทนเสนอมผลงานหน้าชั้น

กล่องขุมทรัพย์แห่งปัญญา กล่องที่ 2

จุดประสงค์ อ่านในใจได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม และข้อคิด
 จากบทเรียนได้

คำสั่ง

1. ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนอ่านในใจให้เร็วที่สุด ในหนังสือเรียนหน้า 199 - 205 เริ่มตั้งแต่ "พอถึงบ้านมานี้จึงแยกเข้าบ้าน.....ถึง ต่างเขียนจดหมายมาแสดงความเสียใจ" ดังนี้

พอถึงบ้าน มานีจึงแยกเข้าบ้าน ชูใจเดินต่อไปคนเดียว พอไปถึงบ้าน เห็นประตูหน้าต่างปิดเงียบเชียบ เจ้าสีเทานอนอยู่ที่เชิงบันไดท่าทางปิดไปมา พอชูใจเดินเข้าไปใกล้ มันลืมตาขึ้นมองแล้วร้องหง่าว! ชูใจมองเห็นกระดาษแผ่นหนึ่งเสียบอยู่ที่สายชูซึ่งมีกุญแจติดอยู่ เธอจึงรีบดึงออกมาคลี่อ่านดู

ชูใจ

อาการรถชนอยู่ที่โรงพยาบาล ไม่ต้องตกใจ หงข้าวทำกับข้าวไว้
คำๆ ย่าจะกลับมา ไม่ต้องตามไป

ย่า

ชูใจตกใจมาก ใจหนึ่งอยากจะไปดูอาการของอา แต่ใจหนึ่งก็คิดว่า ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของย่า ชูใจจึงเลื่อยครู่หนึ่ง ในที่สุดก็ตัดสินใจปฏิบัติตามที่ย่าต้องการ เธอเปลี่ยนเสื้อผ้า แล้วหุงหาอาหารอย่างเหงาหงอย ภวานาขออย่าให้อาเจ็บป่วยมาก เจ้าสีเทาขึ้นมาเคล้าเคลียอยู่ใกล้ๆ ทำให้ชูใจค่อยสบายใจขึ้น

คำแล้ว ตะวันลับทิวไม้ลงไปราไร ทิวบริเวณบ้านเงียบสงัด ชูใจรู้สึกว้าวเหว เพราะไม่เคยอยู่คนเดียวในเวลาโพล้เพล้เช่นนี้ ยังไม่มีแว้วว่าย่าจะกลับมา ชูใจนั่งกระลับกระส่ายคอยชะเง้อดูทาง ใจคิดไปสารพัด น้ำตาพาลจะไหล เธอสูสสะกดใจไว้เพราะเกรงจะเป็นนางอาเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชูใจรักและเคารพอาประคองบิดาบังเกิดเกล้า เพราะตั้งแต่จำความได้ ในชีวิตของเธอก็มีเพียงย่ากับอาเท่านั้น ถ้าอามีอันเป็นไป ย่ากับเธอจะทำอะไร คิดแล้วก็ใจหาย ได้แต่ปลอบใจตัวเองว่าไม่ควรติดตามไปก่อนนี้ ปรกตีสีเทาไม่ค่อยอยู่บ้าน วันนี้ราวกับมันรู้ว่าชูใจจะต้องอยู่คนเดียว สีเทามานั่งๆ นอนๆ อยู่ใกล้ๆ ไม่ยอมห่าง นานๆ ก็เงยหน้าขึ้นมองชูใจแล้วก็ร้องหง่าว! เหมือนจะปลอบใจเธอ

พอตะวันลับแสงชูใจปิดประตูบ้านอย่างแน่นหนา จุดตะเกียงตั้งไว้กลางห้อง คลุกข้าวให้สีเทากินแล้วมานั่งอยู่ที่หน้าต่างคอยย่า คอยเงี่ยหูฟังเสียงต่างๆ ได้ยินแต่เสียงเจ้าทฤษ ควายของเธอที่อยู่ใต้นอกข้างบ้านทำเสียงพึดพาด และเสียงหรีงเรไรระงมอยู่บนต้นไม้ ทำให้รู้สึกวังเวงยิ่งขึ้น

เสียงกริ่งรถจักรยานดังอยู่ที่ประตูรั้วบ้าน แล้วได้ยินเสียงร้องเรียก

"ชูใจ ชูใจ"

วีระนั่นเอง ชูใจอุทานด้วยความดีใจ รีบชะโงกหน้าร้องขานรับ

"พี่วีระ ถิ่นกำลังกลัว เปิดประตูเข้ามาเลย" แล้วชูใจก็รีบวิ่งไปเปิดประตูบ้าน วีระจอดจักรยานพียงบันไดไว้แล้วขึ้นมานบ้าน

"อย่าบอกให้พี่มาอยู่เป็นเพื่อนชูใจ ลุงไปเยี่ยมญาติที่ป่วยอยู่โรงพยาบาล พบย่านั่งรออยู่หน้าห้องฉุกเฉินกับพี่แฉล้ม ย่าให้ลุงมาบอกพี่ แล้วลุงก็ไปอยู่เป็นเพื่อนย่าที่โรงพยาบาล"

"อาเป็นอย่างไบบ้าง" ชูใจถามเสียงลั่น

"คงไม่เป็นอะไรมากกระมัง ลุงก็ยังไม่ได้เห็นอาการของอาเลย ชูใจทำใจดีๆ ถอดน้กินข้าวหรือยังล่ะจ๊ะ"

ชูใจลั่นคีรีชะ น้ำตาคลอตา "ฉันกินไม่ลง พี่วีระล่ะ กินหรือยัง"

"พีกินแล้วก็มา ชูใจกินข้าวเสียเถิดเดี๋ยวจะเป็นลมไป ชูใจไม่สบายอีกคน ย่าจะลำบากนะจ๊ะ" วีระปลอบ ชูใจจึงไปตักข้าวกิน 2 - 3 คำก็อิ่ม วีระพยายามเล่าเรื่องสนุกๆ ให้ฟัง เพื่อให้ชูใจคลายวิตกกังวล ชูใจได้ยินเสียงที่วีระเล่า แต่ไม่รู้เรื่องว่าเขาพูดถึงอะไร

จนกระทั่งสามทุ่มเศษย่าจึงนั่งสามล้อกลับมา โบน้าของย่าหม่นหมอง ดวงตาแดงช้ำ พอมาถึงก็คว้าตัวชูใจมากอดไว้นั่น พลังขบใจวีระที่มีแกลใจมาอยู่เป็นเพื่อนชูใจ แล้วเล่าเรื่องอาว่า อาเดินทางไปจังหวัดซื้อเครื่องบวชเพื่อจะบวชพรรษานี้ เมื่อสึกแล้วก็จะแต่งงานรถประจำทางเกิดชนกัน คนตายหลายคน บาดเจ็บสาหัสก็หลายคน อาก็บาดเจ็บสาหัส ขณะนั้นหมอกำลังให้เลือดและยังไม่ได้สติ เห็นจะต้องรักษาตัวอยู่นานกว่าจะหายเป็นปกติเพราะขาหัก

ต้องเข้าเฟือก ย่ำรำพันว่าเงินทองที่เก็บออมไว้ก็มีไม่มาก จะต้องนำมารักษาเอา ย่ำก็แก่แล้ว เหมือนไม้ใกล้ฝั่ง เป็นห่วงแต่ซู่ใจเพราะยังเล็กและกำลังเรียนหนังสืออยู่ ซู่ใจปลอบย่ำว่า เธอจะออกจากโรงเรียนมาช่วยย่ำทำอาหารและขนมขาย พอมีเงินเธอจะเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ก็ได้ วีระออกความเห็นว่าย่ำไม่ต้องออกจากโรงเรียนก็ได้ แต่ต้องขยันทำมาหากินเพิ่มขึ้นระหว่างที่อาลัยงังเฝ้าอยู่ วีระกลับบ้านเมื่อเวลาเกือบจะห้าทุ่ม

ตั้งแต่วันนั้นมา ย่ำนำเงินออกมาลงทุนทำอาหารและขนมแห้งไปฝากขายตามร้านต่างๆ ส่วนใหญ่ฝากไว้ที่ร้านของจันทร ซู่ใจเลิกเรียนแล้วรีบกลับบ้าน โม่แป้ง ขุดมะพร้าว เตรียมเครื่องปรุงต่างๆ ให้ย่ำ และช่วยย่ำทำอาหารแล้วบรรจุถุงเตรียมส่งในวันรุ่งขึ้น จากนั้นจึงได้ทำการบ้านและอ่านหนังสือ กว่าจะได้นอนก็ถึงสี่ทุ่มเศษทุกคืน เพื่อนทักว่าย่ำใจผอมลง แต่เธอก็มิได้ย่อท้อ แลล้มรับภาระไปคอยเฝ้าดูแลอาที่โรงพยาบาล ย่ำกับซู่ใจจึงมีเวลาทำมาหากินพอว่างก็ไปเยี่ยมอา

ย่ำมีฝีมือทางทำอาหาร ใดๆ ก็คิดใจระสมี้อ อาหารและขนมที่ซู่ใจนำไปฝากขาย จึงหมดทุกวัน ย่ำทำของไม่ค่อยซ้ำกันเพราะกลัวลูกค้าจะเบื่อ บรรดาครอบครัวเพื่อนสนิทของซู่ใจก็มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเจือจุนมิได้ทอดทิ้ง ลุงของวีระส่งกล้วย มะพร้าว ใบตอง มาให้ย่ำเกือบทุกวัน มานีแบ่งไข่ไก่และผักสวนครัวมาให้ทุกวัน บิดนำปลานิลและผักในไร่มาให้ทุกวันเหมือนกัน เพชรมาช่วยขุดมะพร้าวและหาบของไปฝากขายตามร้านต่างๆ ส่วนจันทรรับขายของให้โดยไม่หักผลประโยชน์เลย เกษตรอำเภอและครูไพลินพาน้อยลูกสาวที่นำรักมาเยี่ยมย่ำ และช่วยอุดหนุนสินค้าเสมอ วันหนึ่งพ่อก็ไปเยี่ยมอาที่โรงพยาบาลมิได้ขาด ย่ำและซู่ใจรู้สึกซาบซึ้งในไมตรีจิตของทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ด้วยมิตรจิตมิตรใจ ย่ำจึงให้ซู่ใจแบ่งอาหารและขนมที่ทำขายแต่ละวันให้เพื่อนๆ ด้วย มานะ สมคิด และดวงแก้วได้ทราบข่าวอุบัติเหตุของอาจากจดหมายของมานี และจันทร ต่างเขียนจดหมายมาแสดงความเสียใจ

2. สมาชิกคนใดอ่านจบแล้ว ให้ทำแบบฝึกหัดภาษาไทยในแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ

หน้า 163 ข้อ 2.3 ดังนี้

คำสั่ง เติมข้อความในช่องว่างให้เป็นเรื่องราวของชูใจ ตามที่ได้อ่านมา

ชูใจอยากย้ายไปเรียนห้องเดียวกับมานี เพราะ _____ มานีจึงปลอบใจว่า
เพื่อนใหม่มาจากหลายแห่ง จึงมี _____ พออยู่นานเข้าก็จะคุ้นเคย และเพื่อนๆ
_____ ก็จะชอบชูใจเพราะ _____ พอชูใจกลับถึงบ้านพบ _____
ใจความว่า _____ ให้ชูใจอยู่บ้าน ชูใจตกใจมากแต่ก็ทำตามที่ย่าสั่ง จนมีดีวีระจึง
_____ พอสามทุ่มย้ายกลับจากโรงพยาบาล เล่าว่าอาได้รับ _____ ขณะ
เดินทางไปจังหวัดเพื่อ _____ หมอบอกว่า _____ นาน จึงจะหาย
เป็นปกติ ย่ามีความทุกข์ กลัวว่าจะ _____ ให้ชูใจเรียนหนังสือต่อชั้นสูงๆ ชูใจ
บอกว่าจะ _____ มาช่วยย่าทำมาหากิน วีระแนะนำว่าไม่ต้องออกจากโรงเรียน
แต่ให้ชูใจทำงาน _____ ตั้งนั้น หลังจากเลิกโรงเรียนแล้วทุกวัน ชูใจจะช่วยย่า
_____ หลังจากที่ย่าเสร็จแล้วจึงจะทำ _____ ทุกคนต่างอุดหนุน
และช่วยเหลือชูใจและครอบครัวอย่างดี จน _____ และย่ามีเงินมากขึ้นจนคิด
_____ เพื่อหาเงินไว้ให้ชูใจเรียนหนังสือ

3. ให้สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง แล้วเตรียมส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้น

กล่องชมทรัพย์สินแห่งปัญญา กล่องที่ 3

จุดประสงค์ อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องในบทเรียน และปัญหาจากเหตุการณ์
ในชีวิตประจำวันได้

คำสั่ง

1. ครูให้นักเรียนอ่านในใจ บทเรียนที่ 20 หน้า 199 - 205 ตั้งแต่ "พอถึงบ้าน มานีจึงแยก
เข้าบ้าน...ถึง...ต่างเขียนจดหมายแสดงความเสียใจ"
2. ให้นักเรียนสรุปข้อคิดจากตอนที่อ่านโดยกำหนดประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1

เมื่ออาศัยอยู่โรงพยาบาล ย่าของชูใจทำอาหารและขนมได้ข้อคิดอย่างไร

ประเด็นที่ 2

เพื่อนๆ ของชูใจได้ช่วยเหลือด้วยการส่งของที่นำไปประกอบอาหารและขนมไปให้และได้ช่วยขายขนมให้ด้วย ได้ข้อคิดอย่างไร

ประเด็นที่ 3

ถ้านักเรียนรู้ว่าญาติถูกรถชน และจะต้องอยู่คนเดียวเหมือนชูใจ นักเรียนจะทำอย่างไร

ประเด็นที่ 4

ถ้านักเรียนต้องอยู่กับย่าแล้วอาป่วยเหมือนอาของชูใจ และเพื่อนๆ ไม่มีทุนทรัพย์พอที่จะช่วยนักเรียนได้ นักเรียนจะช่วยเหลือครอบครัวให้มีเงินพอใช้ และนักเรียนได้เรียนหนังสือด้วย อย่างไร

3. จดบันทึกประเด็นลงในสมุด และจดข้อความที่เพื่อนแสดงความคิดเห็นเตรียมรายงานหน้าชั้น

2.2 กิจกรรมเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำงานกลุ่มอย่างมีระเบียบเรียบร้อย ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
- ครูพูดให้กำลังใจแก่นักเรียนที่ทำงานขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ให้ความร่วมมือแก่สมาชิก

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาจับฉลาก เพื่อเสนอผลงานหน้าชั้น กลุ่มละ 5 นาที
- ตัวแทนที่ออกมารายงานหน้าชั้น มีประเด็นน่าสนใจ รายงานถูกต้อง ครบรอบรางวัล คือให้ดาวติดหน้าอกทั้งกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

- ครูฝึกนักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เน้นการอ่านคล่องแคล่วและการเว้นวรรคตอน อารมณ์ของผู้อ่านหน้า 200 ย่อหน้าที่ 3 ทั้งชั้น และทีละแถว ดังนี้

"คำแล้ว ตะวันลับทิวไม้ลงไปราไร ทิวบริเวณบ้านเงียบสงัด ชูใจรู้สึกว้าวหวู่ เพราะไม่เคยอยู่คนเดียว ในเวลาโพล้เพล้เช่นนี้ ยังไม่มีแว้วว่าจะกลับมา ชูใจนั่งกระสับกระส่าย คอยชะเง้อคุดทาง ใจคิดไปสารพัด น้ำตาพาลจะไหล เธอสู้อะกตใจไว้เพราะเกรงจะเป็นลาง อาเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชูใจรักและเคารพอาประคองบิดาบังเกิดเกล้าเพราะตั้งแต่จำความได้ ในชีวิตของเธอก็มีเพียงย่ากับอาเท่านั้น ถ้าอามีอันเป็นไป ย่ากับเธอจะทำอย่างไร คิดแล้วก็ใจหาย ได้แต่ปลอบใจตัวเองว่าไม่ควรคิดไปก่อนใช้ ปรกติสีเทาไม่ค่อยอยู่บ้าน วันนีเราวกับมันรู้ว่าชูใจจะต้องอยู่คนเดียว สีเทามานั่งๆ นอนๆ อยู่ใกล้ๆ ไม่ยอมห่างนานๆ ก็เงยหน้าขึ้นมองชูใจแล้วก็ร้องหง่าว เหมือนจะปลอบใจเธอ"

- ครูขออาสาสมัครในชั้นเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ หรือมีข่าวเหตุการณ์เกี่ยวกับครอบครัว ที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ ออกมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง แล้วให้เพื่อนในชั้นช่วยกันคิดว่าน่าจะมีวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างไรบ้าง
- ครูให้นักเรียนทั้งชั้นฟังอาสาสมัครเล่าและจดบันทึกประเด็นสำคัญ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เช่น แนวทางแก้ปัญหา ในเหตุการณ์ต่างๆ

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- นักเรียนทดสอบหลังเรียน
- นักเรียนเปรียบเทียบคะแนน 2 ครั้ง และสรุปให้ครูฟัง

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูให้นักเรียนบันทึกคะแนนก่อนเรียน - หลังเรียน ลงในตารางกราฟหลังห้องเรียนด้วยตนเอง

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศ
- ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์
- ศูนย์การเรียน
- นกหวีด
- แผนผังการจัดชั้นเรียน
- ดาวทองทำด้วยกระดาษติดเสียได้
- ของจริง (ขนมกล้วยฉาบ ข้าวต้มมัด ตะโก้)
- หนังสือภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- พจนานุกรม
- วิทยุเทป
- เพลง "มีข่าวดีมาบอก"
- บัตรคำสั่ง
- แบบทดสอบ

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการทำงานกลุ่ม
- การแสดงความคิดเห็น
- แบบฝึกหัด
- แบบทดสอบ

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

1. อาของชูใจได้รับบาดเจ็บเพราะเหตุใด

ก. เดินทางไปเยี่ยมเพื่อน	ข. เดินทางไปซื้อเครื่องบวช
ค. เดินทางไปงานบวช	ง. เดินทางกลับบ้าน

2. ย่าของชูใจทำอะไรขณะที่อาของชูใจป่วย

ก. อยู่บ้านเฉยๆ	ข. ขายพืชผักสวนครัว
ค. ขายอาหารและขนม	ง. ฝังถุงขาย

3. การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์นั้น ควรวิจารณ์อย่างไร

ก. เฉพาะข้อดี	ข. เฉพาะข้อเสีย
ค. เรื่องต่างๆ ไป	ง. ถูกทุกข้อ

4. คำขวัญในข้อใดมีเหตุผลที่ดี
- เด็กไทยคือขวัญใจของชาติ
 - ยาเสพติดทำลายชีวิตและอนาคต
 - ฉีกหนังสือหนึ่งหน้าทอนปัญญาคนนับพัน
 - ทิ้งขยะไม่เป็นที่เก็บทิ้งก็ไม่ได้หมด

5. ข้อใดคือสำนวน

ก. ไม้ไผ่ผึ่ง	ข. มีแก๊ใจ
ข. รลมือ	ง. ให้เลืด

เฉลยกิจกรรมชมทรัพย์แห่งปัญญา

1. คำ สาธุ ลาง วีแวว ลูกเงิน เครื่องบวช รำไร โพล์เพล้ ไม้
กลุ่มคำ เจียบเจียบ หม่นหมอง บังเกิดเกล้า หริงเรไร ให้เลืด มิตรจิตมิตรใจ
สำนวน ติดนไปก่อนไซ้ มีแก๊ใจ ไม้ไผ่ผึ่ง รลมือ

2. 1. เพื่อนนิสัยไม่ดี	10. ต้องรักษา
2. นิสัยต่างกัน	11. ไม่มีเงิน
3. ทุกคน	12. ออกจากโรงเรียน
4. ชูใจพูดเก่ง	13. พิเศษ
5. กระดาษแผ่นหนึ่ง	14. ไม้แป้ง ขุดมะพร้าว
6. อาถรรพชน	15. การบ้าน และอ่านหนังสือ
7. มาอยู่เป็นเพื่อน	16. อาหยาป่วย
8. อุบัติเหตุรถชนกัน	17. เปิดร้านขายอาหาร
9. ชื่อเครื่องนอน	

3. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

ประเด็นที่ 1 คนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ประเด็นที่ 2 เมื่อกิจครวญลำบากเดือดร้อนเป็นเวลาที่ได้เห็นน้ำใจเพื่อน

ประเด็นที่ 3 หาเพื่อนมาอยู่เป็นเพื่อน มีกจิตรใจเข้มแข็ง

ประเด็นที่ 4 ทำงานพิเศษหารายได้พิเศษ เช่น รับของมาขาย รับจ้างทำงานที่สามารถทำได้ ฯลฯ

เฉลยแบบทดสอบ

1. ข

2. ค

3. ง

4. ข

5. ก

แผนการสอนที่ 12 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 20 เรื่อง ทางชีวิต 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ผู้อ่านจำเป็นต้องตีความสิ่งที่ตนได้อ่านให้ได้ จึงจะทำให้การอ่านสัมฤทธิ์ผล

จุดประสงค์

1. อ่านเขียนอธิบายคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
2. อ่านในใจได้รวดเร็วแล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม สรุปข้อคิดได้
3. อ่านออกเสียงบทที่ 20 ได้
4. เขียนบรรยายตามความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณ์เหมาะสมกับหัวเรื่องได้
5. ตั้งชื่อเรื่องตอนที่กำหนดให้จากบทเรียนได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - สำนวน ภาษิต
 - เรื่องจริงและเรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ
2. การพูด
 - แสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - อ่านในใจและอ่านออกเสียง
4. การเขียน
 - การเขียนจากความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณ์
 - การลำดับความคิดในการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

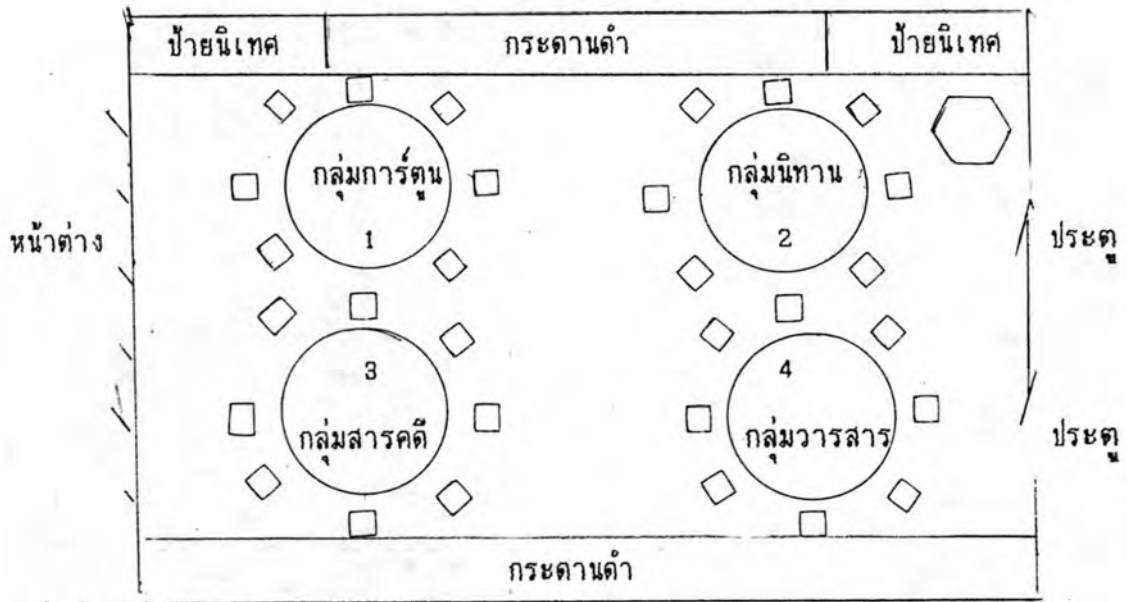
1.1 กิจกรรมสร้างบรรยากาศ (การจัดป้ายนิเทศ/การจัดที่นั่งนักเรียน)

1.1.1 การจัดป้ายนิเทศ

- ครูและนักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศ เรื่อง "อ่านวันละนิด จิตแจ่มใส"
- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน, วิธีการอ่าน, ประสพการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการอ่าน

1.1.2 การจัดที่นั่งนักเรียน

- ครูตั้งคำถาม "สมมตินักเรียนมีโอกาสเลือกอ่านหนังสือ นักเรียนจะเลือกอ่านประเภทใด. นักเรียนสนใจประเภทใด เลือกได้คนละ 1 อย่าง ดังนี้
 - การ์ตูน
 - นิทาน
 - สารคดี
 - วารสาร, หนังสือพิมพ์
- นักเรียนเข้ากลุ่มตามความสนใจเสร็จเรียบร้อย ครูให้นักเรียนแยกย้ายหาที่นั่ง โดยจัดโต๊ะหันหน้าเข้าหากันเพื่อทำงานกลุ่ม ตามแผนผังที่ครูติดบนกระดาน

2. ชั้นสอน

2.1 กิจกรรมการมีส่วนร่วม (การร้องเพลง/การทำงานกลุ่ม)

2.1.1 การร้องเพลง

- ครูเปิดเทปเพลง "เดี๋ยวนี้ใครๆ ก็อ่าน" ของ วงผีน้อย
- นักเรียนปรบมือ ร้องคลอ ตามแผนภูมิเนื้อร้องบนกระดาน
- ครูและนักเรียนสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเพลงที่ได้ฟัง เช่น เพลงขอกอะไรให้แก่เรา

2.1.2 การทำงานกลุ่ม

- ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นทำภายในเวลา 5 นาที
- ครูเก็บกระดาษคำถาม, คำตอบ
- ครูให้หัวหน้ากลุ่มออกมาจับฉลากเพื่อเลือกทำกิจกรรมตามกำหนด
- ครูแจกเอกสารงานกลุ่มให้แต่ละกลุ่มไปช่วยกันทำ โดยกำหนดเวลา กลุ่มละ 15 นาที

เอกสารงานกลุ่มที่ 1

คำสั่ง 1. อ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ทุกคน

2. เรียงคำจากข้อ 1. ตามหลักพจนานุกรม

3. ค้นหาความหมายของคำ

4. เลือกคำ 5 คำ แต่งประโยค

5. ทำแบบฝึกที่กำหนดให้

กีดกัน เป็นล่ำเป็นสัน พักพื้น ไม้กลัด คนละไม้คนละมือ มั่งมีศรีสุข
อ่อนวอน ยืนกระต่ายขาเดียว มั่งมาดปรารภนา มั่งมื่น

1. หมายถึง
2. หมายถึง
3. หมายถึง
4. หมายถึง
5. หมายถึง
6. หมายถึง
7. หมายถึง
8. หมายถึง
9. หมายถึง
5. หมายถึง

คำที่เลือกใช้ในแต่งประโยคคือ (ขีดเส้นใต้คำที่ใช้ในประโยคด้วย)

1. =
2. =
3. =
4. =
5. =

แบบฝึกหัด

- ก. จงเลือกคำในวงเล็บท้ายข้อเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม
- 1)ที่ทำได้แต่ปางก่อนสั่งให้เขามีความสุข (เวิร์กรรม ผลกรรม)
 - 2)ของเขาเป็นคนอหฺยสา เขาจึงเล่าเรื่องเมืองนี้ได้
(ภูมิลำเนา พันเพ)
 - 3) ป้าสร้อยทำงาน.....อยู่ทั้งวัน เลยไม่ทราบว่ลูกชายออกจากบ้านไป
ตั้งแต่เมื่อไร (หนัก ง่วน)
 - 4) ใครๆ ก็กลัวว่าเด็กคนนี้จะ.....จึงช่วยกันอบรมสั่งสอน
(เลี้ยคน เลี้ยหลัก)
 - 5) ถึงจะได้คะแนน.....ฉันก็สอบได้ (ล้ำเส้น คาบเส้น)
 - 6) ชายคนนั้นเป็นคน.....แต่ท่าทางสง่าผ่าเผย (มีความรู้ มีอายุ)
 - 7) เธออย่า.....ฉัน รับรองว่าฉันไม่เคยประพฤต้อย่างนี้
(ใส่ความ ใส่ใจ)
 - 8) คะแนนเลียงของเขา.....อยู่แล้ว คนจึงหันมาสนับสนุน
(เป็นต่อ เป็นเขี้ย)
 - 9) ทุกคนพยายาม.....ไม่ให้เขาทั้งสองพบกัน (กิดขวาง กิดกัน)
 - 10) เขาจะไม่มางานนี้ ฉันจึงต้องลงทุน.....ให้เขามา
(อ้อนวอน ขอร้อง)

ข. เขียนเครื่องหมาย x ที่ข้อ ก ข ค ง หรือ จ ที่เขียนผิด

1) ก. ตรวจน้ำ	ข. กรวดทราย	ค. นรวดพรวด
ง. ปราดเปรี๊ยว	จ. ปรองดอง	
2) ก. กำมะหี้ย	ข. กำมะถัน	ค. กำมการ
ง. กำหนดการ	จ. กำย้า	
3) ก. ขยุกขยิก	ข. ขมุกขมอม	ค. ขมุขขมิบ
ง. ขมุกขเม้น	จ. ขยะแขยง	

4) ก. คร่ำคร่า	ข. คร่ำเคร่ง	ค. ครั้นเครง
ง. ครั้นคร้าม	จ. ไคร์ครวน	
5) ก. ตระหนัก	ข. ตระหนก	ค. ประหลาด
ง. ปลาด	จ. ปลัด	
6) ก. อ้ามรงค์	ข. อรรมาสน์	ค. อธรรมนิยม
ง. อัญญาหาร	จ. อณานัติ	
7) ก. ปราณิบัติ	ข. ปฏิบัติ	ค. ปฏิบัติ
ง. ปฏิทิน	จ. ปฏิมากร	
8) ก. พะยัคเพยิด	ข. ตะลุมบอน	ค. สะบักสะบอม
ง. ทะมัตตะแมง	จ. อะลุ่มอล่วย	
9) ก. เลินเล่อ	ข. เล่ห์กระเท่ห์	ค. ลูกบาศก์
ง. เลศนัย	จ. เลื่อมใส	
10) ก. สติตย์	ข. สนเท่ห์	ค. สบถ
ง. สังกะต	จ. สัณฑ์	

- ค. แต่งประโยคด้วยคำต่อไปนี้คำละ 1 ประโยค ให้ได้ใจความตามความหมายของคำที่กำหนดให้
 เข้าเฟือก เป็นต่อ มีแกใจ พักพื่น กันตักว่าแก ทุรอน ไม่เอาถ่าน สายสุ
 ของที่ระลึก

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

เอกสารงานกลุ่มที่ 2

คำสั่ง ให้สมาชิกทุกคนอ่านในใจบทเรียนที่ 20 หน้า 205-210 ตั้งแต่ เหตุการณ์
ดีขึ้นทุกวัน... จนถึง ...ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง แล้วช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้

คำถาม "ชู่ใจทำถูกหรือไม่ที่ไม่ยอมไปกับแม่"

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม "ความรู้สึกของแม่ที่รู้ว่าลูกจะไม่ยอมไปอยู่ด้วยเป็นอย่างไร"

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม ควรตั้งชื่อเรื่องตอนนี้อย่างไร (5 ชื่อ)

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

เอกสารงานกลุ่มที่ 3

- คำสั่ง
1. อ่านทบทวนเรื่อง "การเขียนเรียงความ"
 2. ช่วยกันเขียนเรียงความ 1 เรื่อง ทางชีวิตของนักเรียนให้เหมาะสมกับ
ตัวเรื่องที่ตั้งไว้ และใช้คำ สำนวน ภาษิต ประกอบในการเขียนด้วย

บทวนเรื่องการเขียนเรียงความ

- การเขียนเรียงความต้องประกอบด้วยคำนำ เนื้อเรื่อง และ บทสรุป
- แนวการเขียนอาจมีลักษณะต่างกัน เช่น เขียนพรรณนาความรู้สึก เขียนบรรยาย
เขียนแนะนำสั่งสอน ตัวอย่าง

(คำนำ) เมื่อเอ่ยถึงคำว่า "ประหยัด" ย่อมไม่มีผู้ใดเลยที่จะไม่เข้าใจความหมาย
คำว่า "ประหยัด" ในพจนานุกรมให้คำแปลไว้ว่า ระวัง ยับยั้งและระมัดระวัง ซึ่งหมายถึง
ระวังในการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายและยับยั้งไม่ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย.....

(เนื้อเรื่อง) เรามาลองช่วยกันคิดว่า ในฐานะที่เป็นเยาวชน เราจะมีหนทาง
ประหยัดกันได้อย่างไรบ้าง ข้าพเจ้าคิดว่าวิธีต่างๆ ที่ทุกคนควรทำได้ก็คือ "หยุดดกระปุก" และ
"ฝากออมสิน" เพราะในแต่ละวันพ่อแม่หรือผู้ปกครองย่อมจะให้เงินค่าขนมมากบ้างน้อยบ้างตาม
ฐานะ เราต้องหักห้ามใจไม่ใช้จ่ายหมด พยายามให้เหลือเก็บมาหยุดดกระปุก วันละเล็กละน้อย
นานเข้าก็ย่อมเต็ม เราก็นำไปฝากออมสิน.....

อีกวิธีหนึ่งที่เป็นการประหยัดซึ่งได้ประโยชน์ไม่น้อยก็คือวิธีลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยลง
ก่อนที่เราจะจ่ายเงินทุกครั้งไปต้องคิดให้มากเป็นพิเศษว่าสิ่งนั้นสมควรจะซื้อหรือไม่ จะให้ประ-
โยชน์คุ้มค่าเพียงใด เราต้องพยายามระวังหรือยับยั้งความอยาก ความต้องการอย่างไรเหตุผล
ลงไปให้มากๆนอกจากนี้เยาวชนจะช่วยกันประหยัดเงินของพ่อแม่ก็คือช่วยกันระมัดระวัง
ดูแลเสื้อผ้า เครื่องใช้และอุปกรณ์ให้คงทนถาวรอยู่ในสภาพที่ดีและใช้ได้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้

(สรุป) การประหยัดทำให้คนเป็นมหาเศรษฐีมานับไม่ถ้วน เราคงได้ยินเรื่องราว
ของผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตที่โตเต้ามาจากการประหยัด พวกเราไม่ยากเป็นเช่นนั้นหรือ
ถ้าต้องการก็เริ่มนิสัยประหยัดเสียแต่บัดนี้ จงมาประหยัดกันเถิด.....มาประหยัดกันดีกว่า

"ประหยัดวันนี้ ชีวิตใส
อนาคตก้าวไกล สุขใจสบายกาย"

รายชื่อผู้ร่วมงาน

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

2.2 กิจกรรมการเสริมแรง (การชมเชย/การให้รางวัล)

2.2.1 การชมเชย

- ครูเดินสำรวจและสังเกตการทำงานกลุ่มของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
- ครูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือกลุ่มที่มีปัญหาต่างๆ
- ครูกล่าวชมเชย "ดีมาก" สำหรับนักเรียนที่ร่วมมือกันทำงานอย่างดี

และงานถูกต้องตามคำสั่ง

- ครูให้กำลังใจแก่กลุ่มที่สมาชิกขาดความร่วมมือ และกระตุ้นชักชวนให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานสำเร็จ

2.2.2 การให้รางวัล

- ครูให้ทุกกลุ่มหยุดทำงานเมื่อหมดเวลา
- ครูประกาศให้นักเรียนทั้งชั้นทราบถึงกลุ่มที่ทำงานด้วยความตั้งใจ ไม่พูด คู้ เล่น และทำงานตามคำสั่งได้สำเร็จ ครูมอบบัตรดาวทอง ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มติดที่หน้าอกเสื้อ
- นักเรียนทั้งชั้นปรบมือแสดงความยินดี

3. ขั้นสรุป

3.1 กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน (การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน/การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน)

3.1.1 การบันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

- ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการทำกิจกรรมของตน นักเรียนในห้องคนใดฟัง ลงสัย ซักถามได้ ให้เวลากลุ่มละ 5-7 นาที
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 5 นาที
- ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง นักเรียนให้คะแนนตนเองและเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน

3.1.2 การบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

- ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนลงในตารางกราฟสถิติคะแนนที่กระดานหลังห้องเรียน

ครั้งที่ 12

สื่อการเรียนการสอน

- ป้ายนิเทศ เรื่อง "อ่านวันละนิด จิตแจ่มใส"
- แผนผังที่นั่งนักเรียน
- เพลง "เดี๋ยวนี้ใครๆ ก็อ่าน"
- เอกสารงานกลุ่ม
- ห้องสมุด
- คำชมเชย, บัตรดาวทอง
- เทปวิทยุ
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- ตารางกราฟสถิติคะแนนนักเรียน

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การทำงานกลุ่ม/ผลงานกลุ่ม
- การรายงานหน้าชั้น
- คะแนนทดสอบ
- การแสดงความคิดเห็น

เพลง เต็มวันใคร่ใคร่อ่าน

ฟัง ฟัง เอาไว้ให้ตี เต็มวันใคร่ใคร่อ่าน หนังสือทำให้เบิกบาน
 ใคร่ใคร่อ่านหนังสือกัน ฟังฟัง เอาไว้ให้ตี เต็มวันใคร่ใคร่อ่าน
 รับรู้ความคิดและเหตุการณ์ ใคร่ใคร่อ่านหนังสือกัน ฟัง ฟัง เอาไว้หน่อยสิ
 คนดีเขาก็ต้องอ่าน คุณได้พูดได้วิพากษ์วิจารณ์ เพราะเราได้อ่านหนังสือกัน
 ฟัง ฟัง เอาไว้หน่อยสิ คนดีเขาก็ต้องอ่าน ไม่อยากเซซท่าตัวไม่ทันการณ
 ก็ต้องรีบอ่านหนังสือเออ
 ฟัง ฟัง เอาไว้ให้ตี เต็มวันใคร่ใคร่อ่าน หนังสือทำให้เบิกบาน
 ใคร่ใคร่อ่านหนังสือกัน

เนื้อเรื่องประจําบท

เหตุการณ์ดีขึ้นทุกวัน อาการป่วยของอาดีขึ้น ยามีเงินเก็บเพิ่มขึ้นจนย่าคิดว่าอนาคต
 ไว้ว่า ถ้าอาหารที่ทำขายอยู่ขณะนี้ขายดีตลอดไป ย่าอาจจะเปิดร้านขายอาหารเล็กๆ ในตลาด
 ทำอาหารขายอย่างเป็นล่ำเป็นสัน คงได้เงินพอส่งเสียให้ชูใจเรียนได้สูงขึ้น ย่าคิดแผนการ
 เงิบๆ อยู่ในใจคนเดียว

ความอดทนในสิ่งที่ต้องอดทนให้ผลดีเสมอ เวลาผ่านไปสามเดือน อาของชูใจก็หาย
 เกือบเป็นปกติ ออกจากโรงพยาบาลมาพักฟื้นอยู่ที่บ้าน อาเป็นคนขยัน อยู่หนึ่งไม่เป็น จึงช่วยย่า
 และชูใจห่อขนม เหล่าไม้กลัด ขุดมะพร้าวตามถนัด แลลัมก็มาช่วยทำขนมอยู่เสมอ พ่อแม่ของ
 แลลัมก็มีได้กักกันเพราะอาเป็นคนดี

เย็นวันหนึ่ง เลิกเรียนแล้ว เพื่อนๆ พาถิ่นมาที่บ้านของชูใจ ต่างช่วยย่าทำงาน
 คนละไม้คนละมือ ขณะนั้นมีรถยนต์คันหนึ่งคันหนึ่งแล่นมาจอดที่ประตูรั้วบ้านของชูใจ รถยนต์คันนั้น
 สวยงามสะอาดตามาก ทุกคนจึงมองดูเป็นตาเดียว หญิงคนหนึ่งอายุประมาณสามสิบปีเศษ ลงจาก
 รถยนต์เดินเข้ามาในบ้าน หญิงนั้นแต่งตัวหรูหรา ท่าทางเป็นคนมีเงิน เธอหยุดมองมานิและชูใจ
 หนึ่งอยู่

"คุณต้องการพบใครครับ" วีระถามอย่างสุภาพ

"คนไหนชื่อชูใจจ๊ะ" หญิงคนนั้นย้อนถามเขาๆ

"ฉันเองค่ะ" ชูใจตอบ พลังนึกคณหน้าหญิงคนนั้น

ขณะนั้นย่าเดินออกมาที่ระเบียงหน้าบ้าน พ่อหญิงนั้นเห็นย่าก็รีบขึ้นบันไดไปนั่งลงกราบย่าแล้วร้องไห้สะอึกสะอื้น ย่ารีบไหว้และจ้องมองดูหญิงคนนั้นอยู่ครู่หนึ่ง จึงเรียกชูใจ

"ชูใจ ขึ้นมานี่ มากราบแม่ นี่แหละแม่ของเจ้า"

ชูใจหือฮือฮินตะลึงเฉยอยู่ ส่วนคนอื่นๆ รู้สึกตื่นเต้นเหลือที่จะกล่าว มานีรุ่นหลังชูใจให้ขึ้นไปบนบ้าน ชูใจขึ้นมากกราบ แม่ของชูใจโอบกอดลูกไว้แน่น พลังร้องไห้เสียงดัง

"ลูกเอ๊ย ตั้งแต่ลูกเกิดได้สองเดือนเศษ แม่ก็ไม่ได้เห็นเจ้าอีกเลย จนบัดนี้ ลีบสามปีแล้ว แม่จะมารับลูกไปอยู่ด้วย"

ชูใจก้มหน้านั่งอยู่ อาได้ยินเสียงจึงเดินโหมกเขยออกมา พ่อเห็นแม่ของชูใจก็ตกตะลึง ยกมือไหว้แล้วนั่งนิ่ง ย่าน้ำตาคลอ พุดเสียงเครือ

"ชูใจ แม่รักเจ้ามากนะ แต่มีความจำเป็นที่ไม่ได้อยู่และเลี้ยงดู พ่อของเจ้าซึ่งเป็นพี่ชายของอาคนนี้หอบหัวเจ้ามาอยู่กับย่าและอาตั้งแต่เจ้าอายุได้สองเดือนเศษๆ พออายุครบขวบพ่อก็ป่วยและเสียชีวิตไป ย่าและอาที่เลี้ยงเจ้ามาจนกระทั่งบัดนี้ ย่าไม่คิดว่าแม่ของเจ้าจะกลับมา จึงบอกว่า พ่อกับแม่ตายไปหมดแล้ว แต่แม่ก็กลับมา จะมารับเจ้าไปอยู่ด้วย ก็ไปอยู่กับเขาเถิด เขามั่งมีศรีสุข เจ้าจะได้สบาย มีอนาคตดี ได้ร่ำเรียนสูงๆ"

ชูใจร้องไห้โธ โผเข้าไปกอดย่าแน่น

"ชูใจไม่ไป จะอยู่กับย่า อยู่กับอาที่นี้ตลอดไป"

แม่ของชูใจพยายามคว้าไขว้เอาตัวชูใจมากอด แต่ชูใจปัดมือและถอยหนี

"แม่ของฉันตายไปแล้ว ฉันไม่มีแม่ มีแต่ย่ากับอา ย่าเลี้ยงฉันมาสิบสามปี ต่อไปนี้ฉันจะเลี้ยงย่า กลับไปเกิด แม่เคยอยู่อย่างไรก็อยู่ไป อย่างนี้ดีกว่ามีฉัน" ชูใจพูด

แม่ของชูใจร้องไห้ปานใจจะขาด พยายามวิงวอนย่า ขอร้องอาและอ้อนวอนชูใจ ย่าและอาช่วยกันประเล้าประโลมให้ชูใจไปกับแม่ ส่วนชูใจยืนกระต่ายขาเดียวไม่ยอมไป และขอร้องให้แม่กลับไปเสีย

เป็นเวลานานร่วมชั่วโมง แม่ของชูใจเห็นว่าการอ้อนวอนของตนไม่มีประโยชน์ จึงสงบใจ แล้วเปิดกระเป๋าทือ หยิบธนบัตรสีม่วงส่งให้ย่ามัดหนึ่ง

"ขอฝากชูใจไว้กับย่าและอาด้วย เงินนี้ให้ย่าไว้ใช้จ่าย แล้วฉันจะส่งมาให้เสมอ ฉันดีใจที่ย่าเข้าใจฉันดีว่า ฉันรักลูก ไม่ได้ทอดทิ้งลูก เวรกรรมทำให้ฉันต้องพลัดพรากไป ฉันจะกลับละคะ และคงจะไม่ได้กลับมาอีก" เธอหยุดร้องไห้แล้วพูดต่อไปว่า "ถึงอย่างไรฉันก็ดีใจที่ได้มาพบลูก เขาเหมือนพ่อของเขามาก มา...ชูใจ เข้ามาใกล้ๆ ให้แม่กอดเป็นครั้งสุดท้าย เราอาจจะไม่ได้พบกันอีกจนชั่วชีวิต หนูชื่อชูใจ ชูใจเป็นชื่อที่แม่ตั้งเอง" พอแม่อำแขน ชูใจก็โผเข้าไปหา สองแม่ลูกกอดกันร้องไห้อยู่ครู่หนึ่ง มานี้ตื่นตื่นใจจนกลืนน้ำตาไม่ได้ ส่วนเพชรแอบร้องไห้อยู่ใต้ถุนบ้านเพราะคิดถึงแม่ของตน

"เรียนแม่ลักค้ำ ให้แม่ชื่นใจชิลูก"

"แม่คะ" ชูใจเรียก รู้สึกอบอุ่นหัวใจที่ได้เรียกคำนี้ ชูใจเคยคิดว่าชั่วชีวิตของเขาจะไม่มีโอกาสได้เอ่ยคำนี้ แต่เธอก็มีโอกาสได้เรียกแล้ว พอแม่จากไปเหตุการณ์นี้ก็เหมือนความฝันเพียงชั่วครู่เดียว

แม้ว่าลาซ่าและอา ชูใจตามไปส่งแม่ที่รถ เพื่อนๆ ของชูใจทุกคนยกมือไหว้ ชูใจกราบแม่ แม่จูบที่แก้ม น้ำตาของแม่เป็นแก้มของชูใจ แล้วคนขับรถก็ขับรถพาแม่ค่อยๆ ห่างไป

เมื่อรถยนต์คันนั้นลับตา ทุกคนมีความรู้สึกเหมือนฝันไป ชูใจยืนอยู่กับที่ นิ่งอยู่นาน แม่รถจะแล่นลับไปแล้ว มานีค่อยๆ ดึงชูใจกลับเข้าบ้าน

"แม่กลับไปไหนคะย่า แม่พูดเหมือนเราจะไม่ได้พบกันอีก" ชูใจถาม

"เขากลับไปอยู่ต่างประเทศ ถ้าเจ้าเรียนเก่งได้ไปเรียนต่อ ที่ประเทศที่แม่ของเจ้าอยู่ก็อาจจะได้พบกัน" ย่าตอบ "เจ้าคงจะได้เรียนสูงๆ แน่ เพราะแม่ให้เงินไว้ถึงแสนบาท พรุ่งนี้ย่าจะเอาไปฝากธนาคาร"

ชูใจลงมือทำงานต่อไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เพื่อนๆ ก็ช่วยทำงานที่ค้างไว้

ทางชีวิตของคนไม่เหมือนกัน ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับที่การตัดสินใจและการกระทำของตนเองทั้งสิ้น ต่างมุ่งมาดปรารถนาให้ตนมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต ทุกคนจะสมหวังมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ความตั้งใจอันแน่วแน่ การศึกษาพัฒนาตนเองควรกระทำไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด และมีความมุ่งมั่นกระทำอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

เฉลยงานกลุ่ม

<u>คำ</u>	<u>ความหมาย</u>
กีดกัน	ขัดขวาง กัน
คนละไม้ละมือ	ช่วยกันทำ
เป็นล้าเป็นสัน	ทำจริงจัง ทำให้เกิดผลเป็นขึ้นเป็นอัน
พักฟื้น	หยุดพักอ่อนชั่วคราวเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงหลังการป่วย
มุ่งมั่น	ตั้งใจแน่วแน่
มุ่งมาดปรารถนา	ตั้งใจที่จะทำได้

<u>คำ</u>	<u>ความหมาย</u>
มั่งมีศรีสุข	ร่ำรวย
ไม่กลัด	ไม่เล็กลั่น ไม้กลัดของให้ติดกัน
ยืนกระต่ายขาเดียว	พูดยืนยันไม่เปลี่ยนแปลง
อื้อฉาว	ขอร้อง

ก.	1. ผลกรรม	ข.	1. ก
	2. พันเพ		2. ค
	3. ง่วน		3. ง
	4. เสียคน		4. จ
	5. คาบเส้น		5. ง
	6. มีอายุ		6. จ
	7. ไล่ความ		7. ข
	8. เป็นต่อ		8. ก
	9. กัดกัน		9. จ
	10. อื้อฉาว		10. ก

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

กา x ทับข้อที่ถูกต้อง

1. "คำแล้วตะวันลับทิวไม้ลงไปรำไร" ข้อความนี้อ่านแบ่งวรรคตอนอย่างไร
 - ก. คำแล้วตะวัน/ลับทิวไม้ลงไปรำไร
 - ข. คำแล้ว/ตะวันลับทิวไม้/ลงไปรำไร
 - ค. คำแล้ว/ตะวันลับ/ทิวไม้ลงไป/รำไร
 - ง. คำแล้วตะวันลับ/ทิวไม้ลงไปรำไร

2. ว่าแห้ว ตรงข้ามกับคำใด
- เจียบเหงา
 - เศร้า
 - เสี่ยใจ
 - สนุก
3. เขาจะร้ายไป ไม่ควร_____เขาไว้
- กีดกัน
 - หวังเห็นยว
 - ยึดถือ
 - ชื้อยุด
4. เหตุใดซูใจจึงไม่ยอมไปอยู่กับแม่
- เพราะไม่เชื่อว่าเป็นแม่จริง
 - เพราะต้องการอยู่กับย่าและเลี้ยงย่า
 - เพราะไม่อยากไปต่างประเทศ
 - เพราะไม่อยากจากเพื่อนๆ
5. ข้อใดเป็นประโยคคำถาม
- เธอกำลังทำอะไร
 - ใครก็ได้อ่านหนังสือเล่มนี้
 - เธอจะไปไหนฉันไม่ว่า
 - ใครก็สวยสู้เธอไม่ได้

เฉลย

1. ค	4. ข
2. ง	5. ก
3. ข	

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 1 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 17 เรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การสังเกตและพิจารณาโอกาสและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้การพูดมีประสิทธิภาพดีขึ้น

จุดประสงค์

1. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ตั้งคำถาม และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
3. ใช้ประมวลคำและพจนานุกรมได้รวดเร็วถูกต้องตามเวลาที่กำหนดให้ได้
4. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 17 ได้
5. พูดประชาสัมพันธ์และตอบรับข้อเสนอได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - มารยาทในการฟัง
2. การพูด
 - การพูดเพื่อประชาสัมพันธ์
 - การพูดเชิญชวน
3. การอ่าน
 - บทเรียนบทที่ 17
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
4. การเขียน
 - คำแนะนำ ชักชวน โฆษณา
 - การตั้งคำถาม ตอบคำถาม
 - การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูนำบัตรกลุ่มคำซ้อนเสียงสัมผัส (คำมั่นสัญญา, อดอยากปากแห้ง) ชูให้นักเรียนดู และให้อ่านพร้อมกันทั้งชั้น

1.2 ครูให้นักเรียนในชั้นช่วยกันต่อกลุ่มคำจากบัตรคำ ดังนี้

หมายมั่น.....ไปเมื่อ

ซัดเซ.....พเนจร.

เคารพ.....นบนอบ

ร่วมแรง.....ร่วมใจ

1.3 ครูเขียนคำที่นักเรียนต่อถูกต้องบนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน 1 เที่ยว

2. ขั้นสอน

2.1 ครูนำบัตรคำ 11 คำ ได้แก่ วิกฤตกาล อดออม กระบือ รถไถ เครื่องสูบน้ำ อาคาร สุขุม ใบทองติง ตับ กระเทาะ เปราะา ชูให้นักเรียนดูทีละคำ พร้อมกับขออาสาสมัครอ่าน คนละ 1 คำ (เน้นคำที่มักอ่านผิด คือ วิกฤตกาล อ่านว่า วิ-กริด-ตะ-กาน ครูขออาสาสมัคร 2 คน เขียนคำอ่านบนกระดาน ครูและนักเรียนเฉลยคำที่อ่านถูก)

2.2 ครูขออาสาสมัคร 3 คน ช่วยกันเรียงคำทั้ง 11 คำ ตามหลักพจนานุกรม โดยใช้กระดานบัตรคำหน้าชั้นเรียน

2.3 ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจความถูกต้อง แล้วให้เขียนคำทั้ง 11 คำ เรียงตามลำดับลงในสมุดแบบฝึกหัด

2.4 ครูให้นักเรียนจับคู่ ค้นหาความหมายจากพจนานุกรมหรือประมวลคำท้ายบทเรียน เขียนลงในสมุดให้เร็วที่สุดภายในเวลา 10 นาที คู่ใดเสร็จเป็นคู่แรกและครูตรวจถูกต้องแล้ว ให้ออกมาอ่านให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้น ดังนี้ :

กระบือ	=	ควาย
กะเทาะ	=	หลุดออก
เครื่องสูบน้ำ	=	เครื่องจักรที่ใช้สูบน้ำจากที่หนึ่ง ไปยังที่หนึ่ง
ทับ	=	คำใช้เรียกของที่ผูกเรียงกันเป็นแถว
ใบตองตึง	=	ใบไม้ชนิดหนึ่ง ใช้มุงหลังคาและกันผาบ้านเรือน
เปราะ	=	แตกง่าย หักง่าย
รถไถ	=	รถที่ใช้ไถดินให้เรียบ
วิฤตกาล	=	เวลาที่ไม่ปกติ (อ่านว่า วิ-กริต-ตะ-กาน)
ลูขุม	=	ละเอียด นุ่มนวล ประณีต
อดออม	=	ประหยัด
อาคาร	=	โรง เรือน สิ่งก่อสร้างขึ้น

2.5 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นอ่านในใจและฝึกอ่านเร็ว บทที่ 17 หน้า 121-126 ภายในเวลา 10 นาที ตั้งแต่ เข้าวันหนึ่งปรากฏ ประธานนักเรียน ถึง... อยากใช้รถไถนานๆ ให้ไปหาประธานนักเรียน ดังนี้

เข้าวันหนึ่ง ปรากฏ ประธานนักเรียนผู้เข้มแข็งยืนอยู่ที่ระเบียงหน้าโรงเรียน เขามองดูเพื่อนๆ ทอยกันมาโรงเรียน บ้างก็เดินคุยกันมาเป็นกลุ่ม บ้างก็ขี่จักรยานมาเป็นแถว ระยษนั้นนักเรียนใช้จักรยานเป็นพาหนะมาโรงเรียนมากขึ้น พวกที่เคยใช้รถยนต์ก็เปลี่ยนมาใช้จักรยาน เพราะระยษนี้เป็นระยษวิฤตกาล น้ำมันซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติเริ่มขาดแคลน พอน้ำมันขาดแคลน ก็กระทบกระเทือนเศรษฐกิจ ทุกคนจึงต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยความระมัดระวัง ต้องอดออมมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดก็คือต้องช่วยกันประหยัดน้ำมันโดยใช้แต่น้อยเท่าที่จำเป็น จนกว่าระยษวิฤตกาลจะผ่านพ้นไป การทำนาที่ผ่านมามีนี้ชาวนาจึงใช้แรงงานของตนเอง และ โค กระบือ แทนรถไถเป็นส่วนใหญ่ ใช้ระยษหัดวิดน้ำจากแรงก้นหันลมแทนเครื่องสูบน้ำที่ต้องใช้น้ำมัน

ปรากฏารเห็นเพื่อนนักเรียนลงจากจักรยานแล้วจูงไปจอดใต้ร่มไม้ข้าง จอดตามร่มเงา
ของอาคารเรียนข้าง ครั้นพอสายแสงแดดเปลี่ยนทิศทาง บางคนต้องขออนุญาตครูลงมาย้าย
ที่จอดใหม่ เพราะถ้าทิ้งรถไว้กลางแดดจัดๆ ยางอาจจะระเบิดได้ เป็นอยู่เช่นนี้มานานแล้ว วันนี้
ปรากฏารเกิดความคิดขึ้นมาว่า ถ้ามีที่จอดรถจักรยานสักที่หนึ่งกว้างขวางพอที่จะจอดได้ทุกคัน
คงจะเป็นระเบียบเรียบร้อยงามตา คนที่มีจักรยานก็ไม่ต้องคอยเป็นห่วงว่ารถของตนจะถูกแดด
และไม่ต้องเสียเวลาลงมาย้ายที่จอดบ่อยๆ แต่จะได้ที่จอดรถนี้มาอย่างไร ปรากฏารคิด
พลางมองดูเพื่อนๆ ทั้งชั้นเดียวกันและชั้นต่ำกว่าเล่นสนุกกันอยู่กลางสนาม ลังเสียงเจี๊ยวจ๊าว
ฟังไม่ได้ศัพท์

"ดูอะไรเพลินเชียวนะ ปรากฏาร" ปิติทัก พลางเดินเข้าไปยืนใกล้ๆ

"ดูเพื่อนๆ เขาเล่นสนุกกัน ปิติไม่ลงไปเล่นฟุตบอลกับเขาหรือ"

"ไม่เอาละ ร้อน เหงื่อออกมากเดี๋ยวเรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง" ทั้งสองยืนอยู่เจี๊ยบๆ
ครู่หนึ่ง ปรากฏารจึงชี้ให้ปิติดูรถจักรยานที่จอดไว้ระเกะระกะ

"จักรยานจอดกันเกะกะอย่างนี้ ไม่น่าดูเลยนะปิติ" ปิตินัยหน้า

"มันไม่มีที่จอดนี่ มีร่มเงาที่ไหนก็จอดกันที่นั่น ฝนตกแดดออกก็วิ่งเก็บกันจ้าละหวั่น"

"ถ้ามีที่เก็บก็ดีนะ เป็นระเบียบ แล้วก็ปลอดภัย ไม่ต้องถูกแดดถูกฝน"

"นั่นน่ะซี ทำอย่างไรจึงจะมีล่ะ"

"ช่วยกันคิดซี ปิติ ผมยินดีอยู่ตั้งนานแล้ว"

"เราควรไปปรึกษาคุณครูตี๋ไหม"

"ก่อนจะไปปรึกษาท่าน เราควรจะมีความคิดของเราเสียก่อน" ปราการตั้งอย่าง
ลุ่มๆ บิดพยักหน้าเห็นด้วย ทั้งสองจึงใช้ความคิดอย่างเงียบๆ

ครู่หนึ่ง ปราการจึงเอ่ยขึ้นว่า "ทางโรงเรียนคงไม่มีงบประมาณแน่ๆ ถ้ามีครูใหญ่คง
ทำแล้ว ผมคิดว่าท่านคงมองเห็นปัญหาอยู่แล้วนะปิติ"

"หมายความว่า เราจะต้องคิดทำโดยไม่หวังว่าจะมีเงินช่วยเหลือใช่ไหม"

ปราการพยักหน้า สิ้นหน้าของเขามีอาการตรึงตรอง

"ถ้าเช่นนั้น เราก็ต้องคิดทำอย่างง่ายๆ ใช้ชั่วคราวไปก่อนซิเนะ" บิดหารือ ปราการ
พยักหน้าอีก บิดนึกกวาดภาพที่เก็บจักรยานที่สร้างขึ้นด้วยวัสดุที่หาง่ายโดยไม่ต้องซื้อหา เขานึกถึง
เสาของตัวอาคาร อาจจะทำด้วยไม้ไผ่ เพราะไม้ไผ่ในป่าแถบภูเขามีกว้างมาก ไม่ต้องซื้อ นึกถึง
หลังคาว่าควรจะใช้อะไรมุง บิดนึกไปถึงสังกะสี แต่สังกะสีจะต้องซื้อแน่นอน เขาจึงนึกถึงใบไม้
ต่างๆ ทางมะพร้าวใช้มุงหลังคาได้ ใบตองตึงก็ใช้ได้เช่นกัน เขาเคยเห็นกระท่อมของเพชร
เมื่อครั้งยังไม่ได้ไปอยู่กับลุงของวีระ กระท่อมนั้นมุงด้วยหญ้าคา คิดถึงตรงนี้ บิดก็ยิ้มออกมาได้

"นึกออกแล้วใช่ไหม" ปราการถามยิ้มๆ "ผมก็นึกออกพอดี"

"ปราการคิดว่าอย่างไร จะเหมือนของผมไหม" บิดพูด

"ผมคิดว่าวัสดุที่หาง่ายไม่ต้องซื้อก็มีไม้ไผ่ใช้ทำเสา หลังคามุงด้วยหญ้าคา ดีไหม"

"ตรงกันทีเดียว" บิดอุทาน "ที่แรกคิดว่าจะใช้ทางมะพร้าวมุงหลังคา"

"ทางมะพร้าวใช้ไม่ทน หญ้าคาดีกว่า มุงถึๆ แล้วใช้ได้ทน" ปราการพูด

"ตกลง เราจะใช้ไม้ไผ่กับหญ้าคา" บิตูตอบอย่างหนักแน่น จากนั้นพอเวลาว่างปรากฏกับบิตูก็ช่วยกันเขียนแผนผังที่เก็บจักรยานอย่างคร่ำวๆ เมื่อตกลงกันได้เรียบร้อยแล้ว ทั้งสองจึงไปปรึกษาหารือกับหัวหน้าชั้นอื่นๆ ซึ่งร่วมเป็นคณะกรรมการนักเรียนด้วยกัน ทุกคนต่างเห็นชอบและยินดีให้ความร่วมมือเต็มที่

"ถ้าเช่นนั้นผมจะไปเรียนเสนอความคิดนี้ต่อครูใหญ่" ปรากฏพูด แล้วเขารีบเข้าไปพบครูใหญ่ ครูใหญ่ฟังข้อเสนอมองและความคิดเห็นของประธานนักเรียนแล้วก็สนับสนุนด้วยความยินดี พลางปรารภว่า เรื่องการทำที่จอดรถจักรยานนี้ตนคิดมานานแล้ว แต่มีงานอื่นที่เร่งด่วนและจำเป็นมากกว่าจึงทำให้ลืมไป ถ้านักเรียนคิดจะช่วยกันทำก็เป็นการดี ทางโรงเรียนจะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ แล้วให้ปรากฏไปปรึกษาหารือกับครูฝ่ายการงาน

ระหว่างที่ปรากฏกับครูฝ่ายการงานกำลังปรึกษาหารือกันเรื่องสถานที่ที่จะสร้างโรงจอดรถจักรยาน จำนวนไม้ไผ่และต้นหญ้าคา บิตูกับเพื่อนๆ ก็ช่วยกันเขียนคำเชิญชวนขอความร่วมมือจากนักเรียนชั้นอื่นๆ บ้างก็เขียนเป็นภาพตลก เช่น รถจักรยานยื่นรื้องให้บ้าง กำลังเหงื่อไหลหยดย้อยบ้าง และกำลังเปียกฝนจนโชกก็มี แล้วเขียนข้อความข้างล่างเป็นเชิงวิงวอนให้ส่งสารต่างๆ นานา เช่น

"นี่เจ้าช่วยน้องที่ ร้อนเส้นตี ยางแทบระเบิด"

"สี่กะเทาะ เหล็กก็เปราะ หมดแล้วหรือ"

"หนูตากฝนจนเป็นหวัดแล้วอ่ะ"

"สร้างที่จอดมีหลังคา ให้พวกเราได้อาศัยเถิด"

"อยากใช้รถได้นานๆ ให้ไปพบประธานนักเรียน"

2.6 ครูให้นักเรียนที่อ่านเรื่องที่กำหนดจบ ผูกเขียนคำถาม-คำตอบ เตรียมตัวเพื่อถามเพื่อนในชั้นเรียน

2.7 ครูให้นักเรียนในชั้นผลัดกันถาม-ตอบทีละคน ครูสังเกตการตั้งคำถาม-การตอบคำถาม ช่วยเสริมหรือแก้ไข เพื่อให้คำถาม-คำตอบชัดเจน เข้าใจตรงกันตามเนื้อเรื่อง ประมาณ 5-8 คำถาม

ตัวอย่าง แนวการตั้งคำถาม-คำตอบ

1. คำถาม : เพราะเหตุใดนักเรียนจึงใช้จักรยานเป็นพาหนะมาโรงเรียน
คำตอบ : เพราะเป็นระยะวิกฤตกาลน้ำมันซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติเริ่มขาดแคลน
2. คำถาม : การขาดแคลนน้ำมันมีผลกระทบต่อประเทศไทยในด้านใด
คำตอบ : ด้านเศรษฐกิจ
3. คำถาม : ปราการมีความริเริ่มที่จะทำอะไร
คำตอบ : ที่จอดรถจักรยาน
4. คำถาม : วัสดุที่หาง่ายที่ใช้ทำหลังคาและทนทานที่สุดคืออะไร
คำตอบ : ไม้ไผ่และหญ้าคา
5. คำถาม : ปราการได้ไปปรึกษาใคร
คำตอบ : ปิติ

ฯลฯ

2.8 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นเปิดหนังสือเรียน หน้า 142 ข้อ 9. อ่านพร้อมกันทั้งชั้น และสังเกตข้อความที่อ่านดังนี้

"การพูดชักจูงใจ การประกาศ เชื่อเชิญ ให้ความร่วมมือ ต้องเลือกใช้น้ำเสียงให้คำให้ถูกต้อง จึงจะได้รับความร่วมมือด้วยดี"

- ข้อความที่ 1 รถจักรยานของเราทิ้งไว้ตากฝน ลีจะยกเทาย เราควรร่วมมือกันสร้าง
โรงจอดรถจักรยาน
- ข้อสังเกต คนที่ให้ความร่วมมือจะเป็นคนที่ม้จักรยานเท่านั้น
- ข้อความที่ 2 รถจักรยานของพวกเราจอดไว้เกะกะ ไม่เป็นระเบียบ เราควรช่วยกันสร้าง
ที่เก็บรถจักรยาน
- ข้อสังเกต คนที่ไม่มีรถจักรยานอาจให้ความร่วมมือ
- ข้อความที่ 3 เราควรร่วมมือกันเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้มีที่จอดรถจักรยาน
ถ้าไม่จอดรถจักรยาน เราก็อาจจะใช้เป็นที่เล่นกีฬาในร่มได้ และยังช่วยไม่ให้
ทรัพย์สินของพวกเราเสียหายด้วย
- ข้อสังเกต อาจให้ความร่วมมือกันทั้งโรงเรียน หรือรวมทั้งผู้ปกครองด้วย

2.9 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายหลักปฏิบัติในการพูดเชิญชวน และการเชิญ
ในโอกาสต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือ ดังนี้

- มีการเตรียมตัวมาก่อนเป็นอย่างดี
- ลำดับความสำคัญของข้อความที่พูดได้เหมาะสม
- ใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมกับบุคคล เวลา และโอกาส
- มีความมั่นใจในตัวเอง
- ใช้น้ำเสียงสูงต่ำเพื่อสร้างความสนใจตามจังหวะและข้อความอย่างเหมาะสม

ฯลฯ

2.10 ครูฝึกนักเรียนพูดเชิญชวนจากข้อความที่กำหนดให้ โดยขออาสาสมัคร 5 คน
ออกมาพูดให้เพื่อนๆ ฟัง (เน้นการใช้น้ำเสียง และวรรคตอนที่ถูกต้อง) ผู้ฟังเน้นมารยาท
ในการฟัง ดังนี้

- ข้อความที่ 1 "นี่เจ้า ช่วยน้องที่ ร้อนล้นดิ ยางแทบระเบิด"
 ข้อความที่ 2 "ลิกะเทาเย เหล็กก็เปราะา เหมาะแล้วหรือ"
 ข้อความที่ 3 "หนุตากฝนจนเป็นหวัดแล้วอ๊ะ"
 ข้อความที่ 4 "สร้างที่จอตมิหลังคา ให้พวกเราได้อาศัยเถิด"
 ข้อความที่ 5 "อยากใช้รถได้นานๆ ให้ไปพบประธานนักเรียน"

2.11 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ดังนี้

- คำสั่ง เขียนคำโฆษณาชักชวนในเรื่องต่อไปนี้ 1 ส่วนวน
- ประหยัดน้ำมัน
 - การรักษาความสะอาดของบ้านเมือง
 - รักษาสาธารณสมบัติของชาติ

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูให้นักเรียนที่ทำกิจกรรมในข้อ 2.11 เสร็จเรียบร้อย ออกมาเสนอผลงานของตนเอง เรื่องละ 1 ส่วนวน เป็นตัวอย่างหน้าชั้นเรียน นักเรียนคนใดทำไม่เสร็จให้ทำเป็นการบ้าน

3.2 ครูติดบัตรร้อยกรอง "งามวาจา" บนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกันดังนี้

"งามวาจา"

คำพูดสำคัญนัก	ถ้ารู้จักใช้ถูกทาง
ประโยชน์เกิดกว้างขวาง	ไม่จิตจางเสนาหา
พูดผิดมิตร เคืองชุ่น	เรียไรบุญเขาเมินหน้า
พูดพลาดบาดตุธา	งามวาจา คนนิยม
	(กิตติยวดี บุญชื้อ)

3.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปทฤษฎีกรองตามประเด็นต่อไปนี้
 "การสังเกตและพิจารณาโอกาสและผู้ฟังเสียงก่อนจะช่วยให้การพูดมีประสิทธิผลดีขึ้น"

สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ
- บัตรคำซ้อน (คำมั่นสัญญา, อดอยากปากแห้ง)
- บัตรกลุ่มคำ (หมายมั่น..., ซัดเซ..., เคาะพ..., ร่วมแรง...)
- บัตรคำ (วิกฤตกาล อดออม กระบือ รถไถ เครื่องสูบน้ำ อาคาร ลูขุม ไบตองตั้ง
 ตับ กะเทาะ เปราะ)
- ป้ายบัตรคำ
- พจนานุกรม, ประมวลคำ
- แถบประโยคคำเชิญชวน
- แผนภูมิทฤษฎีกรอง "งามวาจา" ของ กิตติวดี บุญชื้อ

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรม การอ่านในใจ อ่านออกเสียง พูดเชิญชวน
- การค้นหาความหมาย การเรียงคำตามพจนานุกรม การเชิญคำเชิญชวน
- ตรวจสมุดแบบฝึกหัด

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 2 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 17 เรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องที่อ่านไปยังผู้ฟัง ในขณะที่
เดียวกันผู้อ่านจำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่านได้โดยบริบูรณ์ด้วย

จุดประสงค์

1. อ่านในใจแล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
3. อ่านออกเสียง บทเรียนที่ 17 ได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำบรรยายและคำชี้แจงของบุคคลต่างๆ
2. การพูด
 - แสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - บทเรียนบทที่ 17 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
4. การเขียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - การตั้งคำถาม-ตอบคำถาม
 - สรุปข้อคิดจากบทเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูตัดบัตรคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาบนป้ายกระดานบัตรคำ แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งชั้น ดังนี้ เกียงงอน ออกโรง กรอง กิ๋นในร่ม ปิงปอง ช่มเหลง ปวาราณา ของขบเคี้ยว หัวเรียวหัวแรง

1.2 ครูชักชวนนักเรียนเล่นเกมไชโย โดยอธิบายการเล่น ดังนี้

วิธีเล่น - ครูแจกกระดานซึ่งตีเป็นตารางดังภาพ คนละ 1 แผ่น

คำลั้ง ให้นักเรียนเขียนคำที่อยู่บนกระดานลงในแต่ละช่องของกระดานที่ครูแจกให้ ตารางช่องละ 1 คำ จะเขียนคำใดลงในช่องใด ก่อนหรือหลัง ได้ทั้งสิ้น จนครบ 9 ช่อง 9 คำ

1.3 ครูนำบัตรคำทั้ง 9 คำ มาสลับและจัดเรียงใหม่ทีละคำเป็นลำดับๆ ไป ถ้าตรงกับคำใด ให้นักเรียนกาก x ทับคำนั้นในตารางของนักเรียนเอง

1.4 เมื่อนักเรียนคนใด กาก x ทับคำที่ตรงกับคำที่ครูเรียงไว้บนกระดานป้ายบัตรคำ ได้ครบ 3 คำ ตามแนวนอน แนวตั้ง หรือแนวทแยง ให้ร้องคำว่า "ไชโย" แล้วนำมาให้ครูตรวจดูความถูกต้อง

1.5 ทำตามข้อ 1.3 - 1.4 เรื่อยๆ ไป จนกว่าจะพบผู้ชนะคนแรก

2. ขั้นตอน

2.1 ครูให้นักเรียนทุกคนค้นหาความหมายของคำในข้อ 1.1 จากพจนานุกรม หรือ ประมวลคำท้ายบทเรียน แล้วเขียนลงในสมุดแบบฝึกหัด โดยเรียงคำตามพจนานุกรม ดังนี้

กรอง	= ร้อย ถัก ทอ
กีฬาในร่ม	= กีฬาที่เล่นในที่ร่ม
เกีย่งงอน	= ไม่เต็มใจ ไม่พอใจ รังเกียจ
ข่มเหง	= ใช้กำลังรังแก
ของขบเคี้ยว	= อาหารกินเล่น เช่น ถั่วทอด กลิ้วฉาบ ฯลฯ
ปวารณา	= ยอมให้ใช้ (อ่านว่า ปะ-วา-ระ-นา)
บึงบอ	= กีฬาในร่มชนิดหนึ่ง (ทับศัพท์ภาษาอังกฤษ)
หัวเรี่ยวหัวแรง	= ผู้เป็นกำลังสำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ
ออกโรง	= ลงมือกระทำ

2.2 ครูฝึกนักเรียนใช้คำแต่งประโยค โดยเปิดโอกาสให้เลือกคำตามใจชอบ ใครแต่งประโยคเสร็จเร็วร้อย อ่านให้เพื่อนฟังทั้งชั้น

2.3 ครูให้นักเรียนยืนอ่านบทเรียนที่ 17 หน้า 127-132 ภายในเวลา 5 นาที ดังนี้

เมื่อเขียนเสร็จแล้ว จึงนำไปติดไว้ในที่ต่างๆ ไม่ช้านักเรียนที่มีรถจักรยาน ส่วนใหญ่ก็ไปแจ้งความประสงค์ว่าจะให้ความร่วมมือที่ประธานนักเรียน พวกที่เหลือก็เกีย่งงอน ไม่ยอมร่วมมือด้วยความเห็นแก่ตัว เพราะคิดว่าเมื่อคนอื่น ๆ ทำเสร็จแล้วตนก็พลอยได้จอตรถของตนด้วย ไม่จำเป็นต้องช่วยทำให้เหนื่อยแรง ส่วนพวกที่ไม่ใช้รถจักรยานก็เมินเฉย เพราะตนไม่ได้รับประโยชน์จากที่จอตรถจักรยานเลย ต่างฝ่ายต่างอภิปรายโต้เถียงกัน เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เป็นไปในเวลาที่ไม่มีการเรียน เช่น ตอนเข้าก่อนเข้าเรียน ตอนพักกลางวัน และตอนเลิกเรียนแล้ว

"มานี้ เธอจะต้องออกโรงเกลี้ยกล่อมพวกที่ไม่ยอมร่วมมือแล้วล่ะ" ชูใจพูด
ตอนเช้าวันหนึ่ง

หลังจากที่ริเริ่มคิดเรื่องนี้ขึ้นมาสามวัน เพื่อนในชั้นต่างสนับสนุน เพราะรู้ว่า มานี้มีวิธิตีให้คนเข้าใจและคล้อยตามได้ มานิจึงไปขออนุญาตครูใหญ่แสดงความคิดเห็นในการสร้างที่จอดรถจักรยานให้เพื่อนนักเรียนฟังในโรงอาหารหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ครูใหญ่ก็อนุญาต โดยให้ครูทำหน้าที่เวรประจำวันไปคอยสังเกตการณ์อยู่ห่างๆ

เมื่อทุกคนรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ปรากฏารจึงลุกขึ้นประกาศอย่างไม่มีพิธีรีตองว่า "ขอเชิญชวนเพื่อนๆ น้องๆ ฟังคุณมานี้ รักเผ่าไทย รองประธานนักเรียน จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างที่จอดรถจักรยานสักประเดี๋ยวเดี๋ยวนะครับ เชิญครับคุณมานี้"

มานีก้าวออกไปยืนตรงช่องทางเดินตรงกลาง แล้วพูดด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ให้น้ำเสียงดังพอได้ยินกันทั่ว มีเสียงนินนาซุบซิบของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย หลายคนลุกออกไปจากโรงอาหาร แต่มานีทำเป็นไม่สนใจ เธอพูดซ้ำๆ ว่า

"เพื่อนๆ และน้องๆ ค่ะ ตัวฉันเอง และเพื่อนที่นั่งอยู่ในนี้หลายคนไม่ได้ใช้จักรยาน แต่เราก็ตกลงให้ความร่วมมือค่ะ เพราะเราคิดว่านี่คือการแสดงพลังความสามัคคีของนักเรียนในโรงเรียนของเรา สิ่งใดที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเราร่วมมือ ใครได้รู้ได้เห็นก็จะมีความชื่นชมว่านักเรียนโรงเรียนนี้มีความร่วมมือร่วมใจกัน เสียสละเพื่อส่วนรวมโดยไม่มีความคิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตัวคนเดียว เช่นนี้เราก็จะมีแต่ความภูมิใจ เมื่อที่จอดรถจักรยานเสร็จเรียบร้อย เราก็จะพูดได้อย่างภาคภูมิใจว่ามีฝีมือของฉันทันเหมือนกัน หรือ ฉันทันก็ได้ช่วยเหมือนกันที่จอดรถจักรยานนี้ คุณครูฝ่ายการงานได้ออกแบบไว้อย่างดี มีประโยชน์ใช้สอยหลายอย่าง ถ้าไม่จอดรถจักรยาน เราก็อาจจะใช้เป็นที่เล่นกีฬาในร่ม ครูใหญ่อาจจะให้โต๊ะบิงปองตั้งไว้ในที่จอดรถนี้ได้ ขณะนี้คุณพ่อคุณแม่ของพวกเราบางคนไม่ได้ซื้อรถจักรยานให้เราใช้ เพราะท่านคิดว่าที่โรงเรียนไม่มีที่จอดรถ ไปจอดข้างไวกกลางแดดกลางฝน รถจักรยานก็ใช้ไม่ได้นาน ท่านจึงยังไม่ซื้อให้ ถ้าท่านทราบว่าพวกเราที่มีที่จอดรถจักรยานอย่างดีเช่นนั้น ท่านอาจจะซื้อให้เราก็ได้" พูดถึงตรงนี้ ผู้ฟังหัวเราะและปรบมือกราวแสดงความพึงพอใจ มานียิ้มพรางพูดว่า

"นี่แสดงว่าทุกคนเห็นด้วยใช่ไหมคะ เราขอความร่วมมือร่วมใจตามกำลังความสามารถนะคะ ไม่ได้บังคับ ไม่ต้องเสียเงิน เพียงแต่เราขอให้เพื่อนๆ ที่แข็งแรง ไปช่วยคุณครูและภารโรง ตัดไม้ไผ่ เกี่ยวหญ้าคาในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จากนั้นคุณครูจะสอนวิธีจักตอกกรองหญ้าคา ทำเป็นตะข ในกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มการทำงาน เมื่อเราทำอุปกรณ์เหล่านี้พร้อมแล้ว คุณครูก็จะช่วยเราสร้างที่จอดรถจักรยาน เห็นไหมคะ ไม่มีอะไรลำบากเลย ถิ่นว่าจะลนุกติเลียด้วยซ้ำไป ตกลงช่วยกันนะคะ ขอเพียงคำว่าจะร่วมมือ พวกเราก็ชื่นใจแล้วค่ะ" พอมานั้นพูดจบคำ ผู้ฟังก็ปรบมือและร้องตะโกนต่งลั่นว่า "เราจะร่วมมือ!" "ฉันจะช่วย!" มานีโค้งแสดงความขอบคุณ แล้วกลับไปนั่งตามเดิม

จากนั้นปรากฏการณ์ขอร้องให้แบ่งงานกันเป็นพวก ไปตัดไม้และเกี่ยวหญ้าคา นักเรียนที่ตัวเล็กๆ ปรากฏยังไม่ให้ช่วยทำงาน เพียงแต่ให้ขอยืมเครื่องมือจากผู้ปกครอง เช่น มีด เคียว เลียม ฯลฯ มาใช้ในการนี้ และปรากฏให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มหนึ่งทำบัญชีรับของเหล่านี้ไว้

ชาวนั้นแพร่สะพัดออกไปถึงผู้ปกครองนักเรียน บางคนสนับสนุนเต็มที่ เพราะเป็นการฝึกฝนให้ลูกหลานของตนรู้จักทำงาน รู้จักแก้ปัญหา และรู้จักช่วยตนเอง ผู้ปกครองหลายคนจะไปช่วยทำด้วย แต่บางคนไม่พอใจหาว่าลูกหลานตนถูกเพื่อนนักเรียนด้วยกันข่มเหงให้ทำงาน จึงขัดขวางไม่ให้ไปช่วย บางคนเมื่อลูกหลานชี้แจงเหตุผลให้ฟังก็เข้าใจ ยอมละความคิดเดิม และอนุญาตให้เข้าร่วมมือกับเพื่อนๆ พวกนักเรียนที่เรียนสำเร็จไปแล้ววิ่งเข้ามาก็พากันมาปวารณาตนให้ความช่วยเหลือไว้หลายคน

พอถึงวันเสาร์ที่จะไปตัดไม้ไผ่ ปรากฏนัดให้ทุกคนที่รับหน้าที่นี้ไปพบกันที่เชิงเขา เวลา 07.30 น. เพื่อจะได้เริ่มงานแต่เช้าในขณะที่อากาศยังไม่ร้อน เขาให้ทุกคนเตรียมน้ำใส่กระติกและเตรียมอาหารกลางวันไปรับประทานด้วย งานนี้ดูเหมือนจะเป็นงานที่พวกนักเรียนช่วยกันคิดและดำเนินงานเองตามลำพัง แต่ความจริงแล้วเหตุการณ์ทั้งหมดนี้อยู่ในสายตาของครูใหญ่และบรรดาครูทุกคนในโรงเรียน เพียงแต่ไม่ได้แสดงตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง ปล่อยให้ประธานนักเรียนกับคณะของเขาดำเนินงานเองโดยตลอด มีผู้ใหญ่ที่เข้าไปร่วมมือด้วยเพียงครูภารงานและภารโรงเท่านั้น เมื่อถึงวันกำหนดนัดครูใหญ่จัดเตรียมน้ำดื่มและอาหารมาสำรองไว้ให้ ทั้งจัดยาและเครื่องปฐมพยาบาลไว้เพื่อเกิดอุบัติเหตุ ให้ครูผู้ชายไปคอยสังเกตการณ์อยู่ใกล้ๆ

ระหว่างที่พวกนักเรียน ครูکارงาน และภารโรงตัดไม้ไผ่กันอยู่นั้น ผู้ปกครองหลายคนก็มาคอยดูอยู่ บางคนเข้าไปช่วยลูกหลานของตนตัด และลากลงมาไว้ที่เชิงเขา แต่ผู้ปกครองบางคนบอกว่าปล่อยให้เด็กๆ ทำเอง จะคอยช่วยเหลือเมื่อเขาทำไม่ได้ เพราะต้องการให้เด็กๆ รู้จักทำงาน นักเรียนที่มาตัดไม้ไผ่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และส่วนใหญ่เคยฉกฉวยกับงานเช่นนี้มาแล้ว พวกเด็กๆ ทำงานด้วยความสนุกสนาน บางทีร้องเพลง บางทีเล่าเรื่องตลกขบขันหรือนิทานเล่นกันฟัง บางทีไปหาของขบเคี้ยว และน้ำดื่มมาแจกเพื่อนๆ อุบัติเหตุก็มีบ้างเล็กน้อย น้อยๆ เช่น หนามเกี่ยว หนามตำ พอถึงเวลาเที่ยงก็หยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน ลุงของวีระนำผลไม้มาเลี้ยงพวกเด็กๆ ด้วย วีระเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการลากไม้ไผ่ลงมาไว้เชิงเขา เขาถูกหนามเกี่ยวเลือดไหลซิบๆ อยู่หลายแห่ง

"ปรากฏ ไม้ไผ่จวนจะครบจำนวนแล้ว นัดให้รถมาขนตอนไหนล่ะ" วีระถามปรากฏการตกใจจนหน้าซีด เพราะเขาสืบเรื่องการขนไม้ไผ่ไปที่โรงเรียนเสียมลิต ดูเหมือนทุกคนก็มองข้ามเรื่องนี้ไปหมด

"ฉันจะให้หัวของฉันทลากไปให้" เสียงหนึ่งดังขึ้นใกล้ๆ วัฒนานันเอง เขาปล่อยให้หัวกับเขาอยู่เชิงเขา แล้วขึ้นมาดูพวกนักเรียนตัดไม้ พอเห็นวีระ บิตี เพชร และสมคิด เขาก็จำได้ จึงเข้าช่วยลากไม้ไผ่โดยไม่ให้ใครรู้ เพราะขนาดตัวของเขาละเล็กกับพวกนักเรียน และเป็นการทำงานที่ซุกซมในที่รกๆ จึงไม่มีใครสังเกตเห็นว่าเขาเป็นคนแปลกหน้า

วีระมองเห็นวัฒนาก็ร้องขึ้นด้วยความดีใจ "วัฒนานันเอง มาอยู่ที่นี่ตั้งแต่เมื่อไร นี่เธอช่วยพวกเราทำงานด้วยใช่ไหม ฉันเห็นรอยหนามเกี่ยวที่แก้มของเธอ"

2.4 นักเรียนที่อ่านเข้าใจเรื่องแล้ว ให้นำสิ่งต่อไปนี้ และแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์จากประเด็นที่ครูกำหนด ครุติตถะประโยชน์คนกระดาน ดังนี้

- อะไรคือการแสดงพลังความสามัคคี
- สิ่งที่นักเรียนสามารถพูดได้อย่างภาคภูมิใจคืออะไร
- ประโยชน์ของที่เกิดรถจักรยานมีอะไรบ้าง

2.5 ครูให้นักเรียนในชั้นยกมือแสดงความคิดเห็น เพื่อนในชั้นตั้งใจฟัง

2.6 ครูและนักเรียนช่วยกันเพิ่มเติม หรือแก้ไขความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ให้เหมาะสม
ถูกต้องตามเรื่องราวที่ได้อ่าน

2.7 ครูฝึกนักเรียนอ่านออกเสียงเน้น "การอ่านเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก" โดยเปิด
เทปตัวอย่าง การอ่านเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้นักเรียนฟัง 1 เทียวนักเรียนฟังและอ่านในใจตามเสียงที่ได้ฟัง

2.8 ครูเปิดเทปให้ฟังทีละข้อความ ให้นักเรียนอ่านจนเข้าใจและถูกต้อง

ข้อความที่ฝึกอ่านจากหนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 หน้า 128 ดังนี้

"เพื่อนๆ และน้องๆ ค่ะ ตัวฉันเอง และเพื่อนที่นั่งอยู่ในนี้หลายคนไม่ได้ใช้
จักรยาน แต่เราก็ยินดีให้ความร่วมมือค่ะ เพราะเราคิดว่านี่คือการแสดงพลังความสามัคคีของ
นักเรียนในโรงเรียนของเรา สิ่งใดที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเราร่วมมือ ใครได้รู้ได้เห็นก็จะ
มีแต่ความชื่นชมว่านักเรียนโรงเรียนนี้มีความร่วมมือร่วมใจกัน เสียสละเพื่อส่วนรวมโดยไม่
คิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนฝ่ายเดียว เช่นนี้เราก็จะมีแต่ความภูมิใจ เมื่อที่จอตรถจักรยานเสร็จ
เรียบร้อย เราก็จะพูดได้อย่างภาคภูมิใจว่านี่ก็มีมือของฉันเหมือนกัน หรือ นี่ฉันก็ได้ช่วยเหมือนกัน"

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูคิดแผนภูมิบทร้อยกรอง "หนูเอะจะบอกให้" แล้วให้นักเรียนสรุป
ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- ประเภทของการอ่านมีอะไรบ้าง
(อ่านออกเสียง, อ่านในใจ, อ่านร้อยแก้ว, ร้อยกรอง ฯลฯ)
- ประโยชน์ของการอ่านคืออะไร
(ความรู้, ความเพลิดเพลิน)
- วิธีการที่จะช่วยพัฒนาผู้อ่านได้อย่างไร
(ฝึกฝนบ่อยๆ)

3.2 ครูแจกข่าวให้นักเรียนฝึกอ่านในใจ 5 นาที แข่งขันกันตอบคำถาม (ตอบปากเปล่า) นักเรียนที่ตอบถูกจะได้ข้อละ 1 คะแนน (ให้คะแนนตัวเอง) คะแนนรวมคิดจากสมาชิกที่อยู่ในแกลวนั้นๆ แกลวไหนมีนักเรียนตอบมากและถูกต้องคือผู้ชนะ

สื่อการเรียนการสอน

- เกมไชโย
- บัตรคำ (กรอง กัฟ้าในร่ม เกียงงอน ช่มเหง ของขบเคี้ยว ปวาราณา ปิงปอง หัวเรี่ยวหัวแรง ออกโรง)
- แถบประโยค
- แถบบันทึกเสียง
- วิทยุเทป
- พจนานุกรม, ประมวลคำ
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ
- แผนภูมิบทร้อยกรอง "หนูเอ๋ยจะบอกให้"

อ่านแล้วหนูจะเบิกบาน	หนูจะเก่งกว่าใคร	ถ้าหนูรักการอ่าน
จะอ่านออกเสียง	ประเภทของการอ่าน	มิให้หนูเลือกมากมาย
ร้อยแก้ว ร้อยกรองนั้นไซ้	อ่านในใจเรียบเรียง	ไม่มีเสียงแต่ได้ความหมาย
หนูเอ๋ยหนูจงเพียร	อ่านลัญญลักษณ์ทั่วไป	อ่านท่าทางใครก็อ่านได้เอ๋ย
การอ่านนั้นเป็นครู	หนูจงเล่าหนูจงเรียน	หนูจงเพียรหาความรู้
	อ่านแล้วได้ความรู้	เพลิตเพลินเจริญใจ

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการใช้ภาษา
- สังเกตความสามารถในการอ่านออกเสียง, อ่านในใจ
- การตั้งคำถาม
- การตอบคำถาม
- ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 3 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 17 เรื่อง ร่วมแรงร่วมใจ 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การร่วมกิจกรรมการพูดเป็นการส่งเสริมพัฒนาการ ทั้งทางความคิด อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
2. เล่าเรื่องจากประสบการณ์ หรือข่าวสารจากสื่อมวลชนตามที่กำหนดให้ได้
3. เขียนรายงานจากการค้นคว้าโดยเน้นใจความสำคัญจากหัวข้อที่กำหนดให้ได้
4. พูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและอ่านได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - มารยาทในการฟัง
 - เรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ
2. การพูด
 - การต้อนรับเชื้อเชิญ
 - การพูดเพื่อประชาสัมพันธ์
3. การอ่าน
 - การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
4. การเขียน
 - การเขียนบันทึกและรายงาน
 - การเน้นใจความสำคัญ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูแจกบัตรอักษรอง "พร้อมเพรียง" ให้นักเรียนทั้งชั้น และให้นักเรียนช่วยกันอ่านพร้อมกันเป็นทำนองเสนาะ ดังต่อไปนี้

"พร้อมเพรียง"

พร้อมเอ๋ยพร้อมเพรียง	ไม่ค่อยเกี่ยงกิจการงานทั้งมอง
ทำสิ่งใดหันหน้ามาปรองดอง	เห็นถูกต้องช่วยกันทำสำเร็จไป
อันกิจการงานใหญ่ในโลกนี้	ทำคนเดียวไม่มีแรงทำไหว
หากร่วมแรงพร้อมพรักสมัครใจ	ยากเท่าใดก็กิจการสัมฤทธิ์เอย

(สุษะปณีย์ นาคทรพรหม)

1.2 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมาย ใจความสำคัญของบัตรอักษรอง

2. ขั้นสอน

2.1 ครูมอบบัตรคำให้นักเรียน 6 คน คนละ 1 คำ ดังนี้

มองข้าม ตะเข้ ถ้ำแก่ ประถมศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป้าหมาย

2.2 นักเรียนที่ถือบัตรคำอยู่ในมือ เรียกเพื่อนคนใดก็ได้ลุกขึ้นอ่านคำ ครูและเพื่อนในชั้นเรียนสังเกต ถ้าอ่านถูกต้องชัดเจน อนุญาตให้นั่งลงได้ อ่านผิดยืนคอย และอ่านตามเพื่อนที่อ่านถูกต้อง ทำเช่นนี้จนครบทั้ง 6 คำ

2.3 ครูให้นักเรียนที่ถือบัตรคำอยู่ในมือส่งต่อไปให้เพื่อนคนใดก็ได้เรื่อยๆ จนกว่าจะได้ยินเสียงนกหวีดจึงหยุดส่ง นักเรียนที่มีบัตรอยู่ในมือออกมาหน้าชั้นเรียนและช่วยกันจัดเรียงคำทั้ง 6 คำ ตามพจนานุกรม เลียบบัตรลงที่กระดานป้ายบัตรคำ

2.4 นักเรียนทั้งชั้นลอกคำทั้ง 6 คำลงในสมุดแบบฝึกหัดและค้นหาคำจากพจนานุกรมหรือประมวลคำท้ายบทเรียน คนใดเสร็จก่อนให้ครูตรวจ ถูกต้องครูให้ออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนคนอื่นๆ ตั้งใจฟัง (เน้นมารยาทในการฟัง) สงสัยซักถามได้

2.5 คนที่ไม่เสร็จให้ทำต่อเป็นการบ้าน

2.6 ครูฝึกนักเรียนแต่งประโยค โดยใช้คำ 6 คำ อาสาสมัครยกมือตอบ ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาความถูกต้อง

2.7 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นอ่านบทเรียนที่ 17 ตั้งแต่หน้า 132-จนจบเรื่อง ภายในเวลา 5 นาที

2.8 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดความเข้าใจในการอ่าน โดยครูคิดแถบประโยค 12 ประโยค และมีคำสั่งดังนี้

คำสั่ง ปราการเป็นนักเรียนที่คิดอย่างมีเหตุผล และมีขั้นตอนในการทำงาน ให้นักเรียนเรียงลำดับขั้นตอนการสร้างที่จอดรถจักรยานตามความคิดของปราการ ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง นักเรียนคนใดเรียงได้ครบ ให้เขียนเฉพาะตัวเลขบนกระดานดำ

- 1) บิตติและเพื่อนๆ ได้รับมอบหมายให้โฆษณาชักชวนเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ มาร่วมด้วย
- 2) แล้วช่วยกันเขียนแผนผังที่เก็บจักรยานง่ายๆ
- 3) ปราการมองเห็นเพื่อนจอดรถจักรยานไม่เป็นระเบียบ จึงคิดจะสร้างที่จอดรถจักรยาน
- 4) เมื่อทั้งหมดเห็นชอบด้วย ปราการจึงไปเรียนปรึกษาครูใหญ่และได้รับความสนับสนุนให้จัดทำ
- 5) เพื่อนนักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือ มาจึงได้รับมอบหมายให้พูดเกลี้ยกล่อมจนนักเรียนเกือบทุกคนให้ความร่วมมือ
- 6) ปราการจึงไปปรึกษากับครูที่สอนกลุ่มการทำงานเรื่องสถานที่สร้างและวัสดุที่จะใช้ในการก่อสร้าง

- 7) ทั้งสองจึงไปปรึกษากับหัวหน้าชั้นอื่นๆ ที่ร่วมเป็นกรรมการนักเรียน
- 8) รถจักรยานจะได้จอดเป็นระเบียบ ไม่ต้องตากแดดและเสียเวลาลงมาย้ายรถบ่อยๆ
- 9) ปกติการปรึกษาเรื่องการจอดรถจักรยานของเพื่อนนักเรียนกับบิดา
- 10) ทั้งสองคนช่วยกันคิดสร้างที่จอดรถจักรยานชั่วคราว โดยใช้วัสดุต่างๆ ที่มีอยู่โดยไม่ต้องซื้อ
- 11) ระยะ 2 สัปดาห์ วัสดุต่างๆ ที่เตรียมไว้ก็เสร็จเรียบร้อย สัปดาห์ต่อมาจึงลงมือสร้างจนสำเร็จเรียบร้อย
- 12) ปกติการแบ่งงานให้เพื่อนๆ บางคนไปเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ บางคนไปตัดไม้ไม้ และเกี่ยวหญ้าคา บางคนจักตอก และบางคนกรองหญ้าคา

2.9 เมื่อครูสังเกตเห็นนักเรียนอาสาสมัครมาเขียนล่ำลับเหตุการณ์ประมาณ 3 คน ครูและนักเรียนคนอื่นๆ จึงช่วยกันเฉลย เปรียบเทียบผลงานที่นักเรียนทำกับใบเฉลย แก้วไข และให้อ่านพร้อมกันทั้งชั้น 1 เที้ยว

เฉลย 3 8 9 10 2 7 4 6 1 5 12 11

2.10 ครูคิดข้อความที่ได้จากบทความกระดานดำ ซึ่งมีใจความดังต่อไปนี้

"น้ำมันเป็นทรัพยากรของชาติ พอน้ำมันขาดแคลนก็กระทบกระเทือนเศรษฐกิจทุกคนจึงต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยความระมัดระวัง ต้องอดออมมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือ ช่วยกันประหยัดน้ำมัน"

2.11 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อความนี้
2. แนวทางในการแก้ปัญหาน้ำมันขาดแคลนทำอย่างไร

แนวการตอบ (เพิ่มเติมจากแนวความคิดของนักเรียน)

1. เห็นด้วย
2. แนวทางในการแก้ปัญหาไขมันขาดแคลน คือ
 - ควบคุมระบบการผลิต/การบริโภค ป้องกันมิให้สิ้นเปลือง
 - ใช้พลังงานทดแทน ได้แก่ ใช้พืชที่ให้น้ำมัน, พลังงานจากแก๊สมูลสัตว์ (ครูยกตัวอย่างข่าว "คนไทยวันนี้" ที่นักเรียนและเกษตรกรใช้เปลือกทุเรียน ทำถ่านหุงต้ม หรือ แก๊สขี้หมู เป็นต้น)
 - พยายามขุดน้ำมันขึ้นใช้เองไม่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ
 - ทำเตาเศรษฐกิจ (ครูตีตแผนภูมิเตาเศรษฐกิจประกอบคำอธิบาย)

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนค้นหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ โดยการตัดข่าวติดลงในสมุดแบบฝึกหัดภาษาไทย และมีหัวข้อที่ครูกำหนดต่อไปนี้ (ถ้าไม่เสร็จ ทำเป็นการบ้าน)

- ชื่อข่าว
- แหล่งที่มาของข่าว
- วัน เดือน ปี เวลา ที่ได้รับทราบข่าว
- ใจความสำคัญของข่าว
- ความเป็นไปได้ของข่าว
- การตรวจสอบแหล่งที่มาของข่าว

3.2 ครูทำงานของนักเรียนที่ทำเสร็จในช่วงโม่ง เป็นตัวอย่างอภิปรายความถูกต้อง, ข้อควรแก้ไข

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ 6 คำ (ตะเข้ ถ้ำแก่ เป้าหมาย มองข้าม ประถมศึกษา
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ)
- บัตรร้อยกรอง "พร้อมเพรียง" รูปหัวใจ
- นกหวีด
- สมุดแบบฝึกหัด
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แถบประโยค (12 ประโยค)
- แถบเฉลยประโยค
- ข้อความจากบทความ
- แผนภูมิเตาเศรษฐกิจ
- หนังสือพิมพ์
- ภาพวาด รูปตะเข้

การวัดผลประเมินผล

- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การแสดงความคิดเห็น
- สมุดแบบฝึกหัด

เฉลย ความหมายของคำ

1. ตะเข้ = เครื่องลากเข็นของหนัก มีล้อ
2. ถ้าวแก่ = คำเรียกคนจีนที่เป็นผู้ใหญ่
3. เป้าหมาย = สิ่งที่ตั้งใจไว้
4. มองข้าม = ไม่สนใจ
5. ประถมศึกษา = ระดับชั้นเรียนภาคบังคับ ป.1-ป.6
6. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ = หัวหน้าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและส่งเสริมการประถมศึกษาในอำเภอ

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 4 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่จ๋า 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องทีอ่านไปยังผู้ฟัง ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านจำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่านได้โดยบริบูรณ์

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
2. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
3. ใช้ประมวลคำและพจนานุกรมได้ถูกต้องและรวดเร็ว
4. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 18 ได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำอธิบายและข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
2. การพูด
 - ข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - บทเรียนที่ 18
4. การเขียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพในบทเรียนที่ 18 หน้า 148 (ประเด็นสำคัญในการสนทนาคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร)

2. ชั้นสอน

2.1 ครูชักชวนนักเรียนในชั้นเล่นเกม "ใจประสานใจ"

2.2 ครูอธิบายวิธีการเล่นดังนี้

- ครูเตรียมกระดาษรูปหัวใจ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ในลักษณะต่างๆ ส่วนที่ 1 เป็นคำ ส่วนที่ 2 เป็นความหมายของคำ มีทั้งหมด 36 ส่วน
- ครูแจกให้นักเรียนทั้งชั้น จะได้คนละ 1 ชิ้นส่วน
- ครูให้เวลา 3 นาที ให้นักเรียนหาส่วนที่ขาดหายไป
- คู่ใดสามารถเชื่อมหัวใจต่อกันได้หรือต่อรอยกันสนิท (ถ้าไม่แน่ใจ อนุญาตให้ค้นคว้าอ้างอิงจากพจนานุกรมหรือประมวลคำท้ายบทเรียน) ให้เขียนคำและความหมายบนกระดาษ

2.3 ครูให้นักเรียนทุกคนในชั้นอ่านพร้อมกัน

2.4 ครูให้นักเรียนคัดลอกคำและความหมาย โดยจัดเรียงตามหลักพจนานุกรมลงในสมุดแบบฝึกหัด ได้ดังนี้

กระจุกกระจิก	=	เล็กๆ น้อยๆ
ฉาบฉวย	=	การเผาคณ
ฉาบฉวย	=	ที่เผาคณ
ตั้งค้	=	ภาษาปาก เรียกว่า สดางค์
ตัดบท	=	พูดกันไม่ให้ผู้อื่นพูดต่อไป
นิตยสาร	=	หนังสือพิมพ์ตามกำหนดเวลาอย่างสม่ำเสมอ
ฟูบ	=	หมอบลง ย่อลง ทรุดลง
มีน้ำมีนวล	=	ผ่องใส ผุดผ่อง
เลยเถิด	=	เกินสมควร เกินขอบเขต
ไล่เบียด	=	ชักใช้ไล่เสียงเป็นรายตัว เพื่อให้ได้ความจริง
ออกๆ แอดๆ	=	อาการป่วยนิดๆ หน่อยๆ ไม่รู้จักหาย
อึ้งมือ	=	ส่วนกลางของฝ่ามือ

2.5 ครูย้ำความเข้าใจเรื่องความหมายของคำ โดยยกตัวอย่างพฤติกรรมของตัวละครโทรทัศน์ที่นักเรียนสนใจ เช่น เรื่อง กระจกปริศนา, หมูแดง หรือพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ไปที่พบเห็น ประกอบคำที่ควรศึกษา

2.6 ครูให้นักเรียนสังเกตคำว่า ฉาปนกิจ, ฉาปนสถาน ขอบาสาลมัครออกมาเขียนคำอ่านบนกระดาน

2.7 ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำอ่านที่ถูกต้อง ดังนี้

ฉาปนกิจ อ่านว่า ฉา-ปะ-นะ-กิด

ฉาปนสถาน อ่านว่า ฉา-ปะ-นะ-สะ-ถาน

2.8 ครูเพิ่มเติมเนื้อหาเรื่อง "คำสมาส" เพื่ออธิบายข้อ 2.7 ดังนี้

คำสมาสเป็นการสร้างคำใหม่ คำที่นำสมาสจะต้องเป็นคำที่มาจากบาลีและสันสกฤต และมีความหมายทั้ง 2 คำ

การอ่านคำสมาส จะต้องอ่านออกเสียงสระที่พยางค์สุดท้ายของคำหน้า เสมอ การรู้หลักของคำสมาส ทำให้เราอ่านและเขียนคำต่างๆ ได้ถูกต้อง

2.9 ครูให้นักเรียนสังเกตและฝึกอ่านในหนังสือภาษาไทย หน้า 157 ข้อ 1. (1.1, 1.2, 1.3) และ ข้อ 2.

2.10 ครูเพิ่มเติมเนื้อหาเรื่อง สำนวนภาษา สำนวนเปรียบเทียบ

2.11 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความหมายของสำนวนภาษา ดังนี้

สำนวนภาษา หมายถึงกลุ่มคำที่ไพเราะคมคาย ซึ่งไม่ได้ให้คติธรรมแต่อย่างใด แต่นิยมใช้เพื่อให้ความหมายกระชับและลึกซึ้ง เช่น

คงแก่เรียน หมายถึง คนที่มีความรู้มาก

สำนวนภาษาอาจมีความหมายไม่ตรงกับความหมายเดิมของคำนั้น เพราะใช้คำพูดเป็นสำนวนที่ยอมรับรู้ความหมายกันในหมู่คณะ โดยเฉพาะบางครั้งก็นำมาจากนิทาน หรือเหตุการณ์บางอย่างที่น่าประทับใจ เช่น

ผู้หญิงคนนี้ <u>เปรี้ยวจริง</u>	หมายถึง	ผู้หญิงคนนี้กล้าทำอะไรลำหน้าผู้หญิงอื่นๆ
ท่านเป็น <u>คนหูเบา</u>	หมายถึง	เป็นคนเชื่อคนง่าย
เขาชอบทำตัวเป็น <u>ม้าอารี</u>	หมายถึง	ทำตนเป็นคนดี ยอมเสียสละเพื่อผู้อื่น แม้ตนเองจะลำบากก็ยอม

สำนวนเปรียบเทียบ หมายถึงการกล่าวเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพตามที่ผู้แต่งหนังสือต้องการ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายลึกซึ้ง เข้าใจเรื่องราวได้แจ่มชัดขึ้น

สำนวนเปรียบเทียบมักจะนำเหตุการณ์ หรือ เรื่องราวมาอ้างอิง ยกตัวอย่าง ซึ่งเรียกว่า อุปมาอุปมัย เช่น

"การรบครั้งนี้ข้าศึกล้มตายลงเป็นอันมาก อุปมาเหมือนคั้งแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ ที่ไหนจะเหลือรอดกลับไป"

2.11 ครูให้นักเรียนสังเกตคำบนกระดานและบอกว่าคำใดบ้างเป็นสำนวนภาษา

- เฉลย
- ตัดบท
 - มีน้ำมีนวล
 - ไล่เบี้ย

2.12 ครูให้นักเรียนอ่านในใจหน้า 143-149 บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่จ๋า ตั้งแต่ "พอสิ้นเสียงสัญญาณ... จนถึง ...ตั้งแต่วันนั้นมาเพชรรู้สึกสบายอกสบายใจอย่างบอกไม่ถูก ภายในเวลา 10 นาที (โดยให้นักเรียนทั้งชั้นยืนอ่าน คนไหนอ่านจบ อนุญาตให้นั่งลงได้

2.13 ครูตั้งคำถามดังนี้ "เด็กๆ ไปที่ร้านของจันทร์ได้อะไรมาบ้าง" อาสาสมัคร

ยกมือตอบ

<u>แนวคำตอบ</u>	เพชร	ได้	ตะกร้า
	มานี่	ได้	พัด
	ปิติ	-	
	ชูใจ	ได้	พัด (ที่เป็นของแถมของมานี่)

2.14 ครูฝึกนักเรียนอ่านออกเสียง "ร้อยแก้ว" โดยสมมติให้นักเรียนเป็นตัวละครในเรื่อง แล้วอ่านบทสนทนาของตัวละคร ตอนใดเป็นการบรรยายก็ให้อ่านแบบบรรยายความ ครูขออาสาสมัครอ่านเป็นตัวอย่างให้เพื่อนฟัง ต่อจากนั้นให้นักเรียนเลือกอ่านตามความสมัครใจหน้าชั้นเรียน (ข้อความที่ให้นักเรียนเลือกอ่าน ตั้งแต่หน้า 149-152)

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูเปิดเพลง "พระคุณมารดา" ให้นักเรียนในชั้นฟัง แล้วให้นักเรียนในชั้นช่วยกันพูดแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ในประเด็นต่อไปนี้

"แม่เป็นผู้ที่หวังดี และให้ความรักต่อลูก ปลูกฝังความดีงามให้แก่ชีวิตของลูกเสมอ"

3.2 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้เป็นการบ้าน

ก. ตัดคำต่อไปนี้ให้สั้นลง แต่คงความหมายเดิม

<u>ตัวอย่าง</u>	กระเข้ากระชี่	=	<u>เข้าชี่</u>
	พระรุงพระรัง	= (รุงรัง)
	กระจุกกระจิก	= (จุกจิก)
	ร่ำรื้อร่ำไร	= (ร่ำไร)
	กุมารรา	= (กุมาร)
	กระตุกกระตึก	= (ตุกติก)

ถ้วยโถโอชาม	=	(ถ้วยชาม)
อุบาสิกา	=	(ลิกา)
กะปุกกะปุย	=	(ปุกปุย)
เข้มงวดกวดขัน	=	(เข้มงวด)
กะรุ่งกะริ่ง	=	(รุ่งริ่ง)

ข. จับคู่คำในข้อ 1) และ 2) ที่มีเสียงใกล้เคียงกัน หรือความหมายเหมือนกัน

1)	2)
ตรวจ	พ้านัก
ขม็ง	ตะปู
ระลึก	รำลึก
ตาปู	กำเนียด
สลาก	ลำแดง
เกิด	จำหน่าย
เสียง	กำจาย
เจริญ	ลำเนียง
แสดง	ฉลาก
จ่าย	เต็จฉาน
พัก	ตำรวจ
คะนึ่ง	ฉมิ่ง
ขจาย	จำเริญ
ติรัจฉาน	ค้ำนึ่ง

<u>เฉลย</u>	ตรวจ - ตำรวจ	ขม็ง - ฉมิ่ง	ระลึก - รำลึก	ตาปู - ตะปู
	สลาก - ฉลาก	เกิด - กำเนียด	เสียง - ลำเนียง	เจริญ - จำเริญ
	แสดง - ลำแดง	จ่าย - จำหน่าย	พัก - พ้านัก	คะนึ่ง - ค้ำนึ่ง
	ขจาย - กำจาย	ติรัจฉาน - เต็จฉาน		

สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- เกม "ใจประสานใจ"
- พฤติกรรมตัวละครในละครโทรทัศน์ที่นักเรียนชื่นชอบ
- บัตรคำ (คำสมาส, จำนวนภาษา, จำนวนเปรียบเทียบ)
- แถบประโยค
 - ผู้หญิงคนนี้เปรี้ยวจริง
 - ท่านเป็นคนหุเบา
 - เขาชอบทำตัวเป็นม้าอารี

ฯลฯ

- บทบาทสมมติ
- แบบฝึกหัด
- เทปวิทยุ เพลงพระคุณมารดา

การวัดผลประเมินผล

- การตอบคำถาม
- การร่วมแสดงความคิดเห็น
- แบบฝึกหัด
- การร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 5 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่เจ้า 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ความละเอียดรอบคอบในการเขียนจะปลุกฝังให้ซึมซาบจนกลายเป็นนิสัย

จุดประสงค์

1. อ่านในใจแล้วแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 18 ได้ (อ่านทำนองเสนาะ)
4. เขียนจดหมายถึงพระได้
5. อธิบายความหมายและบอกคำสัมผัสคล้องจองจากบทร้อยกรองได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - ทำนองเสนาะ
2. การพูด
 - ข้อคิดเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - บทเรียนที่ 18
 - ร้อยกรอง ร้อยแก้ว
4. การเขียน
 - จดหมายถึงพระ
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - คำสัมผัสคล้องจอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูเปิดเทปทำนองเสนาะให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง ดังนี้

	แม่จำ
แม่จำดวงใจลูก	ยังพันผูกไม่เสื่อมคลาย
รักแม่แน่ใจหมาย	มุ่งกตเวทินิรันดร
เพราะรู้ว่าแม่รัก	แจ้งประจักษ์จิตอาทร
ห่วงใยไม่แคลนคลอน	รักลูกตั้งดวงชีวิต
เมื่อแรกที่ลูกเกิด	ถือกำเนิดขึ้นในครรภ์
แม่รักแม่สร้างสรรค์	สิ่งดีงามให้ทันที
แม่ทำแม่คิดชอบ	ตามระบอบแห่งความดี
เพื่อสร้างให้ลูกมี	สมบูรณ์สุขทั้งกายใจ
เมื่อลูกพ้นครรภ์แม่	เฝ้าดูแลเจริญวัย
สอนสั่งหวังจักให้	ลูกเติบโตขึ้นเป็นคน
กายใจและความคิด	เริ่มชีวิตแม่ฝึกฝน
ลูกจึงไม่ทุกข์ทน	เพราะเชื่อแม่แต่แรกมา
แม่มีวิธีสอน	ไม่ตึงหย่อนแสนทรนาค
โอนอ่อนผ่อนวาจา	กล่อมเกลาลูกทุกคลองธรรม
ฝึกลูกให้แข็งแกร่ง	ทั้งเข้มแข็งเมื่อน้อมนำ
ฝังแน่นในความจำ	เหมือนมนตราพาขึ้นยืน
คำเข้าเฝ้าพันผูก	อยู่กับลูกทุกวันคืน
ลูกแสนระเริงริน	ผาสูกล้ำล้ำหทัย
ครั้นแล้วอนิจจา	แม่ต้องมาจากลูกไป
สู่แหล่งแห่งหนใด	ลูกสุดคิดจะติดตาม
เหมือนดังแสงเทียนดับ	แม่แลลับทุกโมงยาม
คิดไปใจลูกหวาม	ฝันโคกเค็ร่าหงอยเหงาทรวง

ลูกยังมีเคยพบ	ทุกข์กระทบที่ใหญ่หลวง
ทุกชั้นทุกขว่กว่าปวง	ลูกวิตกเพียงอกพัง
สุดเพียรกร่ำเรียกหา	ให้แม่มาดังใจหวัง
จึงคิดให้แม่ยัง	อยู่กับลูกทุกคืนวัน
จะยึดเอาคำสอน	ความอาวรณ์สายสัมพันธ์
ฝังจิตนิจันรันตร์	เหมือนแม่อยู่คู่ลูกยา
โลกนี้ไม่อ้างว้าง	แม่เคียงข้างเหนือเกศา
อวยพรลูกทุกครา	ขวัญลูกดีมีชัยเออ

1.2 นักเรียนคนใดอ่านตามได้ ให้อ่านคลอเบาๆ

1.3 ครูฝึกนักเรียนอ่านทำนองเสนาะทีละแถว

2. ขั้นสอน

2.1 ครูชูบัตรคำ (มนตรา น้ำ หทัย สุกติ บุญน้อย) ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

2.2 ครูแจกบัตรคำให้นักเรียน 5 คน ช่วยกันเรียงคำตามหลักพจนานุกรมที่กระดาน

ป้ายคำ

2.3 นักเรียนคนอื่นลอกคำลงในสมุดและค้นหาความหมายจากประมวลคำท้ายบทเรียน หรือพจนานุกรม

2.4 คนที่ทำเสร็จก่อน ครูตรวจความถูกต้องและให้อ่านรายงานการค้นคว้าให้เพื่อนๆ
ในชั้นฟัง

<u>เฉลย</u>	ฉ่ำ	=	ชุ่มชื้น
	บุญน้อย	=	อายุสั้น (ตายเร็ว)
	มนตรา	=	คำศักดิ์สิทธิ์
	สุคติ	=	ทางดี (อ่านว่า สุ-คะ-ติ)
	หทัย	=	หัวใจ

2.5 ครูทำของคำถามขึ้น 4 คำถาม ให้นักเรียนเลือกข้อใดก็ได้ แล้วช่วยกันตอบดังนี้

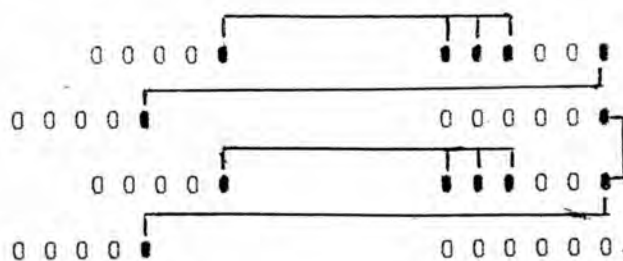
คำถามที่ 1 ข้อความ "แม่จ๋า" มีลักษณะการใช้คำเป็นอย่างไร
เฉลย คำสัมผัสคล้องจอง

คำถามที่ 2 ถ้าเรานำคำคล้องจองมาเขียนให้อยู่ในผังที่บังคับจำนวนคำ และบังคับตำแหน่งคำสัมผัสคล้องจอง ในลักษณะต่างๆ จะทำให้เกิดงานเขียนชนิดหนึ่งเรียกว่าอะไร
เฉลย คำประพันธ์

คำถามที่ 3 บอกลักษณะคำประพันธ์ที่รู้จัก 3 แบบ
เฉลย โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน

คำถามที่ 4 "แม่จ๋า" ที่นักเรียนอ่าน เป็นคำประพันธ์ประเภทใด
เฉลย กาพย์ยานี 11

2.6 ครูคิดแผนภูมิกาพย์ยานี 11 บนกระดาน ดังนี้

เมื่อแรกที่ลูกเกิด	ถือกำเนิดขึ้นในครรภ์
แม่รักแม่สร้างสรรค์	สิ่งดีงามให้ทันที
แม่ทำแม่คิดชอบ	ตามระบอบแห่งความดี
เพื่อสร้างให้ลูกมี	สมบูรณ์สุขทั้งกายใจ
ระซังตั้งห่างห่าง	ห้องใหญ่กว้างขวางหึ่งหึ่ง
กลองหนังตั้งตึงตึง	ตีกระตึงตึงกริ่งกริ่ง
นักเลงร้องเพลงนกลาง	ตรงหน้าต่างไขว่ห่างหยิ่ง
เอาหลังนั่งเอียงอิง	มือถือถึงตีตึงตึง

2.7 ครูให้นักเรียนในชั้นสังเกตแผนภูมิบนกระดาน ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับหัวข้อ
ต่อไปนี้

แนวคำถาม	แนวคำตอบ
1. 1 บท มีกี่วรรค	4 วรรค
2. วรรคแรกมีกี่คำ	5 คำ
3. วรรคที่ 2 มีกี่คำ	6 คำ
4. 2 วรรค เรียกว่าอะไร	1 บาท
5. บาทหนึ่งมีกี่คำ	11 คำ
6. ทำไมถึงเรียกว่ากาศยยานี 11	เพราะบาทหนึ่งมี 11 คำ
7. ขอลักษณะบังคับสัมผัส	คำสุดท้ายวรรคแรก สัมผัสคำที่ 1 หรือ 2, 3 ของ วรรคที่ 2 คำสุดท้ายวรรคที่ 2 สัมผัสคำสุดท้าย วรรคที่ 3 ถ้าแต่งมากกว่า 1 บท จะมีการบังคับ ตำแหน่งคำสัมผัสระหว่างบท คือ คำสุดท้ายของ วรรคสุดท้ายของบทแรก จะต้องสัมผัสกับคำสุดท้าย ของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป

2.8 ครูแจกแบบฝึกเสริมความรู้เรื่อง กวฬยำนึ ใหนักเรียนในชั้นฝึกทำทุกคน เมื่อทำเสร็จ ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย ดังนี้

คำลั้ง ก. เลือักคำที่เหมาะสมเติมในช่องว่าง

คนไทยใช้ภาษา	ทั่ว.....เขตเหมือนกัน (ประเทศ อาณา)
เอกลักษณ์แจ็ก.....	ไทยทั้งลั้้นทุกถิ่นแดน (พันผูก ผูกพัน)
ตั้งใจใฝ่ฝึกฝน	ภาษา.....อย่าดู..... (ไทย ตน), (ตาย แคลน)
คุณเลิคประเสริฐ.....	ช่วยซึพได้ไม้อับจน (แลน ล้า)

ข. โยงเส้นลั้้มผัล

ชีวิตต้อักศึกษา	ใให้ก้าวหน้าพาเกิดผล
ต้อักใช้กฤญแจกล	ใไซประตุลู่ทางทอง
ภาษาคือกฤญแจ	ใใช้ใใแนถั่วนทั้งผอง
ฟังพูดอ่านเขียนตรอง	ลลิตริกรัณีกฤญทาง

เฉลย ก. อาณา - ผูกพัน - ตน - แคลน - แลน

ข. ศึกษา - ก้าวหน้า, ผล - กล, กฤญแจ - แน้, ผอง - ตรอง

2.9 ครูฝึกทักษะการเขียนจดหมาย โดยสมมติว่านักเรียนเป็น ด.ช.เพชร เคยทราบว้า มารดาเคารพหนักือและคู้นเคยกับพระภิกษุชื่ออ้า เนชรเรียกท้านว้า หลวงตาอ้า อยู่วัดศรีเอี่ยม แขวงบางนา เขตพระโขนง จ.กรุงเทพมหานคร เมื่อมารดาเสียชีวิตลง เนชรจึงเขียนจดหมายไปเรียนให้ท้านทราบ และนิมนต์ท้านมาร่วมงานฃาปนกิจศนมารดา บอกลานที่กำหนดวัน เวลา ให้ชัดเจน จ้าหน้าของจดหมายใให้ถูกต้อง

2.10 ครูทบทวนรูปแบบการเขียนจดหมายทัวๆ ไป สนนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับประลบบการใในการเขียนจดหมายว้าเคยเขียนถึงใใครบ้าง

2.11 ครูให้นักเรียนตั้งข้อสังเกตรูปแบบการเขียนจดหมายทั่วไป กับการเขียนจดหมายถึงพระ ซึ่งสรุปได้ว่ารูปแบบการเขียนไม่ต่างกัน แตกต่างกันในเรื่องการใช้ภาษา ดังนี้

- (1) ที่อยู่ผู้เขียน.....
- (2) วันที่...เดือน.....พ.ศ.....
- (3) คำขึ้นต้น.....
- (4) ใจความจดหมาย.....
-
-
-
- (5) คำลงท้าย.....
- (6) ชื่อผู้เขียน.....

ข้อสังเกต การเขียนจดหมายถึงพระ

1. คำขึ้นต้น ใช้ว่า นมัสการ
2. สรรพนามแทนผู้เขียนชาย ใช้ว่า กระผม ผู้เขียนหญิง ใช้ว่า ดิฉัน
3. สรรพนามแทนพระภิกษุ ใช้ว่า พระคุณเจ้า
4. คำลงท้าย ใช้ว่า นมัสการมาด้วยความเคารพ

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากบทเรียน

- ผู้มีความกตัญญูกตเวทีย่อมมีแต่ความสุขความเจริญ
- คนที่มีเพื่อนแท้เป็นคนโชคดี

3.2 ให้นักเรียนทำกิจกรรมข้อ 2.9 เป็นการบ้าน โดยใช้กระดาษที่ครูแจกให้ ใช้ของจดหมายจริง โดยจำหน่ายช่องให้ถูกต้อง ไม่ต้องติดแสตมป์

สื่อการเรียนการสอน

- วิทยุไทย
- ทำนองเสนาะ "แม่จ๋า" ของกระทรวงศึกษาธิการ
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แบบฝึกหัดเสริมความรู้
- แผนภูมิภาพย้านี้, รูปแบบการเขียนจดหมาย
- บัตรคำ
- ช่องคำถาม

การวัดผลประเมินผล

- การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- ตรวจแบบฝึกหัดเสริม
- ตรวจการบ้าน

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 6 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 18 เรื่อง แม่จ๋า 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ถ้อยคำที่ใช้พูดกับบุคคลในฐานะและภาวะต่างๆ ในสังคม จำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกหัดให้คล่องแคล่วตามสมควร

จุดประสงค์

1. อ่านแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนและทำกิจกรรมที่กำหนดให้ได้
2. กล่าวแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ ได้เหมาะสม
3. ใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพยได้อย่างถูกต้อง
4. แต่งบทร้อยกรองตามที่กำหนดให้ได้
5. เขียนข้อความลงในบัตรต่างๆ ตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - บทร้อยกรอง
2. การพูด
 - การกล่าวแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ
3. การอ่าน
 - แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
4. การเขียน
 - สำนวน สุภาษิต คำพังเพย
 - การเขียนบทร้อยกรอง
 - การเขียนข้อความในบัตรต่างๆ

ครูอ่าน - คำสอนของแม่ทำให้รู้สึกว่ามีอยู่ข้างๆ ไม่จากไปไหน
นักเรียนตอบ บทที่ 14 จะยึดเอาคำสอน ความอวอร์ดส์สายสัมพันธ์
 ผังจิตนิพนธ์จันทร์ เหมือนแม่อยู่คู่ลูกยา

(ครูให้นักเรียนแต่งบทร้อยกรองเกี่ยวกับแม่ของนักเรียน อย่างน้อยคนละ 1 บท)

2.2 ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือเรียน หน้า 158-160 ฝึกอ่านและสังเกตข้อความต่อไปนี้

บุญน้อย	-	อายุสั้น
หาเงินตัวเป็นเกลียว	-	ทำงานทุกอย่างเพื่อให้มีรายได้ จึงมีความลำบาก ไม่ได้อยู่อย่างสุขสบาย (เหมือนเกลียวเชือก ซึ่งบิดอยู่ตลอดเวลา)
รำให้ปานใจจะขาด	-	ร้องให้มาก (เหมือนจะขาดใจตาย)
ร้องไห้จนน้ำตาเป็นสาย	-	ร้องให้มาก
เลือดเย็นยิ่งกว่าน้ำฝน	-	เย็นมาก (เพราะน้ำฝนเป็นน้ำธรรมชาติที่เย็นที่สุด)
ดั่งแสงเทียนดับ	-	หมดสิ้นทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีอะไรอีกแล้ว มีดมนไปหมด (เหมือนเมื่อแสงเทียนดับ ไม่มีแสงสว่างอื่นมาแทน ก็จะมืดไปหมด ไม่เห็นอะไรทั้งสิ้น)
หัวใจเหมือนจะแตกออกเป็นเสี่ยงๆ	-	เสียใจที่สุด
หัวใจเร่าร้อน	-	ร้อนใจ กระวนกระวาย
รักดั่งดวงจันทร์	-	รักมาก
วิตกเพียงอกห่าง	-	เป็นทุกข์ยาก กังวลใจมาก
ไล่เบี้ย	-	ชักใช้ไล่เสี่ยงเป็นรายตัว เพื่อให้ได้ความจริง

2.3 ครูยกตัวอย่างข้อความ 3 ข้อความ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งชั้น

- ปิดทองหลังพระ
- ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- หนีเสือปะจระเข้

2.4 ครูให้ความหมายของสำนวน, สุภาษิต, คำพังเพย (โดยใช้บัตรคำ/แผนภูมิ) ดังนี้

- สำนวน หมายถึง คำเปรียบเทียบแสดงความหมายไพเราะของข้อความ
- สุภาษิต หมายถึง คำกล่าวที่ติดแล้วเป็นแบบฉบับในการยึดถือ เพื่อประพฤติปฏิบัติตาม
- คำพังเพย หมายถึง คำกล่าวล่อยๆ มีลักษณะตี, ชม, แสดงความคิดเห็น

2.5 ครูให้นักเรียนสังเกตและพิจารณาข้อความในข้อ 2.3 ข้อความใดตรงกับ ความหมายในข้อ 2.4

<u>เฉลย</u>	ปิดทองหลังพระ	-	สำนวน
	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	-	สุภาษิต
	หนีเสือปะจระเข้	-	คำพังเพย

2.6 ครูฝึกการใช้สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย โดยยกตัวอย่างสถานการณ์ข้างล่าง แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

"วันหนึ่งคุณครูพานักเรียนไปที่คนศึกษาที่จังหวัดอยุธยา ปรากฏว่านักเรียนสนุกสนาน และซุกซนวุ่นวายมาก คุณครูต้องคอยเรียกคนนั้น เตือนคนนี้อยู่ตลอดเวลา" สภาพเหตุการณ์เช่นนี้ ตรงกับข้อใด

ก. คบเด็กสร้างบ้าน	ข. จับให้มันคั้นให้ตาย
ค. จับปูใส่กระด้ง	ง. หนีเสือปะจระเข้

2.7 ครูให้นักเรียนแข่งขันกันเล่นเกม "ต่อเติมเสริมแต่ง" โดยอธิบายการเล่นดังนี้

- จะแข่งขันกันในระหว่างแถวที่นักเรียนนั่งอยู่
- เมื่อครูยกข้อความ สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่เขียนค้างอยู่ ให้สมาชิก แต่ละแถวยกมือขึ้นตอบ และต่อข้อความให้สมบูรณ์ ถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิด สมาชิกในแถว

ตัดลิทธิ ไม่มีการแก้ตัว ต้องรอข้อความใหม่ สมาชิกแถวอื่นมีลิทธิที่ตอบแทน ถูกต้องได้ 1 คยแนน
ทำเช่นนี้จนหมดข้อความ รวมคยแนนแต่ละแถว แถวที่ได้คยแนนมากที่สุดคือผู้ชนะ (ไม่มีการ
ปรึกษาหารือกัน)

- ข้อความมีดังนี้

เพชรตัด.....	(เพชรตัดเพชร)
โลภมาก.....	(โลภมากกลางหาย)
..... ล้อมคอก	(ว้าวหาล้อมคอก)
รู้เท่าไม่ถึง.....	(รู้เท่าไม่ถึงการณ์)
ยุให้ร้าย.....	(ยุให้ร้ายตำให้ร้าย)
จับปลา.....	(จับปลาสองมือ)
รักวัวให้ผูก.....	(รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี)
..... ชายคนเป็น	(คนตายชายคนเป็น)
ตัดหาง.....	(ตัดหางปล่อยวัด)
เห็น..... ชี้ ชี้ตาม.....	(เห็นข้างชี้ ชี้ตามข้าง)
สุดเสียง.....	(สุดเสียงสั่งข)
..... ไกลฝั่ง	(ไม่ไกลฝั่ง)
..... ตายเพราะปาก	(ปลาหมอตายเพราะปาก)
..... ให้วัวกลัว	(เขียนเสือให้วัวกลัว)
ข้างตายทั้งตัว.....	(ข้างตายทั้งตัวเอาใบข้าวปิดไม่มิด)
ขี้หมา.....	(ขี้หมา ขี้หมาแห้ง)
มือไม่พาย.....	(มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ)
เรือล่มเมื่อจอด.....	(เรือล่มเมื่อจอด คาบอดเมื่อแก่)
..... ด้วยความไม่โกรธ	(ฟังชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ)
ฟังรักษาความดีไว้ดู.....	(ฟังรักษาความดีไว้ดู เกลือรักษาความเค็ม)
แมวไม่อยู่หุหุเร่ เริง แมวมา.....	(แมวไม่อยู่หุหุเร่ เริง แมวมาหลังคา เบิง)
..... พลอยใจน	(ตกบันไดพลอยโจน)
..... เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง	(เกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง)

2.8 ครูให้นักเรียนฝึกอ่านและสังเกตท้ายบทเรียนข้อ 3. และสรุปใจความสำคัญ

2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติมจากข้อ 2.8 ดังนี้

จงบอกความรู้สึก อารมณ์ของผู้พูดจากข้อความต่อไปนี้ (ตอบปากเปล่า)

1. กรุณาอย่าจอดรถขวางประตู	(ขอร้อง)
2. (เอ๊ะ) อ้าว! เธอบอกว่าจะไม่มาไงล่ะ	(สงสัย, ประหลาดใจ)
3. พ่อภูมิใจในตัวลูกที่สอบเข้า ม.1 ได้	(แสดงความยินดี)
4. คุณต้องหาเวลานักผ่อนให้มากๆ	(แนะนำ)
5. อย่าเสียใจไปเลย โอกาสหน้ายังมีอีก	(ปลอบโยน)
6. ไหนบอกว่าจะมาแต่เช้าๆ	(ต่อว่า)
7. โปรดสละโลหิตเพื่อช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์	(เชิญชวน)
8. ฉันบอกว่าให้นั่งลงเดี๋ยวนี้	(คำสั่ง)
9. ขอขอบคุณที่ให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี	(ขอบคุณ)

2.10 ครูฝึกทักษะการเขียน โดยให้นักเรียนเปิดแบบฝึกหัด หน้า 146 ข้อ 4.2 ให้นักเรียนอ่านคำสั่งให้เข้าใจ

2.11 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นดูตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ และบัตรเชิญชนิดต่างๆ

2.12 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายวิธีการเขียนและรายละเอียดที่สำคัญในการเขียนบัตรต่างๆ

2.13 ครูให้นักเรียนฝึกเขียนลงในสมุดแบบฝึกหัด เป็นการบ้าน

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียนในช่วงนี้

- บทหรือกรอนที่ชอบ
- แต่งบทหรือกรอนเกี่ยวกับแม่
- การใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพยเพื่อตักเตือน, สั่งสอน
- การพูดแสดงความรู้สึกในโอกาสต่างๆ
- การเขียนข้อความลงในบัตร

3.2 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง "ผู้ที่มีความกตัญญูทเวที่ย่อมมีแต่ความสุขความเจริญ"

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ (สำนวน, สุภาษิต, คำพังเพย)
- แผนภูมิความหมายของสำนวน, สุภาษิต, คำพังเพย
- เกม "ต่อเติมเสริมแต่ง"
- แถบประโยคแสดงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้พูดในโอกาสต่างๆ
- หนังสือพิมพ์
- บัตรเชิญชนิดต่างๆ (งานแต่งงาน, งานบวช, งานศพ, อวยพร ฯลฯ)
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
- การแสดงความคิดเห็น/การตอบคำถาม
- ส่งแบบฝึกหัด
- การตรวจการบ้าน

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 7 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 19 เรื่อง ศักดิ์ศรี 60 นาที

ความคิดรวบยอด

เรื่องราวทั้งร้อยแก้วร้อยกรองจะต้องมีไว้ให้มากพอ เพื่อใช้สำหรับฝึกหัดการอ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วและสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 19 และอ่านทำนองเสนาะได้
4. ใช้ประมวลคำและพจนานุกรมได้รวดเร็วและถูกต้อง

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำสอน คำอภิปราย
2. การพูด
 - การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - ร้อยแก้ว ร้อยกรอง ทำนองเสนาะ
4. การเขียน
 - การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม
 - คำสัมผัสคล้องจอง
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูยกตุ๊กตาควายให้นักเรียนทั้งชั้นดู หน้าชั้น สนทนา ชื่อ ความสำคัญ ประเพณี ที่เกี่ยวข้องกับ บทเพลง ข้าวและเหตุการณ์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับควาย ฯลฯ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านในใจทั้งชั้น บทที่ 19 หน้า 164 ดังนี้

บทที่ 19

ศึกทรี

กลางวันวันเสาร์ ปิติชวนเพื่อนๆ มารับประทานอาหารที่บ้านของเขา อาหารวันนั้น ยายกับแม่และพี่สาวช่วยกันทำเป็นพิเศษ มีอาหารสามอย่าง แถมปลานิลชุบแป้งทอดด้วย ของหวานมีสังขยา ขนุน ผลไม้มีส้มเขียวหวานจากไร่ของวีระ ทุกคนอึ้งหมึ่มมันไปตามๆ กัน

เมื่อช่วยกันเก็บถ้วยชามไปทำความสะอาดเสร็จเรียบร้อยแล้ว เด็กๆพากันไปนั่งเล่นที่แคร่ เพชรถามปิติว่า

"เมื่อก็ฉันได้ยินป้าสร้อยคำลูกชายว่า ไอ้ทรี ลูกป้าสร้อยเปลี่ยนชื่อว่าทรีหรือ"

ปิติทำหน้าง "เอ๊ะ! เขาไม่ได้เปลี่ยนชื่อนี้นา หรือว่าไปแอบเปลี่ยน"

วีระหัวเราะหึๆ "ชื่อทรีนี่ไม่ใช่ชื่อดีหรอกนะ ป้าสร้อยคำลูกว่าไอ้ทรี คำว่า ไอ้ทรี หรือ ลูกทรี แปลว่าลูกกตัญญู"

"แปลคดีแอะ" ชูใจกับจันทรอุทานพร้อมกัน

"เรื่องนี้มาจากเรื่องของควายชื่อทรี มันทวดพ่อของมันตาย" วีระบอก ทุกคนต่างสนใจอยากฟังเรื่องของทรี วีระจึงบอกให้ปิติไปขอยืมหนังสือรามเกียรติ์ของยาย มาเปิด ตอนศึกทรี ให้ทุกคนผลัดกันอ่าน

2.2 ครูตั้งคำถามให้นักเรียนอาสาสมัครตอบ ดังนี้

- ปิติชวนเพื่อนๆ มาทำอะไรที่บ้าน (รับประทานอาหาร)
- รายการอาหารมีอะไรบ้าง (ปลาในลุ่มน้ำโขงทอด, สับชยา, ขุน, ส้มเขียวหวาน)
- ป้าสร้อยคำลูกชายตนเองว่าอย่างไร (ลูกทรี)
- ลูกทรี มีความหมายว่าอย่างไร (ลูกอกตัญญู)
- คำว่า "ลูกทรี" มีที่มาของคำอย่างไร (เรื่องของควายชื่อทรี มันทวดพ่อของตนเองตาย ในหนังสือรามเกียรติ์)

2.3 ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ที่มีอยู่ในห้องสมุดโรงเรียน เช่น บ่อเกิดรามเกียรติ์ เล่าเรื่องรามเกียรติ์ สัตว์ในรามเกียรติ์ รามเกียรติ์ รัชกาลที่ 1, 2 หัวโขน ฯลฯ พร้อมทั้งยกหูให้นักเรียนทั้งชั้นมองเห็นทั่วกัน

2.4 ครูอธิบายการอ่านบทร้อยกรองหรือบทละครให้รู้เรื่องราวสนุกสนานต้องอ่านเป็นทำนอง ใช้เสียงแสดงอารมณ์ของตัวละครได้ถูกต้อง นอกจากนี้การอ่านจำเป็นต้องฝึกจับความในเนื้อเรื่อง และศึกษาความหมายของคำไปด้วย ซึ่งมีวิธีการดังนี้ (ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือภาษาไทย หน้า 185 - 189 ประกอบคำอธิบาย)

1. การอ่านบทร้อยกรอง ควรอ่านให้ตลอดคำกลอน และพยายามจับความในเนื้อเรื่องทั้งหมดก่อน จึงค้นหาความหมายของคำที่สงสัย ภายหลังจะอ่านสนุก ไม่เบื่อ เช่น

- ทั้งหกงศ์เทเวศวลาหก บันดาลตกไปรยปรายสายฝน นอจะเข้าใจได้ว่า
เทวดาหกงศ์บันดาลให้ฝนตก คำว่า "วลาหก" หมายถึงอะไร หากไม่รู้ก็ไขว้ค้นหาความหมาย

- พยายามนึกถึงความหมายของคำที่เคยเรียนมาแล้ว และจำความหมาย
ของคำที่เพิ่มข้างหน้าและเทียบหาความหมายของคำใหม่ เช่น

อกตัญญู เคยเรียนมาแล้วว่า หมายถึง ไม่กตัญญู
ดังนั้น อธรรม ก็น่าจะหมายถึง ไม่มีธรรม
อสุรินทร์ เคยเรียนมาแล้วว่า หมายถึง ยักษ์ผู้เป็นใหญ่
พานร เคยเรียนมาแล้วว่า หมายถึง ลิง
ดังนั้น พานรินทร์ ก็น่าจะหมายถึง ลิงผู้เป็นใหญ่

2. คำบางคำมีความหมายอย่างเดียวกัน แต่รูปคำแตกต่างกันมาก ต้องฝึกฝน
หาความหมายจากพจนานุกรมบ่อยๆ หรือจัดคำเป็นกลุ่มเพื่อค้นคว้าและจำได้ง่ายขึ้น เช่น

2.1 จัดทำบัญชีคำเป็นหมวดหมู่

พระเจ้าแผ่นดิน - พระมหากษัตริย์ พระราชา พระทรงศรี
พระทรงธรรม ฯลฯ
ภูเขา - เขา คีรี แนวเนิน ขรรพต ภูเขา ลิงขร ฯลฯ
ดอกไม้ - มาลา มาลัย มาลี ขุปผา ผกา ฯลฯ
ป่า - ไพร พนาวัน ดงदान อรัญญา หิมวันต์ พนาเวศ
ไพรสณฑ์ ดงดอน พนาสณฑ์ พนาลัย ฯลฯ

2.2 คำบางคำอ่านยากและเขียนยาก ต้องฝึกบ่อยๆ และจำเป็นคำ เช่น คำที่ใช้ตัวสะกดเป็นพยัญชนะต้นด้วย

สัประยุทธ์	(สั-ประ-ยุต)	แปลว่า	รบพุ่งซึ่งชัยกัน
อัประมาณ	(อับ-ประ-มาน)	แปลว่า	อายุ

2.3 ตัวสะกดของคำหน้า (พยางค์หน้า) ซึ่งมักออกเสียง อะ กิ่งเสียง อาจทำให้ผู้ฟังเขียนผิด เพราะคิดว่าเป็นคำที่มีตัวสะกด 2 ตัว หรือเป็นคำประวิสรรชนีย์ เนื่องจากเสียงใกล้เคียงกันมาก เช่น

อตุลล	อ่านว่า	อตุ-ตล-ล	(อะ กิ่งเสียง)
สัพยอก	อ่านว่า	สั-พย-ยอก	(อะ กิ่งเสียง)
พัลวัน	อ่านว่า	พั-ล-วัน	(อะ กิ่งเสียง)
อลวน	อ่านว่า	อล-ล-วน	(อะ กิ่งเสียง)

3. คำที่มีความหมายอย่างเดียวกันในบทหรือกรองจะใช้คำแตกต่างกัน บางครั้งใช้คำที่ไม่เคยรู้มาก่อน จึงทำให้เข้าใจยากหรืออ่านไม่ถูก ต้องหาวิธีช่วยให้อ่านถูก อ่านแล้วเข้าใจ สามารถจำความหมายได้ง่ายและจำได้นาน เช่น

3.1 การพูดหรือเขียนเป็นคำคล้องจอง ช่วยให้จำง่ายขึ้น เช่น

สุรารักษ์คือเทวดา	อสุราคือยักษ์
อัคคีคือไฟ	ไพโรสณฑ์คือป่า
วลาหคือเมฆ	อภิเชกคือทำพิธี

3.2 การทำเป็นบทหรือ คำร้อยกรอง ที่ฟังแล้วมีเสียงคล้องจอง สนุกสนาน ช่วยให้จำได้ง่ายและจำได้นาน เช่น อาจรวมคำที่หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน มาทำเป็นบทหรือว่า

ปางองค์พระทรงศรี
ภูวนาทกษัตรา

พระภูมิพระราชา
พระนาถาพระภูบาล

4. เรื่องศัพทวิธีเป็นตอนหนึ่งของเรื่อง "รามเกียรติ์" ที่เราได้เค้าเรื่องมาจากเรื่องของอินเดีย จึงมีคำที่ไม่ใช่คำไทยแต่อยู่มาก และมีสิ่งที่น่ารู้ น่าศึกษา หลายอย่าง เช่น

4.1 ใช้วิธีประสมคำจากภาษาอื่นมาสร้างคำใหม่ในภาษาไทย

วนา - ป่า

อุทยาน - สวน

เป็น วโนทยาน หรือ วนอุทยาน - สวนป่า

4.2 ใช้คำที่มีความหมายเดียวกันหลายๆ คำ ทำให้รู้คำมากขึ้น เมื่อจะเขียนคำสัมผัสคล้องจองก็หาคำที่จะนำมาใช้ได้ง่าย เช่น ควาย ใช้คำว่า "กาสร" เมื่อต้องการให้สัมผัสกับคำว่า "สัญจร" ใช้คำว่า "มหิงสา" เมื่อต้องการให้สัมผัสกับคำว่า "ปัญญา"

4.3 ตัวละครที่มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง มักมีประวัติที่มาของชื่อนั้นๆ ทำให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับตัวละครได้มากขึ้น เช่น

พระอินทร์ มีชื่อเรียกได้หลายชื่อ คือ ท้าวโกสิย์ ท้ายสหันย์
ท้าวมัจฉวน

2.5 ครูให้นักเรียนฟังและสังเกตลักษณะการอ่านของครู 3 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ครูอ่านแบบร้อยแก้ว (เน้นการแบ่งวรรคคำ)

แบบที่ 2 ครูอ่านแบบทำนองเสนาะ (เน้นการเอื้อนเสียงตามหลักการอ่าน
ทำนองเสนาะ)

แบบที่ 3 ครูอ่านแบบกลอนบทละคร (เน้นเสียงสูง-ต่ำ อารมณ์ตัวละคร)

- 2.6 ครูให้นักเรียนในชั้นช่วยกันสรุปรูปแบบการอ่าน และลักษณะการอ่านทั้ง 3 แบบ
- 2.7 ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละแถวฝึกอ่าน หน้า 165 - 171 ตอนใดตอนหนึ่ง

- แถวที่ 1 ฝึกอ่านแบบร้อยแก้ว
- แถวที่ 2 ฝึกอ่านแบบทำนองเสนาะ
- แถวที่ 3 ฝึกอ่านแบบกลอนบทละคร

2.8 ครูขออาสาสมัครแต่ละแถวออกมาอ่านให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียนเป็นตัวอย่าง
คนละ 5 บท

2.9 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นอ่านในใจ ตั้งแต่ บัดนั้น... นนทกาลอสุราใจหาญ (หน้า 165) ถึง... ให้ชื่อทรพีชาณูจรร์จ (หน้า 171) จากหนังสือเรียนภาษาไทย แล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ช่วยกันเล่าเรื่องต่อกัน
2. อภิปรายประเด็นต่อไปนี้
 - เหตุที่นนทกาลต้องรับโทษเพราะอะไร นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด (แนวการให้เหตุผล ครูชี้ให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณของอินเดีย การเคารพภรรยาเบียด กติกาของสังคม)

2.10 ครูแจกบัตรคำที่ทำเป็นรูปหัวควาย ด้านหลังมีคำศัพท์ แจกให้นักเรียนทั้งชั้น ค้นหาความหมายของคำแล้วเขียนลงไปใบบัตร ผลัดกันอ่านทีละคน ครูเก็บบัตรคำเข้ากล่องวางไว้ที่มุมหนังสือ เพื่อให้นักเรียนศึกษาเวลาว่างต่อไป หรือเล่นเกมผลัดกันทาย

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดของกระทรวงศึกษาธิการ บทที่ 19 ข้อ 1.1, 1.2,

2.3 ดังนี้

1.1 คำต่อไปนี้มีกี่พยางค์

พระสยามภวญาณ

อัประมาณ

สุริยฉาน

มรคา

อมฤตรส

ทรลักษณ์

คัตนาคัต

ลัประยทธ์

อลงกรณ์

1.2 เรียงคำตามพจนานุกรมแล้วบอกชนิดของคำ

อกัตัญญ มหิงส์ สีลาลาน สมจร สถาวร

ฉันทา ระเห็จ อุเบกขา หิริญ บัญชา

2.3 ตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนเป็นคำกลอน (ทั้งบท)

เขียนสัมผัสคล้องจองด้วย

1. นนทกาลหยอกล้อนางเทพมาลีที่ไหน

2. ทำไมนางนิลกาสรจึงต้องไปแอบคลอดลูกในถ้ำ

3. ใครช่วยดูแลรักษาทรัพย์

<u>เฉลย</u> ข้อ 1.1	พระสยามภวญาณ	6	พยางค์
	อัประมาณ	3	พยางค์
	สุริยฉาน	4	พยางค์
	มรคา	3	พยางค์
	อมฤตรส	5	พยางค์
	ทรลักษณ์	3	พยางค์
	คัตนาคต์	3	พยางค์
	สัประยุทธ์	3	พยางค์
	อลงกรณ์	3	พยางค์

ข้อ 1.2	ฉันทา	เป็นคำกริยา	สมจร	เป็นคำกริยา
	บัญชา	เป็นคำกริยา	สีลาลาน	เป็นคำนาม
	มหิงส์	เป็นคำนาม	หิรัญ	เป็นคำนาม
	ระเห็จ	เป็นคำกริยา	อกตัญญู	เป็นคำนาม
	สถาวร	เป็นคำวิเศษณ์	อุเบกขา	เป็นคำนาม

ข้อ 2.3

1. นนทกาลหยอกล้อนางเทพมาลีที่ไหน

<u>ตอบ</u>	ครั้นถึงที่สวนอุทยาน เห็นนางนั่งกรอมาลัย ยั้งพิศยั้งพิศวาสกลุ่ม อสุราก็ได้เอามาลี	นนทกาลเข้าแฝงไทรใหญ่ งามดั่งไขไครราตรี ให้เราร้อนเร็งรมดั่งเพลิงจี้ ทิ้งองค์เทวีวิไลวรรณฯ
------------	--	--

2. ทำไมนางนิลกาสรจึงต้องไปแอบคลอดลูกในถ้ำ

<u>ตอบ</u>	จึงคิดคำนึงถึงตัว แม้จะถูกจะคลอดลูกยา	ด้วยกลัวพระยามหิสา เป็นแม่ที่ทาจจะบรรลัย
------------	--	---

3. ใครช่วยดูแลรักษาทรพี

<u>ตอบ</u>	เมื่อนั้น พึงนางกาสรก็อาลัย จึงชวนกันเข้ารักษา อยู่ทุกทีวารราตรี	เทวาอยู่ในคหฬใหญ่ มีใจกรุณาพันทวี สองเขาบาทาทังสี่ ให้ชื่อทรพีชาญฉกรรจ์
------------	---	--

สื่อการเรียนรู้การสอน

- ตีตกาศวาย
- ภาพประเพณีแข่งควาย
- เพลงควายของ มาม่า บลูล์
- ข่าวการสร้างที่บรรจุอัฐิควาย
- สัญลักษณ์วงดนตรีคาราบาว
- หนังสือเรียนภาษาไทย
- บัตรคำ 59 คำ (สังขยา ออกตัญญู พระสยามภวญาณ พรรณ อรชร อ้อนแอ้น วิไลวรรณ แชนไซ นิควาส รังรม จี๊ พระอิศโรธิราช อาจอง ขาทบงส์ บรม รังสรรค์ ไฟกัลป์ กุมภันท์ พระทรงญาณ อิศเรศ เทวบัญชา เทวัน สามภพ คัล ภูวนาด เทวราช ทรงธรรม์ ตรีโลก ชีวัน กาสกร กำแหง โมหันต์ บรรพตา ชิวาลัย ไตร ศิริ ภิรมย์ สวาท อภิระมาณ เกษมศานต์ ดงदान อรัญวา พนาเวช มหิงสา ฤทธา พ่วงพี สีสำลาน เลี้ยว วายชนม์ มหิงส์ ดงดอน สมจร สุริยฉาย จำรัส มหิมา สถาวร เทพไท สิงขร อลงกรณ์)
- ตัวอย่างการอ่านร้อยแก้ว, การอ่านทำนองเสนาะ, การอ่านกลอนบทละคร
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรม
- การตอบคำถาม
- การแสดงความคิดเห็น
- ตรวจแบบฝึกหัด

เนื้อเรื่องประจำบท

บทที่ 19

ศึกทรี

กลางวันวันเสาร์ ปิติชวนเพื่อนๆ มารับประทานอาหารที่บ้านของเขา อาหารกลางวันนั้น ยายกับแม่และพี่สาวช่วยกันทำเป็นพิเศษ มีอาหารสามอย่าง แยมปลานิลชุบแป้งทอดด้วยของหวานมี สังขยา ขนุน ผลไม้ มีส้มเขียวหวานจากไร่ของวีระ ทุกคนอ้มหมำมกันไปตามๆ กัน

เมื่อช่วยกันเก็บถ้วยชาม ไปทำความสะอาดเสร็จเรียบร้อยแล้ว เด็กๆ พากันไปนั่งเล่นที่แคร่ เพชรถามปิติว่า

"เมื่อกี้ฉันได้ยินป้าสร้อยตำลึงถามว่า ไอ้ทรี ลูกป้าสร้อยเปลี่ยนชื่อว่าทรีหรือ"

ปิติทำหน้าง "เอ๊ะ! เขาไม่ได้เปลี่ยนชื่อนี้มา หรือว่า ไปแอบเปลี่ยน"

วีระหัวเราะหึๆ "ชื่อทรีนี่ไม่ใช่ชื่อดีหรอกนะ ป้าสร้อยตำลึงว่า ไอ้ทรี ไอ้ทรีหรือลูกทรี แปลว่า ลูกออกตัญญู"

"แปลกดีแอะ" ชูใจกับจันทอรุทานพร้อมกัน

"เรื่องนี้มาจากเรื่องของควายชื่อทรีมันขวิดพ่อของมันตาย" วีระบอก ทุกคนต่างสนใจอยากฟังเรื่องของทรี วีระจึงบอกให้ปิติไปขอยืมหนังสือ หนังสือรามเกียรติ์ของยาย มาเปิดตอนศึกทรีให้ทุกคนผลัดกันอ่าน ดังนี้

ตอนศึกทรมี

บัดนั้น
เป็นข้าพระสยมภูญาณ
ไว้คู่อยู่เคียงถึงหมื่นปี
เห็นนางมาลีเคยออกไป
อรชรอ่อนแอ้นวิไลวรรณ
นั่งยิ้มอยู่ริมทวาร

ครั้นถึงที่สวนอุทยาน
เห็นนางนั่งกรอมาลัย
ยิ่งพิศยิ่งพิศवासกลุ้ม
อสุราก็ได้เติดเอามาลี

เมื่อนั้น
ตกใจตั้งใครมาฟาดฟัน
จึงชชงแฉ่แลรอบอุทยาน
ความโกรธความแค้นแสนทวี

ครั้นถึงจึงกราบลงกับบาท
ทูลกลางนางแสนโคกกา
ว่านทกาลอาจอง
นางแจ้งแต่ต้นจนปลายไป

เมื่อนั้น
ได้ฟังกริ้วโกรธตั้งไฟกำลั
จิตบุทจงเร่งลงไป
พาเอาตัวมันขึ้นมา

นทกาลอสุราใจหาญ
เผ้าทวารกำแพงชั้นใน
จะรู้รสสตรีก็หาไม่
เก็บพรรณดอกไม้ทุกเวลา
มีใจผูกพันเส่นหา
นางเดินออกมา ก็ตามไปฯ

นทกาลเข้าแฝงไพรใหญ่
งามดั่งไขในราตรี
ให้เราร้อนรุ่มรุ่มดั่งเพลิงจี
ทิ้งองค์เทวีวิไลวรรณฯ

นางเทพมาลีสาวสวรรค์
กัลยาร้องหวัดขึ้นทันที
ก็เห็นนทกาลยักษ์
หยิบมาลีได้ก็รีบมาฯ

พระอิศโรธิราชนาถา
ชลนาคลอเนตรร่ำไร
จะเกรงบาทของสีกี้หาไม่
แล้วถวายดอกไม้เป็นสำคัญฯ

พระอิศวรบรมรังสรรค์
เหม่เหม่กุ่มกุ่มท้อหังการ
ยังอายนทกาลยักษ์
จะถามกิจจาให้แจ้งการฯ

บัดนั้น
น้อมเศียรรับสั่งพระทรงญาณ

จิตบุพผิมปริชาหาญ
ก็รีบไปยังทวารทันทีฯ

ครั้นถึงจึงแถลงแจ้งเหตุ
ให้กุมมหายาสรี

ว่าอิศเรศเรืองศรี
ไปเฝ้าสุลิษาทาทฯ

บัดนั้น
ได้แจ้งแห่งเทวบัญชา

จึงนทกาลยักษา
ตกใจก็มาด้วยเทววันฯ

ครั้นถึงจึงคลานขึ้นไปเฝ้า
น้อมเศียรบนนิ้วบังคมคัล

พระเป็นเจ้าสามภพรังสรรค์
กุมภัณฑ์คอยฟังพระวาทีฯ

เมื่อนั้น
ทอดพระเนตรแลเห็นอสุรี
คูก่อนอสุรีนทกาล
จึงทำอาจงทงเงใจ
ซึ่งเป็นคนในไซซิด
หยาบเข้าสาหัสไซ้พอดิ

พระสยมภูวานถเรืองศรี
มีเทวบัญชาถามไป
ตัวเอ็งคิดอ่านเป็นไฉน
เอาดอกไม้ทั้งเทพมาลี
ไม่คิดเจียมตัวยักษี
มิงนี้ไม่กลัวอาญาฯ

บัดนั้น
ได้ฟังเทวราชบัญชา
น้อมเศียรทูลองค์ภูวานถ
โทษาดังสิ้นชิววัน

จึงนทกาลยักษา
ตั้งสายฟ้าฟาดกุมภัณฑ์
ซึ่งบังอาจหยอกนางสาวสวรรค์
ทรงธรรม์จงโปรดปราณีฯ

เมื่อนั้น
ได้ฟังกริ้วโกรธคืออัคคี
จึงสาปด้วยวาจาสิทธิ์
อย่าช้าจงเร่งลงไป

พระสยมภูวานถเรืองศรี
จะไหม้ตรีโลกให้บรรลัย
ตัวมิงทำผิดเป็นโทษใหญ่
เป็นกาสรอยู่ในพนาวัน

ชื่อว่ากำแหงทรพา
เมื่อได้มีบุตรชาตบุตร
ผลาญชีวิตมึงบรรลัย
สิ้นทุกข์มาเป็นนายทวาร

บัดนั้น

ได้ฟังเร่าร้อนในวิญญาน์
ความทุกข์ความกลัวด้วยตัวผิด
ลางองค์พระผู้ทรงภพไตร

เดินกลางทางแสนโศกา

โอ้อ่าตัวกู่นี้ไม่ดี
ไร้การภริมย์สมสวาท
รักหญิงหมายสนิทไม่คิดกาย
ตั้งแต่นั้นไปจะได้ทุกข์
จะสิ้นจวนอนพงดงदान

แล้วคิดมานะขบฟัน

ถึงตัวแล้วจะกลัวด้วยอันใด

ครั้นถึงหิมวันต์นาเวศ

ชื่อว่าพระยาทรพา
ใหญ่สูงพ่วงพ้องอาจ
กายาเผือกสีลำลาน
บริวารล้วนนางกาสร
แม้ว่าตัวได้มีครรรภ์

สำใจที่มึงโมหันธ์

ชื่อว่าทรพอันชัยชาต
จึงให้พันชาติเตียรदान
ในสถานไกรลาสบรรพตฯ

จึงนทนทกาลยักษา

อลุราเพียงสิ้นชีवालัย
สุดคิดที่จะขอโทษได้
ไปจากไกรลาสคีรีฯ

ชลนาอาบพักตร์ยักษิ

เสียทีที่เกิดมาเป็นชาย
ชั่วชาติกว่าบุรุษทั้งหลาย
กลับกลายเป็นความอัประมาณ
เสื่อมสุขจากที่เกษมคานต์
ขุนมารครวญคร่ำรำไรฯ

กรรมมาตามทันไม่หนีได้

คิดพลางตรงไปอรัญญาฯ

ก็กลับเพศไปเป็นมเหสีสา

มีกำลังฤทธาเชี่ยวชาญ
หยาบคายร้ายกาจกล้าหาญ
ใจพาลอิจฉาอาธรรม์
ห้าพันสัญจรอยู่ไพร่สังข์
ทรพานั้นหม่นระวังดู

ถ้าเห็นว่านางมิ่งสา
ไม่อาลัยหมายใจว่าศัตรู
ด้วยความรังเกียจเดียดฉันท์
มิ่งสัตัวผู้ใดไม่แปรลกปน

เมื่อนั้น

ทรพาร่วมสัตัวสมจร
จึงคิดคำนึงถึงตัว
แม้ทนจะคลอดลุกยา
อย่าเลยจะหนีไปจากหมู่
คิดแล้วลอบหนีออกไป

มาถึงถ้ำแก้วสุรกาณฑ์

ก็ได้ศุภฤกษ์ยามดี
จึงตกลงมาเป็นตัวผู้
คอล้ำกำลังมหิมา
ให้กินนมแล้วปลอบลูกรัก
แม้หน่อของเจ้ารู้ไป
จึงเล่าให้ฟังถ้วนถี่
เจ้าจงระมัดภายา
สั่งพรางน้ำตาไหลพราก
แล้วออกจากถ้ำอลงกรณ์

เมื่อนั้น

ฝั่งนางกาสรก็อาลัย
จึงชวนกันเข้ารักษา
อยู่ทุกทิวาราตรี

คลอดลุกออกมาเป็นตัวผู้
เสี้ยวเสี้ยวจากหมู่ให้วายชนม์
หวงแหนสัตัวนั้นเป็นต้น
ตนเดียวเที่ยวอยู่ในคองคองฯ

จึงนางนิลาภาสร

ก็มีอุทรจำเริญมา
ด้วยกลัวพระยามิ่งสา
เป็นผู้ที่ท้าวจะบรรลีย์
ซ่อนคลอดในคูลาใหญ่
เข้าในแนวเนินคีรีฯ

พอพระสุริยฉานจำรัสศรี

พร้อมทั้งดีถีเวลา
คำคองอาจแกล้วยล้ำ
ก็โลมเลี้ยงลุกยาสำราญใจ
แม้จะอยู่ช้านักก็ไม่ได้
จะพากันบรรลีย์ไม่พริบตา
แต่ฆ่าชีวิตลูกเสียนักหนา
กำพร้าแม่อยู่สดาวร
ขอฝากเทพไททกสิงขร
บจรตามฝูงเที่ยวไปฯ

เทวาอยู่ในคูลาใหญ่

มีใจกรุณาพันทวี
สองเขาบาทาทั้งสี่
ให้ชื่อทรพีชาญฉกรรจ์ฯ

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 8 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 19 เรื่อง ศักดิ์ศรี 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านทำนองเสนาะช่วยทำให้ทั้งผู้อ่านและผู้ฟัง เข้าถึงและซาบซึ้งในบทกวีนิพนธ์ได้

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วและสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากเรื่องได้
2. อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 19 และอ่านทำนองเสนาะได้
4. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำสอน, คำอภิปราย
2. การพูด
 - การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์จากเรื่องในบทเรียน
3. การอ่าน
 - บทเรียนที่ 19 (ร้อยกรอง)
4. การเขียน
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูทบทวนเรื่องที่ย่านไปแล้ว โดยกล่าวถึงที่มาของตัวละคร เช่น คำถาม
 - ทรมามีกำเนิดอย่างไร (มีกำเนิดจากยักษ์ชื่อนนทกาลธกสาปโดยพระอิศวร)
 - เหตุใดทรมิจึงรอดชีวิต (แม่แอบคลอดในถ้ำ และมีเทวดาปกป้องรักษา)
- 1.2 ทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว โดยเล่นเกมตกเบ็ดจากบัตรคำรูปเขาควายเป็นทำไว้ชั่วโมงที่แล้ว
- 1.3 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย ผลัดกันตกเบ็ดและผลัดกันถาม ถ้าฝ่ายตรงข้ามบอกความหมายถูกต้องจะได้ 1 คะแนน ประมาณ 5 นาที รวมคะแนนฝ่ายใดได้คะแนนมากเป็นผู้ชนะ

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูคิดแผนภูมิคำที่ควรศึกษาบนกระดาน ให้นักเรียนในชั้นช่วยกันอ่านและค้นหาความหมาย จะอ่านหรือค้นคว้าคำใดก่อนก็ได้ โดยยืนอ่านทั้งคำและความหมายให้เพื่อนฟัง ถ้าถูกต้องครูขีดคำที่อ่านและค้นหาความหมายออกจะได้ไม่มีการหาซ้ำซ้อน (การบอกคำให้บอกตามช่วงตารางที่กำหนด เช่น คำที่ 2 แถวที่ 4 เป็นต้น)

แถว							
4							
3							
2							
1							
	1	2	3	4	5	6	7

- 2.2 ครูฝึกอ่านในใจ เน้นการอ่านเร็วและจับใจความของเรื่องในบทเรียนที่ 19 แก่นักเรียนทั้งชั้น 10 นาที ตั้งแต่ "มาจะกล่าววาทไปถึงทรมใจหาญ... ถึง ลังแล้วลุกท้าวห้านัยน์ เสด็จไปเข้าที่ไสยาฯ" (หน้า 171-180)
- 2.3 ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อตอนที่อ่าน

เรื่องย่อ

"ทรมีได้รับการเลี้ยงดูจากเทวดาในถ้ำจนเติบโตใหญ่ก็ออกเดินทางตามหาพ่อเพื่อจะฆ่า ในที่สุดทั้ง 2 ก็พบกัน และต่อสู้ ทรมิตาย ด้วยความลิมตัว ทรมีได้ไปทำต่อสู้กับบรรดาเทวดา ที่รักษาป่า ภูเขา แม่น้ำ แต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากต่างอ้างว่าตั้งอยู่ในศีลในธรรม และแนะนำให้ ไปต่อสู้กับพระอิศวร

ทรมีได้ไปทำต่อสู้กับพระอิศวรเลยถูกสาปให้พาลิภพพระอินทร์ฆ่าตาย และไปเกิดเป็น ลูกพระยายักษ์ ชื่อมังกรกรรฐ์ และต้องตายด้วยศรของพระราม

ทหรณีเดินทางไปเมืองชิตชินได้ต่อสู้กับพาลี ตั้งแต่เช้าถึงเย็นไม่มีใครแพ้ชนะ พาลีจึงวางแผนไปต่อสู้กันในถ้ำ ทหรณีหลงกลตอบตกลง ก่อนออกเดินทางพาลีสั่งสุครีพให้คอยสังเกตภายในเจ็ดวันยังไม่กลับให้ไปคุ้ที่ลำธาร ถ้าเลือดชั้นคือเลือดทหรณี เลือดเหลวคือเลือดตน ให้พวกช่วยกันปิดปากถ้ำอย่าให้ผู้ใดได้เห็นศพ"

- 2.4 ครูให้นักเรียนแข่งขันตอบคำถาม "ชิงร้อย ชิงศูนย์" นักเรียนคนใดตอบถูกจะได้รับบัตรจำนวน "100" 1 ใบ ทุกๆ คำถามที่ตอบถูก และได้รับบัตรจำนวน "0" 1 ใบ ทุกๆ คำถามที่ตอบผิด เมื่อหมดคำถาม รวมคะแนน คนที่ได้จำนวนมากที่สุดเป็นผู้ชนะการแข่งขัน คำถามมีดังนี้

คำถาม	คำตอบ
1. ใครช่วยดูแลรักษาทหรณี	เทวดาในถ้ำ
2. ทหรณีและทหรพาลีสู้กันใครชนะ	ทหรณีชนะ
3. ทำไมเทพเจ้าหิมพานต์ไพโรสณฑ์ จึงไม่ยอมต่อสู้กับทหรณี	เพราะทหรณีเป็นสัตว์เดรัจฉานชนะหรือแพ้ก็ไม่เป็นผลดี
4. ทหรณีถูกพระอิศวรสาปให้ไปต่อสู้กับใคร	พาลี
5. พระยาพาลีลวงทหรณีไปสู้รบกันที่ไหน	ถ้ำแก้วสุรกาณฑ์
6. เหตุใดพาลีจึงไม่ยอมให้ใครเห็นซากศพของตน	อับอายขายหน้าแก่คนทั่วไป

- 2.5 ครูให้นักเรียนลอกคำถามและคำตอบทั้ง 5 ข้อ ลงในสมุดแบบฝึกหัดทุกคน
- 2.6 ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านตามประเด็นต่อไปนี้ โดยเขียนลงในสมุดแบบฝึกหัด
- ทรมันบังอาจไปทำร้ายเทวดา ให้ข้อคิดว่า (คนลืมหัดมักไม่พิจารณาว่าสิ่งใดควรและไม่ควร ฉะนั้นเมื่อเรามีความสามารถเราไม่ควรลืมหัด)
 - การที่เทวดาไม่รบกับทรมัน ให้ข้อคิดว่า (ควรเอาชนะคนพาลด้วยปัญญา เป็นผู้ใหญ่จะต้องคิดให้รอบคอบ ถ้าต้องเกี่ยวข้องกับคนพาลต้องหาทางออกให้ดี)
- 2.7 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อ 2.6
- 2.8 นักเรียนคนใดทำแบบฝึกหัดที่กำหนดเสร็จแล้ว นำมาให้ครูตรวจ เวลาที่เหลือว่าง ให้หัดอ่านออกเสียงหลังห้อง โดยเน้นการออกเสียงชัดเจนถูกต้อง อ่านถูกหลัก การอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละคร คืออ่านเสียงสูง 2 วรรค ต่ำ 2 วรรค

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นอ่านออกเสียง โดยเน้นการออกเสียงชัดเจนถูกต้อง อ่านถูกหลัก (คืออ่านแบบกลอนบทละคร เสียงสูง 2 วรรค ต่ำ 2 วรรค)
- 3.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า "การอ่านทำนองเสนาะช่วยให้ทั้งผู้อ่าน และผู้ฟัง เข้าถึงและซาบซึ้งในบทกวีนิพนธ์ได้"

สื่อการเรียนการสอน

- เกมตกเบ็ด
- แผนภูมิตารางคำ ได้แก่

ฤทธิไกร, ฤทธิรอน, ฤทธิรณ	= มีอำนาจทำลายล้าง	อนงค์	= นางงาม
เขม้น	= เฟื่อง ตั้งใจ	สุริยวงศ์	= เชื้อสายพระอาทิตย์
คณา	= มากมายจนนับไม่ได้	โยธา	= พลรบ ทหาร
มรคา	= ทาง ถนน	ทวยหาญ	= พลรบ หมวกกล้า

พระยาสารลับมัน	= ช้างตกมัน	อำไพ	= สว่าง สุกใส
ฉันทา	= ลำเอียงเพราะรัก	อาสน์	= ที่นั่ง
กาโถม	= โผเข้าอย่างรวดเร็ว	โอกาส	= แสงสว่าง
กลับกลอก	= เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา	พจนารถ	= คำพูด
ระเห็จ	= ไปโดยเร็ว	อสภ	= ไม้งาม, ซากศพ
เตรีด	= เทียวไปไม่อยู่เป็นที่	สาหล	= ร้ายแรง (สาหัส)
เตริง	= เหลิง	จักรวาล	= อาณาเขตกว้างใหญ่
ลองเชิง	= ทำเพื่อคู้ทำที	ชาญสมร	= ชำนาญในการรบ
หิมวา	= ป่า	สิงหასน์	= ที่ประทับ
พฤษชา	= ต้นไม้	บัญชา	= หน้าต่าง
คักดา	= อำนาจ	สายัณห์	= เวลาเย็น
ราศี	= สง่า, มีลักษณะดี	กลางแปลง	= กลางสนาม
เบญจ	= ห้า	อัคร	= ยอด, เลิศ
เทเวศ	= หัวหน้าเทวดา	ทศทิศ	= ทิศทั้งสิบ
พาลา	= พาล ชั่ว ร้าย	ทรลักษณ์	= ชั่ว เลว
พระศลี	= พระอิศวร	จักร	= อาวุธเป็นวงกลม
สายชล	= สายน้ำ		รอบๆ ทำเป็นแฉก
คำราม	= คำราม	ยุทธอง	= รบอย่างกล้าหาญ
อุเบกขา	= มีใจเป็นกลาง	โกสิย์, หัสณัยน์	= พระอินทร์
อมฤตรส	= น้ำทิพย์	พานร, พานริน	= ลิง
อโณทัย	= เวลาที่พระอาทิตย์ เพิ่งขึ้น	ประจัญ	= ต่อสู้ ต้านทาน
		มัจฉวาน	= พระอินทร์
หิรัญ	= ทอง	พล	= กำลัง ทหาร
ดุสิต	= ชื่อสวรรค์ชั้นที่ 4	พะ	= พะ ปะ
พรายพรรณ	= สีแวววาว	คัต	= งด

- บัตรแสดงจำนวน 100, 0
- ตารางคำถาม-คำตอบ
- สมุดแบบฝึกหัด
- หนังสือเรียนภาษาไทย

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตการตอบคำถาม, การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- สมุดแบบฝึกหัด
- การเข้าร่วมกิจกรรม
- การแข่งขัน, เล่นเกม

เนื้อเรื่องประจําบท

มาจะกล่าวบทไป
 เทวารักษามาช้านาน
 เหมือนได้กินนมมารดร
 จำเรียววัยใหญ่ขึ้นทุกวัน

ถึงทรมีใจหาญ
 ในถ้ำสุรกานต์พรายพรรณ
 มีกำลังฤทธิรอนแข็งขัน
 ก็เที่ยวสัจจรออกมาฯ

ลองเชิงเรีงร้องคชนองไพร
 ตามสะกดบทจรทรรพา
 เห็นเท่าเตียบใหญ่คล้ายคลึง
 หมายถึงเขม้นจะเป็นศัตรู
 จะได้ลองฤทธิขวิดกัน
 คิดแล้วแอบพุ่มชุ่มกายฯ

ไล่เลี้ยวเสี้ยวขวิดหินผา
 วัตรอยบาทาบิศาต
 ก้ากึ่งพอจะตอบต่อสู
 วันนีตัวกุกกับบิดา
 ประจัญตูก้าลิ่งให้หนักหนา
 จับกลืนกินหน้าอยู่ริมธารฯ

บัดนั้น

นอนอยู่กับฝูงบริวาร
จึงนำคณาภัสสร
บันเทิงเรียงสัตว์พัลวัน

ฝ่ายพระยาทรพาใจหาญ
สุริยฉานส่องฟ้าพรายพรรณ
สัญจรไปในพนาสณฑ์
พากันไปตามมรรคาฯ

บัดนั้น

ครั้งเห็นพญาทรพา
โลดโผนใจคนองลองเขา
สกัดทางขวางหน้าแล้วร้องไป
ตัวท่านใจบาปหยาบคาย
เราเป็นบุตรในอุรา

ทรพฤทธิแรงแข็งกล้า
ปรีดาที่จะได้ชิงชัย
โค้งหางวางเข้ามาใกล้
รู้จักเราหรือไม่ทรพา
ฆ่าลูกตัวตายเสียหนักหนา
หมายมาจะล้างชีวิตฯ

บัดนั้น

ได้ฟังกริ้วโกรธคือไฟกำลัป์
ตัวมิ่งนี้ฤาเป็นลูก
ฝ่ายกษัตริย์มีฤทธิไกร
แสนมหาพระยาสารลับมัน
มิ่งสู้จะสู้บิดา

ทรพาฤทธิแรงแข็งขัน
โค้งหางหุ้้นแล้วร้องไป
มาดุดกเจรจาหยาบใหญ่
เลื่องลือทั้งในอริยุวา
ไม่อาจหาญก็ดกั้นขวางหน้า
กู่จะล้างชีวิตให้วายปราณฯ

บัดนั้น

ฟังทรพากล่าวอหังการ
ตัวท่านฉันทาทจจริต
เทวาก็ไม่อวยชัย

คำแห่งทรพี่ใจหาญ
โผนทะยานเยาะเย้ยแล้วตอบไป
ฤาจะรอดต่อฤทธิเราได้
ที่ไหนจะรอดชีวิตฯ

บัดนั้น

ได้ฟังกริ้วโกรธโกรธา
โค้งหางวางวิ่งส่ายเขา
ช้อนตักกลับกลอกว่องไว

พญาทรพาแกลัวกล้า
สองตานั้นแดงดังแสงไฟ
ถาโถมโจมตีเข้าขวิดไขว่
หมายใจจะล้างชีวิต

บัดนั้น
 โกงค้อย่อท่ายืนประจัญ
 อันเขาต่อเขาเข้าประหาร
 ได้ทีชีวิตถูกทรมาน

ครั้นแล้วระเห็จเตร็ดเตร่
 ลำพองคะนองฤทธิไกร

ครั้นถึงหิมพานต์
 แล้วร้องว่าเหวยเทวา

เมื่อนั้น
 ได้ฟังมโหรีสาธนะ
 ตัวมันเป็นชาติเคียรณาน
 ถ้ากูจะออกต่อฤทธิ
 มันมาตรว่าพ่ายแพ้มัน
 คิดแล้วจึงตอบว่าที
 ตัวท่านสิทธิ์ศักดิ์
 ถ้าว่าจะใครซึ่งชัย

บัดนั้น
 เห็นเทวัญครั้นคร้ามขามยศ

ครั้งถึงเบญจคีรีนทร
 เป็นประกายพรายแสงตั้งเปลวไฟ
 เหวยเหวยคุกก่อนเทเวศ
 กว่าเทพไทในหิมพานต์

คำแห่งทรมันซึ่งขันธ์
 เสียวชีวิตติดพันกระชั้นมา
 เสี่ยงสะท้านเปรี๊ยะเปรี๊ยะดังฟ้าผ่า
 ก็ม้วยชีวาด้วยฤทธิ

ลองเชิงออกจากฝูงใหญ่
 เทียวไปด้วยใจหงักร่าง

ก็เสียวชีวิตศิโรตษา
 ใครมีศักดิ์มาสู้กัน

เทพเจ้าหิมพานต์ไพรสณฑ์
 เทวนำนิงคะนิงคิด
 มาเทียวพาลด้วยใจจุกจริต
 พ่าชีวิตมันได้ก็ไม่ได้
 จะอับอายเทวันทุราคี
 เรานี้ไม่มีฤทธิไกร
 อันจะต่อฤทธาด้วยไม่ได้
 จงไปยังเบญจบรรณต

ทรมันใจกล้าสาหัส
 รื่นเริงแล้วบทธจไป

ก็เข้าชีวิตก่อนเขาใหญ่
 แล้วร้องไปด้วยคำอหังการ
 ลือว่ามีเดชกำลังหาญ
 มารอนราญด้วยกษัตริย์

เมื่อนั้น

ฟังคำทรมิพาลา
อันตัวของเราทั้งหลาย
เทพเจ้ารักษาสุมทรไท
ตัวท่านจงไปรณรงค์
จึงจะได้เห็นฤทธิ

เทพบุตรคีรีท่งห้า

จึงมีวาจาตอบไป
จะต่อกำลังกายท่านไม่ได้
ฤทธิไกลเลิศลชธาตรี
กับองค์พระสมุทรเรืองศรี
ว่าแล้วก็ขี้มรคาฯ

บัดนั้น

ได้ฟังยินดีปรีดา

ทรมิผู้ใจแกล้วกล้า

ระเห็จมาด้วยกำลังฤทธิรณฯ

ครั้งถึงโถมลงในสมุทร

ขุ่นขันไปทั้งสายชล
เหวี่ยงเหวี่ยงคูก่อนเทวา
เลื่องชื่อลือเคชเกรียงไกร

ขวิดน้ำอตุลคฤกลาหล

แล้วร้องคำรณประกาศไป
ซึ่งอยู่รักษาสุมทรใหญ่
มาชิงชัยให้เห็นฤทธิฯ

เมื่อนั้น

ได้ฟังพยากรณ์
จึงว่าตัวเราไม่มีฤทธิ
ผู้ใดใครรอนลัญจรมมา
ตัวท่านหยาบช้ำทารุณ
แม้ว่าจะใครชิงชัย

พระสมุทรเทวันเรืองศรี

พาที่องอาจหังการ
ตั้งจิตอยู่ในอุเบกขา
ให้สบายกายาสำราญใจ
จะรู้คุณเราก็หาไม่
จงไปไกรลาสบรรณตฯ

บัดนั้น

ได้ฟังตั้งอมฤตรส
จึงแผ่นโผนขึ้นจากฝั่งสมุทร
ชั้นหุหุทางวางมา

ทรมิใจกล้าสาหล

ไม่คิดเกรงยศเจ้าโลกา
ด้วยฤทธิทรุทรแกล้วกล้า
โดยมรคาพนาลีฯ

ครั้นถึงหิริญไกรลาส
 ยืนอยู่แล้วกล่าววาท
 ตัวท่านผู้อัครเทวัน
 เป็นใหญ่อยู่ในเทศทิศ

เมื่อนั้น
 ได้ฟังมหิงส์อหังการ
 เหม่เหม่คุดอัยยทรี
 ตัวมิงหยาบใหญ่ใจพาล
 ซ่าพ้อตายแล้วมิหน้า
 เอ็งจงรีบไปยุทชยง
 ให้มิงสิ้นชีพชีวิ
 แล้วจงไปเอากำเนิด
 ชื่อมังกรกรรฐ์ฤทธิรอน

บัดนั้น
 ครั้นต้องคำสาปเจ้าโลกา
 ขวิดคัตไกรลาสสิงขร
 ระเห็จมาในป่าพนาลัย

ครั้นถึงเข้าสวนอุทยาน
 ขนไม้หักล้มไม่สมประดี

บัดนั้น
 เห็นมหิงส์ไล่มาก็ก่อกใจ
 ต่างตนต่างก็กลัวตัวสิ้น
 บ้างคลานบ้างล้มอลวน

เห็นพระตรีภูวนาถเรื่องศรี
 ว่าคูก่อนพระศลิมีฤทธิ
 ปรายได้ถึงชั้นคูลิต
 มาลองฤทธิด้วยเรารู้คักดา

พระอัครบรมนาถา
 ผ่านฟ้ามีเทวโองการ
 มาอ้างอวดฤทธิว่ากล้าหาญ
 อ้ายชาติเดียรณาทรลักษณ์
 จะซ้ำเอาคอมารอจักร
 ด้วยพาลิลูกองค์โกสิย์
 ด้วยฤทธิพระยาพานร
 บังเกิดเป็นบุตรพระยาพร
 ให้ตายด้วยศรพระจักรราช

ทรีฤทธิแรงแข็งกล้า
 เผลอให้โมหาบ้าใจ
 ลำแดงฤทธิรอนแผ่นดินไหว
 ตรงไปชิตชินธานีฯ

ของลูกมัววานเรื่องศรี
 ไล่ขวิดกระบี่วุ่นไปฯ

ฝ่ายพลวานรน้อยใหญ่
 ผู้ใดไม่อาจจับประจัญ
 เรือกร่องหากันกลาหล
 วิ่งพะปะปนกันมาฯ

บัดนั้น
ไม่มีใครรองต่อฤทธา

จึงร้องว่าเหวยพานริน
เขาลือว่ามีฤทธิไกร
ตัวเราอยู่ในหิมเวศ
เทวารักษ์ทั้งจักรวาล
ถึงพระอิศวรบรมนาถ
เอ็งตัจจงเร่งลงมา

เมื่อนั้น
เสด็จเหนือสิงหลาสน์บัญชา
กริ้วโกรธพิโรธคือไฟกำลั
โจนจากปราสาทแก้วแววฟ้า

บัดนั้น
โลดโผนโจนประจัญทันที
สองหาญต่อหาญไม่ลดกัน
หลบหลีกพ้นวันกระชั้นชิด

เมื่อนั้น
ต่อด้วยทพิต์แต่เข้ามา
จึงคิดว่ากาสกรนี้สามารถ
ยิ่งกว่าศเคียรกมภัณฑ์
อย่าเลยจะลวงเข้าไป
เห็นจะขัดขวางทางต่อตี
คิดแล้วจึงมีวาจา
แต่เรารบวันประจัญบาน

คำแหงทพิจากล้ำ
วางมายังหน้าพระลานชัยฯ

เจ้าเมืองขีดขินกรุงใหญ่
ผู้ใดไม่อาจะต้านทาน
ก็ทรงเดชฤทธากล้ำหาญ
สะท้านท้อไม่ต่อคักดา
ก็ขยาดฤทธิผู้แก่วักล้ำ
เช่นฆ่าลองคฤฤทธิรอนฯ

พระยาพาลีชาณสมร
ได้ยินกาสรร้องมา
ฉวยชกนระขรค์อันคมกล้า
ล้ำแดงฤทธาเข้าราวีฯ

พญาภาสกร เรืองศรี
ต่างชนต่างตีล้ำแดงฤทธิ
ยุทธแย้งแทงฟันเสี้ยวชีวิต
ต่างตนไม่คิดชีวาฯ

พาลีฤทธิแรงแข็งกล้า
จนถึงเวลาสายณฑ์
องอาจฤทธิแรงแข็งขัน
จะฆ่ามันกลางแปลงไม่ได้ที่
ชิงชัยในถ้ำคีรีศรี
ก็จะล้างชีวิมันวายปราณ
ดูราทพิจาหาญ
ก็รู้จักประมาณฤทธิไกร

มี เอ็งก็จะมีมิด
 บัดนี้สิ้นแสงอาทิตย์
 ฝ่ายเราก็จะส่งฝูงองคค์
 พรุ่งนี้จึงไปรอนราญ
 ให้ลับมนุษย์ครุฑา
 มาตรแมนชีวิตจะวอดวาย

บัดนั้น

กำเริบฤทธิคิดแต่จะราญรอน
 ซึ่งจะสู้กันในคีรี
 จะคอยอยู่ปากถ้ำอำไโน

เมื่อนั้น

เห็นกาสรหลงกลมารยา

ครั้นถึงนั่งเหนือบัลลังก์อาสน์

แล้วมีพจนารถวาที
 กาสรตัวนั้นมันมีฤทธิ
 พรุ่งนี้ลวงให้ไปชิงชัย
 แม้รู้ว่านี่ต่อสู้มัน
 ตัวเจ้าผู้ปรีชาชาญ
 ถ้าเลือดชั้นนั้นเลือดมหิงสา
 จงขับพวกพลโยธี
 ออย่าให้ผู้ใดใครมาพบ
 สั่งแล้วลูกท้าวหสนัน

ที่จะรอดชีวิตนั้นหาไม่
 จงกลับไปสั่งฝูงบริวาร
 ทั้งสุริยวงศ์โยธาทวยหาญ
 ในถ้ำแก้วสุรกานต์พรรณราย
 วิทยาอารักษ์ทั้งหลาย
 ก็ไม่อายไพร่ฟ้าประชากรฯ

ทรณีใจหาญชาญสมร

หลงกลวานรก็ตอบไป
 ทั้งนั้นก็ตามอัธยาศัย
 ว่าแล้วกลับไปปรีชาชาญ

ลูกท้าวโกสิย์แกล้วกล้า
 ก็กลับมาด้วยความยินดีฯ

อันโอกาสจรรย์สรีรมย์

แก่ศรีสุครินผู้ร่วมใจ
 จะหมายล้างชีวิตยังไม่ได้
 ที่ในถ้ำแก้วสุรกานต์
 เจ็ดวันไม่คืนราชฐาน
 ไปอยู่ที่ธารคีรี
 เลือดไหลไหลวนั้นเลือดนี้
 ขนคีรีปิดปากถ้ำไว้
 เห็นซากอสกนั้นได้
 เสด็จไปเข้าที่ไสยาฯ

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 9 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 19 เรื่อง คีตกวี 60 นาที

ความคิดรวบยอด

การกล้านุกกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งควรส่งเสริม

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วและสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. ย่อความตามรูปแบบได้
4. เลือกอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ได้เหมาะสม
5. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 19 และอ่านทำนองเสนาะได้
6. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - คำสอน, คำอภิปราย
2. การพูด
 - การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - หนังสือสำหรับเด็ก
 - ทำนองเสนาะ
 - ร้อยแก้วร้อยกรอง
4. การเขียน
 - ย่อความ
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดจากบทเรียน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครุติดข้อความต่อไปนี้บนกระดาน

นทกาล (1) นางเทพมาลี วันหนึ่งแอบ (2) นางเทพมาลี จน นางโกรธ จึงไปฟ้องพระอิศวร พระอิศวรจึงสาปให้นทกาลเป็น (3) อาศัยในป่า ให้ ลูกชื่อทรี (4) แล้วจึงกลับมาเกิดใหม่ เมื่อนทกาลมาเกิดเป็นทราวาก็คอยดูแลไม่ให้ เมียของตนมี (5) แต่แล้วนางนิลกาสรัก (6) ชื่อทรี และฝากให้เทวดาในถ้ำ สุรกาณฑ์ (7) เทวดาจึงเข้ารักษาที่ (8) ทรีเจริญเติบโตมีผลกำลังมากจึงคิด (9) ในที่สุทรี (10) ทราวได้ ทรีคะนองฤทธิ์ จึงไปทำเทพเจ้าทั้งหลาย ให้มา (11) เหล่าเทพเจ้าทั้งหลาย (12) ทรีจึงบังอาจไปทำพระอิศวร พระอิศวรจึง (13) กับพระยาพาลี ทรีจึงไปทำพระยาพาลี ต่อสู้กันตั้งแต่ (14) พระยาพาลีจึงคิดอุบายไปต่อสู้ใน (15)

1.2 ครูให้นักเรียนเติมข้อความ ให้ได้ตามเรื่องที่อ่านมาแล้วในตอนที่ 1, 2 (ตอบปากเปล่า) นักเรียนคนใดต้องการตอบให้ยกมือขึ้น

เฉลย

1. หลงรัก
2. หยอกลื้อเค็ดดอกไม้ขวางถุก
3. ควาย
4. ฆ่าตาย
5. ลูก
6. แอบคลอดลูกตัวผู้
7. เลี้ยงดู, ปกป้องรักษา
8. ขาทั้ง 4 เขาทั้ง 2
9. ต่อสู้กับทรี
10. ฆ่า

11. ต่อสู้กับตน
12. ไม่รับคำทำแต่แนะนำให้ไปต่อสู้กับพระอิศวร
13. ลาไปและให้ไปสู้รบ
14. เข้าจนเห็น ไม่มีการแพ้ชนะ
15. ถ้ำแก้วสุรกาณฑ์

2. ชั้นสอน

- 2.1 ครูสอบถามนักเรียนในชั้นว่ามีใครไปอ่านต่อไปจบเรื่องบ้าง ให้เล่าให้เพื่อนๆ ฟัง
- 2.2 ครูฝึกอ่านออกเสียงตอนต่อไป โดยขออาสาสมัครเป็นกลุ่ม ดังนี้
 1. นักเรียนคนใดต้องการอ่านแบบกลอนบทละครให้ยืมชั้นอ่านพร้อมกัน
 2. นักเรียนคนใดต้องการอ่านแบบทำนองเสนาะให้ยืมชั้นอ่านพร้อมกัน
 3. นักเรียนคนใดต้องการอ่านแบบร้อยแก้ว ให้ยืมชั้นอ่านพร้อมกัน ผลัดเปลี่ยนกันอ่านจนจบเรื่อง
- 2.3 ครูสอนคำและกลุ่มคำ 20 คำ โดยชูบัตรคำให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน เน้นย้ำการออกเสียงชัดเจนถูกต้องและขออาสาสมัครหาความหมายและอ่านให้เพื่อนๆ ฟังทั้งชั้น ซึ่งมีคำดังนี้

รวีวรรณ	= แสงอาทิตย์	ทิพย์นิมาน	= ที่อยู่ของเทวดา
สุริยัน	= แสงสว่างของดวงอาทิตย์	สุรารักษ์	= เทวดาผู้คุ้มครองรักษา
คัคณานต์	= ท้องฟ้า	เดชา	= กำลัง อำนาจ
เขม้น	= มุ่งเอาชีวิตกัน	วิมาน	= ที่อยู่ของเทวดา
เข่น	= ทบตี	ง้าง	= เหนียวออก ดึงออก
สัปรษุทธ	= รบพุ่งชิงชัยกัน	ฉัดฉาน	= ชัดเจน คล่องแคล่ว
ตรี	= คิด	อึงมี	= เสียงดัง อึกทึก
มหิมา	= ใหญ่ โต	อึงอล	= ดังลั่น
สิงสู่	= เข้าไปอยู่ด้วย	วลาหา	= เมฆ
คัารพ	= เคารพ	หายนะ	= เกิดร้อน

2.4 ผูกอ่านคำที่เป็นปัญหาต่อไปนี้ โดยวิธีจับฉลากหมายเลขประจำตัวของนักเรียนให้อ่านทีละคน โดยนักเรียนมีสิทธิ์ออกมาเลือกเปิดคำจากป้ายที่ครูทำเตรียมไว้หน้ากระดาน (ครูคอยแก้ไขเมื่อนักเรียนอ่านผิด) เมื่อนักเรียนอ่านถูกต้องให้อ่านนำเพื่อนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนๆ ในชั้นอ่านตาม ดังนี้

สังขยา	อ่านว่า	สัง-ขะ-หยา
พระสยามภูวนาถ	"	พระ-สะ-หยม-ภู-วะ-ยาน
พระอิศโรธิราช	"	พระ-อิศ-สะ-โร-ทิ-ราด
อัประมาณ	"	อัป-ประ-มาน
อมฤตรส	"	อะ-มะ-ริต-ตะ-รด (อะ-มะ-ริต-ตะ-รด)
สาหล	"	สา-หล (มาจาก สาหฺส = สา-หฺต)
ทรลักษณ์	"	ทอ-ระ-ลัก
อสภ	"	อะ-สภ
หฺสนัยน์	"	หฺต-สะ-ไน
คฺคนานต์	"	คฺก-คะ-น่าน
มฺชวาน	"	มฺก-คะ-วาน

2.5 ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องต่อไปนี้ (เขียนลงในสมุดแบบฝึกหัด) 5 นาที แล้วเฉลย

คำถาม ทำไมเทวดาผู้ดูแลรักษาธรณีจึงออกจากร่างของธรณีไป

แนวการตอบ เพราะพาลีออกอุบายถามธรณีไปว่า เทวดาองค์ใดคอยให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองทำให้มีฤทธิ์มากมาย ธรณีทงหลงตัวเอง จึงบอกแก่พาลีว่าตนมีฤทธิ์ด้วยตัวเอง ไม่มีเทวดาองค์ใดช่วยคุ้มครองอยู่ พาลีได้โอกาสจึงบอกเทวดาทั้งหลายที่ปกป้องรักษาธรณีว่า ความตัวนี้อกตัญญูไม่รู้จักบุญคุณผู้ที่คอยคุ้มครองอย่าได้อยู่รักษาต่อไปอีกเลย เทวดาทั้งหลายเห็นจริงตามพาลีจึงออกจากเขาและขาของธรณี

2.6 ครูให้นักเรียนอภิปราย และแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียน เช่น

สาเหตุที่พาลิรบชนะทรพี

ให้ข้อคิดว่า : ในการเอาชนะคู่ต่อสู้ นั้น ต้องรู้จักอ่อน จุดแข็งแข็งของคู่ต่อสู้ หรือต้องใช้ข้อบทยเพื่อเอาชนะให้ได้ ดังนั้น ในการทำสิ่งใดก็ตามควรวางแผน และคิดให้รอบคอบจึงจะประสบความสำเร็จ

หรือ "พวกเราต้องไม่เป็นลูกทรพี และไม่เป็นที่ต่อแผ่นดินไทยด้วยนะ ถ้าเป็นเมื่อไร ก็เกิดความหายนะเมื่อนั้น"

ให้ข้อคิดว่า : พวกเราทุกคนจะต้องรู้คุณของพ่อแม่ ครูอาจารย์ และคุณของประเทศชาติที่มีต่อเรา เช่น การรู้คุณต่อสิ่งแวดล้อม

หรือ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ว่า การตายของทรพีเข้าทำนองปลาหมอตายเพราะปาก

หรือ ความไม่รู้จักกาลเทศะของนนทกาล ทำให้ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิต

2.7 ครูฝึกนักเรียนอธิบายข้อความต่อไปนี้ โดยครูอ่านข้อความให้นักเรียนฟัง 2 เที้ยว นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายดังนี้

ข้อความ

ความหมาย

1. "โค้งหางวางวิ้งสายเขา
ตาโถมโจมตีเข้าขวิดไขว่"

1. ชูหางขึ้นแล้ววิ้งสายเขาไปมากระโจนเข้าขวิดคู่ต่อสู้

2. "ตัวมิงหยาบใหญ่ใจนาล
อ้ายชาติเดียวรณาทรลักษณ์"

2. คนหยาบคายใจนาลเยี่ยงสัตว์

3. "ลอยลิวปลิวไปในคัคคานันต์
ถึงปากถ้ำสุรกานต์ศรีศรี"	3. เหาะไปในท้องฟ้า ไปถึงปากถ้ำสุรกานต์
4. "จำอุบายด้วยความคิด
ลวงล้างชีวิตให้อาสน์"	4. ต้องคิดหาทางล่องลงไปฆ่าให้ตาย
5. "จึงว่ากาลสนธิ์ทรลักษณ์
จะรู้จักคุณเรากี่หาไม่"	5. ควายนี่ชั่วช้าเลวทรามไม่รู้จักบุญคุณของเขา
6. "มือซ้ายง้างเขายืนยัน
กรขวาแกว่งพระขรรค์ชัยศรี
ฟาดด้วยกำลังฤทธิ
ทรพิกี่ม้วยบรรลัย"	6. มือซ้ายจับเขามันไว้ มือขวาถืออาวุธกวัดแกว่ง
ไปมา แล้วฟันลงไปเต็มที จนทรพิตาย

2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวน "การย่อความ" ได้แก่

- ความหมายของการย่อความ
- จุดประสงค์ของการย่อความ
- หลักการย่อความ
- แบบฟอร์มการย่อเรื่อง ดังนี้

การย่อความ คือ การเก็บใจความสั้นๆ จากข้อความต่างๆ หรือจากเรื่องต่างๆ โดยใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเอง

จุดประสงค์ของการย่อ คือ

1. ย่อความเพื่อเก็บเนื้อเรื่อง เช่น ย่อเรื่องราวประวัติ, จดหมายโต้ตอบ, ข่าวนิทาน, เหตุการณ์ต่างๆ มุ่งให้เข้าใจเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ ใจความต้องสมบูรณ์
2. ย่อความเพื่อเก็บความคิด เช่น บทความ รายงาน บทความ ขั้วความสั้นๆ ที่ต้องการให้สรุป บางครั้งอาจมีความยาวเพียงประโยคเดียว ซึ่งเป็นความคิดหลัก

หลักการย่อความ

1. อ่านเรื่องให้เข้าใจ จับใจความให้ได้ว่าเป็นเรื่องของใคร มีใจความสำคัญอย่างไร คือ เขาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด
2. นำมาเรียบเรียงด้วยสำนวนของตัวเอง ใช้สรรพนามบุรุษที่สามเท่านั้น
3. ต้องเขียนเรียงลำดับเรื่องตามเหตุการณ์ ไม่ใช้อักษรย่อ คำยาก คำศัพท์วิชาการต้องเปลี่ยนเป็นคำง่าย แต่ถ้าเป็นคำราชาศัพท์ไม่ต้องเปลี่ยน
4. การย่อมี 2 ย่อหน้า เท่านั้น คือ ย่อหน้าแรกจะเป็นที่มาของเนื้อเรื่อง (ตามแบบฟอร์ม) ย่อหน้าที่สองจะเป็นเนื้อความที่ย่อ
5. ทบทวนข้อความที่เรียบเรียงว่าใจความสมบูรณ์ ตัดต่อราบรื่น มีความกะทัดรัด ไม่ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือย เขียนหนังสือให้สวยงามสะกดถูกต้อง

ตัวอย่างที่มาของเรื่อง (แบบฟอร์มการย่อ)

1. ย่อนิทานเรื่อง.....จากหนังสือ.....
ผู้แต่ง.....หน้า.....ความว่า
2. ย่อข่าวเรื่อง.....จาก.....
ประจำวัน.....เดือน.....ปี.....ฉบับที่.....หน้า.....
ผู้แต่ง.....ความว่า

3. ย่อบทความเรื่อง.....จาก.....
 ของ.....หน้า.....ความว่า

4. ย่อโอวาทของ.....ในโอกาส.....
 เมื่อ (วัน เดือน ปี).....ความว่า

5. ย่อเสภา (บทกลอน, บทละคร) เรื่อง.....
 ของ.....ตอน.....ความว่า

จาก "การใช้ภาษาไทย เล่ม 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" อัจฉรา และคณะ
 หน้า 44 - 46

- 2.9 ครูให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือนอกเวลาต่อไปนี้ แล้วย่อความส่งเป็นการบ้าน
 คนละ 1 เรื่อง
- ดอกสร้อยร้อยใจ
 - ความลำบากของเรา
 - ราชธานีราช ตอนลี้จจะสมิงพระราม

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของบทเรียน
- ความหมายของคำ และข้อความที่ต้องแปลความ ต้องฝึกฝนค้นคว้าบ่อยๆ
 - คำที่เป็นปัญหา อ่านยาก ต้องจำเป็นคำ
 - การตอบคำถามของเรื่องจะช่วยให้การอ่านเข้าใจยิ่งขึ้น
 - ประโยชน์ของการอ่านก็คือ ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่น่ามายึดถือปฏิบัติต่อไป
 - การกล่าวพูดกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกที่ควร มีเหตุผล เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม
 - การย่อความทำให้สามารถเก็บใจความสำคัญๆ จากเรื่องต่างๆ ได้ดี

สื่อการเรียนการสอน

- แผนภูมิเรื่องย่อตอนที่ 1, 2
- บัตรคำ 20 คำ (ระวีวรรณ สุริยัน คัคณานต์ เขม่น เข่น สัประยุทธ์ ตรี มหิมา ทิพนิมาน สุรารักษ์ เตชา วิมาน งาม ฉัดฉาน อังมี อังอล สิงสู่ วลาหา หายนะ คำรพ)
- บัตรคำเป็นปัญหาในการอ่าน 11 คำ (พระสยามภูวนาถ พระอิศโรธิราช อัประมาณ อมฤตรส สาหส ทรลักษณ์ อสภ หัสณัยน์ คัคณานต์ มัชวาน)
- ป้ายเลื่อนคำ
- หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- แถบประโยค

การวัดผลและประเมินผล

- การเข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนการสอน
- การพูดแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์
- สมุดแบบฝึกหัด

เนื้อเรื่องประจําบท

ครั้นรุ่งแสงศรีวิวรรณ	สุริยันเฝ้ามขอกฎา
แต่งองค์ทรงพระขรรค์ศักดิ์ดา	ก็เหาะมาด้วยกำลังฤทธิฯ
ลอยลิวปลิวไปในคัคณานต์	ถึงปากถ้ำสุรگانต์คีรีศรี
จึงเห็นคำแหงทพินิ	ขุนกระบี่แก้วกรเรียกไป
เหวยเหวยก่อนมหิงสา	เอ็งอหังการหยาบใหญ่
จงเร่งเข้ามาชิงชัย	ที่ในถ้ำแก้วสุรگانต์ฯ
บัดนั้น	คำแหงทพินิใจหาญ
ได้ฟังลูกท้าวมัชวาน	แผ่นทะยานเข้าถ้ำคีรีฯ

เมื่อนั้น

โลดโผนใจจับทรี
ต่างหาญต่างกล้าไม่ละกัน
ต่างชีวิตต่างทางวุ่นไป

บัดนั้น

ชนเสี้ยวเสี้ยวไล่ตะลุมบอน
ชาติเท่าดิถีโถมทะยาน
ถ้อยก็ถ้อยมิถุทธา

เมื่อนั้น

สัประยุทธ์ต่อยุทธ์ถึงเจ็ดวัน
ก็ตริไปด้วยไวยัญญา
จึงมีฤทธาเกรียงไกร
จำจะอธิบายด้วยความคิด
ตริแล้วไม่รบติดพัน
เหยยเหยยคูก่อนทรี
เทว้องค์ใดเมหิมา

บัดนั้น

ได้ฟังจึงร้องตอบไป
เทว้องค์ใดไม่ลิ่งสู้
เอ็งอย่าสู้รู้ตเขา

เมื่อนั้น

ได้ฟังถ้อยคำทรี
ร้องว่าตูก่อนเทเวศ
ซึ่งลิ่งสู้อยู่ในกาษา

พระยาพานรินเรื่องศรี
ท่วงทีกลับกลอกว่องไว
เสียงสนั่นครั่นครื้นภูเขาไหว
ต่างถอยต่างไล่ราษฎรอนฯ

ทรีใจหาญชาญสมร
ชีวิตค้อนกลับกลอกไปมา
ต่อต้านฮินฮันประจัญหน้า
หมายเขม่นเข่นฆ่าชีวิตกันฯ

พาลีฤทธิแรงแข็งขัน
เสมอกันถ้อยที่ไม่มีชัย
มหิงสาตัวนี้เป็นไฉน
ฤาจะได้กำลังเทวัน
ลวงล้างชีวิตให้อาสัญ
หันออกมากล่าววาจา
ซึ่งเรื่องฤทธิแก่ลวกกล้า
ให้คักคาเอ็งฤาว่าไรฯ

ทรีผู้ใจหยาบใหญ่
เป็นไฉนมาถามกำลังเรา
ตัวกูมีฤทธิด้วยสองเขา
กูจะเอาชีวิตเสียบัดนี้ฯ

พระยาพานรินเรื่องศรี
ขุนกระบี่อธิบายด้วยวาจา
อันเรื่องเดชฤทธิแรงแข็งกล้า
มหิงสามันนอกตัญญู

มิได้คำพร่ำคุณ
เสียทีที่ท่านเลี้ยงดู
เชิญไปสู่พิภพนิมาน
ฟังเราว่าเกิดนะเทวัน

เมื่อนั้น

ไฉนพิภพเจรจา
จึงว่ากาสรนี้ทรลักษณ์
ต่างองค์ต่างคติน้อยใจ
แก่งลำแดงองค์แก่พาลี
หกงศ์ผู้ทรงเดชา

เมื่อนั้น

เห็นหกเทเวศชัยชาญ
ขุนกระบี่ลำแดงแผลงฤทธิ์
ผาดโผนโจนจ้องว่องไว

เท่าซ้ายถีบกายกาสร
แทงด้วยพระขรรค์อันศักดิ์ดา

บัดนั้น

โกรธาตาโคมโถมประจัญ
ล้มลุกคลุกคลานไม่ต้านติด
กำลังน้อยถอยท้อสลัดใจ

กลับกล่าวทารุณหลบหลู่
อย่าอยู่รักษาอายาธรรม
ลำราญด้วยนางสาวสวรรค์
จงชวนกันออกจากกายาฯ

เทเวศซึ่งอยู่รักษา
สุรารักษ์เห็นจริงทุกสิ่งไป
จะรู้จักคุณเรากี่หาไม่
เทพไทออกจากกายา
รัศมีสว่างทั้งคูหา
ก็พากันไปยังวิมานฯ

พระยาพาลีใจหาญ
ไม่อยู่นพชาลก็ตีใจ
ทศทิศกัมปนาทหวาดไหว
ทะเลวงไล่ด้วยกำลังกายาฯ

กรหนึ่งฉวยง้างเขาชวา
กลับกลอกเปลี่ยนท่าติดพันฯ

ทรพิกฤติแรงแข็งขัน
ชีวิตชนพัวพันไป
จะต่อฤทธิ์วานรก็ไม่ได้
เลือดไหลหยดย้อยทั้งกายาฯ

เมื่อนั้น	พระยาพานรินทร์ใจกล้า
รณรงค์องค์อาจผาดโผนมา	เหยียบเขานพญาทรพี
มือซ้ายข้างเขายืนยัน	กรขวากว้างพระขรรค์ชัยศรี
ฟาดด้วยกำลังฤทธิ	ทรพีก็มีวบบรรลัยฯ

เมื่อนั้น	เวลาซึ่งอยู่ในเขาใหญ่
เห็นลูกโกสิย์ฤทธิไกร	มีชัยแก่พญาทรพี
ต่างองค์ขึ้นชมโสมนัส	ตบพระหัตถ์ฉันทานอิมมี
อวยชัยให้พรแก่พาลี	สรรเสริญฤทธิอึ้งอล
ทั้งหกองค์เทเวศวลาหก	บันดาลตกไปรยปรายสายฝน
ฝูงเทพนิกรทกตำบล	ทั่วทั้งไพรสมุทก็ปรีดาฯ

พออ่านจบ มานิตอนใจว้าวำพึงว่า "โอ้เอ๊ย!... ไอ้ลูกทรพี"

"ฉันจะไม่ยอมเป็นลูกทรพีอย่างเด็ดขาด" เพชรนิมพำ

"สมน้ำหน้ามัน ตายเสียได้ก็ดี" ชูใจพูด "ต้องเรียกมันว่าจอมอกตัญญูเลยนะ ช่างพ่อ
แล้วยังลบหลู่หมิ่นเทวดาที่พิทักษ์รักษาตัวเองเสียอีก"

"นี่แหละเป็นนุทาหรณ์ คนอกตัญญูเป็นคนไม่ดี ไม่เพียงแต่มนุษย์เท่านั้นที่รังเกียจ
เดียดฉันท์ เทวดาก็เกลียดชัง และสาปแช่ง พวกเราต้องไม่เป็นลูกทรพีและไม่เป็นทรพีสำหรับ
แผ่นดินไทยด้วยนะ ถ้าเป็นเมื่อไรก็เกิดความหายนะเมื่อนั้น" วีระสรุปล

"ฉันเห็นด้วยกับพี่วีระ" ดวงแก้วพูด "แต่คิดๆ ดูแล้ว ทรพมาเป็นพ่อใจร้ายมากนะคะ
ลูกของตัวแท้ๆ ก็ฆ่าได้ลงคอ สมแล้วล่ะที่ถูกลูกฆ่าเอา"

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 10 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 20 เรื่อง ทางชีวิต 60 นาที

ความคิดรวบยอด

- คนที่ตัดสินใจได้ถูกต้องจะเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์มากและรู้จักคิดอย่างสุขุมรอบคอบ
- ตนเป็นที่พึ่งของตนเอง ดังนั้น จึงต้องพยายามสร้างตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง
- การศึกษาย่อมไม่มีที่สิ้นสุด

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดให้ แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถามและสรุปข้อคิดเห็นจากบทเรียนได้
2. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 20 ได้
3. ร่วมกิจกรรมในการฟังเพลงได้อย่างสนุกสนาน
4. อ่านเขียนและอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - การเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่ฟัง
 - เพลงไทยสากล
2. การพูด
 - แสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียน และปัญหาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
3. การอ่าน
 - การอ่านในใจและอ่านออกเสียง
4. การเขียน
 - คำ และกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - คำถาม คำตอบ และสรุปข้อคิดที่ได้จากบทเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูสนทนาซักถามถึงทางชีวิตที่คาดหวังในอนาคต เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูสอนคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา โดยแจกบัตรคำต่อไปนี้ให้นักเรียนคนละ 1 บัตรคำ นักเรียนที่ได้รับบัตรคำไปยืนขึ้นอ่านคำให้ถูกต้องชัดเจน แล้วนำบัตรคำที่อ่านออกไปเสีย ใว้ที่ป้ายบัตรคำหน้าชั้นเรียน
- 2.2 นักเรียนที่นั่งในชั้นเขียนคำและกลุ่มคำหน้ากระดานลงในสมุด แล้วจับคู่กับเพื่อนที่นั่งข้างๆ ช่วยกันค้นหาความหมายจากพจนานุกรม หรือประมวลคำท้ายบทเรียน ครูใดเสร็จก่อนให้ออกมารายงานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา

ผลกรรม	= (ผน-ละ-กำ) ความทุกข์	ปั่นน้ำเป็นตัว	= โทหก
	ความสุขเกิดจากการกระทำ	เสียดคน	= กลายเป็นคนไม่ดี
สันหลังยาว	= เกียจคร้าน	คาบเส้น	= สอบได้ตามเกณฑ์ขั้นต่ำ
ไม่เอาถ่าน	= เหลวไหล	สุดสวาสดิ์	= รักมาก
พินเ	= ที่อยู่เดิมฐานะวงศ์ตระกูล	ไม้ล้มจิงข้าม	คนล้มอย่าข้าม = สำนวนหมายถึง
ทุนทรัพย์	= (ทุน-นะ-ซิบ) ทรัพย์ที่ใช้เป็นทุน		ไม่ควรดูถูกเหยียดหยาม
ส่งเสีย	= อุปการะให้การศึกษาเลี้ยงดู	มีอายุ	= อายุมาก
ลักขียนาน	= พยายามรู้เห็นด้วยตาตนเอง	เสีย	= คำเรียกขาวเงินที่รั่วหาย
รำเบิกโรง	= การรำก่อนเปิดการแสดง	ผลพลอยได้	= สิ่งที่ได้เพิ่มเป็นพิเศษ
สายใย	= ความสัมพันธ์	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	= เสื้อที่ตัดเย็บสำหรับขาย
ทุนรอน	= ทรัพย์มีไว้ใช้สอยหาผลประโยชน์	ใส่ความ	= กล่าวหาเรื่องราวให้ผู้อื่นเสียหาย

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปดังนี้

การใช้สำนวนหรือคำบางคำ ทำให้ข้อความที่พูดหรือเขียนกะทัดรัดและสร้างความรู้สึกที่ดีแก่คนฟัง

แบบฝึกหัด

จากข้อความที่กำหนดให้ควรใช้กลุ่มคำหรือสำนวนในข้อใดจึงจะเหมาะสม ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อ ก ข ค ง หรือ จ ที่เห็นว่าถูกต้อง

- 1) ไม่สนใจทำงานให้สำเร็จ
 - ก. ดินพอกหางหมู
 - ข. ไม่เอาถ่าน
 - ค. มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ
 - ง. ไม่รู้ร้อนรู้เย็น

- 2) พูดให้เป็นเรื่องราวโดยไม่มีความจริง
 - ก. ประชดประชัน
 - ข. ประหลับประหลือก
 - ค. ประจบประแจง
 - ง. ปะติดปะต่อ
 - จ. ปั่นน้ำเป็นตัว

- 3) อัยย้าเติมคนที่ผิดพลาด
 - ก. คนล้มอัยย้าข้าม
 - ข. พบไม้งามเมื่อยามขวานบิน
 - ค. ช้ำๆ ได้พริ้วเล่มงาม
 - ง. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
 - จ. สัตินยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้ลั้ง

4) กังวลเรื่องที่ยังไม่เกิดหรือเรื่องที่ยังมาไม่ถึง

- ก. ตีโพยตีพาย
- ข. ตั้งให้กาบิน
- ค. ตีตนไปก่อนไข้
- ง. ตีฆ้องร้องป่าว
- จ. ตีตัวออกห่าง

5) ไม่ยอมรับท่าเดียว ยินยอมอย่างไรก็ว่าอย่างนั้น

- ก. มือถือสาก ปากถือศีล
- ข. สู้จนยิบตา
- ค. สู้หัวชนฝา
- ง. ยินกระต่ายขาเดียว
- จ. ยินต้นตาย

6) คนสั้นหลังยาว

- ก. คนขี้เกียจ
- ข. คนไม่มีความคิด
- ค. คนพาล
- ง. คนพิการไปไหนไม่ได้
- จ. คนเห็นแก่ตัว

7) เขาต้องมีอันเป็นไป

- ก. เขาถูกลาปล
- ข. เขาต้องได้รับผลร้ายอย่างไม่คาดฝัน
- ค. เขาต้องเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว
- ง. เขาไม่ต้องเป็นอะไร
- จ. เขามีอันจะกิน

- 8) ขณะนี้ปูเหมือนไม้ใกล้ฝั่ง
- ชรามาก สามวันดีสี่วันไช้
 - เหมือนร่มโพธิ์ร่มไทร
 - มีชีวิตสุขสบายดี
 - ชรามาก จะตายเมื่อไรก็ไม่รู้
 - เจริญเติบโตเหมือนต้นไม้ที่ได้น้ำอุดมสมบูรณ์
- 9) ทำเป็นล้าเป็นลั่น
- ทำเป็น
 - ทำเป็นวรรคเป็นเวร
 - ทำเป็นหนีเป็นลั่น
 - ทำมาหากิน
 - ทำจริงจังจนได้ผลดี
- 10) แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง
- เล่นแร่แปรธาตุ
 - หน้ามือเป็นหลังมือ
 - ราวกิ่งทองใบหยก
 - ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
 - คงเส้นคงวา
- 2.5 ครูฝึกนักเรียนทั้งชั้นอ่านในใจกำหนดเวลา 10 นาที ตั้งแต่หน้า 182-199 และเน้นการจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยบอกแก่นักเรียนว่า เมื่ออ่านจบนักเรียนจะต้อง
- ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง แล้วสรุปใจความจากตอนที่อ่าน
 - แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดงานวันรับประกาศนียบัตรว่าควรมีหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - สรุปข้อคิดบางตอนของเรื่อง (เช่น ตอนที่จันทร์อยากเรียนการศึกษามัธยม เพื่อนๆ ทุกคนสนับสนุน ได้ข้อคิดว่า "การศึกษาย่อมไม่มีที่สิ้นสุด")

- 2.6 ครูให้นักเรียนยกมือตอบคำถามทีละคน หรือครูอาจจะเจาะจงให้นักเรียนตอบ ดังนี้
1. นักเรียน ป.6 สอบไม่ได้กี่เปอร์เซ็นต์ (97.90%)
 2. ทำไมนักเรียนจึงสอบตก (เกียจคร้าน)
 3. นักเรียนที่สอบได้จะทำอะไรต่อไป (ศึกษาต่อ)
 4. ใครเรียนต่อชั้น ม.1 ข้าง และเรียนที่ไหน (ปิติ มานี ชูใจ, โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ)
 5. จันทรทำอะไรหลังจากเรียนจบแล้ว (ช่วยนำขายของ)
 6. จันทรรู้สึกอย่างไรกับสิ่งที่ตนได้รับ (ภูมิใจ)
 7. นักเรียนคิดว่าใครโชคดีกว่ากัน ระหว่างจันทรกับเพื่อนๆ ที่ได้เรียนต่อ (โชคติดพอกัน)
 8. ใครเป็นลูกค้าของร้านจันทร (นักทัศน اجر)
 9. จันทรทำของที่ระลึกอะไรบ้าง (พวงกุญแจ แจกัน กระเช้า ตะกร้า หินรูปสัตว์)
 10. ทำไมสินค้าของร้านจันทรจึงขายดี (ประณีต, ราคาถูก)
 11. นักเรียนคิดว่ากิจการค้าขายของจันทรจะรุ่งเรืองต่อไปหรือไม่เพราะอะไร (รุ่งเรืองขึ้น เพราะจำนวนนักทัศน اجرเพิ่มขึ้นทุกวัน)
 12. สุนทร และ อัชฌาทำงานอะไร (รับจ้างซอยเลื้อ, ฝ้าหน้าร้าน)
 13. สุนทรและอัชฌามาหาจันทรตอนใด (ตอนเลิกงาน)
 14. การที่เพื่อนๆ มาเยี่ยมจันทร มีประโยชน์อย่างไร (คนภายนอกคิดว่าในร้านมีสิ่งที่น่าสนใจ)
 15. นักเรียนคิดว่าต่อไปร้านของจันทรจะขายอะไรด้วย (เสื้อสำเร็จรูป)
- 2.7 ครูแจกกระดาษข้อความให้นักเรียนคนละแผ่น นักเรียนอ่านและทำตามคำสั่งภายในเวลา 5 นาที หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยและอภิปราย ชักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

เขียน ✓ หน้าข้อความที่ถูก เขียน X หน้าข้อความที่ผิด

- 1. โรงเรียนจัดงานรับประกาศนียบัตรให้นักเรียนที่จบการศึกษาทุกปี
- 2. ปราการ ปิติ มานี ได้รับรางวัลในงานนี้
- 3. จันทรและเพื่อนอีก 3 คน ขึ้นไปกล่าวขอบคุณและความอาลัยรักสถานศึกษา
- 4. เพลงอย่าลืม ทำให้ทุกคนตื่นตัวใจมาก

- 5. พอเพื่อนๆ มาเยี่ยมที่ร้าน จันทรจึงตั้งใจมาก เพราะไม่มีใครมาหาจันทร
อีกเลย
- 6. กิจการค้าของจันทรไม่ค่อยคึก จึงต้องเปลี่ยนไปขายเสื้อผ้า
- 7. เพื่อนที่ชื่อสิริไม่ได้เรียนหนังสือเพราะยากจน จึงเพาะพันธุ์ต้นไม้ขายและ
ไปฝึกซ่อมวิทยุ
- 8. เพราะไม่ได้เรียนหนังสือ เพื่อนที่ชื่อพิสิฐจึงกลายเป็นคนไม่ได้ไป
- 9. เรื่องของเพื่อนคนที่ชื่อสุขุม ซึ่งเรียนไม่เก่งและขี้เกียจ แต่อยากเรียนสูง
จนพ่อแม่ต้องเดือดร้อน เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำตาม
- 10. จันทรจะไปเรียนต่อการศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ
- 11. การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงว่าคนเราต้องเรียนตลอดชีวิต
- 12. การเรียนทางวิทยุมีไว้สำหรับคนแก่เท่านั้น

2.8 ครูชักชวนให้นักเรียนร้องเพลง "อย่าลืม" ในบทเรียนหน้า 192 - 193 ตามทำนอง
Five Hundred Miles ซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้ (ครูร้องให้ฟัง 1 เที่ยว แล้วนักเรียนร้อง
คลอตาม 1 เที่ยว)

อย่าลืม

โอ้เพื่อนเอ๋ย	เราเคยสุขสันต์
เรียนร่วมกัน	หลายวันเวลา
จักต้องพราก	พลัดไปไกลตา

อรุตรอมตรม

เมื่อไรหนอ	จะได้เจอกัน
นึกถึงวัน	ที่เคยรื่นรมย์
ห่างกันไกล	สายใยเกลียวกลม

ไม่เคยลืมเลือน

อยู่แห่งไหน	หัวใจเฝ้ามอง
ยังติดตรึง	สัมพันธ์ฉันเพื่อน
โปรดอย่าลืม	คะนึงฝันเฝ

ไมตรีเราเอ๋ย

- 2.9 ครูและนักเรียนสนทนาความหมายของเนื้อเพลง แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับปัญหาชีวิตประจำวันของนักเรียนกับเพื่อน เช่น การรักใคร่กลมเกลียว, การช่วยเหลือ น้ำใจไมตรี ความรักความผูกพันระหว่างเพื่อน เป็นต้น
- 2.10 ครูทบทวนความหมายของภษิต หรือ สุภษิต ให้นักเรียนยกตัวอย่างในเรื่อง และแต่งประโยค
- ความหมายของภษิตหรือสุภษิต คือ ถ้อยคำที่พูดหรือเขียนเพื่อเป็นข้อเตือนใจอย่างนุ่มนวล ดีกว่าคำสั่งสอนโดยตรงตามธรรมดา เช่น

ไม้ล้มจึงข้าม คนล้มอย่าข้าม หมายความว่าอย่าดูหมิ่นทับถมผู้ที่พาลดพลัง เพราะจะต้องมีสักวันหนึ่งที่ผู้นั้นพ้นจากเคราะห์ร้ายกลับได้ดีกว่าเดิมหรืออาจมีโชคดีเหนือกว่าผู้ที่ดูหมิ่นเขาไว้

อย่ายกตนข่มท่าน หมายความว่า อย่าอวดรู้ เพราะผู้อื่นอาจจะรู้ดีกว่าตนก็ได้
- ประโยค - "ฉันเห็นเขาไม่เอาใจใส่ในการเรียนอย่างนี้อาคตล้าปากแน่ แต่ก็ไม่น่าจะ ไม้ล้มจึงข้าม คนล้มอย่าข้าม ต่อไปเขาอาจจะปรับปรุงตัวก็ได้ ฉันคิดว่าคนอื่นอาจจะรู้ดีกว่าเธอก็ได้ อย่ายกตนข่มท่าน ดีกว่า"

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปจากบทเรียนดังนี้
- ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น
 - คนที่ตัดสินใจได้ถูกต้อง จะเป็นผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์มาก และรู้จักคิดอย่างสุขุมรอบคอบ
 - ตนเป็นที่พึ่งของตนเอง ดังนั้น จึงต้องพยายามสร้างตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง
 - การศึกษาย่อมไม่มีที่สิ้นสุด
- 3.2 ครูคิดแผนภูมิ บทหรือกรองต่อไปบนกระดานหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน เมื่ออ่านจบแล้วจะต้องหาคำตอบให้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการจะบอกอะไรแก่ผู้อ่านบ้าง

นักเรียนที่น่ารัก	แจ้งประจักษ์แล้วใช้ใหม่
ว่าเรียนภาษาไทย	ได้คล้องแคล้วแล้วแสนดี
ฟังใดเข้าใจง่าย	เรื่องคลี่คลายไม่หน่ายหนี
พูดถูกปลูกไมตรี	สื่อข้อความยามต้องการ
อ่านใดก็รู้ชัด	ตามรหัสที่กล่าวขาน
เขียนได้ใช้ทงงาน	สำเร็จกิจประสิทธิ์สรรพ
คนไทยใช้ภาษา	ทั่วอาณาเขตเหมือนกัน
เอกลักษณ์แจ่มกมล	ไทยทั้งสิ้นทุกถิ่นแดน
ตั้งใจใฝ่ฝึกฝน	ภาษาตนอย่าดื้อแคลน
คุณเลิศประเสริฐแสน	ช่วยชีพได้ไม่อับจน
ชีวิตต้องศึกษา	ให้ก้าวหน้าพาเกิดผล
ต้องใช้คุณแจกล	ไขประตูลู่ทางทอง
ภาษาคือคุณแจ	ใช้ได้แน่นถ่วงทั้งมอง
ฟัง พูด อ่าน เขียนตรง	สติตรึกนึกถกทาง
หกปีที่เรียนร่ำ	จงจดจำอย่าละวาง
วอนว่าอย่าจิตจาง	ใฝ่ศึกษาอย่าลืมหอง
จบเสรีจววยพรชัย	จงก้าวไกลยังยืนยง
สืบไทยให้มั่นคง	สลับสับสันต์ทั่วกันเอย

3.3 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและเฉลยคำตอบ ดังนี้

- ภาษาไทยเป็นคุณแจที่ไขไปสู่ทางที่ตนปรารถนา
- ผู้อ่านจำเป็นจะต้องตีความสิ่งที่ตนได้อ่านให้ได้ จึงจะทำให้การอ่านสัมฤทธิ์ผล

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ และกลุ่มคำ 25 คำ
- หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม 2 กระทรวงศึกษาธิการ
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ

- ใบข้อความ
- แผนภูมิเพลง
- แผนภูมิบทร้อยกรอง
- สมุดแบบฝึกหัดประจำตัวนักเรียน
- พจนานุกรม, ประมวลคำท้ายบทเรียน

การวัดผลประเมินผล

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม
- การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- ใบข้อความ
- แบบฝึกหัด

เฉลย กิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ 2.4	1. ข	ข้อ 2.7	1. ✓
	2. จ		2. ✓
	3. ก		3. X
	4. ค		4. ✓
	5. ง		5. X
	6. ก		6. X
	7. ข		7. ✓
	8. ง		8. ✓
	9. จ		9. ✓
	10. ค		10. ✓
			11. ✓
			12. X

เนื้อเรื่องประจําบท

บทที่ 20

ทางชีวิต

ทางโรงเรียนประกาศผลการสอบปลายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ปรากฏว่ามีนักเรียนสอบได้ถึง 97.90 เปอร์เซนต์ พวกที่สอบตกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เจ็บป่วยมีเวลาเรียนไม่พอที่ได้รับผลกระทบ สอบตกเพราะเกียจคร้าน ล้นหลังยาว ไม่เอาถ่าน มีเป็นส่วนน้อย พวกที่สอบได้ต่างดีอกดีใจเป็นอันมาก ในขณะที่เดียวกันก็มีความเสียใจและอาลัยอาวรณ์ที่จะต้องจากสถานศึกษาตลอดจนครูบาอาจารย์ และเพื่อนฝูง หลายคนจะได้ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา หลายคนที่มีผู้ปกครองจะให้ช่วยทำงานอาชีพตามพื้นเพของตน เพราะไม่มีทุนทรัพย์จะส่งเสียให้ศึกษาต่อได้

วันรับประกาศนียบัตรเป็นวันที่ประทับใจที่สุดเช่นเดียวกับทุกปีที่ผ่านมา ทางโรงเรียนจัดงานให้ด้วยความรักและความชื่นชม เชิญแขกหรือตลอดจนผู้ปกครองมาร่วมแสดงความยินดีและเป็นสักขีพยานในความสำเร็จของนักเรียน เมื่อประธานในพิธีแจกประกาศนียบัตร ให้แก่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จึงมอบรางวัลต่างๆ ให้แก่นักเรียน มีนักเรียนหลายคนได้รับรางวัลความประพฤติดี และทำหน้าที่ประธานนักเรียนได้อย่างเข้มแข็ง บิดีได้รับรางวัลการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนดี มานีได้รับรางวัลเรียนดี และมีนักเรียนอีกหลายคนที่ได้รับรางวัล เสร็จแล้วประธานให้โอวาทและอํานวยพร

จากนั้นเป็นการแสดงบนเวที นักเรียนรุ่นน้องรำเบิกโรงและรำอวยพรด้วยเนื้อร้องเป็นที่ประทับใจ ทำให้ทุกคนตื้นตันจนน้ำตาคลอ เมื่อถึงรายการของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ปรากฏการณ์ไปกล่าวแสดงความขอบคุณ และความอาลัยรักสถานศึกษา ตลอดจนครูบาอาจารย์ พอล่าวจบจันทร์และเพื่อนหญิงชายอีกสามคนขึ้นไปอ่านคำลาอาลัย ซึ่งประพันธ์เป็นกาพย์ยานี ด้วยเสียงประสานที่ไพเราะเพราะพริ้ง มีกังวานเศร้าสร้อยตามความรู้สึกของคนอ่าน แล้วปิดท้ายรายการด้วยเพลง "อย่าลืม" ซึ่งมีเนื้อร้องดังนี้

อย่าลืม

ไอ้เพื่อนเอ๋ย	เราเคยสุขสันต์
เรียนร่วมกัน	หลายวันเวลา
จักต้องพราว	พลัดไปไกลตา

อรุตรอมตรม

เมื่อไรหนอ	จะได้เจอกัน
นึกถึงวัน	ที่เคยรื่นรมย์
ห่างกันไกล	สายใยเกลียวกลม

ไม่เคยลืมเลือน

อยู่แห่งไหน	หัวใจใฝ่ถึง
ยังติดตรึง	สัมพันธ์ฉันเพื่อน
โปรดอย่าลืม	คะนึงฝันใฝ่

ไมตรีเราเอ๋ย

ระหว่างที่จันทร์กับเพื่อนร้องเพลง ภายในห้องประชุมเจียบกริบ สายตาทุกคู่จ้องจับอยู่ที่ผู้ขับร้อง ส่วนหัวใจทุกคนคงมีความรู้สึกเหมือนถูกขี้นจนหายใจขัด บางคนน้ำตาซึมคลอเข้าตา พอเพลงจบทุกคนถอนใจยาวเกือบพร้อมกัน

เมื่อเสร็จพิธีแล้วครูใหญ่พานักเรียนที่เรียนสำเร็จไปกราบนมัสการลาท่านเจ้าอาวาส และพระที่วัด เพื่อขอบพระคุณที่ท่านช่วยอบรมกล่อมเกล่าให้พวกเขาเป็นคนดี ท่านเจ้าอาวาสให้โอวาทเป็นที่จับใจ และอวยพรเป็นสิริมงคลให้ทุกคน แล้วต่างก็แยกย้ายกันกลับบ้าน

ปิติ มานี และชู่ใจ ไปสมัครเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ซึ่งวีระไปเรียนอยู่ก่อนแล้ว สมคิดไปอยู่กับปู่ที่ภูเก็ท และเรียนต่อที่นั่น ดวงแก้วกลับไปเรียนที่บ้านสุพรรณบุรี ส่วนจันทร์ไม่ได้เรียนต่อ เพราะน้ำของเธอดูดเงินทอง จันทร์ก็มีได้น้อยใจ ตั้งหน้าคิดอ่านช่วยนำท่ามาหากินโดยมิได้ย่อท้อ และไม่มีความคิดริษยาเพื่อนที่มีโอกาสได้เรียนต่อแต่ประการใด โชคดีเป็นของจันทร์ การค้าของเธอนั้นวันแต่เจริญรุ่งเรือง ของ

ในร้านขายดีจนผลิตไม่ทัน น้ำของจันทร์จึงได้ทุนรอนขยับขยาย และปรับปรุงร้านให้ดีขึ้นเรื่อยๆ วันหนึ่งๆ จันทร์ไม่ได้ไปไหน ชลุกอยู่แต่ที่ร้านช่วยนำท่ามาค้าขายอย่างขยันขันแข็ง

วันหนึ่ง หลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว วีระ บิติ มานี และชู่ใจ ชวนกันและมาหาจันทร์ ที่ร้าน เพราะนานแล้วที่ไม่ได้มาเยี่ยมเยียน พบจันทร์กำลังนั่งประดิษฐ์เศษวัสดุต่างๆ ง่วนอยู่ พอเห็นเพื่อนมาก็ดีใจ เชื้อเชิญให้หนึ่งและหาน้ำเย็นมาให้ดื่ม

"ฉันเห็นพวกเธอเจียบหายไป นึกว่าลืมฉันเสียแล้ว" จันทร์พ้อ

"ใครจะไปลืมเธอได้ลงคอ เราเป็นเพื่อนรักกัน พวกเราคิดถึงเธอเสมอ" ชู่ใจพูด

"กิจการค้าของเธอเป็นอย่างไรบ้าง จันทร์" มานีถาม

"ดีจ้ะ ฉันเพิ่งว่างเดี๋ยวนี้เอง เมื่อกี้ ลुकค้ามาเติมร้านที่เดียว เดียวนี้ว่างใจให้ฉันเผื่อหน้าร้าน เพื่อน่าจะได้มีเวลาสานตะกร้าอยู่หลังร้าน"

"ตอนนี้มีรถของพวกนักทัศนอาจรมาแวะที่อำเภอมากขึ้น ทำให้ข้าวของต่างๆ ขายดี"

"นี่อย่างไรละคะพี่วีระฉันประดิษฐ์ของที่ระลึกไว้ขายให้นักทัศนอาจร" จันทร์ชี้ให้ทุกคนดูของที่ระลึกที่เธอประดิษฐ์ขึ้น มีพวงกุญแจซึ่งร้อยไม้ไผ่แผ่นบางเล็กทำเป็นรูปต่างๆ ทาสีสวย และเขียนรูปภาพ มีชื่ออำเภอเขียนไว้อย่างสวยงาม กระบอกไม้ไผ่เล็กๆ เขียนลวดลายสวยๆ เป็นที่ใส่ไม้จิ้มฟันบ้าง แจกันปักดอกไม้แห้งบ้าง กระเช้าและตะกร้าเล็กๆ สำหรับใส่กระดาษปลุกไม้ประดับใบในร่ม หินก้อนเล็กรูปร่างแปลกๆ จันทร์นำมาต่อเป็นรูปสัตว์ต่างๆ สวยงาม เหล่านี้ทำด้วยฝีมือประณีตและราคาถูก

บิติเดินไปดูทางประตูด้านข้าง เห็นกระดาษเล็กๆ ปลุกต้นไม้หลายชนิดวางเรียงราย หลายกระดาษ จึงถามจันทร์ว่า

"เธอปลุกต้นไม้ชายด้วยหรือจันทร์"

"ไม่ใช่ของฉันทหรือก ลิริเอามาฝากขาย" จันทร์ตอบ แล้วเล่าว่า "ลิริเขาไม่ได้เรียนต่อเพราะฐานะเขายากจนและพ่อของเขาก็มีอันเป็นไป พวกเขาก็รู้ แต่เขาเป็นคนที่มีความพยายาม ออกสำห้ไปซื้อพันธุ์ไม้มาเพาะขาย ส่วนตัวเขาไปขอรับใช้อยู่ร้านซ่อมเครื่องวิทยุ เพื่อฝึกซ่อมวิทยุไปด้วย ไม่เข้าเขาคงเก่ง"

"ตรงกันข้ามกับนิลสุเลขนะ พ่อแม่ขัดสนไม่มีเงินให้เรียนต่อ ก็หนีเตลิดเปิดเปิง มีหน้าเข้าไปเที่ยวพูดป่วนน้ำเป็นต้วว่าพ่อแม่ไม่รัก ใครห้ามก็ไม่ฟัง เขาบอกฉันทว่าจะหนีไปตามยถากรรม ไม่ซำก็เสียคน" ปิตินุด

"ฉันทสงสารลุนุ่นนะซี ขายนาคให้ลุนุ่นเรียน แล้วไม่มีนาจะทำ ต้องไปรับจ้างคนอื่นทำนา ลุนุ่นเองก็เรียนไม่เก่งสอบได้ ป.6 คาบเส้น ซ้ำหลังยาว ฉันทกลัวจะไปไม่รอด วันนั้ก็โดนครูทำโทษ เพราะไม่ทำการบ้าน" ชูใจพูด

"ก็ความรักอย่างสุดสวสติของพ่อแม่ันั้นแหละ เมื่อลูกครบเรำจะเรียนก็ให้เรียนโดยไมค้ำนงถึงว่าสติปัญญาของลูกเป็นอย่างไร แต่ไม่แน่นอนะ ไม้ล้มจึงข้าม คนล้มอย่าข้าม ต่อไปลุนุ่นอาจจะเรียนเก่ง ขยันขึ้นก็ได้ ถ้าเขาเห็นความลำบากของพ่อแม่ที่เสียสละเพื่อเขา" มานี้ให้ความเห็น

"ฉันทจะไปสมัครเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ที่เปิดสอนตอนค่ำอยู่ที่โรงเรียนของเธอ" จันทร์บอกเพื่อน

"ดี พี่เห็นด้วย" วัระพูดอย่างดีใจ "พี่จะบอกจันทร์อยู่ที่เดียวว่าให้ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ กลางวันทำงานขายของ ตอนเย็นก็ไปเรียน เสียค่าใช้จ่ายไม่แพงหรือพี่เห็นคนไปเรียนกันเยอะ ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่ ครูที่โรงเรียนของพี่นั้นแหละเป็นคนสอน"

"ฉันเห็นคนมีอายุหลายคนไปเรียน ทำไมแก่แล้วยังต้องไปเรียนอีก" ปิติถาม

"การเรียนไม่มีที่สิ้นสุดหรอกปิติ คนเราต้องเรียนไปตลอดชีวิต การศึกษาผู้ใหญ่จัดให้ สำหรับคนที่ไม่มีโอกาสไปเรียนที่โรงเรียน หรือไม่สามารไปเรียนในเวลากลางวันได้ เพราะต้องประกอบอาชีพ หรือมีความขัดข้องอย่างอื่น ก็สามารถเรียนตอนกลางคืนหรือเรียนจากวิทยุได้" วีระอธิบาย

"เรียนจากวิทยุได้ด้วยหรือคะ" จันทราถามอย่างตื่นเต้น

"เมื่อวันก่อนพี่คุยกับคุณลุงคนหนึ่งที่มาเรียนตอนค่ำ ท่านเล่าให้ฟังว่าภรรยาของท่านมาเรียนตอนค่ำไม่ได้เพราะมีภาระทางบ้านมาก เลยเรียนทางวิทยุ ราวๆ ลักสองอาทิตย์ พวกเขาที่เรียนทางวิทยุด้วยกันก็นัดไปพบกับครูเสี่ยตี" วีระชี้แจง

"แหมดีจริง แต่พวกฉันไปเรียนตอนค่ำๆ ได้ เราจะไปเรียนกันหลายคน" จันทราบอก

"จันทรมีเวลาไปหาเพื่อนด้วยหรือจ๊ะ" ชูใจถาม จันทรหัวเราะ "เปล่าหรอกจ๊ะ พวกเพื่อนๆ พ่อเขาวางก็มาหาฉันที่นี่ อย่างสุนทร เขามารับจ้างสอยเสื้ออยู่ที่ร้านกฤษณาอาคาร์ หรืออณาที่รับจ้างเฝ้าหน้าร้านให้เสี่ยซัง พ่อเลิกงานเขาก็พากันมาแวะหาฉัน จนเข้าว่าร้านนี้เป็นที่นัดพบกัน แต่ฉันรู้สึกว่ามีผลพลอยได้นะเธอ เพราะการที่มีคนมาที่ร้านเรามากๆ ทำให้คนอื่นๆ คิดว่าที่ร้านเรามีอะไรน่าสนใจเขาก็มาบ้าง ทำให้ของของเราขายดีขึ้น น่ายังบอกว่าถ้ารวบรวมทุนได้จะขยายร้านแล้วไปรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาขาย คงขายดีแน่"

ขณะนั้นมีลูกค้าเข้ามาซื้อของ จันทรจึงรีบไปต้อนรับ วีระ ปิติ มานี และชูใจจึงถือโอกาสลาจันทรแยกกันกลับบ้าน มานีกับชูใจเดินไปด้วยกัน เพราะบ้านอยู่ทางเดียวกัน ระหว่างทางชูใจปรารภว่า

"ฉันอยากย้ายไปเรียนห้องเดียวกับเธอจัง มานี"

"อ้าว ทำไมล่ะจ๊ะ"

"ฉันไม่ชอบเพื่อนที่ห้องของฉันเลย นิสัยไม่ดี ชอบใส่ความกัน ทำให้ครูตู่ทุกวัน ไม่มี ความสามัคคี ไม่เหมือนเมื่อเราเรียนอยู่โรงเรียนเดิม ต่างกันหน้ามือเป็นหลังมือทีเดียว" มาณี หัวเราะ "ฉันคิดว่า เรายังใหม่ต่อกันเพราะมาจากหลายโรงเรียน เมื่ออยู่โรงเรียนเดิมนั้น เราเรียนด้วยกันมาตั้งหกปี ต่างรุ่นสี่ย เห็นอกเห็นใจ จึงรักใคร่สามัคคีกัน อีกไม่นานเราคงจะสนิทสนมกับเพื่อนใหม่ๆ"

"ฉันไม่อยากมีเพื่อนใหม่ เพื่อนใหม่สู้เพื่อนเก่าไม่ได้"

"ไม่จริงเสมอไปหรอกซู่ใจ ฉันคิดว่า เราคงจะต้องมีเพื่อนเพิ่มขึ้น เพราะเราโตขึ้นทุกวัน เรารู้จักคนมากขึ้น ที่โรงเรียนใหม่ของเรานี้นักเรียนเป็นพันๆ เรามาเรียนโรงเรียนใหม่ ได้ความรู้ใหม่ๆ และคงจะได้เรียนรู้นิสัยใจคอของเพื่อนใหม่ด้วย" มาณีพูด

"เธอพูดเก่งเป็นต่ออยู่แล้ว ใครๆ ต้องชอบเธอ"

"เธอก็พูดดีไม่ซ้ำเพื่อนในห้องของเธอจะชอบเธอและเธอก็จะชอบเพื่อนใหม่ ชี้คร้าน จะลืมนั้นเสียอีก"

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 11 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 20 เรื่อง ทางชีวิต 60 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น
2. การฟังข่าว, เรื่องราวต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต จะต้องบันทึกและติดตามข่าวให้ถี่ถ้วนเท่าที่จะทำได้

จุดประสงค์

1. อ่านในใจได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดให้แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถามและสรุป ข้อคิดจากบทเรียนได้
2. อภิปรายและแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์เรื่องในบทเรียนและปัญหาจากเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวันได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 20 ได้
4. อ่าน เขียน และอธิบายความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาได้
5. เขียนเล่าเรื่องจริงหรือเขียนจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ ตามที่ได้ฟังมาได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - เรื่องจริงและเรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ
 - ปัญหาในชีวิตประจำวันและวิธีแก้ปัญหา
2. การพูด
 - พูดแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
4. การเขียน
 - การลำดับความคิดในการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับภาพในหนังสือเรียน (ภาพวีระมาหาชูใจ)
- 1.2 ครูนำขนมกล้วยฉาบ ข้าวต้มมัด ตะโก้ แล้วให้นักเรียนบอกชื่อขนม ส่วนประกอบของขนม และวิธีการทำ

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูสอนคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา (18 คำ) โดยฝึกนักเรียนอ่านคำ กลุ่มคำ และสำนวน โดยวิธีต่อไปนี้
- 2.2 ครูชูบัตรคำ แล้วให้อาสาสมัครทดลองอ่าน ถ้าพบคำที่อ่านผิด ครูและเพื่อนในชั้นเรียน ช่วยแก้ไข
- 2.3 เมื่อนักเรียนอ่านถูกต้องให้คนที่อ่านนำบัตรไปเสียบไว้ในตารางช่องที่ครูเตรียมไว้ หน้ากระดาน ดังตัวอย่างตารางข้างล่าง

คำ	กลุ่มคำ	สำนวน
โม้	มีแกใจ	ไม้ใกล้ฝั่ง ติดนไปก่อนใช้

2.4 ให้นักเรียนลอกคำในตารางลงในสมุดแบบฝึกหัดของตนเอง แล้วค้นหาคำหมาย
คนที่เสร็จเป็นคนแรกจะได้รับเลือกให้ออกมารายงานหน้าชั้น ดังนี้

เจียบเจียบ	=	เจียบจนทำให้รู้สึกวังเวง
สายยุ	=	สายโซ่ไว้ใช้ล่ามประตูให้ติดกับที่ใส่กุญแจ
รำไร	=	เห็นไม่ชัด, เห็นเล็กน้อย
โพล่เพล้	=	เวลาจวนคำ
วิ๊ว	=	ร้องรอย
लग	=	บาง บ้าง ต่าง
บังเกิดเกล้า	=	ผู้ให้กำเนิดที่แท้จริง
ติดนไปก่อนไซ้	=	กระวนกระวายใจ ทุกข์ร้อน
หรีงเรไร	=	เสียงเรไรร้อง
ลุกเงิน	=	เกิดขึ้นทันทีทันใด
หม่นหมอง	=	ไม่สบายใจ ไม่พอใจ
มีแก่ใจ	=	ทำดีต่อโดยไม่ได้รับรองขอ
เครื่องบวช	=	สิ่งของที่ใช้สำหรับการบวช
ให้เลือด	=	การเพิ่มเลือดให้ผู้ป่วย
ไม่ไกลฝั่ง	=	มีอายุมาก
โม้	=	เครื่องบดชนิดหนึ่งทำด้วยหิน
รลมือ	=	ฝีมือในการปรุงอาหาร
มิตรจิตมิตรใจ	=	ความมีน้ำใจต่อกัน

2.5 ครูฝึกนักเรียนแต่งประโยคโดยขออาสาสมัครลุกขึ้นแต่งประโยค คำละ 1 ประโยค
(เลือกคำที่เรียนนี้ 18 คำ คำใดคำหนึ่ง)

2.6 ครูและนักเรียนในชั้นตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขข้อบกพร่อง

2.7 ครูให้นักเรียนอ่านในใจ ตั้งแต่ "พอถึงบ้าน มานิจึงแยกเข้าบ้าน... ถึง ต่างเขียน
จดหมายแสดงความเสียใจ" หน้า 199-205 ดังนี้ (7 นาที)

พอถึงบ้าน มานิจึงแยกเข้าบ้าน ชูใจเดินต่อไปคนเดียว พอไปถึงบ้าน เห็นประตู หน้าต่างปิดเงียบเชียบ เจ้าสีเทานอนอยู่ที่เชิงบันไดท่าทางบิดไปมา พอชูใจเดินเข้าไปใกล้ มันลืมตาขึ้นมองแล้วร้องหง่าว! ชูใจมองเห็นกระดาษแผ่นหนึ่งเสียบอยู่ที่สายชูซึ่งมีกุญแจติดอยู่ เธอจึงรีบดึงออกมาคลี่อ่านดู

ชูใจ

อาการรถชนอยู่ที่โรงพยาบาล ไม่ต้องตกใจ หุงข้าวทำกับข้าวไว้
คำๆ ย่าจะกลับมา ไม่ต้องตามไป

ย่า

ชูใจตกใจมาก ใจหนึ่งอยากจะไปดูอาการของอา แต่ใจหนึ่งก็คิดว่า ต้องปฏิบัติตาม คำสั่งของย่า ชูใจจึงเลอยู่ครู่หนึ่ง ในที่สุดก็ตัดสินใจปฏิบัติตามที่ย่าต้องการ เธอเปลี่ยนเสื้อผ้า แล้วหุงหาอาหารอย่างเหงาหงอย ภวานาขอย่าให้อาเจ็บป่วยมาก เจ้าสีเทาขึ้นมาเคล้าเคลีย อยู่ใกล้ๆ ทำให้ชูใจค่อยสบายใจขึ้น

คำแล้ว ตะวันลับทิวไม้ลงไปราไร ทิวบริเวณบ้านเงียบสงัด ชูใจรู้สึกว้าวเหว เพราะไม่เคยอยู่คนเดียวในเวลาโพล้เพล้เช่นนี้ ยังไม่มีแว้วว่าย่าจะกลับมา ชูใจนั่งกระสับกระส่าย คอยชะเง้อดูทาง ใจคิดไปสารพัด น้ำตาพาลจะไหล เธอสูสสะกดใจไว้เพราะเกรงจะเป็นกลาง อาเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชูใจรักและเคารพอาประคองบิดาบังเกิดเกล้า เพราะตั้งแต่ จำความได้ ในชีวิตของเธอก็มีเพียงย่ากับอาเท่านั้น ถ้าอามึนเป็นไป ย่ากับเธอจะทำอะไร คิดแล้วก็ใจหาย ได้แต่ปลอบใจตัวเองว่าไม่ควรตัดสินใจไปก่อนใช้ ปรกตีสีเทาไม่ค่อยอยู่บ้าน วันนั้น ราวกับมันรู้ว่าชูใจจะต้องอยู่คนเดียว สีเทามานั่งๆ นอนๆ อยู่ใกล้ๆ ไม่ยอมห่าง นานๆ ก็ เงยหน้าขึ้นมองชูใจแล้วก็ร้องหง่าว! เหมือนจะปลอบใจเธอ

พอตะวันลับแสงชูใจปิดประตูบ้านอย่างแน่นหนา จุดตะเกียงตั้งไว้กลางห้อง คลุกข้าว ให้สีเทากินแล้วมานั่งอยู่ที่หน้าต่างคอยย่า คอยเงี่ยหูฟังเสียงต่างๆ ได้ยินแต่เสียงเจ้าทุย ควาย ของเธอที่อยู่ในคอกข้างบ้านทำเสียงพึดพาด และเสียงหรีงเรไรระงมอยู่บนต้นไม้ ทำให้รู้สึก วังเวงยิ่งขึ้น

เสียงกริ่งรถจักรยานดังอยู่ที่ประตูรั้วบ้าน แล้วได้ยินเสียงร้องเรียก

"ชูใจ ชูใจ"

วีระนั่นเอง ชูใจอุทานด้วยความดีใจ รีบชะโงกหน้ารั้วขวานรับ

"พี่วีระ ฉันกำลังกลัว เปิดประตูเข้ามาเลย" แล้วชูใจก็รีบวิ่งไปเปิดประตูบ้าน วีระจอดจักรยานฝั่งบันไดไว้แล้วขึ้นมานบ้าน

"อย่าบอกให้พี่มาอยู่เป็นเพื่อนชูใจ ลุงไปเยี่ยมญาติที่ป่วยอยู่โรงพยาบาล พบย่านั่งรออยู่หน้าห้องฉุกเฉินกับพี่แฉล้ม ย่าให้ลุงมาบอกพี่ แล้วลุงก็ไปอยู่เป็นเพื่อนย่าที่โรงพยาบาล"

"อาเป็นอย่างไรบ้าง" ชูใจถามเสียงลั่น

"คงไม่เป็นอะไรมากกรรมัง ลุงก็ยังไม่ได้เห็นอาการของอาเลย ชูใจทำใจดีๆ เถอะ นึกกินข้าวหรือยังล่ะจ๊ะ"

ชูใจลั่นศิริชะ น้ำตาคลอตา "ฉันกินไม่ลง พี่วีระล่ะ กินหรือยัง"

"พี่กินแล้วก็มา ชูใจกินข้าวเสียเถิดเดี๋ยวจะเป็นลมไป ชูใจไม่สบายอีกคน ย่าจะลำบากนะจ๊ะ" วีระปลอบ ชูใจจึงไปตักข้าวกิน 2 - 3 คำก็อิ่ม วีระพยายามเล่าเรื่องสนุกๆ ให้ฟัง เพื่อให้ชูใจคลายวิตกกังวล ชูใจได้ยินเสียงที่วีระเล่า แต่ไม่รู้เรื่องราวเขาพูดถึงอะไร

จนกระทั่งสามทุ่มเศษย่าจึงนั่งสามล้อกลับมา โบกหน้าของย่าหม่นหมอง ดวงตาแดงช้ำ พอมาถึงก็คว้าตัวชูใจมากอดไว้แน่น พลังขอบใจวีระที่มีแก่ใจมาอยู่เป็นเพื่อนชูใจ แล้วเล่าเรื่องอาว่า อาเดินทางไปจังหวัดซื้อเครื่องขบเพื่อจะบวชพรรษานี้ เมื่อสึกแล้วก็จะแต่งงานรถประจำทางเกิดชนกัน คนตายหลายคน บาดเจ็บสาหัสก็หลายคน อาที่บาดเจ็บสาหัส ขณะนี้หมอกำลังให้เลือดและยังไม่ได้สติ เห็นจะต้องรักษาตัวอยู่นานกว่าจะหายเป็นปกติเพราะขาหัก

ต้องเข้าเฟือก ย่ำรำพันว่าเงินทองที่เก็บออมไว้ก็มีไม่มาก จะต้องนำมารักษาเอา ย่ำก็แก่แล้ว เหมือนไม้ใกล้ฝั่ง เป็นห่วงแต่ชู้ใจเพราะยังเล็กและกำลังเรียนหนังสืออยู่ ชู้ใจปลอบย่ำว่า เธอจะออกจากโรงเรียนมาช่วยย่ำทำอาหารและขนมขาย พอมีเงินเธอจะเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ก็ได้ วีระออกความเห็นว่าย่ำไม่ต้องออกจากโรงเรียนก็ได้ แต่ต้องขยันทำมาหากินเพิ่มขึ้นระหว่างที่อาศัยเงินอยู่ วีระกลับบ้านเมื่อเวลาเกือบจะห้าทุ่ม

ตั้งแต่วันนั้นมาย่ำนำเงินออกมาลงทุนทำอาหารและขนมแห้งไปฝากขายตามร้านต่างๆ ส่วนใหญ่ฝากไว้ที่ร้านของจันทร์ ชู้ใจเลิกเรียนแล้วรีบกลับบ้าน ไม้แป้ง ขุดมะพร้าว เตรียมเครื่องปรุงต่างๆ ให้ย่ำ และช่วยย่ำทำอาหารแล้วบรรจุถุงเตรียมส่งในวันรุ่งขึ้น จากนั้นจึงได้ทำการบ้านและอ่านหนังสือ กว่าจะได้นอนก็ถึงสี่ทุ่มเศษทุกคืน เพื่อนทักว่าย่ำใจผอมลง แต่เธอก็มิได้ย่อท้อ แลล้มรับภาระไปคอยเผาคูแลอาที่โรงพยาบาล ย่ำกับชู้ใจจึงมีเวลาทำมาหากินพอว่างก็ไปเยี่ยมมา

ย่ำมีฝีมือทางทำอาหาร ไครๆ ก็คิดใจระสมี้อ อาหารและขนมที่ชู้ใจนำไปฝากขาย จึงหมดทุกวัน ย่ำทำของไม่ค่อยซ้ากันเพราะกลัวลูกค้าจะเบื่อ บรรดาครอบครัวเพื่อนสนิทของชู้ใจก็นำใจเอื้อเพื่อเจือจุนมิได้ทอดทิ้ง ลุงของวีระส่งกล้วย มะพร้าว ใบตอง มาให้ย่ำเกือบทุกวัน มานี้แบ่งไข่ไก่และผักสวนครัวมาให้ทุกวัน ปีตินำปลาไหลและผักในไร่มาให้ทุกวันเหมือนกัน เพชรมาช่วยขุดมะพร้าวและหาบของไปฝากขายตามร้านต่างๆ ส่วนจันทร์รับขายของให้โดยไม่ให้ผลประโยชน์เลย เกษตรอำเภอละครุไพสินพาหนูน้อยลูกสาวที่นารักมาเยี่ยมย่ำ และช่วยอุดหนุนสินค้าเสมอ วัฒนาภกับพ่อก็ไปเยี่ยมมาที่โรงพยาบาลมิได้ขาด ย่ำและชู้ใจรู้สึกซาบซึ้งในไมตรีจิตของทุกคนเป็นอย่างยิ่ง ด้วยมิตรจิตมิตรใจ ย่ำจึงให้ชู้ใจแบ่งอาหารและขนมที่ทำขายแต่ละวันให้เพื่อนๆ ด้วย มานะ สมคิด และดวงแก้วได้ทราบข่าวอุบัติเหตุของอาจากจดหมายของมานี้ และจันทร์ ต่างเขียนจดหมายมาแสดงความเสียใจ

2.8 นักเรียนคนใดอ่านจบเรื่องแล้ว ครูชักชวนนักเรียนเล่นเกม "เล่าเรื่องต่อความ"

- วิธีการ
1. ครูแจกบัตร ขนาดกว้าง 2" x 2" สีเขียว และสีแดง ให้คนละ 1 บัตร
 2. ครูจะเป็นคนขานสี สีใดถูกเรียก คนใดคนหนึ่งจะต้องรับลูกขึ้น แล้วเล่าเรื่องต่อๆ กันไป ครูจะเรียกสลับสีหรือซ้ำสีก็ได้ นักเรียนทุกคนจะต้องเตรียมพร้อมเสมอ
 3. สีใดเล่าเรื่องได้ถูกต้องตามเหตุการณ์ ครูจะขอบัตรไว้
 4. ค่ะแนนแพ้ชนะคู่ที่บัตรสีในมือครู สีใดมีมาก ทีมสีนั้นเป็นฝ่ายชนะ

2.9 ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทย บทที่ 20 ข้อ 2.3 หน้า 163 ดังนี้ (5 นาที)

คำสั่ง เติมข้อความในช่องว่างให้เป็นเรื่องราวของชูใจ ตามที่ได้อ่านมา

ชูใจอยากย้ายไปเรียนห้องเดียวกับมานี เพราะ _____ (1) _____ มานีจึงปลอบใจว่าเพื่อนใหม่มาจากหลายแห่ง จึงมี _____ (2) _____ พออยู่นานเข้าก็จะคุ้นเคย และเพื่อนๆ _____ (3) _____ ก็ชอบชูใจเพราะ _____ (4) _____ พอชูใจกลับถึงบ้านพบ _____ (5) _____ ใจความว่า _____ (6) _____ ให้ชูใจอยู่บ้าน ชูใจตกใจมากแต่ก็ทำตามที่ย่าสั่ง จนมีตัววีระจึง _____ (7) _____ พอสามทุ่มย้ายกลับจากโรงพยาบาล เล่าว่าอาได้รับ _____ (8) _____ ขณะเดินทางไปจังหวัดเพื่อ _____ (9) _____ หมอบอกว่า _____ (10) _____ นาน จึงจะหายเป็นปกติ ย่ามีความทุกข์ กลัวว่าจะ _____ (11) _____ ให้ชูใจเรียนหนังสือต่อชั้นสูงๆ ชูใจบอกว่าจะ _____ (12) _____ มาช่วยย่าทำมาหากิน วีระแนะนำว่าไม่ต้องออกจากโรงเรียน แต่ให้ชูใจทำงาน _____ (13) _____ ดังนั้น หลังจากเลิกโรงเรียนแล้วทุกวัน ชูใจจะช่วยย่า _____ (14) _____ หลังจากที่ย่าสบายแล้วจึงจะทำ _____ (15) _____ ทุกคนต่างอดทนและช่วยเหลือชูใจและครอบครัวอย่างดี จน _____ (16) _____ และย่ามีเงินมากขึ้นจนคิด _____ (17) _____ เพื่อหาเงินไว้ให้ชูใจเรียนหนังสือ

- 2.10 ครูและนักเรียนในชั้นร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องโดยยกมือขึ้นตอบครูทีละคน ดังนี้
1. เพื่อนในห้องนิสัยไม่ดี	11. ไม่มีเงิน
2. นิสัยไม่เหมือนกัน	12. ออกจากโรงเรียน
3. ทุกคน	11. ไม่มีเงิน
4. ชูใจพูดเก่ง	12. ออกจากโรงเรียน
5. กระดาษแผ่นหนึ่ง	13. พิเศษ
6. อาถรรพชน	14. โม่แป้ง, ขุดมะพร้าว, เตรียมเครื่องปรุงต่างๆ
7. มาอยู่เป็นเพื่อน	15. การบ้านและอ่านหนังสือ
8. อุบัติเหตุรถชนกัน	16. อาหารป่วย
9. ซื่อเครื่องบวช	17. เปิดร้านขายอาหาร
10. ต้องรักษา	

- 2.11 ครูให้นักเรียนในชั้นช่วยกันสรุปข้อคิดจากตอนที่อ่านโดยกำหนดประเด็นสำคัญต่อไปนี้
 "เมื่อจะต้องอยู่โรงพยาบาล ย่าของชูใจทำอาหารและขนมขายได้ ข้อคิดอย่างไร"
ข้อคิดที่ได้ "ตนเป็นที่พึ่งของตนเอง"

"เพื่อนของชูใจได้ช่วยเหลือด้วยการส่งของที่จะนำไปประกอบอาหารและขนมไปให้และได้ช่วยขายขนมให้ด้วย ได้ข้อคิดว่า "เมื่อถึงคราวลำบากเดือดร้อนเป็นเวลาที่ได้เห็นน้ำใจเพื่อน"

- 2.12 ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เน้นการอ่านคล่องแคล่วและการเว้นวรรคตอนถูกต้อง หน้า 200 ย่อหน้าที่ 3 ตั้งแต่ คำแล้ว... เหมือนจะปลอบใจเธอทีละแถว ดังนี้

"คำแล้ว ตะวันลับทิวไม้ลงไปไร่ ทิวบริเวณบ้านเงียบสงัด ชูใจรู้สึกว้าวเพราะไม่เคยอยู่คนเดียว ในเวลาโพล้เพล้เช่นนี้ ยังไม่มีวิ้วแววว่ายาจะกลับมา ชูใจนั่งกระสับกระส่าย คอยชะเง้อคูดทาง ใจคิดไปสารพัด น้ำตาพาลจะไหล เธอสู้อะไรใจไว้เพราะเกรงจะเป็นกลาง อาเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ชูใจรักและเคารพอาประดุจบิดาบังเกิดเกล้าเพราะ

ตั้งแต่จำความได้ ในชีวิตของเธอก็มีเพียงย่ากับอาเท่านั้น ถ้าอามีอันเป็นไป ย่ากับเธอจะทำ
อย่างไร คิดแล้วก็ใจหาย ได้แต่ปลอบใจตัวเองว่าไม่ควรตัดสินใจก่อนไข่ ปกติสี่เทาไม่ค่อยอยู่
บ้าน วันนี้อากับมันรู้ว่าซูใจจะต้องอยู่คนเดียว สีเทาที่นั่งๆ นอนๆ อยู่ใกล้ๆ ไม่ยอมห่าง
นานๆ ก็เงยหน้าขึ้นมองซูใจแล้วก็ร้องหง่าว เหมือนจะปลอบใจเธอ"

2.13 ครูและนักเรียนสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง เช่น

- ถ้านักเรียนรู้ว่าว่าญาติถูกรถชน และจะต้องอยู่คนเดียวเหมือนซูใจ
นักเรียนจะทำอย่างไรบ้าง
- ถ้านักเรียนต้องอยู่กับย่าแล้วอาป่วยเหมือนอาของซูใจ และเพื่อนๆ ไม่มีทุนทรัพย์
พอที่จะช่วยนักเรียนได้ นักเรียนจะช่วยเหลือครอบครัวให้มีเงินพอใช้
และนักเรียนได้เรียนหนังสือด้วยอย่างไร

3. บันลือรูป

3.1 ครูขออาสาสมัครที่มีประสบการณ์ หรือมีข่าวเกี่ยวกับครอบครัวที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ
ออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง แล้วให้เพื่อนในชั้นช่วยกันคิดว่าน่าจะมีวิธีแก้ปัญหา
ได้อย่างไรบ้าง

3.2 ครูให้นักเรียนทั้งชั้นฟังอาสาสมัครเล่าและเก็บประเด็นที่เพื่อนช่วยคิดแก้ปัญหาในข้อ 3.1
แล้วเขียนบันทึกเรื่องที่เพื่อนเล่าให้ฟัง และแนวคิดของเพื่อนๆ ในการแก้ปัญหา โดยเน้น
การลำดับความคิดในการเขียน ได้แก่

- การลำดับเนื้อเรื่อง
- เหตุการณ์สำคัญในเรื่อง
- รวบรวมแนวทางการแก้ปัญหาเป็นข้อๆ
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังเรื่องราว

8.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่เรียนในครั้งนี้

- ทักษะการอ่านในใจ เป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- การฟังข่าว หรือเรื่องราวต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต จะต้องบันทึกและติดตามข่าวหรือเรื่องราวให้ถึงถ้วนเท่าที่จะทำได้

สื่อการเรียนการสอน

- พจนานุกรมและประมวลคำท้ายหนังสือเรียน
- อุปกรณ์การสอนคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา ได้แก่
 1. บัตรคำ 18 คำ
 2. ภาพจากหนังสือเรียน
 3. ของจริง (ขนมกล้วย มันฉาบ ขนมฟักทอง ขนมตาล)
- ป้ายตารางคำ, กลุ่มคำ และสำนวน
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- เกม "เล่าเรื่องต่อความ"
- ตัวนักเรียน

การวัดผลประเมินผล

- การร่วมกิจกรรม
- การใช้ภาษาในการสนทนาและแสดงความคิดเห็น
- ตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนคำ ความหมายของคำและกลุ่มคำ
- การสรุปข้อคิดจากบทเรียน
- ความถูกต้องในการอ่านออกเสียง
- ตรวจสอบแบบฝึกหัด

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมปกติ

แผนการสอนที่ 12 เวลา 3 คาบ บทเรียนที่ 20 เรื่อง ทางชีวิต 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผู้อ่านจำเป็นต้องตีความสิ่งที่ตนได้อ่านให้ได้ จึงจะทำให้การอ่านสัมฤทธิ์ผล

จุดประสงค์

1. อ่านเขียนอธิบายคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
2. อ่านในใจได้รวดเร็วแล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม สรุปข้อคิดได้
3. อ่านออกเสียงบทที่ 20 ได้
4. เขียนบรรยายตามความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณญาณเหมาะสมกับหัวเรื่องได้
5. ตั้งชื่อเรื่องตอนที่กำหนดให้จากบทเรียนได้

เนื้อหา

1. การฟัง
 - ส่วนวนภาษา ภาษิต
 - เรื่องจริงและเรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่างๆ
2. การพูด
 - แสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์
3. การอ่าน
 - คำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา
 - อ่านในใจและอ่านออกเสียง
4. การเขียน
 - การเขียนจากความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - การลำดับความคิดในการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

- 1.1 ครูสนทนาและแสดงวิธีทำความเคารพผู้ใหญ่ หรือผู้ที่ตนเคารพนับถือ โดยขออาสาสมัคร มาแสดงหน้าชั้นเป็นการสาธิต เช่น เมื่อพบผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครู ครั้งแรกก็ต้องยกมือไหว้
- 1.2 ครูถามนักเรียนในชั้นว่า "การไหว้" เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะเรียนต่อไปอย่างไร (แนวคำตอบ ชูใจได้พบแม่ของตนเป็นครั้งแรก จึงยกมือไหว้แม่เป็นครั้งแรกในชีวิต)

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูสอนคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษา ดังนี้ เป็นล่าเป็นสั้น พักพื้น ไม่กลัด กัดกัน
คนละไม้คนละมือ มั่งมีศรีสุข อ่อนหวาน ยืนกระต่ายขาเดียว มุ่งมาดปรารถนา มุ่งมั่น
- 2.2 ครูชักชวนให้นักเรียนเล่นเกม "คู่รักคู่สว"

จุดประสงค์ เพื่อความสนุกสนาน

- บอกความหมายของคำได้

- วิธีการเล่น
1. ครูแจกบัตรกระดาษที่เขียนคำ, กลุ่มคำ และความหมายให้นักเรียน
ในชั้นคนละ 1 แผ่น 20 คน ห้ามนักเรียนดูกันและขอให้เพื่อนทราบ
ก่อน ครูเป่านกหวีด
 2. เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงนกหวีด ให้รีบอ่านคำที่มีความหมายในมือเพื่อน
ถ้าตรงกันให้รีบจับคู่ กำหนดการจับคู่ภายในเวลา 5 นาที
 3. ครูและนักเรียนที่เหลือในชั้นตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำบัตรคำและความ
หมายไปเสียบไว้ที่กระดานบัตรคำ เรียงคำตามหลักพจนานุกรม
 4. ครูให้นักเรียนเขียนคำและความหมายลงในสมุดของตนเองทุกคน

<u>คำ</u>	<u>ความหมาย</u>
กีดกัน	ขัดขวาง กัน
คนละไม้ละมือ	ช่วยกันทำ
เป็นล่ำเป็นสัน	ทำจริงจัง ทำให้เกิดผลเป็นขึ้นเป็นอัน
พักฟื้น	หยุดพักก่อนชั่วคราวเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงหลังการป่วย
มุ่งมั่น	ตั้งใจแน่วแน่
มุ่งมาดปรารถนา	ตั้งใจที่จะทำได้
มุ่งมีศรีสุข	ร่ำรวย
ไม้กัลด	ไม้เลื้อย ไม้ใช้กัลดของให้ติดกัน
ยืนกระต่ายขาเดียว	พูดยืนยันไม่เปลี่ยนแปลง
อ่อนวอน	ขอร้อง

2.3 นักเรียนคนใดเขียนคำและความหมายลงในสมุดเรียบร้อยแล้ว ให้ทำแบบฝึกหัดของ
กระทรวง บทที่ 20 ข้อ 1.2 และ 1.3 ดังนี้

1.2 เลือกคำในวงเล็บท้ายข้อเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

- 1)ที่ทำได้แต่ปางก่อนสั่งให้เขามีความสุข (เวิร์กรรม ผลกรรม)
- 2)ของเขาเป็นคนอยุธยา เขาจึงเล่าเรื่องเมืองนี้ได้
(ภูมิฉำเนา ฟื้นเพ)
- 3) บ้าสร้อยทำงาน.....อยู่ทั้งวัน เลยไม่ทราบว่าลูกชายออกจากบ้านไป
ตั้งแต่เมื่อไร (หนัก ง่วน)
- 4) ใครๆ ก็กลัวว่าเด็กคนนี้จะ.....จึงช่วยกันอบรมสั่งสอน
(เสี่ยคน เสี่ยหลัก)
- 5) ถึงจะได้คะแนน.....ฉันก็สอบได้ (ล้ำเส้น คาบเส้น)
- 6) ชายคนนั้นเป็นคน.....แต่ทำทางส่งน่านาเกรงขาม (มีความรู้ มีอายุ)
- 7) เธออย่า.....ฉัน รับรองว่าฉันไม่เคยประพฤติอย่างนี้
(ใส่ความ ใส่ใจ)
- 8) คะแนนเสียงของเขา.....อยู่แล้ว คนจึงหันมาสนับสนุน
(เป็นต่อ เป็นเบี้ย)

- 9) ทุกคนพยายาม.....ไม่ให้เขาทั้งสองพบกัน (กีดขวาง กีดกัน)
 10) เขาจะไม่มางานนี้ ฉันจึงต้องลงทุน.....ให้เขามา
 (อ้อนวอน ขอร้อง)

1.3 เขียนเครื่องหมาย x ที่ข้อ ก ข ค ง หรือ จ ที่เขียนผิด

1) ก. ตรวจ <u>้</u> น้ำ	ข. กรวดท <u>ร</u> าย	ค. พรวด <u>พ</u> ราด
ง. ป <u>ร</u> าด <u>ป</u> ริ <u>ย</u> ว	จ. ป <u>ร</u> อง <u>ค</u> อง	
2) ก. ก <u>ำ</u> ม <u>ห</u> ย <u>ี</u>	ข. ก <u>ำ</u> ม <u>ถ</u> น <u>ั</u>	ค. ก <u>ำ</u> ม <u>ก</u> าร
ง. ก <u>ำ</u> ม <u>ค</u> การ	จ. ก <u>ำ</u> ย <u>ำ</u>	
3) ก. ข <u>ย</u> ก <u>ข</u> ย <u>ิ</u> ก	ข. ข <u>ม</u> ก <u>ข</u> ม <u>ม</u> ม	ค. ข <u>ม</u> ข <u>ม</u> บ
ง. ข <u>ม</u> ก <u>ข</u> ม <u>เ</u> น	จ. ข <u>ย</u> แ <u>ย</u> ง	
4) ก. ค <u>ร</u> ำ <u>ค</u> ร <u>ำ</u>	ข. ค <u>ร</u> ำ <u>ค</u> ร <u>เ</u> ง	ค. ค <u>ร</u> เ <u>น</u> ค <u>ร</u> ง
ง. ค <u>ร</u> เ <u>น</u> ค <u>ร</u> ำ <u>ม</u>	จ. ค <u>ร</u> เ <u>น</u> ค <u>ร</u> ว <u>น</u>	
5) ก. ต <u>ร</u> ห <u>น</u> ก	ข. ต <u>ร</u> ห <u>น</u> ก	ค. ป <u>ร</u> ห <u>ล</u> า <u>ด</u>
ง. ป <u>ล</u> า <u>ด</u>	จ. ป <u>ล</u> ั <u>ด</u>	
6) ก. อ <u>ำ</u> ม <u>ร</u> ง <u>ค</u>	ข. อ <u>ร</u> ร <u>ม</u> า <u>ส</u> น	ค. อ <u>ร</u> ร <u>ม</u> เ <u>น</u> ย <u>ม</u>
ง. อ <u>ิ</u> ญ <u>ญ</u> า <u>ห</u> าร	จ. อ <u>น</u> า <u>น</u> ติ	
7) ก. ป <u>ร</u> น <u>น</u> ิ <u>บ</u> ติ	ข. ป <u>ร</u> ิ <u>บ</u> ก <u>ร</u>	ค. ป <u>ร</u> ิ <u>บ</u> ติ
ง. ป <u>ร</u> ิ <u>บ</u> ิ <u>น</u>	จ. ป <u>ร</u> ิ <u>บ</u> า <u>ก</u> ร	
8) ก. พ <u>ย</u> ก <u>พ</u> ย <u>ิ</u> ด	ข. ต <u>ย</u> ล <u>ม</u> บ <u>อ</u> น	ค. ส <u>ะ</u> บ <u>ก</u> ส <u>ะ</u> บ <u>อ</u> ม
ง. ท <u>ย</u> ม <u>ด</u> ท <u>ย</u> ม <u>ง</u>	จ. อ <u>ะ</u> ล <u>ม</u> อ <u>ล</u> ว <u>ย</u>	
9) ก. ล <u>เ</u> น <u>ล</u> ่ <u>อ</u>	ข. ล <u>เ</u> ห <u>์</u> ก <u>ร</u> ะ <u>เท</u> ห <u>์</u>	ค. ล <u>ุ</u> ก <u>บ</u> า <u>ค</u> ก <u>์</u>
ง. ล <u>เ</u> ค <u>น</u> ย <u>์</u>	จ. ล <u>เ</u> อ <u>ม</u> ไ <u>ส</u>	
10) ก. ส <u>ถ</u> ิ <u>ต</u> ย <u>์</u>	ข. ส <u>น</u> เท <u>ห</u> ์	ค. ส <u>บ</u> ด
ง. ส <u>ง</u> ก <u>เ</u> ต	จ. ส <u>ง</u> ห <u>ร</u> ณ <u>์</u>	

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัดในข้อ 2.3 ดังนี้

1.2 <u>เฉลย</u>	1. ผลกรรม	1.3 <u>เฉลย</u>	1. ก
	2. พันเพ		2. ค
	3. ง่วน		3. ง
	4. เสียคน		4. จ
	5. คายเส้น		5. ง
	6. มีอายุ		6. จ
	7. ไล่ความ		7. ข
	8. เป็นต่อ		8. ก
	9. กัดกัน		9. จ
	10. อ้อนวอน		10. ก

2.5 ฝึกอ่านในใจ โดยทบทวนวิธีอ่านในใจที่ดี หน้า 205-210 ตั้งแต่ "เหตุการณ์ดีขึ้นทุกวัน จนจบเรื่อง ภายในเวลา 7 นาที ดังนี้

เหตุการณ์ดีขึ้นทุกวัน อาการป่วยของอาดีขึ้น ยามีเงินเก็บเพิ่มขึ้นจนയാคิดวาดอนาคตไว้ว่า ถ้าอาหารที่ทำขายอยู่ขณะนี้ขายดีตลอดไป ย่าอาจจะเปิดร้านขายอาหารเล็กๆ ในตลาด ทำอาหารขายอย่างเป็นลำเป็นสัน คงได้เงินพอส่งเสียให้ชูใจเรียนได้สูงขึ้น ย่าคิดแผนการเงี้ยๆ อยู่ในใจคนเดียว

ความอดทนในสิ่งที่ต้องอดทนให้ผลดีเสมอ เวลาผ่านไปสามเดือน อาของชูใจก็หายเกือบเป็นปกติ ออกจากโรงพยาบาลมาพักฟื้นอยู่ที่บ้าน อาเป็นคนขยัน อยู่นิ่งไม่เป็น จึงช่วยย่าและชูใจห่อขนม เหล่าไม้กลัด ขุดมะพร้าวตามถนัด แลลัมก็มาช่วยทำขนมอยู่เสมอ พ่อแม่ของแลลัมก็มีได้กัดกันเพราะอาเป็นคนดี

เย็นวันหนึ่ง เลิกเรียนแล้ว เพื่อนๆ พาถิ่นมาที่บ้านของชูใจ ต่างช่วยย่าทำงานคนละไม้คนละมือ ขณะนั้นมีรถยนต์นั่งคันหนึ่งแล่นมาจอดที่ประตูรั้วบ้านของชูใจ รถยนต์คันนั้นสวยงามสะกดตามาก ทุกคนจึงมองดูเป็นตาเดียว หญิงคนหนึ่งอายุประมาณสามสิบปีเศษ ลงจาก

รถยนต์เดินเข้ามาในบ้าน หญิงนั้นแต่งตัวหรูหรา ทำทางเป็นคนมีเงิน เธอหยุดมองมานิ่งและชูใจ
นั่งอยู่

"คุณต้องการพบใครครับ" วีระถามอย่างสุภาพ

"คนไหนชื่อชูใจจ๊ะ" หญิงคนนั้นย้อนถามเขา

"ฉันเองค่ะ" ชูใจตอบ พลังพิศศุน้ำหญิงคนนั้น

ขณะนั้นย่าเดินออกมาที่ระเบียงหน้าบ้าน พอหญิงนั้นเห็นย่าก็รีบขึ้นบันไดไปนั่งลง
กราบย่าแล้วร้องไห้สะอึกสะอื้น ย่ารับไหว้และจ้องมองดูหญิงคนนั้นอยู่ครู่หนึ่ง จึงเรียกชูใจ

"ชูใจ ขึ้นมานี่ มากกราบแม่ นี่แหละแม่ของเจ้า"

ชูใจห่อฮั่นตะลึงเฉยอยู่ ส่วนคนอื่นๆ รู้สึกตื่นเต้นเหลือที่จะกล่าว มานิ่งหลังชูใจ
ให้ขึ้นไปบนบ้าน ชูใจขึ้นมากกราบ แม่ของชูใจโอบกอดลูกไว้แน่น พลังร้องไห้เสียงดัง

"ลูกเอ๊ย ตั้งแต่ลูกเกิดได้สองเดือนเศษ แม่ก็ไม่ได้เห็นเจ้าอีกเลย จนบัดนี้ สิบสามปี
แล้ว แม่จะมารับลูกไปอยู่ด้วย"

ชูใจก้มหน้านิ่งอยู่ อาได้ยินเสียงจึงเดินโฉบเขยอกออกมา พอเห็นแม่ของชูใจ
ก็ตกตะลึง ยกมือไหว้แล้วนั่งนิ่ง ย่าน้ำตาคลอ พุดเสียงเครือ

"ชูใจ แม่รักเจ้ามากนะ แต่มีความจำเป็นที่ไม่ได้อยู่และเลี้ยงดู พ่อของเจ้าซึ่งเป็น
พี่ชายของอาคนนั้นหอบหัวเจ้ามาอยู่กับย่าและอาตั้งแต่เจ้าอายุได้สองเดือนเศษๆ พออายุครบขวบ
พ่อก็ป่วยและเสียชีวิตไป ย่าและอาที่เลี้ยงเจ้ามาจนกระทั่งบัดนี้ ย่าไม่คิดว่าแม่ของเจ้าจะกลับ
มา จึงบอกว่า พ่อกับแม่ตายไปหมดแล้ว แต่แม่ก็กลับมา จะมารับเจ้าไปอยู่ด้วย ก็ไปอยู่กับเขา
เกิด เขามั่งมีศรีสุข เจ้าจะได้สบาย มีอนาคตดี ได้ร่ำเรียนสูงๆ"

ชูใจร้องไห้โธ โธเข้าไปกอดย่าแน่น

"ชูใจไม่ไป จะอยู่กับย่า อยู่กับอาที่นี้ตลอดไป"

แม่ของชูใจพยายามคว้าไขว้เอาตัวชูใจมากอด แต่ชูใจปิดมือและถอยหนี

"แม่ของฉันตายไปแล้ว ฉันไม่มีแม่ มีแต่ย่ากับอา ย่าเลี้ยงฉันมาสิบสามปี ต่อไปนี้ฉันจะเลี้ยงย่า กลับไปเถิด แม่เคยอยู่อย่างไรก็อยู่ไป อย่างนี้ดีกว่ามีฉัน" ชูใจพูด

แม่ของชูใจร้องไห้ปานใจจะขาด พยายามวิงวอนย่า ขอร้องอาและอ้อนวอนชูใจ ย่าและอาช่วยกันประเล้าประโลมให้ชูใจไปกับแม่ ส่วนชูใจยืนกระต่ายขาเดียวไม่ยอมไป และขอร้องให้แม่กลับไปเสีย

เป็นเวลานานร่วมชั่วโมง แม่ของชูใจเห็นว่าการอ้อนวอนของคนไม่มีประโยชน์ จึงสงบใจ แล้วเปิดกระเป๋าทือ หยิบธนบัตรสีม่วงส่งให้ย่ามัดหนึ่ง

"ขอฝากชูใจไว้กับย่าและอาด้วย เงินนี้ให้ย่าไว้ใช้จ่าย แล้วฉันจะส่งมาให้เสมอ ฉันดีใจที่ย่าเข้าใจฉันดีว่า ฉันรักลูก ไม่ได้ทอดทิ้งลูก เวรกรรมทำให้ฉันต้องพลัดพรากไป ฉันจะกลับละค่ะ และคงจะไม่ได้กลับมาอีก" เธอหยุดร้องไห้แล้วพูดต่อไปว่า "ถึงอย่างไรฉันก็ดีใจที่ได้มาพบลูก เขาเหมือนพ่อของเขามาก มา...ชูใจ เข้ามาใกล้ๆ ให้แม่กอดเป็นครั้งสุดท้าย เราอาจจะไม่ได้พบกันอีกจนชั่วชีวิต หนูชื่อชูใจ ชูใจเป็นชื่อที่แม่ตั้งเอง" พอแม่อำแขน ชูใจก็โผเข้าไปหา สองแม่ลูกกอดกันร้องไห้อยู่ครู่หนึ่ง มานิตินตันใจจนกลืนน้ำตาไม่ได้ ส่วนเพชรแอมร้องไห้อยู่ใต้ถุนบ้านเพราะคิดถึงแม่ของตน

"เรียนแม่ลึกคำ ให้แม่ชื่นใจชิลูก"

"แม่คะ" ชูใจเรียก รู้สึกอบอุ่นหัวใจที่ได้เรียกคำนี้ ชูใจเคยคิดว่าช่วงชีวิตของเธอ จะไม่มีโอกาสได้เอ่ยคำนี้ แต่เธอก็มีโอกาสดังกล่าวแล้ว พอแม่จากไปเหตุการณ์นี้ก็เหมือน ความฝันเพียงชั่วครู่เดียว

แม่รำล่าย่าและอา ชูใจตามไปส่งแม่ที่รถ เพื่อนๆ ของชูใจทุกคนยกมือไหว้ ชูใจ กราบแม่ แม่จับที่แก้ม น้ำตาของแม่เปื้อนแก้มของชูใจ แล้วคนขับรถก็ขับรถพาแม่ค่อยๆ ห่างไป

เมื่อรถยนต์คันนั้นลับตา ทุกคนมีความรู้สึกเหมือนฝันไป ชูใจยืนอยู่กับที่ นิ่งอยู่นาน แม่ รถจะแล่นลับไปแล้ว มานีค่อยๆ ดึงชูใจกลับบ้าน

"แม่กลับไปไหนคะย่า แม่พูดเหมือนเราจะได้พบกันอีก" ชูใจถาม

"เขากลับไปอยู่ต่างประเทศ ถ้าเจ้าเรียนเก่งได้ไปเรียนต่อ ที่ประเทศที่แม่ของ เจ้าอยู่ก็อาจจะได้พบกัน" ย่าตอบ "เจ้าคงจะได้เรียนสูงๆ แน่ เพราะแม่ให้เงินไว้ถึงแสนบาท พรุ่งนี้ย่าจะเอาไปฝากธนาคาร"

ชูใจลงมือทำงานต่อไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เพื่อนๆ ก็ช่วยทำงานที่ค้างไว้

ทางชีวิตของคนไม่เหมือนกัน ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับที่การตัดสินใจและการกระทำของ ตนเองทั้งสิ้น ต่างมุ่งมาดปรารถนาให้ตนมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต ทุกคนจะ สมองหวังมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ความตั้งใจอันแน่วแน่ การศึกษาพัฒนาตนเองควรกระทำไปโดยไม่มี ที่สิ้นสุด และมีความมุ่งมั่นกระทำอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

2.6 ครูให้นักเรียนในชั้นเล่าเรื่องต่อกัน เฉพาะใจความสำคัญ

2.7 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้

- ชูใจทำถูกหรือไม่ที่ไม่ยอมไปกับแม่
- ความรู้สึกของแม่ที่รู้ว่าลูกจะไม่ยอมไปด้วยเป็นอย่างไร
- ควรตั้งชื่อเรื่องตอนนี้อย่างไร

2.8 ครุทบทวนเรื่อง "การเขียนเรียงความ" ดังนี้

- การเขียนเรียงความต้องประกอบด้วยคำนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป
- แนวการเขียนอาจมีลักษณะต่างกัน เช่น เขียนพรรณนาความรู้สึก, เขียนบรรยาย, เขียนแนะนำสั่งสอน
- การนำสำนวนสุภาษิต ภาษิตต่างๆ คำขวัญ มาใช้ในการเขียนเรียงความ จะทำให้งานเขียนนั้นน่าสนใจยิ่งขึ้น

2.9 ครุอ่านตัวอย่างการเขียนเรียงความเรื่อง "มาประหยัดกันดีกว่า" ของ ด.ช. นพิก แสงสนิท โรงเรียนจิตรลดา กรุงเทพฯ ให้นักเรียนฟังดังนี้

(คำนำ) เมื่อเอ่ยถึงคำว่า "ประหยัด" ย่อมไม่มีผู้ใดเลยที่จะไม่เข้าใจความหมาย คำว่า "ประหยัด" ในพจนานุกรมให้คำแปลไว้ว่า ระงับ ยับยั้งและระมัดระวัง ซึ่งหมายถึง ระงับในการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายและยับยั้งไม่ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย.....

(เนื้อเรื่อง) เรามาลองช่วยกันคิดดูว่า ในฐานะที่เป็นเยาวชน เราจะมีหนทาง ประหยัดกันได้อย่างไรบ้าง ข้าพเจ้าคิดว่าวิธีง่ายๆ ที่ทุกคนควรทำได้ก็คือ "หยุดกระปุก" และ "ฝากออมสิน" เพราะในแต่ละวันพ่อแม่หรือผู้ปกครองย่อมจะให้เงินค่าขนมมากบ้างน้อยบ้างตามฐานะ เราต้องหักห้ามใจไม่ใช้จ่ายหมด พยายามให้เหลือเก็บมาหยุดกระปุก วันละเล็กละน้อย นานเข้าก็ย่อมเต็ม เราก็นำไปฝากออมสิน.....

อีกวิธีหนึ่งที่เป็นการประหยัด ซึ่งได้ประโยชน์ไม่น้อยก็คือ วิธีลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ลง ก่อนที่เราจะจ่ายเงินทุกครั้งไป ต้องคิดให้มากเป็นพิเศษว่า สิ่งนั้นสมควรจะซื้อหรือไม่ จะให้ประโยชน์คุ้มค่าเพียงใด เราต้องพยายามระวังหรือยับยั้งความอยาก ความต้องการอย่างไรให้เหตุผลงให้มากๆ นอกจากนี้เยาวชนจะช่วยกันประหยัดเงินของพ่อแม่ก็คือช่วยกัน ระมัดระวังดูแลเสื้อผ้า เครื่องใช้ และอุปกรณ์ให้คงทนถาวร อยู่ในสภาพที่ดี และใช้ได้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้.....

(สรุป) การประหยัดทำให้คนเป็นมหาเศรษฐีมานับไม่ถ้วน เราคงได้ยินเรื่องราวของผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตที่ไต่เต้ามาจากการประหยัด พวกเราไม่ยากเป็นเช่นนั้นหรือ ถ้าต้องการก็เริ่มนิสัยประหยัดเสียแต่บัดนี้ จงมาประหยัดกันเถิด.....มาประหยัดกันดีกว่า

"ประหยัดวันนี้ ชีวิตใส
อนาคตก้าวไกล สุขใจสบายกาย"

- 2.10 ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่องทางชีวิตของนักเรียนให้เหมาะสมกับหัวเรื่องที่ตั้งไว้ และใช้คำ สำนวน ภาษิต ประกอบในการเขียนด้วย (ทำเป็นการทำงาน)

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของการอ่าน วิธีการอ่านให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยแผนภูมิดังนี้

จุดมุ่งหมายในการอ่าน

1. เพื่อความบันเทิง
2. เพื่อพัฒนาความคิด
3. อ่านเพื่อความรู้อ

วิธีการอ่านที่ได้ประโยชน์

1. อ่านอย่างถนัด
2. ใช้สายตาอย่างไว
3. มีสมาธิ
4. จึยใจความได้

สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ
- เกมคู่รักคู่รส
- แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ
- หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ
- ตัวอย่างเรียงความ
- แผนภูมิจุดมุ่งหมายการอ่าน, วิธีอ่านที่ได้ประโยชน์
- กระดานบัตรคำ
- นกหวีด

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น/การเข้าร่วมกิจกรรม
2. แบบฝึกหัด
3. ตรวจผลงาน (การเขียนเรียงความ)

ภาคผนวก ค.

แบบเสนอชื่อนักเรียนผู้มีความสามารถไม่สนใจเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูภาษาไทย

รายชื่อตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง

รายชื่อตัวอย่างประชากรกลุ่มควบคุม

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้ช่วยวิจัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/...

แบบเสนอรายชื่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียนโดยครูประจำชั้น/ครูภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียนจำนวน 15 คน ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน มักคุย เหม่อลอย หลับขณะครูสอน
2. ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนแก่เพื่อนและครู
3. ทำงานที่ครูมอบหมายไม่สำเร็จ
4. ตอบคำถามครูไม่ได้
5. ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย

(นักเรียนแต่ละคนที่เลือกจะต้องมีพฤติกรรมตามเกณฑ์อย่างน้อย 3 ข้อขึ้นไป)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	พฤติกรรมตามเกณฑ์				
		1	2	3	4	5
1.
2.
3.
.
.
.
.
.
15.

ลงชื่อ.....

[] ครูประจำชั้น

(.....)

[] ครูภาษาไทย

ผลการสำรวจนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามที่นักเรียนผู้มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียน
โดยครูประจำชั้น และครูภาษาไทย

ห้อง	จำนวนนักเรียน ในชั้น	จำนวนนักเรียน ผู้มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 6/1	30	2
ประถมศึกษาปีที่ 6/2	30	6
ประถมศึกษาปีที่ 6/3	30	12
ประถมศึกษาปีที่ 6/4	30	15
ประถมศึกษาปีที่ 6/5	30	15
ประถมศึกษาปีที่ 6/6	30	8
รวม	180	58

จากตารางแสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/4 และ 6/5 เป็นตัวอย่าง
ประชากรที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน มีนักเรียนที่มี
พฤติกรรมไม่สนใจเรียนห้องละ 15 คน ดังนี้

ผลการเสนอรายชื่อนักเรียนผู้มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

กลุ่มควบคุม

(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/4)

พฤติกรรมตามเกณฑ์

- ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน มักขี้ เหม่อลอย หลับขณะครูสอน
- ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนแก่เพื่อนและครู
- ทำงานที่ครูมอบหมายไม่สำเร็จ
- ตอบคำถามครูไม่ได้
- ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย

ลำดับผู้ถูกเสนอชื่อ	พฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด				
	1	2	3	4	5
คนที่ 1	✓	✓	✓		
คนที่ 2	✓		✓	✓	
คนที่ 3	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 4	✓		✓	✓	
คนที่ 5	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 6	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 7	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 8	✓	✓	✓	✓	✓
คนที่ 9	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 10	✓		✓	✓	
คนที่ 11	✓		✓	✓	
คนที่ 12	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 13	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 14	✓				
คนที่ 15	✓	✓	✓	✓	
รวม	15	10	14	13	1
คิดเป็นร้อยละ	100.00	66.67	93.33	86.67	6.67

คำร้องสะท้อนจากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมไม่สนใจเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดเรียงจากมากที่สุด - น้อยที่สุด ตามลำดับดังนี้

ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน มักคุย เหม่อลอย หลับขณะครูสอน

ทำงานที่ครูมอบหมายไม่สำเร็จ

ตอบคำถามครูไม่ได้

ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนแก่เพื่อนและครู

ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย

กลุ่มทดลอง

(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5)

พฤติกรรมตามเกณฑ์

1. ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน มักคุย เหม่อลอย หลับขณะครูสอน
2. ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนแก่เพื่อนและครู
3. ทำงานที่ครูมอบหมายไม่สำเร็จ
4. ตอบคำถามครูไม่ได้
5. ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย

ลำดับผู้ถูกเสนอชื่อ	พฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนด				
	1	2	3	4	5
คนที่ 1	✓	✓	✓	✓	✓
คนที่ 2	✓		✓	✓	
คนที่ 3	✓		✓	✓	
คนที่ 4	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 5	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 6	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 7	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 8	✓		✓	✓	
คนที่ 9	✓		✓	✓	
คนที่ 10	✓		✓	✓	
คนที่ 11	✓	✓	✓	✓	
คนที่ 12	✓	✓	✓	✓	✓
คนที่ 13	✓		✓	✓	
คนที่ 14	✓	✓	✓		
คนที่ 15	✓	✓		✓	
รวม	15	9	14	14	2
คิดเป็นร้อยละ	100.00	60.00	93.33	93.33	13.33

คำร้อยละจากตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการไม่สนใจเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดเรียงจากมากที่สุด - น้อยที่สุด ตามลำดับดังนี้

- ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน มักคุย เหม่อลอย หลับขณะครูสอน
- ทำงานที่ครูมอบหมายไม่สำเร็จ/ตอบคำถามครูไม่ได้
- ไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนแก่เพื่อนและครู
- ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยผู้ช่วยวิจัย

คำชี้แจง

1. โปรดสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ที่มีรายชื่อตามบัญชีที่แนบมานี้ ทั้ง 15 คน โดยภาพรวม
2. เขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนภาษาไทยตรงกับข้อความนั้นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
3. คำว่า "นักเรียน" ในแบบบันทึกหมายถึงนักเรียนที่มีรายชื่อตามบัญชีที่แนบมาเท่านั้น

ข้อแนะนำสำหรับผู้ช่วยวิจัยข้อที่ 1. ผู้ช่วยวิจัยสามารถสังเกตโดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1.1 สังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือสามารถเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ขณะทำการสอนได้ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอน

1.2 สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ ฝ้าคอยู่หลังห้องเรียนในทิศทางที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 15 คน ได้ชัดเจนและทั่วถึง

ข้อที่ 2. การบันทึกการสังเกตแต่ละครั้ง จำเป็นต้องครบทุกรายการ และเมื่อสิ้นสุดการทดลองแต่ละครั้งควรครอบคลุมทั้ง 10 ข้อ

ข้อที่ 3. ผู้ช่วยวิจัยเริ่มสังเกต ตั้งแต่ครูก้าวเข้าสู่ห้องเรียน จนออกจากห้องเรียน ซึ่งใช้เวลา 3 คาบ (60 นาที)

ข้อที่ 4. ผู้ช่วยวิจัยสามารถบันทึกการสังเกตได้ระหว่างทำการสอน และสิ้นสุดการสอน และส่งคืนให้ผู้วิจัยภายหลังสิ้นสุดการทดลองแต่ละครั้งไม่เกิน 30 นาที

ข้อที่ 5. การบันทึกให้บันทึกเป็นภาพรวมของนักเรียนทั้ง 15 คน

ข้อที่ 6. วิธีบันทึกการสังเกตกระทำดังนี้

6.1 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "ปฏิบัติมากที่สุด" เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นให้เห็นเป็นจำนวน 15 คน ให้คะแนน 5 คะแนน

6.2 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "ปฏิบัติมาก" เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นให้เห็นเป็นจำนวน 11-14 คน ให้คะแนน 4 คะแนน

6.3 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "ปฏิบัติปานกลาง" เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นให้เห็นเป็นจำนวน 7-10 คน ให้คะแนน 3 คะแนน

6.4 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "ปฏิบัติน้อย" เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นให้เห็นเป็นจำนวน 3-6 คน ให้คะแนน 2 คะแนน

6.5 ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง "ปฏิบัติน้อยที่สุด" เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นให้เห็นเป็นจำนวน 1-2 คน ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อที่ 7. ในแต่ละข้อบันทึกได้เพียงหนึ่งครั้ง ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงให้ขีดเส้นคร่อมทับเครื่องหมายเดิมแล้วบันทึกใหม่ตามที่ต้องการ

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ลำดับ ข้อที่	รายการ	การปฏิบัติ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	นักเรียนจัดแต่งป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน อย่างตั้งใจ.....	
2.	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับป้ายนิเทศได้.....	
3.	นักเรียนไม่ลุกออกจากที่นั่งของตนเองขณะที่ ครูสอน.....	
4.	นักเรียนร่วมกิจกรรมการร้องเพลงตามที่ ครูกำหนด.....	
5.	นักเรียนให้ความร่วมมือแก่เพื่อนๆ ในการทำงานกลุ่ม.....	
6.	นักเรียนเร่งรีบทำงานตามกำหนด เมื่อครูชมเชยหรือให้กำลังใจ.....	
7.	นักเรียนทำงานตามกำหนดได้สำเร็จ.....	
8.	นักเรียนทำคะแนนทดสอบได้ร้อยละ 60.....	

ลำดับ ข้อที่	รายการ	การปฏิบัติ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9.	นักเรียนจดบันทึกแบบแสดงความก้าวหน้า ทางการเรียนของตนเอง.....						
10.	นักเรียนซักถามเนื้อหาที่ครูสอน.....						

ลงชื่อ

(.....)

ภาคผนวก ง.

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กิจกรรมสร้างบรรยากาศ

กิจกรรมการมีส่วนร่วม

กิจกรรมเสริมแรง

กิจกรรมประจักษ์ผลแห่งตน

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสตาร์ตัน คล่องการเขียน เกิดวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2501 จบการศึกษา
 บัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สาขาวิชาเอก ภาษาไทย วิชาโท การ
 แขนง เมื่อ พ.ศ. 2525 และจบการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาธิราช สาขาปฐมวัยศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2531 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญามหาบัณฑิต
 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2531 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3
 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ เขตพระโขนง สังกัดกรุงเทพมหานคร

